

*Невенка Јаркић – Јоксимовић
Весна Богојевић
Слађана Бенковић
Бранко Н. Шикањић*

*ЗБИРКА ЗАДАТАКА ИЗ
РАЧУНОВОДСТВА*

Београд, 2008. год.

др Надежда Жаркић
др Весна Богојевић-Арсић
мр Слађана Бенковић
др Бранко Н. Шикањић

Збирка задатака из рачуноводства

Издавач

За издавача

Лектор:

Тираж

СИР – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ЗБИРКА ЗАДАТАКА ИЗ РАЧУНОВОДСТВА

Тираж

ISBN

***СВА ПРАВА ЗАДРЖАНА
ШТАМПАЊЕ И УМНОЖАВАЊЕ ОВЕ КЊИГЕ
ЗАБРАЊЕНО ЈЕ У ЦЕЛОСТИ И У ДЕЛОВИМА.***

ПРЕДГОВОР

Збирка задатака из Финансијског рачуноводства намењена је првенствено студентима Факултета организационих наука за часове вежби и спремање писменог дела испита из предмета Управљање финансијсма и рачуноводства, као и за проверу стеченог знања из ове области. Она може корисно да послужи и свима онима који се интересују за стицање или проверу знања из области финансијског рачуноводства.

Збирка је компатибилна са универзитетским уџбеником под називом „Рачуноводство“ чији су аутори др Невенка Жаркић Јоксимовић и др Весна Богојевић - Арсић. Заједно са уџбеником ова збирка омогућава лакше, брже и потпуније разумевање и савладавање предиспитних (колоквијума) и испитних обавеза. Отуда коришћење збирке треба да буде упоредо са коришћењем уџбеника. Трудили смо се да излагање материје буде што јасније и приступачније, користећи примере из свакодневног пословања производних и трговинских предузећа.

Пословне промене (трансакције) књижене су и на рачунима главне књиге и кроз дневник, са употребом одговарајућих контних бројева чији је значај у потпуности дошао до изражaja применом рачунара у рачуноводству.

При томе је коришћен Модел контног плана прилагођен потребама наставе, што представља новину у збиркама ове врсте, бар код нас.

Коришћење упрошћеног контног плана даје могућност да се рачуни у главној књизи, а тиме и у пробном билансу, поређају на начин који омогућава њихово брзо и лако налажење. С друге стране, контни план олакшава студенту да боље схвати ток књижења процеса пословања, да сагледа сличности и разлике између рачуна сврстаних у различите класе, да се навикне на ред и прегледност као незаобилазна обележја рачуноводства.

Збирка је подељена на два дела:

У првом делу збирке посебна пажња је посвећена контирању и књижењу пословних промена појединих фаза пословног циклуса производних ($n-p...p_1-n_1$) и трговинских ($n-p-n_1$) предузећа.

У другом делу илустрована је примена система двојног књиговодства кроз израду комплетних примера пословања.

Аутори се унапред захваљују на искреним и добронамерним сугестијама корисника ове збирке уз обећање да ће оне пажљиво бити размотрене и уважене приликом евентуалне припреме новог издања збирке.

У Београду, августа 2008.

Аутори

САДРЖАЈ

1. ИНВЕНТАР, БИЛАНС И БИЛАНСНЕ ПРОМЕНЕ	1
1.1. Израда почетног и крајњег инвентара и биланса	3
1.2. Биланс и билансне промене	6
1.2.1. Евидентирати настале пословне промене преко узастопних билинса стања	7
1.2.2. Евидентирати пословне промене у главној књизи на контима стања и у дневнику – расходи и приходи обухватају се на конту сопствени капитал. Након извршених књижења саставити пробни биланс и крајњи биланс стања	10
1.2.3. Евидентирати настале пословне промене преко низа узастопних билинса стања и биланса успеха	15
2. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИБАВЉАЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА	25
2.1. Формирање и промене капитала	27
2.1.1. Формирање и промене сопственог капитала у инокосним предузећима	27
2.1.2. Формирање и промене сопственог капитала у друштвима лица предузећима	28
2.1.3. Формирање и промене сопственог капитала у друштву са одговорношћу	29
2.1.4. Формирање и промене сопственог капитала у акционарским предузећима	30
3. ЕВИДЕНЦИЈА ПРОМЕНА НА ОСНОВНИМ СРЕДСТВИМА	33
3.1. Прибављање основних средстава	35
3.2. Отуђење основних средстава	40
4. ЕВИДЕНЦИЈА НАБАВКЕ МАТЕРИЈАЛА И РОБЕ	47
4.1. Евиденција набавке материјала по стварним набавним и комбинованим набавним ценама	49
4.2. Евиденција набавке материјала по планским ценама	56
4.3. Евиденција набавке робе по набавним и продајним ценама	61
5. ЕВИДЕНЦИЈА РАСХОДА – ТРОШКОВА	69
5.1. Евиденција трошкова материјала по стварној набавној и планској цени	71
5.1.1. Набавка и утрошак материјала по стварним набавним ценама	72
5.1.2. Евиденција набавке и утрошка материјала по планској цени	75
5.2. Евиденција трошкова на контима групе 51 – трошкови материјала	77
5.3. Евиденција трошкова на контима групе 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације	85
5.4. Евиденција трошкова на контима групе 55 – нематеријални трошкови	90
5.5. Евиденција финансијских, непсловних и ванредних расхода и ревалоризационих расхода (групе конта 56, 57 и 58)	96
5.6. Евиденција временског разграничења расхода и прихода	104
6. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИХОДА	111
6.1. Евиденција прихода производног предузећа	113
6.2. Евиденција прихода трговинског предузећа	120
7. ПРЕДЗАКЉУЧНА КЊИЖЕЊА	131
7.1. Усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем	133
7.2. Декомпоновање салда активно-пасивних рачуна	139
8. ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ И ЗАКЉУЧАК КЊИГА	145
8.1. Утврђивање периодичног резултата у производном предузећу	147

8.2. Утврђивање периодичног резултата у трговинском предузећу	154
9. ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБУ	161
9.1. Пример.....	162
9.2. Пример.....	172
9.3. Пример.....	180
9.4. Пример.....	190
9.5. Пример.....	198
9.6. Пример.....	208
9.7. Пример.....	218
9.8. Пример.....	228
9.9. Пример.....	236
9.10. Пример.....	247
9.11. Пример.....	257
9.12. Пример.....	269
9.13. Пример.....	280
9.14. Пример.....	290
10. ПРИЛОГ	301

1. ИНВЕНТАР, БИЛАНС И БИЛАНСНЕ ПРОМЕНЕ

1.1. Израда почетног и крајњег инвентара и биланса

– Задатак

1.2. Биланс и билансне промене

– Задатак

ПРВА ГЛАВА

1.1. Израда почетног и крајњег инвентара и биланса

ЗАДАТAK

• ПОЛАЗНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ

1. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање имовине која је утврђена пописом (инвентаром) пословне зграде: зграда магацина 320.000 дин., зграда продавнице 280.000 дин., пословни инвентар (тезге, полице, столови, столице...) 120.000 дин., опрема и уређаји: вага 24.000 дин., каса 16.000 дин., фрижидер 36.000 дин., роба 200.000 дин., жиро-рачун 136.000 дин., благајна 4.000 дин., потраживања од купаца: купац „Војводина” Нови Сад 16.000 дин.
2. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 01.01. т.г. следеће обавезе: кредити, краткорочни кредит „Славија банка” 124.000 дин., дугорочни кредит „Кредитна банка Београд” 360.000 дин., обавезе према добављачима; добављач „ПКБ” Београд 13.000 дин., добављач „Годомин” Смедерево 12.000 дин., добављач „Витал” Врбас 11.000 дин.
3. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 31.12. т.г. следећу имовину утврђену пописом (инвентаром): зграде: зграду магацина 400.000 дин., зграда продавнице 200.000 дин., пословни инвентар (тезге, полице, столови, столице...) 150.000 дин., опрема и уређаји: вага 20.000 дин., расхладна витрина 50.000 дин., роба 320.000 дин., жиро-рачун 220.000 дин., благајна 8.000 дин., потраживања од купаца: купац „Вождовац” Београд 34.000 дин., купац „Војводина” Нови Сад 16.000 дин., купац „Слога” Краљево 34.000 дин.,
4. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 31.12. т.г. следеће обавезе: краткорочни кредит „Славија банка” 100.000 дин., дугорочни кредит „Кредитна банка Београд” 300.000 дин., обавезе према добављачима; добављач „Јавор” Ивањица 17.000 дин.,

• ЗАХТЕВИ

1. Саставити почетни инвентар према подацима о имовини и обавезама на дан 01.01. т.г.
2. Саставити почетни биланс на основу података из почетног инвентара ,
3. Саставити крајњи инвентар према подацима о имовини и обавезама на дан 31.12. т.г.,
4. Саставити крајњи биланс на основу података из крајњег инвентара,
5. На основу података из почетног и крајњег инвентара утврдити периодични резултат као показатељ успешности пословања трговинског предузећа „Промет” Београд у посматраној пословној години
6. Упоредити почетни и крајњи биланс и објаснити промене билансних позиција у посматраној пословној години.

Инвентар трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 01.01. т.г.

Редни број	Опис	Износ
	<i>АКТИВНА – СРЕДСТВА</i>	
1.	Пословне зграде: – зграда магацина – зграда продавнице	320.000 280.000
2.	Пословни инвентар(тезге, полице, столови)	
3.	Опрема и уређаји: – вага – каса – фрижидер	24.000 16.000 36.000
4.	Роба	
5.	Жиро-рачун	
6.	Благајна	
7.	Потраживање од купаца: – „Војводина” Нови Сад	16.000
	<i>Свега актива</i>	1.152.000
	<i>ПАСИВА – ОБАВЕЗЕ</i>	
1.	Кредити: – краткорочни кредит код „Славија Банке” – дугорочни кредит код „Кредитне банке Београд”	124.000 360.000
2.	Обавезе према добављачима – „ПКБ” Београд – „Годомин” Смедерево – „Витал” Врбас	13.000 12.000 11.000
	<i>Свега пасива</i>	520.000
	<i>СОПСТВЕНИ КАПИТАЛ</i>	
1.	Укупна актива	
2.	Укупна пасива	
3.	Сопствени капитал или чиста имовина (1-2)	
		1.152.000 520.000 632.000

Биланс стања трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 01.01. т.г.

Активи		Пасива			
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Пословне зграде	600.000	1.	Кредити	484.000
2.	Пословни инвентар	120.000	2.	Добављачи	36.000
3.	Опрема и уређаји	76.000	3.	Сопствени капитал	632.000
4.	Роба	200.000			
5.	Жиро-рачун	136.000			
6.	Благајна	4.000			
7.	Купци	16.000			
		1.152.000			1.152.000

Инвентар трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 31.12. т.г.

Редни број	Опис	Износ	
<i>АКТИВНА – СРЕДСТВА</i>			
1.	Пословне зграде:		600.000
	– зграда магацина	400.000	
	– зграда продавнице	200.000	
2.	Пословни инвентар(тезге, полице, столови)		150.000
3.	Опрема и уређаји:		70.000
	– вага	20.000	
	– расхладна витрина	50.000	
4.	Роба		320.000
5.	Жиро-рачун		220.000
6.	Благајна		8.000
7.	Потраживање од купаца:		84.000
	– „Вождовац” Београд	34.000	
	– „Војводина” Нови Сад	16.000	
	– „Слога” Краљево	34.000	
	<i>Свега актива</i>		1.452.000
<i>ПАСИВА – ОБАВЕЗЕ</i>			
1.	Кредити:		400.000
	– краткорочни кредит код „Славија Банке”	100.000	
	– дугорочни кредит код „Кредитне банке Београд”	300.000	
2.	Обавезе према добављачима		17.000
	– „Јавор” Ивањица	17.000	
	<i>Свега пасива</i>		417.000
<i>СОПСТВЕНИ КАПИТАЛ</i>			
1.	Укупна актива		1.452.000
2.	Укупна пасива		417.000
3.	Сопствени капитал или чиста имовина (1-2)		1.035.000

Биланс стања трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 31.12. т.г.

Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Пословне зграде	600.000	1.	Кредити	400.000
2.	Пословни инвентар	150.000	2.	Добављачи	17.000
3.	Опрема	70.000	3.	Сопствени капитал	1.035.000
4.	Роба	320.000			
5.	Жиро-рачун	220.000			
6.	Благајна	8.000			
7.	Купци	84.000			
		1.452.000			
					1.452.000

E)

1.	Сопствени капитал 31.12. т.г.	1.035.000
–	2. Сопствени капитал 01.01. т.г.	632.000
=	3. Финансијски резултат – добитак	403.000

1.2. Биланс и билансне промене

ЗАДАТAK

ЕВИДЕНТИРАТИ НАСТАЛЕ ПОСЛОВНЕ ПРОМЕНЕ:

0. Оснива се предузеће и оснивач уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дин.
1. Подигнуто је са жиро-рачуна у благајну 80.000 дин.
2. Купљено је на кредит (са одложеним) роком плаћања материјала за 200.000 дин.
3. Одобрени краткорочни кредит у износу од 300.000 дин. уплаћен је на жиро-рачун
4. Исплаћено је добављачима 100.000 дин. са жиро-рачуна.
5. Део краткорочног кредита у износу од 200.000 дин. претворен (трансформисан) је у дугорочни кредит.
6. У процесу производње утрошено је материјала за 100.000 дин., а на име осталих трошка производње исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин.
7. Део производње је завршен и готови производи су смештени у складиште по цени коштања од 100.000 дин.
8. Продата је половина залиха готових производа на кредит (са одложеним роком плаћања) за 80.000 дин.
9. Цена коштања продатих (реализованих) готових производа је 50.000 дин.
10. Пописом материјала у магацину утврђен је вишак од 10.000 дин.
11. Услед неодговарајућег складиштења уништено је неосигураних готових производа у износу од 5.000 дин.
12. Купцу зарачунавамо затезну камату у износу од 5.000 дин., зато што није на време измирио своју обавезу.
13. Добављач зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате јер нисмо на време измирили дуг.
14. Преко жиро-рачуна наплаћено је 3.000 дин. на име отписаног потраживања из прошле године.

1.2.1. Преко узастопних (сукцесивних) биланса стања.

1.2.2. У главној књизи на контима стања и у дневнику – расходи и приходи обухватају се на конту сопствени капитал. Након извршених књижења саставити пробни биланс.

1.2.3. Преко низа узастопних (сукцесивних) биланса стања и биланса успеха.

1.2.1. Евидентирати настале пословне промене преко узастопних (сукцесивних) биланса стања

0. Оснива се предузеће и оснивач уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дин (почетни биланс изгледа овако)

актива	почетни биланс – биланс стања бр. 0		пасива
Жиро-рачун	1.000.000	Сопствени капитал	1.000.000

1. Подигнуто је са жиро-рачуна у благајну 80.000 дин. Биланс стања бр. 1 изгледа овако:

актива	билианс стања бр. 1		пасива
Жиро-рачун	-920.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	+80.000		
	1.000.000		1.000.000

2. Купљено је на кредит (са одложеним роком плаћања) материјала за 200.000 дин.

актива	билианс стања бр. 2		пасива
Жиро-рачун	920.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	+200.000
Материјал	+200.000		
	1.200.000		1.200.000

3. Одобрени краткорочни кредит у износу од 300.000 дин. уплаћен је на жиро-рачун

актива	билианс стања бр. 3		пасива
Жиро-рачун	+1.220.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	200.000
Материјал	200.000	Краткорочни кредит	+300.000
	1.500.000		1.500.000

4. Исплаћено је добављачима 100.000 дин. са жиро-рачуна

актива	билианс стања бр. 4		пасива
Жиро-рачун	-1.120.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	-100.000
Материјал	200.000	Краткорочни кредит	300.000
	1.400.000		1.400.000

5. Део краткорочног кредита у износу од 200.000 дин. трансформисан је у дугорочни кредит

актива	билианс стања бр. 5		пасива
Жиро-рачун	1.120.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	200.000	Краткорочни кредит	-100.000
		Дугорочни кредити	+200.000
	1.400.000		1.400.000

6. У процесу производње утрошено је материјала за 100.000 дин., а на име осталих трошкова производње исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин.

актива	бизансија стања бр. 6	пасива	
Жиро-рачун	-1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	-100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	+150.000	Дугорочни кредити	200.000
	<u>1.400.000</u>	<u>1.400.000</u>	

7. Део производње је завршен и готови производи смештени су у складиште по цени од 100.000. дин.

актива	бизансија стања бр. 7	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	-50.00	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	+100.000		
	<u>1.400.000</u>	<u>1.400.000</u>	

Кроз све ове билансе сопствени капитал остаје исти зато се ове промене зову чисте билансне промене или четири основне билансне промене и оне могу бити:

актива	бизансија	пасива	
1. плус	(+)	1. плус	(+)
2. минус	(-)	2. минус	(-)
3. плус, минус	(+-)	3.	
4.		4. плус, минус	(+-)

8. Продата је половина залиха готових производа на кредит за 80.000 дин.

актива	бизансија стања бр. 8	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	+1.080.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	100.000		
Купци	+80.000		
	<u>1.480.000</u>	<u>1.480.000</u>	

9. Цена коштања реализованих готових производа је 50.000 дин.

актива	билинс стања бр. 9	пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал -1.030.000
Благајна	80.000	Добављачи 100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит 100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити 200.000
Готови производи	-50.000	
Купци	80.000	
	1.430.000	1.430.000

10. Пописом материјала у магацину утврђен је вишак у износу од 10.000 дин.

актива	билинс стања бр. 10	пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал +1.040.000
Благајна	80.000	Добављачи 100.000
Материјал	+110.000	Краткорочни кредит 100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити 200.000
Готови производи	50.000	
Купци	80.000	
	1.440.000	1.440.000

11. Услед неодговарајућег складиштења уништено је неосигураних готових производа у износу од 5.000 дин.

актива	билинс стања бр. 11	пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал -1.035.000
Благајна	80.000	Добављачи 100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит 100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити 200.000
Готови производи	-45.000	
Купци	80.000	
	1.435.000	1.435.000

12. Купцу зарачуњавамо затезну камату у износу од 5.000 дин., зато што није на време измирио своју обавезу.

актива	билинс стања бр. 12	пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал +1.040.000
Благајна	80.000	Добављачи 100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит 100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити 200.000
Готови производи	45.000	
Купци	+85.000	
	1.440.000	1.440.000

13. Добављач нам зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате због тога што на време нисмо измирили дуг.

актива	билинс стања бр. 13	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	-1.030.000
Благајна	80.000	Добављачи	+110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.440.000</u>	<u>1.440.000</u>	

14. Преко жиро-рачуна наплаћено је 3.000 дин. на име отписаног потраживања из прошле године.

актива	билинс стања бр. 14	пасива	
Жиро-рачун	+1.073.000	Сопствени капитал	+1.033.000
Благајна	80.000	Добављачи	110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.443.000</u>	<u>1.443.000</u>	

Промене у вези са расходима и приходима (промене 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) мењале су једну позицију активе или пасиве и увек позицију сопствени капитал; и оне се могу сврстати у четири групе билансних промена:

актива	билинс стања	пасива	
1. плус	(+)	1. плус	(+)
2. минус	(-)	2. минус	(-)
3.		3. плус, минус	(+-)
4.		4. минус, плус	(-+)

1.2.2. Евидентирати пословне промене у главној књизи на контима стања и у дневнику – расходи и приходи обухватају се на конту сопствени капитал. Након извршених књижења саставити пробни биланс и крајњи биланс стања

актива	почетни биланс	пасива	
Жиро-рачун	1.000.000	Сопствени капитал	1.000.000

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун			700 књиге			Рачун отварања главне		
(0/0)	1.000.000	80.000 (1)	(0/1)	1.000.000	1.000.000 (0/0)	(9)	50.000	1.000.000 (0/1)
(3)	300.000	100.000 (4)				(11)	5.000	80.000 (8)
(14)	3.000	50.000 (6)				(13)	10.000	10.000 (10)
		1.073.000 (си ₂)				(си ₁)	1.033.000	5.000 (12)
	1.303.000	1.303.000						3.000 (14)
							1.098.000	1.098.000

243 Благајна			100 Материјали			432 Добављачи		
(1)	80.000	80.000 (си ₂)	(2)	200.000	100.000 (6)	(4)	100.000	200.000 (2)
			(10)	10.000	110.000 (си ₂)	(си ₁)	110.000	10.000 (13)
				210.000	210.000		210.000	210.000

421 Краткорочни кредит			413 Дугорочни кредит			1100 Производња у току		
(5)	200.000	300.000 (3)	(си ₁)	200.000	200.000 (5)	(6)	150.000	100.000 (7)
(си ₁)	100.000						50.000 (си ₂)	
	300.000	300.000					150.000	150.000

120 Готови производи			201 Купци			Рачун изравнања контра стања		
(7)	100.000	50.000 (9)	(8)	80.000	85.000 (си ₂)	(си ₂)	1.443.000	1.443.000 (си ₁)
		5.000 (11)	(12)	5.000				
		45.000 (си ₂)		85.000	85.000			
		100.000						

ПРОБНИ БИЛАНС

Редни број	Назив контра	Бруто – биланс		Салдо – биланс	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Жиро рачун	1.303.000	230.000	1.073.000	-
2.	Рачун отварања главне књиге	1.000.000	1.000.000	-	-
3.	Сопствени капитал	65.000	1.098.000	-	1.033.000
4.	Благајна	80.000	-	80.000	-
5.	Материјал	210.000	100.000	110.000	-
6.	Добављачи	100.000	210.000	-	110.000
7.	Краткорочни кредити	200.000	300.000	-	100.000
8.	Дугорочни кредити	-	200.000	-	200.000
9.	Производња у току	150.000	100.000	50.000	-
10.	Готови производи	100.000	55.000	45.000	-
11.	Купци	85.000	-	85.000	-
		2.293.000	2.293.000	1.443.000	1.443.000

актива	крајњи биланс		пасива
Жиро-рачун	1.073.000	Сопствени капитал	1.033.000
Благајна	80.000	Добављачи	110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
==	1.443.000		1.443.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0/0	241	700	Жиро рачун Рачун отварања главне књиге за почетну активу	1.000.000	1.000.000
0/1	700	30	Рачун отварања главне књиге Сопствени капитал За почетну пасиву	1.000.000	1.000.000
1	243	241	Благајна Жиро – рачун За подигнуту готовину	80.000	80.000
2	100	432	Материјал Добављачи За купљен материјал	200.000	200.000
3	241	421	Жиро – рачун Краткорочни кредити За уплаћени кредит	300.000	300.000
4	432	241	Добављачи Жиро – рачун За исплату обавезе	100.000	100.000
5	421	413	Краткорочни кредити Дугорочни кредити За претварање (трансформацију) кредита	200.000	200.000
6	110	100	Производња у току Материјал Жиро – рачун За утрошени материјал и остале трошкове производње	150.000	100.000 50.000
7	120	110	Готови производи Трошкови производње За складиштење готових производа	100.000	100.000
8	201	30	Купци Сопствени капитал За продају готових производа	80.000	80.000
9	30	120	Сопствени капитал Готови производи За раздужење залиха готових производа	50.000	50.000
10	100	30	Материјал Сопствени капитал За вишак материјала	10.000	10.000
11	30	120	Сопствени капитал Готови производи За уништене готове производе	5.000	5.000
			пренос на страну 2	2.895.000	2.895.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	2.895.000	2.895.000
12	201	30	Купци Сопствени капитал За зарачунату затезну камату	5.000	5.000
13	30	432	Сопствени капитал Добављачи За затезну камату	10.000	10.000
14	241	30	Жиро – рачун Сопствени капитал За наплаћено отписано потраживање	3.000	3.000
си ₁	30		Сопствени капитал	1.033.000	
	432		Добављачи	110.000	
	421		Краткорочни кредити	100.000	
	413		Дугорочни кредити	200.000	
	730		Рачун изравнања конта стања За изравнање конта пасиве		1.443.000
си ₂	730	241	Рачун изравнања конта стања	1.443.000	1.073.000
		243	Жиро – рачун		80.000
		100	Благајна		110.000
		110	Материјал		50.000
		120	Производња у току		45.000
		201	Готови производи		
			Купци		85.000
			За изравнање конта активе		
				5.799.000	5.799.000

1.2.3. Евидентирати настале пословне промене преко низа узастопних биланса стања и биланса успеха

0. Оснива се предузеће и оснивач уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дин.(почетни биланс изгледа овако)

актива	почетни биланс – биланс стања бр. 0		пасива
Жиро-рачун	1.000.000	Сопствени капитал	1.000.000

1. Подигнуто је са жиро-рачуна у благајну 80.000 дин. Биланс стања бр. 1 изгледа овако:

актива	билианс стања бр. 1		пасива
Жиро-рачун	-920.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	+80.000		
	1.000.000		1.000.000

2. Купљено је на кредит са одложеним роком плаћања материјала за 200.000 дин.

актива	билианс стања бр. 2		пасива
Жиро-рачун	920.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	+200.000
Материјал	+200.000		
	1.200.000		1.200.000

3. Одобрени краткорочни кредит у износу од 300.000 дин. уплаћен је на жиро-рачун

актива	билианс стања бр. 3		пасива
Жиро-рачун	+1.220.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	200.000
Материјал	200.000	Краткорочни кредит	+300.000
	1.500.000		1.500.000

4. Исплаћено је добављачима 100.000 дин. са жиро-рачуна

актива	билианс стања бр. 4		пасива
Жиро-рачун	-1.120.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	-100.000
Материјал	200.000	Краткорочни кредит	300.000
	1.400.000		1.400.000

5. Део краткорочног кредита у износу од 200.000 дин. трансформисан је у дугорочни кредит

актива	билианс стања бр. 5		пасива
Жиро-рачун	1.200.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	200.000	Краткорочни кредит	-100.000
	1.400.000	Дугорочни кредити	+200.000
			1.400.000

6. У процесу производње утрошено је материјала за 100.000 дин., а на име осталих трошкова производње исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин.

актива	бизансија стања бр. 6	пасива	
Жиро-рачун	-1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	-100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	+150.000	Дугорочни кредити	200.000
	<u>1.400.000</u>		<u>1.400.000</u>

7. Део производње је завршен и готови производи смештени су у складиште по цени од 100.000. дин.

актива	бизансија стања бр. 7	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	-50.00	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	+100.000		
	<u>1.400.000</u>	<u>1.400.000</u>	

8. Продата је половина готових производа на кредит за 80.000 дин.

актива	бизансија стања бр. 8	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	100.000		
Купци	+80.000		
	<u>1.480.000</u>	<u>1.400.000</u>	

расходи	бизансија успеха бр. 8	приходи
	Редовни приходи	+80.000

9. Цена коштања реализованих готових производа је 50.000 дин.

актива	бизансија стања бр. 9	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	-50.000		
Купци	80.000		
	<u>1.430.000</u>	<u>1.400.000</u>	

расходи	бизансија успеха бр. 9	приходи	
Редовни расходи	+50.000	Редовни приходи	80.000

10. Пописом материјала у магацину утврђен је вишак у износу од 10.000 дин.

актива	билинс стања бр. 10	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	+110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	50.000		
Купци	80.000		
	1.440.000	1.400.000	

расходи	билинс успеха бр. 10	приходи	
Редовни расходи	+50.000	Редовни приходи	80.000
	50.000	Ванредни приходи	+10.000
			90.000

11. Услед неодговарајућег складиштења уништено је неосигураних готових производа у износу од 5.000 дин.

актива	билинс стања бр. 11	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	-45.000		
Купци	80.000		
	1.435.000	1.400.000	

расходи	билинс успеха бр. 11	приходи	
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	+5.000	Ванредни приходи	10.000
	55.000		90.000

12. Купцу зарачуњавамо затезну камату у износу од 5.000 дин., зато што није на време измирио своју обавезу.

актива	билинс стања бр. 12	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	+85.000		
	1.440.000	1.400.000	

расходи	билинс успеха бр. 12	приходи	
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	5.000	Ванредни приходи	+15.000
	55.000		95.000

13. Добављач нам зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате због тога што на време нисмо измирили дуг.

актива	билинс стања бр. 13	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	+110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.440.000</u>	<u>1.410.000</u>	

расходи	билинс успеха бр. 13	приходи	
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	+15.000	Ванредни приходи	15.000
	<u>65.000</u>	<u>95.000</u>	

14. Преко жиро-рачуна наплаћено је 3.000 дин. на име отписаног потраживања из прошле године.

актива	билинс стања бр. 14	пасива	
Жиро-рачун	+1.073.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.443.000</u>	<u>1.410.000</u>	

расходи	билинс успеха бр. 4	приходи	
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	15.000	Ванредни приходи	+18.000
	<u>65.000</u>	<u>985.000</u>	

1.2.4. У главној књизи на контима стања и успеха и у дневнику – расходи и приходи обухватају се преко конта резултата (кonta расхода и conta прихода). Након спроведених књижења саставити закључни лист утврдити финансијски резултат пословања, закључити конта и саставити биланс успеха и крајњи биланс стања.

актива	почетни биланс	пасива	
Жиро-рачун	<u>1.000.000</u>	Сопствени капитал	<u>1.000.000</u>

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун			700 Рачун отварања главне књиге			30 Сопствени капитал		
(0/0) 1.000.000	80.000	(1)	(0/1) 1.000.000	1.000.000 (0/0)		(си ₄) 1.000.000	1.000.000 (0/1)	
(3) 300.000	100.000	(4)				1.000.000	1.000.000	
(14) 3.000	50.000	(6)						
	1.073.000 (си ₅)							
1.303.000	1.303.000							

243 Благајна			100 Материјал			432 Добављачи		
(1) 80.000	80.000 (си ₅)		(2) 200.000	100.000 (6)		(4) 100.000	200.000 (2)	
			(10) 10.000	110.000 (си ₅)		(си ₄) 110.000	10.000 (13)	
			210.000	210.000		210.000	210.000	

421 Краткорочни кредит			413 Дугорочни кредит			110 Производња у току		
(5) 200.000	300.000 (3)		(си ₄) 200.000	200.000 (5)		(6) 150.000	100.000 (7)	
(си ₄) 100.000						50.000 (си ₅)		
300.000	300.000					150.000	150.000	

120 Готови производи			201 Купци			60 Редовни приходи		
(7) 100.000	50.000 (9)		(8) 80.000	85.000 (си ₅)		(си ₁) 80.000	80.000 (8)	
	5.000 (11)		(12) 5.000					
	45.000 (си ₅)		85.000	85.000				
100.000	100.000							

50 Редовни расходи			67 Ванредни приходи			57 Ванредни расходи		
(9) 50.000	50.000 (си ₂)		(си ₁) 18.000	10.000 (10)		(11) 5.000	15.000 (си ₂)	
				5.000 (12)		(13) 10.000		
				3.000 (14)		18.000	15.000	
			18.000	18.000				

720 Рачун добитка или губитка			7200 Добитак			730 Рачун изравнавања контра стања		
(си ₂) 65.000	98.000 (си ₁)		(си ₄) 33.000	33.000 (си ₃)		(си ₅) 1.443.000	1.443.000 (си ₄)	
(си ₃) 33.000								
98.000	98.000							

ПРВА ГЛАВА

расходи	Биланс успеха	приходи
Трошкови реализованих г. п.	50.000	Реализација готових производа
Ванредни расходи	15.000	Ванредни приходи
Добитак	33.000	
	98.000	
		98.000

актива	Крајњи биланс стања	пасива
Жиро-рачун	1.073.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	110.000	Краткорочни кредит
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити
Готови производи	45.000	Добитак
Купци	85.000	
	1.443.000	1.443.000

ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ

Редни број	Назив контра	Бруто биланс		Салдо биланс		Биланс става	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Жиро рачун	1.303.000	230.000	1.073.000	-	1.073.000	-
2.	Рачун отварања главне књиге	1.000.000	1.000.000	-	-	-	-
3.	Сопствени капитал	-	1.000.000	-	1.000.000	-	1.000.000
4.	Благајна	80.000	-	80.000	-	80.000	-
5.	Материјал	210.000	100.000	110.000	-	110.000	-
6.	Добављачи	100.000	210.000	-	110.000	-	110.000
7.	Краткорочни кредити	200.000	300.000	-	100.000	-	100.000
8.	Дугорочни кредити	-	200.000	-	200.000	-	200.000
9.	Производња у току	150.000	100.000	50.000	-	50.000	-
10.	Готови производи	100.000	55.000	45.000	-	45.000	-
11.	Купци	85.000	-	85.000	-	85.000	-
12.	Редовни приходи	-	80.000	-	80.000	-	80.000
13.	Редовни расходи	50.000	-	50.000	-	50.000	-
14.	Ванредни приходи	-	18.000	-	18.000	-	18.000
15.	Ванредни расходи	15.000	-	15.000	-	15.000	-
		3.293.000	3.293.000	1.508.000	1.443.000	1.410.000	65.000
						33.000	30.000
						1.443.000	98.000
							98.000

Финансијски резултат - добитак

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0	241	700	Жиро рачун Рачун отварања главне књиге за почетну активу	1.000.000	1.000.000
			Рачун отварања главне књиге Сопствени капитал за почетну пасиву	1.000.000	1.000.000
1	243	30	Благајна Жиро – рачун за подигнуту готовину	80.000	80.000
			Материјал Добављачи за купљен материјал	200.000	200.000
2	100	432	Жиро – рачун Краткорочни кредити за уплаћени кредит	300.000	300.000
			Добављачи Жиро – рачун за исплату обавезе	100.000	100.000
3	241	421	Краткорочни кредити Дугорочни кредити за претварање (трансформацију) кредита	200.000	200.000
			Производња у току Материјал Жиро – рачун за утрошени материјал и остале трошкове	150.000	100.000 50.000
6	110	100	Готови производи Трошкови производње за складиштење готових производа	100.000	100.000
			Купци Редовни приходи за продају	80.000	80.000
9	50	60	Редовни расходи Готови производи за раздужење залиха готових производа	50.000	50.000
			Материјал Ванредни приходи за вишак	10.000	10.000
11	57	120	Ванредни расходи Готови производи за уништене готове производе	5.000	5.000
			пренос на страну 2	3.275.000	3.275.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
12	120	67	пренос са стране 1.	3.275.000	3.275.000
			Купци Ванредни приходи за зарачунату затезну камату	5.000	5.000
13	57	432	Ванредни расходи Добављачи за зарачунату затезну камату	10.000	10.000
14	241	67	Жиро – рачун Ванредни приходи за наплаћено отписано потраживање	3.000	3.000
си1	60	720	Редовни приходи Ванредни приходи Рачун добитка или губитка за закључчење конта прихода	80.000	98.000
си2	67	50	Рачун добитка или губитка Редовни расходи Ванредни расходи за закључчење конта расхода	18.000	50.000
си3	720	57	Рачун добитка или губитка Рачун добитка за добитак	65.000	15.000
си4	7200	7200	Сопствени капитал Добављачи Краткорочни кредити Дугорочни кредити Добитак Рачун изравнања конта стања за изравнање конта пасиве	33.000	33.000
си5	30	730	Рачун изравнања конта стања Жиро – рачун Благајна Материјал Производња у току Готови производи Купци за изравнање конта активе	1.000.000 110.000 100.000 200.000 33.000 1.443.000	1.443.000
	432	241			1.073.000
	421	243			80.000
	413	100			110.000
	7200	110			50.000
	730	120			45.000
		201			85.000
				6.375.000	6.375.000

ДРУГА ГЛАВА

2. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИБАВЉАЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

2.1. Формирање и промене капитала

– Задатак

ДРУГА ГЛАВА

2.1. Формирање и промене капитала

ЗАДАТAK

2.1.1. Формирање и промене сопственог капитала у инокосним (појединачним) предузећима

Пример:

1. Оснива се предузеће и оснивач (власник) уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дин.
2. На име личних расхода уплаћено је власнику капитал 10.000 дин. са жиро-рачуна.
3. На име докапитализације власник предузећа унео је опрему у предузеће у вредности од 500.000 дин.
4. На име личних расхода исплаћено је власнику предузећа са жиро-рачуна 20.000 дин.
5. На име повлачења улога исплаћено је власнику предузећа 200.000 дин. са жиро-рачуна
6. Закључити лични рачун власника предузећа

ГЛАВНА КЊИГА

								Лична примања			
								послодавца			
241	Жиро рачун			30	Сопствени капитал			722	послодавца		
(1)	1.000.000	10.000	(2)	(5)	200.000	1.000.000	(1)	(2)	10.000	30.000	(6)
		20.000	(4)	(6)	30.00	500.000	(3)	(4)	20.000		
		200.000	(5)						30.000	30.000	

023		Опрема
(3)	500.000	

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	241	30	Жиро-рачун Сопствени капитал за оснивачки улог	1.000.000	1.000.000
2.	722		Лична примања послодавца Жиро-рачун за личне расходе власника	10.000	10.000
3.	023	30	Опрема Сопствени капитал за докапитализацију	500.000	500.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
4.	722	241	Лична примања послодавца Жиро-рачун за личне потребе власника	20.000	20.000
5.	30	241	Сопствени капитал Жиро-рачун за делимично повлачење улога	200.000	200.000
6.	30	722	Сопствени капитал Лична примања послодавца за закључивање личног рачуна власника	30.000	30.000

2.1.2. Формирање и промене сопственог капитала у друштвима лица (ортачка) предузетника

- Оснива се предузеће и ортаци А и Б уносе следећу имовину у предузеће: – ортак А уплаћује 1.000.000 дин на жиро рачун, а ортак Б уноси опрему у износу од 1.000.000 дин.
- На име личних расхода исплаћено је ортаку А са жиро-рачуна 10.000 дин.,
- У циљу докапитализације ортак Б уплатио је на жиро-рачун 500.000 дин.,
- На име личних расхода исплаћено је ортаку Б са жиро-рачуна 20.000 дин.,
- На име делимичног повлачења улога исплаћено је ортаку А са жиро-рачуна 100.000 дин.,
- Закључити личне рачуне ортака.

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун			023 Опрема			30/A Капитал ортака А		
(1) 1.000.000	10.000	(2)	(1) 1.000.000			(5) 100.000	1.000.000	(1)
(3) 500.000	20.000	(4)				(6) 10.000		
	100.000	(5)						

30/Б Капитал ортака Б			722/A Лична примања ортака А			722/Б Лична примања ортака Б		
(6) 20.000	1.000.000	(1)	(2) 10.000	10.000	(6)	(4) 20.000	20.000	(6)
	500.000	(3)						

ДНЕВНИК

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	241 023	30/A 30/Б	Жиро-рачун Опрема Капитал ортака А Капитал ортака Б за оснивачки улог	1.000.000 1.000.000	1.000.000 1.000.000
2.	722/A	241	Лична примања ортака А Жиро-рачун за личне расходе ортака А	1.000	10.000
3.	241	30/Б	Жиро-рачун Капитал ортака Б за докапитализацију	500.000	500.000
4.	722/Б	241	Лична примања ортака Б Жиро-рачун за личне потребе ортака Б	20.000	20.000
5.	30/A	241	Капитал ортака А Жиро-рачун за делимично повлачење улога	100.000	100.000
6.	30/A 30/Б	722/A 722/Б	Капитал ортака А Капитал ортака Б Лична примања ортака А Лична примања ортака Б за закључење личних рачуна ортака	10.000 20.000	10.000 20.000

2.1.3. Формирање и промене сопственог капитала у друштву са ограниченим одговорношћу

1. Према уговору о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу капитал друштва износи 300.000 дин., а састоји се од три удела од по 100.000 дин. у тренутку оснивања уплаћено је 50% удела у готову.

ГЛАВНА КЊИГА

Неуплаћени уписани удели		302	Удели друштва	243	Благајна
(1)	300.000	150.000 (1A)	300.000 (1)	(1A)	150.000

ДНЕВНИК

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	002	302	Неуплаћени уписани удели Удели друштва за упис удела	300.000	300.000
1A.	243		Благајна Неуплаћени уписани удели за уплату уписаних удела	150.000	

2.1.4. Формирање и промене сопственог капитала у акционарским (деоничким) друштвима

- На основу извештаја о упису акција обичних (оснивачких) акционари су уписали износ од 500.000 дин. (1.000 акција по 500 дин). Продата је целокупна емисија акција по номиналној вредности. Акционари су своју обавезу извршили уплатом на жиро-рачун.
- Акционарско друштво продало је целокупну емисију редовних акција од 1.000 комада чија је номинална вредност 500 дин. по курсу 125%. Акционари су своју обавезу извршили уплатом на жиро-рачун.
- Акционарско друштво емитује 800 редовних и 200 повлашћених акција. Номинална вредност акција је 500 дин. Уписана је целокупна емисија. Емисиони (продајни) курс је 110% за редовне акције и 125% за повлашћене акције. Акционари су по позиву уплатили на жиро-рачун 25% од номиналне вредности акција и ажио у целини.
- Замењено је 100 комада повлашћених акција за 100 комада редовних акција. Номинална вредност акција је 500 дин. акције су поништене.
- Акционарско друштво је исплатом са жиро-рачуна откупило је 100 комада редовних акција по курсу 90%. Номинална вредност акција је 500 дин. Акције су поништене.

ГЛАВНА КЊИГА

				Акцијски капитал					
				–Редовне акције–					
241	Жиро рачун			300				309	Ажио
(1)	500.000	45.000	(5)	(5Б)	50.000	500.000	(1)		125.000 (2)
(2)	625.000					500.000	(2)		65.000 (3А)
(3)	125.000					400.000	(3)		
(3А)	65.000					50.000	(4)		

	Неуплаћени уписани удели		Акцијски капитал –Повлашћене акције–		Откупљене сопствене акције
002		301	(4)	036	
(3)	375.000		50.000 100.000 (3)	(5)	45.000 45.000 (5A)

424 Рачун повлачења акција	31 Резерве
(5A) 45.000	5.000 (5Б)

ДНЕВНИК

Редни брой	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	241	300	Жиро-рачун Акцијски капитал - редовне акције за упис и уплату акција	500.000	500.000
2.	241	300 309	Жиро-рачун Акцијски капитал - редовне акције Ажио за упис и уплату акција	625.000	500.000 125.000
3.	241 002	300 301	Жиро-рачун Неуплаћени уписани капитал Акцијски капитал - редовне акције Акцијски капитал - повлашћене акције за упис и уплату акција	125.000 375.000	400.000 100.000
3A.	241	309	Жиро-рачун Ажио за уплату акција	65.000	65.000
4.	301	300	Акцијски капитал – повлашћене акције Акијски капитал – редовне акције за замену акција	50.000	50.000
5.	036	241	Откупљене сопствене акције Жиро-рачун за откуп акција	45.000	45.000
5A.	424	036	Рачун повлачења акција Откупљене сопствене акције за повлачење акција	45.000	45.000
5Б.	300	424 31	Акцијски капитал – редовне акције Рачун повлачења акција Резерве за поништење акција	50.000	45.000 5.000

3. ЕВИДЕНЦИЈА ПРОМЕНА НА ОСНОВНИМ СРЕДСТВИМА

3.1. Прибављање основних средстава

– Задатак

3.2. Отуђење основних средстава

– Задатак

3.1. Прибављање основних средстава

ЗАДАТAK

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 2.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., готови производи 100.000 дин., материјал 50.000 дин., жиро-рачун 170.000 дин., благајна 30.000 дин., добављачи 200.000 дин., краткорочни кредити 300.000 дин., сопствени капитал 1.350.000 дин.

На основу датих података отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Склопљен је уговор са банком о дугорочном кредиту за основна средства на износ од 1.000.000 дин. На терет одобреног кредита исплаћен је аванс извођачу радова на грађевинском објекту 300.000 дин.
2. Примљено је без накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 25.000 дин., а отписана вредност 20.000 дин.,
3. Примењена је прва привремена ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на износ од 500.000 дин.,
4. Исплаћена је обавеза добављачима из претходног става из одобреног кредита по одбитку аванса.
5. По фактури добављача купљена је машина за 180.000 дин. Машина је стављена у употребу.
6. Примљена је друга привремена ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на износ од 750.000 дин.,
7. Исплаћена је друга привремена ситуација извођачима радова на грађевинском објекту из одобреног кредита
8. Примљено је без накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 40.000 дин., а отписана вредност 20.000 дин. Уговором смо се обавезали да отплатимо остатак дугорочног кредита од 15.000 дин.
9. Примљена је дефинитивна ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на 1.000.000 дин. Објекат је стављен у употребу.
10. Исплаћена је дефинитивна ситуација од извођача радова на грађевинском објекту из одобреног кредита .
11. Купљено је основно средство за 80.000 дин. Трошкови монтаже по фактури добављача износе 20.000 дин. Средство је стављено у употребу.
12. Примљена је без накнаде основно средство чија је набавна вредност 200.000 дин. а отписана 150.000 дин. Уговором је преузета отплата дугорочног кредита за основна средства од 80.000 дин.
13. Купљено је основно средство по садашњој вредности. Набавна вредност основног средства је 200.000 дин., а отписана 70.000 дин.
14. Купљено је основно средство за 80.000 дин. набавна вредност основног средства је 150.000 дин., а отписана 90.000 дин.
15. Купљено је основно средство за 100.000 дин. Набавна вредност основног средства је 180.000 дин., а отписана 50.000 дин.

Биланс стања

на дан 01.01. т.г.

Актива		Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извор средстава
1.	Основна средства	2.000.000	1.	Добављачи
2.	Исправка вредности основних средстава	-500.00	2.	Краткорочни кредити
3.	Готови производи	1.500.000	3.	Сопствени капитал
4.	Материјал	100.000		
5.	Жиро-рачун	50.000		
6.	Благајна	170.000		
		30.000		
		1.850.000		
				200.000
				300.000
				1.350.000
				1.850.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	120	Готови производи	100	Материјал
(0)	2.000.000	(0)	100.000	(0)	50.000
(2)	25.000				
(5)	180.000				
(8)	40.000				
(9A)	1.000.000				
(11б)	100.000				
(12)	200.000				
(13)	200.000				
(14)	150.000				
(15)	180.000				

241	Жиро рачун	243	Благајна	Исправка вредности основних средстава
(0)	170.000	(0)	30.000	500.000 (0)
				20.000 (2)
				20.000 (8)
				120.000 (12)
				70.000 (13)
				70.000 (14)
				80.000 (15)

Рачун отварања главне књиге				Добављачи				Краткорочни кредити			
700				432				421			
(0)	1.850.000	1.850.000	(0)	(4)	500.000	200.000	(0)			300.000	(0)
				(7)	250.000	500.000	(3)				
				(10)	250.000	180.000	(5)				
						250.000	(6)				
						250.000	(9)				
						80.000	(11)				
						20.000	(11a)				
						130.000	(13)				
						80.000	(14)				
						100.000	(15)				
Сопствени капитал				Аванс за основна средства				Дугорочни кредити			
30				029				413			
				(1)	300.000	300.000	(4)			300.000	(1)
										200.000	(4)
										250.000	(7)
										15.000	(8)
										250.000	(10)
										80.000	(12)
Основна средства у припреми											
028											
(3)	500.000	1.000.000	(9A)								
(6)	250.000	100.000	(11B)								
(9)	250.000										
(11)	80.000										
(11A)	20.000										

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	120		Готови производи	100.000	
	100		Материјал	50.000	
	241		Жиро-рачун	170.000	
	243		Благајна	30.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.850.00
		700	Рачун отварања главне књиге	1.850.000	
		432	Добављачи		200.000
		421	Краткорочни кредити		300.000
		30	Сопствени капитал		1.350.000
			за почетну пасиву		
1.	029		Аванси за основна средства	300.000	
		403	Дугорочни кредити		300.000
			за исплату аванса		
2.	02		Основна средства	25.000	
		0239	Исправка вредности основних сред.		20.000
		30	Сопствени капитал		5.000
			за поклон без дуга		
3.	028		Основна средства у припреми	500.000	
		423	Добављачи		500.000
			за пријем 1. привремене ситуације		
4.	432		Добављачи	500.000	
		029	Аванси за основна средства		300.000
		413	Дугорочни кредити		200.000
			за исплату 1. привремене ситуације		
5.	02		Основна средства	180.000	
		432	Добављачи		180.000
			за куповину и стављање у употребу		
6.	028		Основна средства у припреми	250.000	
		432	Добављачи		250.000
			за пријем 2. привремене ситуације		
7.	432		Добављачи	250.000	
		413	Дугорочни кредити		250.000
			за исплату		
8.	02		Основна средства	40.000	
		0239	Исправка вредности основ. средст.		20.000
		413	Дугорочни кредити		15.000
		30	Сопствени капитал		5.000
			За поклон са кредитом		
9.	028		Основна средства у припреми	250.000	
		432	Добављачи		250.000
			за пријем дефинитивне ситуације		
			пренос на страну 2	6.495.000	6.495.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	6.495.000	6.495.000
9A.	02	028	Основна средства Основна средства у припреми за стављање објекта у употребу	1.000.000	1.000.000
10.	432	413	Добављачи Дугорочни кредити за исплату дефинитивне ситуације	250.000	250.000
11.	028	432	Основна средства у припреми Добављачи за куповину основног средства	80.000	80.000
11А	028	432	Основна средства у припреми Добављачи за монтажу	20.000	20.000
11Б	02	028	Основна средства Основна средства у припреми за стављање у употребу	100.000	100.000
12.	02	0239 413	Основна средства Исправка вредности основ. средс. Дугорочни кредит за поклон са дугом (кредитом)	200.000	120.000 80.000
13.	02	0239 432	Основна средства Исправка вредности основ. средст. Добављачи за куповину основног средства =	200.000	70.000 130.000
14.	02	0239 432	Основна средства Исправка вредности основ. средст. Добављачи за куповину основног средства >	150.000	70.000 80.000
15.	02	0239 432	Основна средства Исправка вредности основ. средст. Добављачи за куповину основног средства	180.000	80.000 100.000
				8.675.000	8.675.000

3.2. Отуђење основних средстава

ЗАДАТAK

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 800.000 дин., исправка вредности основних средстава 250.000 дин., материјал 80.000 дин., жиро-рачун 120.000 дин., благајна 10.000 дин., готови производи 60.000 дин., купци 20.000 дин., добављачи 160.000 дин., дугорочни кредити 320.000 дин., сопствени капитал 360.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити пословне књиге а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Уступљено је без накнаде другом предузећу основно средство чија набавна вредност износи 18.000 дин., а отписано је 15.000 дин.
2. Продато је основно средство за 20.000 дин. Набавна вредност основног средства износи 50.000 дин., а отписана 30.000 дин.
3. Расходовано је основно средство чија је набавна вредност 27.000 дин., а отписана 20.000 дин.
4. Продато је основно средство по цени од 25.000 дин., Набавна вредност основног средства износи 40.000 дин., а отписана 10.000 дин.
5. Расходовано је основно средство чија набавна вредност износи 17.000 дин., а отписана 11.000 дин., Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењена је на 8.000 дин.
6. Уступљено је другом предузећу без накнаде основно средство чија је набавна вредност 38.000 дин., а отписана вредност 20.000 дин., Предузеће коме је уступљено прихватило је да отплати остатак дугорочног кредита од 3.000 дин.
7. Продато је основно средство за 14.000 дин., Набавна вредност основног средства је 28.000 дин., а отписана вредност 18.000 дин.
8. Расходовано је основно средство чија је набавна вредност 15.000 дин., а отписана вредност 9.000 дин. Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењена је на 3.500 дин.
9. Трошкови амортизације основног средства према предрачунау износе 12.000 дин.,
10. Расходовано је основно средство чија је набавна вредност 35.000 дин., а отписана 30.000 дин. Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењено је на 5.000 дин.

Саставити пробни биланс.

Биланс стања производног предузећа

на дан 01.01. т.г.

Активи				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	800.000		1.	Добављачи	160.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-250.000	550.000	2.	Дугорочни кредити	320.000
3.	Материјал		80.000	3.	Сопствени капитал	360.000
4.	Жиро-рачун		120.00			
5.	Благајна		10.000			
6.	Готови производи		60.000			
7.	Купци		20.000			
			840.000			840.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			100 Материјал			241 Жиро-рачун		
(0)	800.000	18.000 (1)	(0)	80.000		(0)	120.000	
		50.000 (2)						
		27.000 (3)						
		40.000 (4)						
		17.000 (5)						
		38.000 (6)						
		28.000 (7)						
		15.000 (8)						
		35.000 (10)						

243 Благајна			120 Готови производи			201 Купци		
(0)	10.000		(0)	60.000		(0)	20.000	

0239 Исправке вредности основних средстава			700 Рачун отварања главне књиге			432 Добављачи		
(1)	15.000	250.000 (0)	(0)	840.000	840.000 (0)		160.000	(0)
(2)	30.000	12.000 (9)						
(3)	20.000							
(4)	10.000							
(5)	11.000							
(6)	20.000							
(7)	18.000							
(8)	9.000							
(10)	30.000							

ТРЕЋА ГЛАВА

---

413 Дугорочни кредити				30 Сопствени капитал				Губици код расходовања основних средстава	
(6)	3.000	320.000	(0)	(1)	3.000	360.000	(0)	(3)	7.000
571 Губици код продаже основних средстава				027 Отпаци од основних средстава				Добици код расходовања	
(4)	5.000			(5)	8.000				2.000 (5)
				(8)	3.500				
				(10)	5.000				
671 Добици код продаже основних средстава				540 Трошкови амортизације					
		4.000	(7)	(9)	12.000				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	800.000	
	100		Материјал	80.000	
	241		Жиро-рачун	120.000	
	243		Благајна	10.000	
	120		Готови производи	60.000	
	201		Купци	20.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		250.000
	700		Рачун отварања главне књиге за почетну активу		840.000
	700		Рачун отварања главне књиге за почетну пасиву	840.000	
	432		Добављачи		160.000
1.	413		Дугорочни кредити		320.000
	30		Сопствени капитал		360.000
	0239		Исправка вредности основних средстава	15.000	
	30		Сопствени капитал	3.000	18.000
2.	0239	02	Основна средства за поклон без дуга		
	201		Исправка вредности основних средстава	30.000	
	201		Купци	20.000	50.000
3.	0239	02	Основна средства за продају основних средстава		
	570		Исправка вредности основних средстава	20.000	
	570		Губици код расходованих основних средстава	7.000	
	0239		Основна средства за расходовање делимично отписаних основних средстава		27.000
4.	201		Исправка вредности основних средстава	10.000	
	571		Купци	25.000	
	571		Губици код продаје основних средстава	5.000	
	0239	02	Основна средства за продају основних средстава		40.000
			Пренос на страну 2		

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
5.	0239		Пренос са стране 1		
	027		Исправка вредности основних средстава	11.000	
		02	Отпаци од основних средстава	8.000	
		670	Основна средства		17.000
			Добици код расходовања основних средстава		2.000
			за расходовање и процену отпадака		
6.	0239		Исправка вредности основних средстава	20.000	
	413		Дугорочни кредити	3.000	
	30		Сопствени капитал	15.000	
		02	Основна средства		38.000
			за поклон са дугом (кредитом)		
7.	0239		Исправка вредности основних средстава	18.000	
	201		Купци	14.000	
		02	Основна средства		28.000
			Добици код продаје основних средстава за продају основних средстава.		4.000
8.	0239		Исправка вредности основних средстава	9.000	
	027		Отпаци од основних средстава	3.500	
	570		Губици код расхода основних средстава	2.500	
		02	Основна средства		15.000
			за расходовање и процену		
9.	540		Трошкови амортизације основних средстава	12.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		12.000
			за обрачунату амортизацију		
10.	0239		Исправка вредности основних средстава	30.000	
	027		Отпаци од основних средстава	5.000	
		02	Основна средства		35.000
			за расходовање основног средства		
				2.216.000	2.216.000

ПРОБНИ БИЛАНС

Редни број	Назив конта	Бруто – биланс		Салдо – биланс	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Основна средства	800.000	268.000	532.000	
2.	Материјал	80.000		80.000	
3.	Жиро-рачун	120.000		120.000	
4.	Благајна	10.000		10.000	
5.	Готови производи	60.000		60.000	
6.	Купци	79.000		79.000	
7.	Рачун отвара. главне књиге	840.000	840.000		
8.	И В О С	163.000	262.000		99.000
9.	Добављачи		160.000		160.000
10.	Дугорочни кредити	3.000	320.000		317.000
11.	Сопствени капитал	18.000	360.000		342.000
12.	Губици код расходова. О.С	9.500		9.500	
13.	Губици код продаје О.С.	5.000		5.000	
14.	Отпаци код основних сред.	16.500		16.500	
15.	Добици код расходова. О.С		2.000		2.000
16.	Добици код продаје О.С.		4.000		4.000
17.	Трошкови амортиза. О.С.	12.000		12.000	
		2.216.000	2.216.000	924.000	924.000

ЧЕТВРТА ГЛАВА

4. ЕВИДЕНЦИЈА НАБАВКЕ МАТЕРИЈАЛА И РОБЕ

- 4.1. Евиденција набавке материјала по стварним набавним и комбинованим набавним ценама – Задатак**
- 4.2. Евиденција набавке материјала по планским ценама – Задатак**
- 4.3. Евиденција набавке робе по набавним и продајним ценама – Задатак**

ЧЕТВРТА ГЛАВА

4.1. Евиденција набавке материјала по стварним набавним и комбинованим набавним ценама

ЗАДАТAK

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 5.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 2.000.000 дин., благајна 90.000 дин., жиро-рачин 510.000 дин., материјал 1.000.000 дин., готови производи 600.000 дин., дугорочни кредити 300.000 дин., краткорочни кредити 200.000 дин., добављачи 100.000 дин., сопствени капитал 4.600.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1.000 килограма материјала „А” по фактурној цени од 30 дин. за 1 кг., 2.000 кг. материјала „Б” по фактурној цени од 25 дин за 1 кг. и 3.000 кг. материјала „В” по фактурној цени од 20 дин. за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је чеком 18.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити уз претпоставку да се трошкови превоза расподељују на појединачне врсте материјала сразмерно набављеним количинама.
2. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 2.000 кг. материјала „А” по фактурној цени од 34 дин за 1 кг. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 2 дин. по кг набављеног материјала. Саставити калкулацију комбиноване набавне цене и вредности и прокњижити.
3. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је амбалаже чија је фактурна вредност 40.000 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 6.000 дин. Добављач одобрава 2% каса сконта у дисконтном периоду од седам дана.
4. Примљена је фактура за испоручени материјал „В” и то 2.000 кг. по цени од 18 дин за 1 кг. Испорука је уговорена франко складиште купца. Материјал није приспео у магацин.
5. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 1 у пуном износу, такође је исплаћена обавеза добављачу из става 3 по одбитку 2% каса сконта.
6. Дато је на дораду другом предузећу 1.000 кг материјала „В”.
7. Примљена је фактура за зависне трошкове набавке материјала из става 2 на износ од 5.000 дин. Закључити рачуне, стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
8. Примљен је материјал са пута из става 4. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 2 дин. по кг. Саставити калкулацију комбиноване набавне цене и вредности и прокњижити.
9. Приспео је материјал са дораде. Истовремено је примљена фактура за услуге дораде на износ од 4.000 дин.

10. Према нашој пријемници примљено је у магацин 4.000 кг материјала „А” по фактурној цени од 30 дин. за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је у готовом 6.000 дин. Фактура није примљена. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити.
11. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке материјала из става 8 на износ од 3.000 дин. Закључити рачуне, стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
12. Према нашој пријемници примљено је 1.500 кг материјала „Ц”. Добављач нам је фактурисао 2.000 кг по цени од 20 дин. за 1 кг. Из записника о пријему материјала се види да је приликом транспорта уништено 500 кг материјала. Материјал је путовао на наш ризик и био је осигуран. Штета је пријављена осигуравајућем заводу. Зависни трошкови набавке материјала плаћени су чеком у износу од 3.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити.
13. Примљена је од добављача фактура за испоручени материјал из става 10 на износ од 120.000.
14. Осигуравајући завод је уплатио на наш жиро-рачун 10.000 дин. на име ликвидације штете.
15. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је ситног инвентара чија је фактурна вредност 30.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке износе 4.000 дин.
16. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке из става 15 на износ од 4.000 дин.
17. Добављачу је издата меница са роком доспећа 45 дана за исплату обавезе од 100.000 дин., а која је требало да буде исплаћена у року од 15 дана. Меница је издата након истека рока плаћања од 15 дана са каматом од 8%.
18. Према извештају банке добављачу из става 17 је исплаћено 101.000 дин. са жиро-рачуна на име обавезе по меници која је поднета на наплату.
19. Добављач из става 10 одобрио је накнадно књижним писмом 20.000 дин., на име супер рабата за куповине извршене у претходном периоду.

Биланс стања производног предузећа на дан 01.01. т.г.

Активи					Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	5.000.000		1.	Дугорочни кредити	300.000
2.	Исправка вредности основних средстава	2.000.000	3.000.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Благајна		90.000	3.	Добављачи	100.000
4.	Жиро-рачун		510.000	4.	Сопствени капитал	4.600.000
5.	Материјал		1.000.000			
6.	Готови производи		600.000			
			5.200.000			
						5.200.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	243	Благајна	241	Жиро-рачун
(0)	5.000.000	(0)	90.000	6.000 (10)	(0) 510.000 18.000 (1)
				(14) 10.000 6.000 (3)	140.000 (5)
					39.200 (5A)
					3.000 (12)
					101.000 (18)

100	Материјал	120	Готови производи	0239	Исправка вредности основних средстава
(0)	1.000.000	23.000 (6)	(0) 600.000		2.000.000 (0)
(1)	158.000				
(2)	72.000				
(8)	40.000				
(9)	27.000				
(10)	126.000				
(12)	33.000				

Рачун отварања главне књиге			413	Дугорочни кредити	421	Краткорочни кредити
(0)	5.200.000	5.200.000 (0)		300.000 (0)		200.000 (0)

ЧЕТВРТА ГЛАВА

						Обрачунати зависни трошкови
30	Сопствени капитал	432	Добављачи	4811		
	200.000 (0)	(5) 140.000	100.000 (0)	(7A) 4.000		
		(5A) 40.000	140.000 (1)	(11A) 4.000	4.000 (2)	
		(17) 100.000	68.000 (2)		4.000 (8)	
		(19) 20.000	40.000 (3)		4.000 (15)	
			36.000 (4)			
			5.000 (7)			
			4.000 (9)			
			3.000 (11)			
			40.000 (12)			
			120.000 (13)			
			30.000 (15)			
			4.000 (16)			
10042	Амбалажа на залихи	1001	Материјал на путу	66	Финансијски приходи	
(3)	46.000	(4)	36.000	36.000 (8)		800 (5A)
1002	Материјал у доради	2811	Стварни зависни трошкови набавке материјала	57	Непословни и ванредни расходи	
(6)	23.000	(7) 5.000	5.000 (7a)	(7A) 1.000		
	23.000 (9)	(11) 3.000	3.000(11a)			
		(16) 4.000				
4321	Добављачи за нефактурисани материјал	67	Непословни и ванредни приходи	2190	Потраживање од осигуравајућег завода	
(13)	120.000		1.000 (11a)	(12)	10.000	10.000 (14)
10040	Ситан инвентар на залихи	4350	Исправка вредности меничних обавеза	4350	Меничне обавезе	
(15)	34.000	(17) 1.000	1.000 (18)	(18)	101.000	101.000 (17)
56	Финансијски расходи	51	Трошкови материјала			
(18)	1.000		20.00 (19)			

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	5.000.000	
	243		Благајна	90.000	
	241		Жиро-рачун	510.000	
	100		Материјал	1.000.000	
	120		Готови производи	600.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		2.000.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		5.200.000
		700	Рачун отварања главне књиге	5.200.000	
		413	Дугорочни кредити		300.000
		421	Краткорочни кредити		200.000
1.	100	432	Добављачи		100.000
		30	Сопствени капитал		4.600.000
			за почетну пасиву		
			Материјал	158.000	
2.	100	432	Добављачи		140.000
		241	Жиро-рачун		18.000
			за калкулацију		
3.	10042	432	Материјал	72.000	
		4811	Добављачи		68.000
			Обрачунати зависни трошкови набавке материјала		4.000
4.	1001	432	за калкулацију		
		241	Амбалажа на залихи	46.000	
			Добављачи		40.000
5.	432	432	Жиро-рачун		6.000
		241	за исплату обавезе из става 1		
			Добављачи	140.000	
5A	432	241	Жиро-рачун		140.000
		66	за исплату обавезе из става 1		
			Добављачи	40.000	
6.	1002	241	Жиро-рачун		39.200
		66	Финансијски приходи		800
			за исплату обавезе из става 3		
7.	2811	100	Материјал у доради	23.000	
		100	Материјал		23.000
			за давање у дораду		
		432	Стварни З.Т.Н. материјала	5.000	
			Добављачи		5.000
			пријем фактуре за стварни З.Т.Н.		
			пренос на страну 2	12.920.000	12.920.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7A	4811 57	2811	пренос са стране 1 Обрачунати З.Т.Н. материјала Непословни и ванредни расходи Стварни З.Т.Н. материјала за закључење рачуна З.Т.Н.	12.920.000 4.000 1.000	12.920.000 5.000
8.	100	1001 4811	Материјал Материјал на путу Обрачунати З.Т.Н. материјала за калкулацију	40.000	36.000 4.000
9.	100	1002 432	Материјал Материјал у доради Добављачи за повратак материјала са дораде	27.000	23.000 4.000
10.	100	4321 243	Материјал Добављачи за нефактури. мате. Благајна за пријам материјала без фактуре	126.000	120.000 6.000
11.	2811	432	Стварни З.Т.Н. материјала Добављачи пријем фактуре за стварне З.Т.Н.	3.000	3.000
11A	4811	2811 67	Обрачунати З.Т.Н. материјала Стварни З.Т.Н. материјала Непословни и ванредни приходи за закључење рачуна З.Т.Н.	4.000	3.000 1.000
12.	100 2190	432 241	Материјал Потраживање од осигуравајућег завода Добављачи Жиро-рачун за калкулацију и записник	33.000 10.000	40.000 3.000
13.	4321	432	Добављачи за нефактурисан материјал Добављачи за накнадни пријем фактуре	120.000	120.000
14.	241	2190	Жиро-рачун Потраживања од осигур. завода за уплату осигур. завода	10.000	10.000
15.	10040	432 4811	Сит.инвентар на залихи Добављачи Обрачунати З.Т.Н. ситног инвентара за набавку	34.000	30.000 4.000
16.	2811	432	Стварни З.Т.Н. Добављачи пријем фактуре за стварне З.Т.Н.	4.000	4.000
17.	432 43509	4350	Добављачи Исправка вредности меничних обавеза Меничне обавезе за издату меницу	100.000 1.000	101.000
			пренос на страну 3	13.437.000	13.437.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
18.	4350 56 241 43509	51	пренос са стране 2	13.437000 101.000 1.000	13.437.000 101.000 1.000
			Меничне обавезе Финансијски расходи Жиро-рачун Исправка вред. меничних обавеза за исплату меничне обавезе		101.000 1.000
19.	432	51	Добављачи Трошкови материјала за одобрени супер радат	20.000	20.000
				13.559.000	13.559.000

Објашњење промена:

1. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
A	1.000	×	30	=	30.000	+	3.000	=	33.000	:	1.000	=	33
Б	2.000	×	25	=	50.000	+	6.000	=	56.000	:	2.000	=	28
В	3.000	×	20	=	60.000	+	9.000	=	69.000	:	3.000	=	23
			6.000		140.000	+	18.000		158.000				

Превоз $18.000 \text{ дин.} : 6.000 \text{ кг} = 3 \text{ дин. по килограму}$

2. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Обрачунати зависни трошкови набавке	=	Комбинована набавна вредност	:	Количина	=	Комбинована набавна цена
A	2.000	×	34	=	68.000	+	4.000	=	72.000	:	2.000	=	36

Обрачунати (планирани) З.Т.Н. су $2.000 \text{ кг} \times 2 \text{ дин. / кг} = 4.000 \text{ дин.}$

8. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна цена	+	Обрачунати зависни трошкови набавке	=	Комбинована набавна вредност	:	Количина	=	Комбинована набавна цена
A	2.000	×	18	=	36.000	+	4.000	=	40.000	:	2.000	=	20

10. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
A	4.000	×	30	=	120.000	+	6.000	=	126.000	:	4.000	=	31,50

Обрачунати (планирани) З.Т.Н. су $2.000 \text{ кг} \times 2 \text{ дин. / кг} = 4.000 \text{ дин.}$

12. промена

Фактурисано $2.000 \times 20 = 40.000$ Уништено $500 \times 20 = 10.000$ Примљено $1.500 \times 20 = 30.000 + 3.000 = 33.000 : 15 = 22$

4.2. Евиденција набавке материјала по планским ценама

ЗАДАТAK

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 2.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., материјал 1.000.000 дин. ($2.000 \text{ кг} \times 500 \text{ дин.}$), одступање од планске цене материјала – позитивно 100.000 дин., благајна 10.000 дин., жиро-рачун 200.000 дин., сопствени капитал 2.300.000 дин., добављачи 310.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити дневник и главну књигу, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 2.000 кг материјала по фактурној цени од 400 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 100.000 дин. Добављач одобрава 1% количинског радата и 2% каса сконта, ако се материјал плати у року од 7 дана. Саставити калкулацију стварне набавне и планске цене и вредности и прокњижити.
2. Према нашој пријемници примљено је у магацин 1.000 кг материјала по фактурној цени од 480 дин. за трошкове превоза плаћено је у готову 40.000 дин. Саставити калкулацију набавне и планске цене и прокњижити
3. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 1 по одбитку 2 % каса сконта.
4. Примљена је фактура за испоручених 500 кг материјала по фактурној цени од 420 дин. за 1 кг. Испорука је уговорена франко утоварна железничка станица.
5. Примљена је фактура за испоручени материјал из става 2 на износ од 480.000 дин.
6. Примљен је материјал са пута. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 40.000 дин. Саставити калкулацију комбиноване набавне и планске цене и прокњижити.
7. Дато је на дораду другом предузећу 200 кг материјала.
8. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке материјала из става 6 на износ од 55.000 дин. Закључити рачуне стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
9. Стигао је материјал са дораде. Истовремено је примљена и фактура за услуге дораде на 50.000 дин. Планска вредност материјала је 180.000 дин.
10. Добављач из става 2 обавештава књижним писмом да нам је накнадно одобрио на име сезонског радата 15.000 дин.

Биланс стања производног предузећа на дан 01.01. т.г.

Активи				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извор средстава	Износ
1.	Основна средства	2.000.000		1.	Сопствени капитал	2.300.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-500.000	1.500.000	2.	Добављачи	310.000
3.	Материјал	1.000.000				
4.	Одступање од планске цене материјала	-100.000	900.000			
5.	Благојна		10.000			
6.	Жиро-рачун		200.000			
			2.610.000			
						2.610.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		100 Материјал			243 Благојна		
(0)	2.000.000		(0)	1.000.000	100.000	(7)	(0)
			(1)	1.000.000			
			(2)	500.000			
			(6)	250.000			
			(9)	180.000			

241 Жиро рачун		Исправка вредности основних средстава			Одступање од планске цене материјала		
(0)	200.000	100.000	(1)	500.000	(0)	(2)	500.000
		776.160	(3)			(8A)	15.000
							100.000
							8.000 (1A)
							30.000 (9)
							15.000 (10)

700 Рачун отварања главне књиге		30 Сопствени капитал			432 Добављачи		
(0)	2.160.000	2.160.000	(0)		2.300.000	(0)	
					(1A)	8.000	310.000 (0)
					(3)	792.000	800.000 (1)
					(10)	15.000	210.000 (4)
						480.000	480.000 (5)
						55.000	55.000 (8)
						50.000	50.000 (9)

4321 Добављачи за нефактурисани материјал		66 Финансијски приходи			1001 Материјал на путу		
(5)	480.000	480.000	(2)		15.840	(3)	(4)
					210.000	210.000	(6)

4811 Обрачунати ЗТН материјала		1002 Материјал у доради			2811 Стварни трошкови набавке материјала		
(8A)	40.000	40.000	(6)	(7)	100.000	100.000	(9)
					(8)	55.000	55.000 (8A)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02 100 243 241	0239 1009 700 700	Основна средства Материјал Благајна Жиро-рачун Исправка вредности основних средстава Одступање од планске цене материјала Рачун отварања главне књиге за почетну активу	2.000.000 1.000.000 10.000 200.000	
		30 432	Рачун отварања главне књиге Сопствени капитал Добављачи за почетну пасиву за почетну пасиву	500.000 100.000 2.610.000	
1.	100	432 241 1009	Материјал Добављачи Жиро-рачун Одступање од планске цене материјала за калкулацију	2.610.000 2.300.000 310.000	
1A.	432	1009	Добављачи Одступање од планске цене материјала за одобрени радат	1.000.000 8.000	800.000 100.000 100.000
2.	100 1009	4321 243	Материјал Одступање од планске цене материјала Добављачи за нефактур. материјал Благајна за калкулацију	500.000 20.000	480.000 40.000
3.	432	241 66	Добављачи Жиро-рачун Финансијски приходи за исплату обавезе из става 1	792.000	776.160 15.840
4.	1001	432	Материјал на путу Добављачи за пријем фактуре без материјала	210.000	210.000
5.	4321	432	Добављачи за нефактурисани материјал Добављачи за накнадни пријем фактуре	480.000	480.000
6.	100	1001 4811	Материјал Материјал на путу Обрачунати зависни трошкови набавке материјала за накнадни пријем материјала	250.000	210.000 40.000
			пренос на страну 2	9.080.000	9.080.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7.	1002	100	пренос са стране 1	9.080.000	9.080.000
			Материјал у доради Материјал за давање у дораду	100.000	100.000
8.	8211	432	Стварни зависни трошкови набавке материјала Добављачи пријем фактуре за стварни ЗТН	55.000	55.000
8А.	4811	2811	Обрачунати зависни трошак набавке материјала Одступање од планске цене материјала Стварни зависни трошкови набавке материјала за закључење рачуна зависних трошкова набавке материјала	40.000	55.000
9.	100	1002 432 1009	Материјал Материјал у доради Добављачи Одступање од планске цене материјала за повратак материјала са дораде	180.000	100.000 50.000 30.000
10.	432	1009	Добављачи Одступање од планске цене материјала за сезонски радат	15.000	15.000
				9.485.000	9.485.000

Објашњење промена:

1. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
Стварна набавна цена	2.000	×	400	=	800.000	+	100.000	=	900.000	:	2.000	=	450
Планска цена	2.000								1.000.000				500
Разлика			- негативно одступање од планске цене материјала						100.000				

2. промена

	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
Стварна набавна цена	1.000	×	480	=	480.000	+	40.000	=	520.000	:	1.000	=	520
Планска цена	1.000								500.000				500
Разлика	- негативно одступање од планске цене материјала								20.000				

6. промена

	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Обрачунати зависни трошкови набавке	=	Комбин. набавна вредност	:	Количина	=	Комби. набавна цена
Комби- нована цена	500	×	420	=	210.000	+	40.000	=	250.000	:	500	=	500
Планска цена	500								250.000				500
Разлика									0				

4.3. Евиденција набавке робе по набавним и продајним ценама

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава : основна средства 6.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 2.000.000 дин., роба на залихи 1.500.000 дин., разлика у цени робе 250.000 дин., благајна 50.000 дин., жиро-рачун 850.000 дин., добављачи 300.000 дин., краткорочни кредити 200.000 дин., сопствени капитал 5.650.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1.000 кг робе „А” чија је фактурна вредност 400 дин за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је чеком 50.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити.
2. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1.000 кг. робе „А” по фактурној цени од 400 дин. за 1 кг, 500 кг, робе „Б” по фактурној цени од 350 дин. за 1 кг и 500 кг робе „Ц” по фактурној цени од 300 дин за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је у готовом 40.000 дин. Саставити калкулацију набавне цене и прокњижити, ако се трошкови превоза расподељују на поједине врсте робе сразмерно набављеним количинама. Добављач одобрава 1% количинског радата.
3. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 500 кг робе „А” по фактурној цени од 480 дин за 1 кг. Обрачунати зависни трошкови набавке робе износе 20.000 дин. Саставити калкулацију и прокњижити, ако је разлика у цени робе маржа 20%. Добављач одобрава 2% каса сконта ако се роба плати у року од 7 дана.
4. Према нашој пријемници примљено је у магацин 1.000 кг. робе „Ц” по фактурној цени од 280 дин за 1 кг. За трошкове превоза примљен је рачун на 20.000 дин. Саставити калкулацију и прокњижити, ако је продајна вредност робе 360.000 дин.
5. Примљена је фактура за испоручену робу „Б” и то 1.000 кг по 320 дин. за 1 кг. Испорука је уговорена франко истоварна железничка станица.
6. Дато је на дораду другом предузећу робе у вредности од 300.000 дин.
7. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 3 на износ од 19.000 дин., Закључити рачуне, стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
8. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 3 по одбитку 2% каса сконта.
9. Приспела је роба са пута из става 5. Обрачунати зависни трошкови набавке робе износе 30 дин. по 1 кг. Саставити калкулацију и прокњижити ако је разлика у цени робе – марже 20%.

10. Примљена је фактура за испоручену робу из става 4 на износ од 280.000 дин.
11. Приспела је роба са дораде. Истовремено је примљена фактура за услуге дораде на роби на износ од 50.000 дин. Продајна вредност робе је 400.000 дин.
12. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је амбалаже за 50.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке амбалаже износе 5.000 дин.
13. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 9 на износ од 35.000 дин., закључити рачуне стварни и обрачунати зависни трошкови набавке робе.
14. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је ситног инвентара за 35.000 дин. За трошкове превоза плаћено је у готовом 5.000 дин.
15. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке из става 12 на износ од 5.000 дин.
16. Добављачу из става 1 издата је меница са роком доспећа 90 дана, за обавезу од 400.000 дин., која је требала да буде исплаћена у року од 15 дана. Меница је издата након истека рока плаћања са каматом од 5%.
17. Банка је по налогу предузећа исплатом са жиро-рачуна отворила неопозиви документарни акредитив у износу од 250.000 дин.,
18. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 1.000 кг. робе „Б” по фактурној цени од 250 дин. за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је чеком 30.000 дин. Саставити калкулацију продајне цене ако је маржа 20%.
19. Добављач из претходног става наплатио је своје потраживање из отвореног акредитива.
20. Банка је по нашем налогу исплатила са жиро-рачуна меничну обавезу из става 16.

Биланс стања на дан 01.01. т.г.

Активи				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	6.000.000		1.	Добављачи	300.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-2.000.000	4.000.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Роба на залихи	1.500.000		3.	Сопствени капитал	5.650.000
4.	Разлика у цени робе	-250.000	1.250.000			
5.	Благајна		50.000			
6.	Жиро-рачун		850.000			
			6.150.000			
						6.150.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		1301 Роба на залихи			241 Жиро рачун		
(0)	6.000.000	(0)	1.500.000	300.000	(6)	(0)	850.000
		(1)	450.000				50.000 (1)
		(2)	765.000				235.200 (8)
		(3)	325.000				250.000 (17)
		(4)	360.000				30.000 (18)
		(9)	437.500				405.000 (20)
		(11)	400.000				
		(18)	350.000				

243 Благајна		0239 Исправка вредности основних средстава		1309 Разлике у цени робе	
(0)	50.000	40.000 (2)	2.000.000 (0)	(13A)	5.000 250.000 (0)
		5.000 (14)			7.250 (2a)
					65.000 (3)
					60.000 (4)
					1.000 (7A)
					87.500 (9)
					50.000 (11)
					70.000 (18)

700 Рачун отварања главне књиге		432 Добављачи		421 Краткорочни кредит	
(0)	6.150.000	6.150.000 (0)	(2A)	7.250 300.000 (0)	2.000.000 (0)
			(8)	240.000 400.000 (1)	
			(16)	400.000 725.000 (2)	
			(19)	250.000 240.000 (3)	
				20.000 (4)	
				320.000 (5)	
				19.000 (7)	

ЧЕТВРТА ГЛАВА

---

30 Сопствени капитал		Обрачун зависних трошкова набавке робе			Добављачи за нефактурисану робу		
		(7A)	20.000	20.000 (3)	(10)	280.000	280.000 (4)
		(13A)	30.000	30.000 (9)			
		(15)	5.000	5.000 (12)			
1302 Роба на путу		1304 Роба у обради и доради			2814 Трошкови набавке робе		
(5) 320.000	320.000 (9)	(6) 300.000	300.000 (11)		(7) 19.000	19.000 (7A)	
					(13) 35.000	35.000(13A)	
					(15) 5.000	5.000	
66 Финансијски приходи		432 Добављачи			10042 Амбалажа на залихи		
	4.800 (8)	(16) 40.000	280.000 (10)	50.000 (11)	(12) 55.000		
			50.000 (12)	35.000 (13)			
			35.000 (14)	5.000 (15)			
10040 Ситан инвентар на залихи		43509 Исправка вредности меничних обавеза			4350 Меничне обавезе		
(14) 40.000		(16) 5.000	5.000 (20)		(20) 405.000	405.000(16)	
240 Динарски акредитиви		56 Финансијски расходи					
(17) 250.000	250.000 (19)	(20) 5.000					

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02 1301 243 241	0239 13094 700	Основна средства Роба на залихи Благајна Жиро-рачун Исправка вредности основних средстава Разлика у цени робе Рачун отварања главне књиге за почетну активу	6.000.000 1.500.000 50.000 850.000 2.000.000 250.000 6.150.000	
		700 432 421 30	Рачун отварања главне књиге Добављачи Краткорочни кредити Сопствени капитал за почетну пасиву	6.150.000 300.000 200.000 5.650.000	
1.	1301	432 241	Роба на залихи Добављачи Жиро-рачун за калкулацију	450.000 400.000 50.000	
2.	1301	432 243	Роба на залихи Добављачи Благајна за калкулацију	765.000 725.000 40.000	
2А.	432	1309	Добављачи Разлика у цени робе за 1% рабата	7.250 7.250	
3.	1301	432 4814 1309	Роба на залихи Добављачи Обрачунати зависни трошкови набавке робе Разлика у цени робе за калкулацију	325.000 240.000 20.000 65.000	
4.	1301	4321 432 1309	Роба на залихи Добављачи за нефактурисану робу Добављачи Разлика у цени робе за калкулацију	360.00 280.000 20.000 60.000	
5.	1302	432	Роба на путу Добављачи за пријем фактуре без робе	320.000 320.000	
6.	1304	1301	Роба у доради и обради Роба на залихи за давање робе на дораду	300.000 300.000	
			Пренос на страну 2	17.077.250	17.077.250

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7.	2814	432	пренос са стране 1 Стварни зависни трошкови набавке Добављачи пријем фактуре за стварне зависне трошкове набавке	17.077.250 19.000	17.077.250 19.000
7A.	4814	2814 1309	Обрачунати зависни трошкови набавке Стварни зависни трошкови набавке Разлика у цени робе за закључење рачуна зависних трошкова набавке	20.000	19.000 1.000
8.	432	66 241	Добављачи Финансијски приходи Жиро-рачуун за исплату обавезе из става 3	240.000	4.800 235.200
9.	1301	1302 4814 1309	Роба на залихи Роба на путу Обрачунати З.Т.Н. робе Разлика у цени робе за накнадни пријем робе	437.500	320.000 30.000 87.500
10.	4321	432	Добављачи за нефактурисану робу Добављачи за накнадни пријем фактуре	280.000	280.000
11.	1301	1304 432 1309	Роба на залихи Роба у обради и доради Добављачи Разлика у цени робе за повратак робе са дораде	400.000	300.000 50.000 50.000
12.	10042	432 4814	Амбалажа на залихи Добављачи Обрачунати зависних трошкова набавке робе за набавку амбалаже	55.000	50.000 5.000
13.	2814	432	Стварни З.Т.Н. робе Добављачи Пријем фактуре за стварне зависне трошкове набавке	35.000	35.000
13A.	4814	1309	Обрачунати зависни трошкови набавке робе Разлика у цени робе Стварни З.Т.Н. робе за закључни рачун З.Т.Н.	30.000 5.000	35.000
14.	10040	2814 432 243	Ситан инвентар на залихи Добављачи Благајна за набавку	40.000	35.000 5.000
			пренос на страну 3	18.638.750	18.638.750

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15.	2814	432	пренос са стране 2 Стварни З.Т.Н. робе Добављачи Пријем фактуре за стварне З.Т.Н.	18.638.750 5.000	18.638.750 5.000
16.	732 43509	4350	Добављачи Исправка вредности меничних обавеза Меничне обавезе за издату меницу	400.000 5.000	405.000
17.	24000	241	Динарске вредности Жиро-рачун за отворени акредитив	250.000	250.000
18.	1301	432 241 1309	Роба на залихи Добављачи Жиро-рачун Разлика у цени робе за калкулацију	350.000	250.000 30.000 70.000
19.	432	2400	Добављачи Динарски акредитив за исплату обавезе	250.000	250.000
20.	4350 56	241 43509	Меничне обавезе Финансијски расходи Жиро-рачун Исправка вредности меничних обавеза за исплату меничне обавезе	405.000 5.000	405.000 5.000
				20.308.750	20.308.750

Објашњење промена:

1.		1 кг	1.000 кг	
	Фактурна вредност	400	400.000	
+	Стварни зависни трошкови набавке	50	50.000	
=	Стварна набавна вредност	450	450.000	

2.		А		Б		Ц	
		1 кг	1.000 кг	1 кг	500 кг	1 кг	500 кг
	Фактурна вредност	400	400.000	350	175.000	300	150.000
+	Стварни З.Т.Н.	20	20.000	20	10.000	20	10.000
=	Стварна набавна вредност	420	420.000	370	185.000	320	160.000

Превоз 40.000 дин.: 2.000 кг = 20 дин. по кг

3.		1 кг	500 кг
Фактурна вредност		480	240.000
+ Планирани З.Т.Н.		40	20.000
= Комбинована набавна вредност		520	260.000
+ Разлика у цени –20% маржа		130	65.000
= Великопродајна вредност		650	325.000

$$20\% \text{ марже} = \frac{\Gamma \times \Pi}{100 - \Pi} = \frac{260.000 \times 20}{100 - 20} = \frac{5.200.000}{80} = 65.000$$

4.		1 кг	1.000 кг
Фактурна вредност		280	280.000
+ Стварни З.Т.Н.		20	20.000
= Стварна набавна вредност		300	300.000
+ Разлика у цени робе		60	60.000
= Великопродајна вредност		360	360.000

9.		1 кг	1.000 кг
Фактурна вредност		320	320.000
+ Планирани З.Т.Н.		30	30.000
= Комбинована набавна вредност		350	350.000
+ Разлика у цени – маржа 20%		87,5	87.500
= Великопродајна вредност		437,5	437.500

$$20\% \text{ марже} = \frac{\Gamma \times \Pi}{100 - \Pi} = \frac{350.000 \times 20}{100 - 20} = \frac{7.000.000}{80} = 87.500$$

16.

$$I = \frac{K \times T \times \Pi}{360} = \frac{400.000 \times 90 \times 0,05}{360} = \frac{180.000}{360} = 5.000$$

18.		250	250.000
Фактурна вредност		250	250.000
+ Стварни З.Т.Н.		30	30.000
= Стварна набавна вредност		280	280.000
+ Разлика у цени робе		70	70.000
= Великопродајна вредност		350	350.000

$$20\% = \frac{\Gamma \times \Pi}{100 - \Pi} = \frac{280.000 \times 20}{100 - 20} = \frac{5.600.000}{80} = 70.000$$

5. ЕВИДЕНЦИЈА РАСХОДА – ТРОШКОВА

- 5.1. Евиденција трошкова материјала по стварној набавној и планској цени – Задатак**
- 5.2. Евиденција трошкова на контима групе 51 – трошкови материјала – Задатак**
- 5.3. Евиденција трошкова на контима групе 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације – Задатак**
- 5.4. Евиденција трошкова на контима групе 55 – нематеријални трошкови – Задатак**
- 5.5. Евиденција финансијских, непословних и ванредних расхода и ревалоризационих расхода (групе конта 56, 57 и 58) – Задатак**
- 5.6. Евиденција временског разграничења расхода и прихода – Задатак**

5.1. Евиденција трошкова материјала по стварној набавној и планској цени

ЗАДАТAK

Стање на рачунима главне књиге износи: материјал 20.000 дин. (2.000 кг материјала „A” × 10 дин), жиро–рачун 100.000 дин, добављачи 18.000 дин.

5.1.1. Књижити набавку и утрошак материјала по стварним набавним ценама примењујући:

- а) Метод прва улазна цена = првој излазној цени – ФИФО метод,
  - б) Метод последња улазна цена = првој излазној цени – ЛИФО метод,
  - в) Метод најнижа улазна цена = првој излазној цени – ЛОФО метод,
  - г) Метод највиша улазна цена = првој излазној цени – ХИФО метод,
  - д) Метод пондерисане просечне набавне цене (после сваке набавке).
1. Набављено је 1.500 кг материјала „A” по фактурној цени од 10 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 3.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности.
  2. Према требовањима утрошено је 1.000 кг материјала „A”
  3. Набављено је 1.000 кг материјала „A” по фактурној цени од 12 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 2.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности.
  4. Према требовањима утрошено је 3.000 кг материјала „A”. Извршити компаративну (упоредну) анализу ових метода и објаснити сличности и разлике .
- 5.1.2. Под претпоставком да планска набавна цена износи 11 дин. књижити набавке и трошкове материјала по овој цени, а затим обрачунати и књижити део одступања од планске набавне цене материјала који се односи на утрошени материјал.

5.1.1. Набавка и утрошак материјала по стварним набавним ценама

- a) Метод прва улазна цена = прва излазна цена – ФИФО метод

First in
First out – FIFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал		241	Жиро рачун		432	Добављачи	
(0)	20.000	10.000 (2)	(0)	100.000	3.000 (1)		18.000 (0)	
(1)	18.000	35.000 (4)			2.000 (3)		15.000 (1)	
(3)	14.000						12.000 (3)	

511	Трошкови материјала	
(2)	10.000	
(4)	35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „A”	Излаз
(0) $2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 10 = 10.000$	(2)
(1) $1.500 \times 12 = 18.000$	$1.000 \times 10 = 10.000$	(4)
(3) $1.000 \times 14 = 14.000$	$1.500 \times 12 = 18.000$	(4)
	$500 \times 14 = 7.000$	(4)

- b) Метод последња улазна цена = првој излазној цени – ЛИФО метод

Last in
First out – LIFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал		241	Жиро рачун		432	Добављачи	
(0)	20.000	12.000 (2)	(0)	100.000	3.000 (1)		18.000 (0)	
(1)	18.000	35.000 (4)			2.000 (3)		15.000 (1)	
(3)	14.000						12.000 (3)	

511	Трошкови материјала	
(2)	12.000	
(4)	35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „A”	Излаз
(0) $2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 12 = 12.000$	(2)
(1) $1.500 \times 12 = 18.000$	$1.000 \times 14 = 14.000$	(4)
(3) $1.000 \times 14 = 14.000$	$500 \times 12 = 6.000$	(4)
	$1.500 \times 10 = 15.000$	(4)

в) Метод најнижа улазна цена = првој излазној цени – ЛОФО метод

Lovest in
First out – LOFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал	241	Жиро рачун	432	Добављачи
(0) 20.000	10.000 (2)	(0) 100.000	3.000 (1)		18.000 (0)
(1) 18.000	35.000 (4)		2.000 (3)		15.000 (1)
(3) 14.000					12.000 (3)

511	Трошкови материјала
(2) 10.000	
(4) 35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „A”	Излаз
(0) $2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 10 = 10.000$	(2)
(1) $1.500 \times 12 = 18.000$	$1.000 \times 10 = 10.000$	(4)
(3) $1.000 \times 14 = 14.000$	$1.500 \times 12 = 18.000$	(4)
	$500 \times 14 = 7.000$	(4)

г) Метод највиша улазна цена = првој излазној цени – ХИФО метод

Highest in
First out – HIFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал	241	Жиро рачун	432	Добављачи
(0) 20.000	12.000 (2)	(0) 100.000	3.000 (1)		18.000 (0)
(1) 18.000	35.000 (4)		2.000 (3)		15.000 (1)
(3) 14.000					12.000 (3)

511	Трошкови материјала
(2)	12.000
(4)	35.000

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „A”	Излаз
(0) $2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 12 = 12.000$	(2)
(1) $1.500 \times 12 = 18.000$	$1.000 \times 14 = 14.000$	(4)
(3) $1.000 \times 14 = 14.000$	$500 \times 12 = 6.000$	(4)
	$1.500 \times 10 = 15.000$	(4)

д) Метод пондерисане просечне набавне цене (после сваке набавке)

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал	241	Жиро рачун	432	Добављачи
(0) 20.000	10.860 (2)	(0) 100.000	3.000 (1)		18.000 (0)
(1) 18.000	25.280 (4)		2.000 (3)		15.000 (1)
(3) 14.000					12.000 (3)

511	Трошкови материјала
(2)	10.860
(4)	35.280

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „A”	Излаз
(0) $2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 10,86 = 10.860$	(2)
(1) $1.500 \times 12 = 18.000$	$3.000 \times 11,76 = 35.280$	(4)
(3) $1.000 \times 14 = 14.000$		

1.

$$\text{количина} \times \frac{\text{фактурна}}{\text{цена}} = \frac{\text{фактурна}}{\text{вредност}} + \frac{\text{стварни}}{\text{зависни}} = \frac{\text{стварни}}{\text{набавни}} : \text{количина} = \frac{\text{стварна}}{\text{набавна}} \text{ цена}$$

$$\text{набавке}$$

$$150 \times 10 = 15.000 + 3.000 = 18.000 : 1.500 = 12$$

$$2. \quad \text{Ц1} = \frac{1. \text{набавна} + 2. \text{набавна}}{1. \text{количина} + 2. \text{количина}} = \frac{2.000 \times 10 + 1.500 \times 12}{2.000 + 1.500} = \frac{20.000 + 18.000}{3.500} =$$

$$= \frac{38.000}{3.500} = 10.86$$

3.

$$\text{количина} \times \frac{\text{фактурна}}{\text{цена}} = \frac{\text{фактурна}}{\text{вредност}} + \frac{\text{Стварни}}{\text{зависни трошкови}} = \frac{\text{стварна}}{\text{набавна вредност}} : \text{количина} = \frac{\text{стварна}}{\text{набавна цена}}$$

набавке

$$1.000 \times 12 = 12.000 + 2.000 = 14.000 : 1.000 = 14$$

$$4. \quad \underline{\underline{Ц2 = \frac{\text{остатак количине посредњој цени} + \text{нова набавка}}{\text{остатак количине} + \text{нова количина}}} =}$$

$$\underline{\underline{Ц2 = \frac{2.500 \times 10,86 + 1.000 \times 14}{2.500 + 1.000} = \frac{27.150 + 14.000}{3.500} = \frac{41.150}{3.500} = 11,76}}$$

Компаративна (упоредна) анализа метода

Метод	Улаз (приход)	Излаз (трошак)	Стање (финансијски резултат)
ФИФО	52.000	45.000	7.000
ЛИФО	52.000	48.000	4.000
ЛОФО	52.000	45.000	7.000
ХИФО	52.000	48.000	4.000
Просечна	52.000	46.140	5.860

- Када цене расту (код нас 10, 12 , 14) онда су методе ФИФО и ЛОФО односно ЛИФО и ХИФО исте.

Највеће стање залиха (финансијски резултат) остварује се методама ФИФО односно ЛОФО, али овде је проблем што се текући приходи сучељавају са историјским (најнижим) трошковима, па је финансијски резултат нереалан (подцењен).

5.1.2. Евиденција набавке и утрошка материјала по планској цени

ГЛАВНА КЊИГА I

100 Материјал			241 Жиро рачун			432 Добављачи		
(0) 22.000	11.000	(2)	(0) 100.000	3.000	(1)		18.000	(0)
(1) 16.500	33.000	(4)		2.000	(3)		15.000	(1)
(3) 11.000							12.000	(3)

511 Трошкови материјала			1009 Одступање од планске цене материјала		
(2) 11.000			(1) 1.500	2.000	(0)
(4) 33.000			(3) 3.000	2.222	(5)
(5) 2.222					

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „A”	Излаз
(0) $2.000 \times 11 = 22.000$	$1.000 \times 11 = 11.000$	(2)
(1) $1.500 \times 11 = 16.500$	$3.000 \times 11 = 33.000$	(4)
(3) $1.000 \times 11 = 11.000$		

- **5 промена:** Обрачун и књижење одговарајућег дела одступања од планске цене материјала која се односи на утрошени материјал.

$$\% \text{ утрошакматеријала} = \frac{\text{потражна страна конта материјал} \times 100}{\text{дуговна страна конта материјал}} =$$

$$= \frac{44.000 \times 100}{49.500} = \frac{4.400.000}{49.500} = 88,89\%$$

$$\text{deo одступања од планске цене} \quad \% \text{ утрошка материјала} \times \frac{\text{салдо одступања од планске}}{\text{цене материјала}} \\ \text{материјала која се односи} \quad = \frac{}{100} \\ \text{на утрошени материјал}$$

$$= \frac{88,89 \times 2.500}{100} = 2.222$$

На овај начин смо трошкове књижене по планској цени изједначили са трошковима по стварној набавној цени, јер су трошкови књижени по планској цени били потцењени.

5.2. Евиденција трошкова на контима групе 51 – трошкови материјала

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., роба на залихи 800.000 дин., исправка вредности основних средстава 250.000 дин., материјал 100.000 дин., разлика у цени робе 200.000 дин., одступање од планске цене материјала 20.000 дин.(позитивно одступање), алат и инвентар који се калкулативно отписује (100%) 25.000 дин., исправка вредности алата и инвентара који се калкулативно отписује 5.000 дин., алат и инвентар на залихи који се у целокупности отписује 30.000 дин., добављачи 100.000 дин., амбалажа на залихи која се калкулативно отписује (100%) 50.000 дин., исправка вредности амбалаже која се калкулативно отписује 10.000 дин., амбалажа на залихи која се у целокупности отписује 30.000 дин., сопствени капитал 1.340.000 дин., дугорочни кредити 200.000 дин., краткорочни кредити 100.000 дин., ауто гуме на залихи које се калкулативно отписују (100%) 100.000 дин., исправка вредности ауто гума на залихи које се калкулативно отписују 25.000 дин., жиро-рачун 100.000 дин., благајна 15.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене на контима групе 51 – трошкови материјала:

1. Предузеће је набавило алат и инвентар који се калкулативно отписује чија је набавна вредност по фактури добављача 25.000 дин.,
2. Према требовању издато је у употребу режијског материјала у износу од 5.000 дин.
3. Купљено је материјала чија је фактурна вредност 26.000 дин., За трошкове превоза плаћено је чеком 4.000 дин. Планска вредност материјала је 32.000 дин.
4. Купљено је и плаћено у готову гориво за службена возила и износу од 10.000 дин.
5. Издато је у употребу амбалаже која се троши једнократном употребом у износу од 10.000 дин. Такође је издато у употребу алата и инвентара који се једнократно отписује у износу од 20.000 дин.
6. Купљен је и плаћен у готову приручник за примену контног плана у износу од 600 дин.
7. Дато је на дораду другом предузећу материјал чија је вредност 40.000 дин
8. По фактури добављача предузеће је набавило амбалажу која се у целости отписује за 5.000 дин.
9. За трошкове стручног оспособљавања запослених (семинар) плаћена је котизација са жиро-рачуна у износу од 1.200 дин.
10. Приспео је материјал са дораде, истовремено је и примљена фактура за услуге дораде на 4.000 дин. Планска цена материјала је 50.000 дин.
11. Због квара који се не може отклонити одлучено је да се расходује алат и инвентар који се калкулативно отписује чија је набавна вредност 6.000 дин., а отписана вредност 4.000 дин.

12. Предузеће је издало у употребу материјал за одржавање хигијене (вим, сапун, детерџенти итд.) у износу од 3.000 дин.
13. Купљен је и плаћен у готову канцеларијски материјал (папир, оловке итд.) у износу од 2.000 дин.
14. Обрачунати (планирани) трошкови кала, растура квара и лома робе за текући период износе 5.000 дин.
15. Примљен је рачун за трошкове телефона у прошлом месецу у износу од 2.500 дин.
16. Примљен је рачун за утрошену електричну енергију у прошлом месецу у износу од 3.000 дин.
17. Према требовању издато је амбалаже у употребу која се у целости отписује за 1.000 дин.
18. Обрачунати трошкови алата и инвентара који се калкулативно отписује у текућем периоду износе 2.000 дин.
19. Стварни трошкови кала, растура, квара и лома робе утврђени пописом износе 4.500 дин.
20. Расходоване су аутогуме које се калкулативно отписују у вредности од 5.000 дин. Вредност отпадака процењена је на 1.000 дин.

Биланс стања на дан 01.01. т.г.

Активи				Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	1.000.000		1.	Добављачи
2.	Исправка вредности основних средстава	-250.000		2.	Сопствени капитал
3.	Роба на залихи	800.000	750.000	3.	Дугорочни кредити
4.	Разлика у цени робе	-200.000	600.000	4.	Краткорочни кредити
5.	Материјал	100.000			
6.	Одступање од планске цене материјала	-20.000	80.000		
7.	Алат и инвентар (100%)	25.000			
8.	Исправка вредности алата и инвентара 100%	-5.000	20.000		
9.	Алат и инвентар		30.000		
10.	Амбалажа на залихи 100%	50.000			
11.	Исправка вредности амбалаже на залихи 100%	-10.000	40.000		
12.	Амбалажа на залихи		30.000		
13.	Авто гуме на залихи 100%	100.000			
14.	Исправка вредности ауто гума на залихи 100%	25.000	75.000		
15.	Жиро-рачун		100.000		
16.	Благајна		15.000		
			1.740.000		1.740.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	1301	Роба на залихи	1000	Материјал	
(0)	1.000.000	(0)	800.000	4.500 (19)	(0) 100.000 (3) 32.000 (10) 50.000	5.000 (2) 40.000 (7) 3.000 (12)

0240	Алат и инвентар 100%	103	Алат и инвентар	Амбалажа на залихи 100%	
(0)	25.000	6.000 (11)	(0) 30.000	20.000 (5A)	(0) 50.000

104	Амбалажа на залихи	0242	100%	241	Жиро рачун
(0)	30.000	10.000 (5)	(0) 10.000	5.000 (20)	(0) 100.000 1.200 (9)

243	Благајна	0239	Исправка вредности основних средстава	13090	Разлика у цени робе
(0)	15.000 600 (6) 2.000 (13)		250.000 (0)		200.000 (0)

Д 1009	Одступање од планске цене материјала П	Д 02409	Исправка вредности алата и инвентара П	Д 02419	Исправка вредности амбалаже 100% П
	20.000 (0) 2.000 (3) 6.000 (10)	(11)	4.000 5.000 (0) 2.000 (18)		10.000 (0)

02429	Исправка вредности ауто гума 100%	700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи
	25.000 (0)	(0) 1.740.000	1.740.000 (0)		100.000 (0) 25.000 (1) 26.000 (3) 5.000 (8) 4.000 (10) 2.500 (15) 3.000 (16)

30	Сопствени капитал	413	Дугорочни кредити	421	Краткорочни кредити
	1.340.000 (0)		200.000 (0)		100.000 (0)

Трошкови осталог (режијског) материјала		Трошкови горива и енергије		Трошкови материјала	
512	5.000 100.000 (0)	513	10.000	5110	
(2)		(4)		(5)	10.000
(17)	1.000			(5A)	20.000
(18)	2.000				
(20)	4.000				
5123	Трошкови стручне литературе	1006	Материјал у обради и доради	5125	Трошкови стручног оспособљавања
(6)	600	(7)	40.000 40.000 (10)	(9)	1.200
570	Губици по основу расходовања алата и инвентара	5120	Трошкови материјала за одржавање хигијене	5121	Трошкови канцела- ријског материјала
(11)	2.000	(12)	3.000	(13)	2.000
5114	Трошкови кала, растура, лома и квара робе	4816	Обрачун трошка лома, растура и квара робе	5121	Трошкови ПТТ услуга
(14)	5.000		5.000 (14)	(15)	2.500
5130	Трошкови електричне енергије	2816	Стварни трошкови кала, растура, лома и квара робе	0277	Друга остала основна средства (отпаци)
(16)	2.500	(19)	4.500	(20)	1.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.000.000	
	1301		Роба на залихи	800.000	
	100		Материјал	100.000	
	0240		Алат и инвентар -100%	25.000	
	103		Алат и инвентар	30.000	
	0241		Амбалажа на залихи -100%	50.000	
	104		Амбалажа на залихи	30.000	
	0242		Авто – гуме на залихи - 100%	100.000	
	241		Жиро-рачун	100.000	
	243		Благајна	15.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		250.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		1009	Одступање од П.Ц. материјала		20.000
		02409	Исправка вредности алата и инвентара		5.000
		02419	Исправка вредности амбалаже		10.000
		02429	Исправка вредности ауто-гума		25.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.740.000
		700	Рачун отварања главне књиге	1.740.000	
		432	Добављачи		100.000
		30	Сопствени капитал		1.340.000
		413	Дугорочни кредити		200.000
		421	Краткорочни кредити за почетну пасиву		100.000
1.	0240		Алат и инвентар – 100%	25.000	
		432	Добављачи за фактурну вредност		25.000
2.	512		Трошкови осталог(режијског) материјала	5.000	
		100	Материјал за требовање		5.000
3.	100		Материјал	32.000	
		432	Добављачи		26.000
		241	Жиро-рачун		4.000
		1009	Одступање од планске цене материјала за набавку материјала		2.000
4.	513		Трошкови горива и енергије	10.000	
		243	Благајна за купљено гориво		10.000
5.	5110		Трошкови материјала	10.000	
		104	Амбалажа на залихи за требовање		10.000
			пренос на страну 2	4.072.000	4.072.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	4.072.000	4.072.000
5A.	5110	103	Трошкови материјала Алат и инвентар на залихи за требовање	20.000	20.000
6.	5123	243	Трошкови стручне литературе Благајна за купљен приручник	600	600
7.	1006	1000	Материјал у обради и доради Материјал за давање материјала на дораду	40.000	40.000
8.	104	432	Амбалажа на залихи Добављачи за набавку амбалаже	5.000	5.000
9.	5125	241	Трошкови стручног оспособљавања Жиро-рачун за уплаћену котизацију	1.200	1.200
10.	100	1006 432 1009	Материјал Материјал у обради и доради Добављачи Одступање од планске цене материјала за повратак материјала са дораде	50.000	40.000 4.000 6.000
11.	02409 570	0240	Исправка вредности алата и инвентара Губици по основу расходовања Алат и инвентар за расходовање	4.000 2.000	6.000
12.	5120	100	Трошкови материјала за одржавање хигијене Материјал за издавање у употребу	3.000	3.000
13.	5121	243	Трошкови канцеларијског материјала Благајна за куповину	2.000	2.000
14.	5114	4816	Трошкови кала, растура, лома и квара робе Обрачунати трошкови, кала, растура, лома и квара робе за обрачунате трошкове	5.000	5.000
15.	5121	432	Трошкови ПТТ услуга Добављач за примљен рачун	2.500	2.500
16.	5130	432	Трошкови електричне енергије Добављачи за примљен рачун	3.000	3.000
			пренос на страну 3	4.210.300	4.210.300

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
17.	512	104	пренос са стране 2 Трошкови осталог материјала (режијског) Амбалажа на залихи за издавање у употребу	4.210.300 1.000	4.210.300 1.000
18.	512	02409	Трошкови осталог материјала (режијског) Исправка вредности алата и инвентара за обрачунате (планиране) трошкове	2.000	2.000
19.	2816	1301	АВР-стварни трошкови кала, растура, лома и квара робе Роба на залихи за стварне трошкове кала, лома	4.500	4.500
20.	512	0277	Трошкови осталог материјала (режијског) Друга осталла основна средства Ауто гуме на залихи за расходовање	4.000 1.000	5.000
		0242		4.222.800	4.222.800

5.3. Евиденција трошкова на контима групе 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 2.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., роба на залихама 1.000.000 дин., разлика у цени робе 200.000 дин., благајна 50.000 дин., дугорочни кредити 400.000 дин., жиро-рачун 450.000 дин., добављачи 300.000 дин., купци 100.000 дин., сопствени капитал 2.200.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене на контима група: 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације.

1. Обрачунате су за прошли месец: нето зараде 100.000 дин., нето накнаде зараде 10.000 дин., трошкови пореза на зараде 20.000 дин., трошкови доприноса на зараде 40.000 дин.
2. Подигнуте су у благајну и исплаћене нето зараде и нето накнаде зарада. Истовремено су са жиро-рачуна исплаћени порези и доприноси.
3. Предузеће је донело одлуку да исплати у готову отпремнину раднику ради одласка у пензију у висине од три просечне месечне нето зараде, што износи 24.000 дин.
4. Примљена је фактура за извршене услуге дораде на роби на износ од 30.000 дин.
5. Предузеће је примило фактуру за трошкове телефона у прошлом месецу на износ од 1.500 дин.
6. За услуге такси превоза плаћено је у готовом 300 дин.
7. За трошкове превоза робе плаћено је чеком 1.000 дин.
8. Примљена је фактура за услуге текућег одржавања основних средстава на износ од 3.000 дин.
9. Предузеће је платило са жиро-рачуна 5.000 за изнајмљени складишни простор.
10. За закуп штанда на сајму примљена је фактура на износ од 3.000 дин.
11. Плаћено је телевизији 8.000 дин., са жиро-рачуна за рекламу.
12. Предузеће је набавило радна одела (мантиле) за своје раднике и платило у готову 6.000 дин.
13. Обрачунати и књижити амортизацију за текући период применом метода линеарне стопе ако је процењени век трајања основних средстава 5 година.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	2.000.000	1.	Дугорочни кредити	400.000
2.	И.В.О.С.	-500.000	2.	Добављачи	300.000
3.	Роба на залихи	1.000.000	3.	Сопствени капитал	2.200.000
4.	Разлика у цени робе	-200.000			
5.	Благајна	800.000			
6.	Жиро-рачун	50.000			
7.	Купци	450.000			
		100.000			
		2.900.000			
					2.900.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	1301	Роба на залихама	243	Благајна
(0)	2.000.000	(0)	1.000.000	(0)	50.000 110.000 (2a)

241	Жиро-рачун	201	Купци	0239	Исправка вредности основних средстава
(0)	450.000 110.000 (2) 60.000 (2a) 1.000 (7) 5.000 (9) 8.000 (11)	(0)	100.000		500.000 (0) 25.000 (13)

13090	Разлика у цени робе	700	Рачун отварања главне књиге	413	Дугорочни кредити
		(0)	2.900.000 2.900.000 (0)		400.000 (0)

432	Добављачи	30	Сопствени капитал	520	Трошкови нето зарада
				(1)	40.000

521	Трошкови нето накнада зарада	522	Трошкови пореза на зараде	523	Трошкови доприноса на зараде
(1)	10.000	(1)	20.000	(1)	40.000

450 Обавезе за нето зараде		451 Обавезе за нето накнаде зарада		460 Обавеза за порезе на зараде	
(2a)	100.000 100.000 (1)	(2a)	10.000 10.000 (1)	(2б)	20.000 20.000 (1)
Обавезе за доприносе на зараде		529 Остали лични расходи		Трошкови услуга на дораду робе	
(461)	40.000 40.000 (1)	(3)	24.000	(5300)	30.000
5310 Трошкови телефона		5311 Трошкови такси услуга		5312 Трошкови превоза робе	
(5)	1.500	(6)	300	(7)	1.000
532 Трошкови услуга одржавања		5330 Трошкови закупа складишног простора		534 Трошкови сајмова	
(8)	3.000	(9)	5.000	(10)	3.000
535 Трошкови реклами и пропаганде		5390 Трошкови заштите на раду		540 Трошкови амортизације основних средстава	
(11)	8.000	(12)	6.000	(13)	25.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	1301		Роба на залихи	1.000.000	
	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	450.000	
	201		Купци	100.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу	2.900.000	
		700	Рачун отварања главне књиге	2.900.000	
		413	Дугорочни кредити		400.000
1.	520		Добављачи		300.000
	521		Сопствени капитал		2.200.000
	522		за почетну пасиву		
	523		Трошкови нето зарада	100.000	
		450	Трошкови нето накнада зарада	10.000	
		451	Трошкови пореза на зараде	20.000	
		460	Трошкови пореза на зараде	40.000	
		461	Обавезе за нето зараде		100.000
		450	Обавезе за нето накнаде зарада		10.000
		451	Обавезе за порезе на зараде		20.000
2.	243		Обавезе за доприносе на зараде		40.000
		241	за обрачун бруто зарада		
		241	Благајна	110.000	
2А.	450		Жиро-рачун		110.000
	451		за подизање зарада		
		243	Обавезе за нето зараде	100.000	
		243	Обавезе за нето накнаде зарада	10.000	
2Б.	460		Благајна		110.000
	461		за исплату зарада и накнада зарада		
		241	Обавезе за порезе на зараде	20.000	
		241	Обавезе за доприносе на зараде	40.000	
3.	529		Жиро-рачун		60.000
		243	за исплату пореза и доприноса		
		243	Остали лични расходи	24.000	
4.	5300		Благајна		24.000
		432	за исплату отпремнине		
		432	Трошкови услуга на доради робе	30.000	
5.	5310		Добављачи		30.000
		432	за примљену фактуру		
		432	Трошкови телефона	1.500	
			Добављачи		1.500
			за примљену фактуру		
			пренос на страну 2	7.005.500	7.005.500

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
6.	5311	243	пренос са стране 1 Трошкови такси услуга Благајна за плаћен превоз	7.005.500 300	7.005.500 300
7.	5312	241	Трошкови превоза робе Жиро-рачун за плаћен превоз	1.000	1.000
8.	532	432	Трошкови услуга одржавања Добављачи за примљену фактуру	3.000	3.000
9.	5330	241	Трошкови закупа складишног простора Жиро-рачун за плаћен закуп	5.000	5.000
10.	534	432	Трошкови сајмова Добављачи за примљену фактуру	3.000	3.000
11.	535	241	Трошкови рекламе и пропаганде Жиро-рачун за плаћену реклами	8.000	8.000
12.	5390	243	Трошкови заштите на раду Благајна за купљене мантиле	6.000	6.000
13.	540	0239	Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава за месечни трошак	25.000	25.000
				7.056.800	7.056.800

5.4. Евиденција трошкова на контима групе 55 – нематеријални трошкови

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., роба на залихи 1.250.000 дин., разлика у цени робе 250.000 дин., купци 350.000 дин., добављачи 250.000 дин., акцијски капитал – редовне акције 2.200.000 дин., благајна 50.000 дин., жиро-рачун 550.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене везане за трошкове групе конта 55 – нематеријални трошкови (трошкове накнада, трошкове непроизводних услуга, трошкове репрезентације, трошкове премије осигурања , трошкове платног промета...).

1. На основу путног налога предузеће је упутило радника на службени пут у земљи и из благајне му је исплатила аконтацију за службени пут у износу од 10.000 дин.
2. Радник се вратио са службеног пута уз обрачун путног налога из кога се види да дневнице износе 4.500 дин., а да су трошкови превоза 5.700 дин. Разлика му је исплаћена из благајне.
3. Предузеће је од градског саобраћаја купило претплатне карте и са жиро-рачуна исплатило 4.800 дин.
4. Предузеће је са аутором ликовног дела склопило уговор о ауторском хонорару и са жиро-рачуна исплатило 15.000 дин.
5. Предузеће је физичком лицу (које нема занатску радњу) исплатило из благајне 1.000 дин., на име чишћења пословног простора (магацина).
6. Предузеће је са физичким лицем склопило уговор о закупу пословног простора. Закупнина месечно износи 5.000 дин. Са жиро-рачуна је плаћена закупнина за први месец.
7. Предузеће је са жиро рачуна платило 3.000 градском заводу за заштиту здравља на име здравственог прегледа својих радника.
8. Предузеће је примило од градске чистоће рачун за јануар месец на име комуналних услуга у износу од 2.000 дин.
9. Предузеће је адвокату, који заступа предузеће у судском спору исплатило из благајне 1.000 дин.
10. Предузеће је примило рачун за претплату на службени лист на износ од 1.200 дин.
11. Предузеће је исплатило са жиро-рачуна 3.000 дин. на име котизације (учешћа) својих радника на стручном семинару.

12. Предузеће је примило од угоститељског предузећа рачун за услуге (хране и пића) на износ од 4.800 дин.
13. Предузеће је употребило сопствену робу (календаре, роковнике, оловке) за репрезентацију чија продајна цена износи 3.600 дин.
14. Предузеће је са жиро-рачуна платило премије осигурања за: Основна средства 6.000 дин., Робе 5.000 дин. и за осигурање радника за време рада 3.000 дин.
15. Банка је наплатила преко жиро-рачуна провизију за вршење услуга платног промета у износу од 2.500 дин.
16. Предузеће је трговинској комори уплатило са жиро-рачуна члански улог од 6.000 дин.
17. Предузеће је примило рачун на име обавезе пореза на имовину на износ од 1.500 дин.
18. Предузеће је дало Црвеном крсту, за хуманитарне потребе, робе чија је продајна вредност 50.000 дин.,
19. Предузеће је спонзорисало културну манифестацију и уплатило са жиро-рачуна 10.000 дин. организатору.
20. Исплаћено је из благајне 3.000 дин. на име стипендије студенту.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Редни број	Извори средстава		Износ
1.	Основна средства	1.000.000		1.	Добављачи
2.	Исправка вредности основних средстава	-500.000		2.	Акцијски капитал редовне акције
3.	Роба на залихи	1.250.000			
4.	Разлика у цени робе	-250.000			
5.	Купци		350.000		
6.	Благајна		50.000		
7.	Жиро-рачун		550.000		
			2.450.000		
					2.450.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	1301	Роба на залихама	201	Купци
(0)	1.000.000	(0)	1.250.000	(0)	350.000
			3.600(13a)		
			50.000(18a)		
243	Благајна	241	Жиро-рачун	0239	И.В.О.С.
(0)	50.000	(0)	550.000		500.000 (0)
	10.000 (1)		4.800 (3)		
	200 (2)		15.000 (4)		
	1.000 (5)		5.000 (6)		
	1.000 (9)		3.000 (7)		
	3.000 (20)		3.000 (11)		
			14.000 (14)		
			2.500 (15)		
			6.000 (16)		
			10.000 (19)		
13090	Разлика у цени робе	700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи
		(0)	2.450.000	2.450.000 (0)	
	250.000 (0)				
300	Акцијски капитал редовне акције	2210	Потраживања од запослених аконтације	5500	Трошкови дневнице (дневнице и смештај)
		(1)	10.000	10.000 (2)	
	2.200.000 (0)				
				(2)	4.500

531	Трошкови транспортних услуга	5501	Трошкови накнада – превоз радника	5502	Трошкови ауторских хонорара
(2)	5.700	(3)	4.800	(4)	15.000
5503	Трошкови накнада – уговор о делу	5504	Трошкови накнада - закупнина	5510	Трошкови здравственог прегледа
(5)	1.000	(6)	5.000	(7)	3.000
5511	Трошкови комуналних услуга	5512	Трошкови адвокатских услуга	5513	Трошкови претплате
(8)	2.000	(9)	1.000	(10)	1.200
5514	Трошкови саветовања и семинара	552	Трошкови репрезентације	610	Приходи од продаје робе
(11)	3.000	(12)	4.800		3.600 (13)
		(13)	3.600		50.000 (18)
501	Набавна вредност продате робе	553	Трошкови премије осигурања	554	Трошкови платног промета
(13A)	3.600	(14)	14.000	(15)	2.500
(18A)	50.000				
555	Трошкови чланарина	556	Трошкови пореза на имовину	5590	Остали нематеријални трошкови - помоћ
(16)	6.000	(17)	1.200	(18)	50.000
5591	Остали нематеријални трошкови - спонзорство	5592	Остали нематеријални трошкови - стипендије		
(19)	10.000	(20)	3.000		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.000.000	
	1301		Роба на залихи	1.250.000	
	201		Купци	350.000	
	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	550.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		13090	Разлика у цени робе		250.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		2.450.000
		700	Рачун отварања главне књиге	2.450.000	
		432	Добављачи		250.000
1.	2210		Акцијски капитал - редовне акције		2.200.000
		243	за почетну пасиву		
		243	Потраживања од запослених (аконтација)	10.000	
2.	5500		Благајна		10.000
	531		за исплату аконтације		
		2210	Трошкови дневница (дневнице и смештај)	4.500	
3.	5501		Трошкови транспортних услуга		
		243	Потраживања од запослених (дневнице)	5.700	10.000
		243	Благајна		200
4.	5502		за обрачун путног налога		
		241	Трошкови накнада - превоз радника	4.800	4.800
		241	Жиро-рачун		
5.	5503		за куповину претплатних карата		
		241	Трошкови ауторских хонорара	15.000	15.000
		241	Жиро-рачун		
6.	5504		за исплату ауторских хонорара		
		243	Трошкови накнада – уговор о делу	1.000	1.000
		243	Благајна		
7.	5510		за исплату		
		241	Трошкови накнада – закупнина	5.000	5.000
		241	Жиро-рачун		
8.	5511		за исплату		
		241	Трошкови здравственог прегледа	3.000	3.000
		241	Жиро-рачун		
		432	за плаћен преглед		
		432	Трошкови комуналних услуга	2.000	2.000
			Добављачи		
			за примљен рачун		
пренос на страну 2				5.701.000	5.701.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9.	5512	243	пренос са стране 1 Трошкови адвокатских услуга Благајна за исплату	5.701.000 1.000	5.701.000 1.000
10.	5113	432	Трошкови претплате Добављачи за примљен рачун	1.200	1.200
11.	5514	241	Трошкови саветовања и семинара Жиро-рачун за уплату котизације	3.000	3.000
12.	552	432	Трошкови репрезентације Добављачи за примљен рачун	4.800	4.800
13.	552	601	Трошкови репрезентације Приходи од продаје робе за трошкове репрезентације	3.600	3.600
13А.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба на залихама за раздужење залиха робе	3.600	3.600
14.	553	241	Трошкови премије осигурања Жиро-рачун за плаћену премију	14.000	14.000
15.	554	241	Трошкови платног промета Жиро-рачун за плаћену провизију	2.500	2.500
16.	555	241	Трошкови чланарина Жиро-рачун за плаћену чланарину	6.000	6.000
17.	556	432	Трошкови пореза на имовину Добављачи за примљен рачун	1.500	1.500
18.	5590	601	Остали нематеријални трошкови – помоћ Приходи од продаје робе за дату помоћ	50.000	50.000
18А.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба на залихи за раздужење залиха робе	50.000	50.000
19.	5591	241	Остали нематеријални трошкови – спонзорство Жиро-рачун за спонзорство	10.000	10.000
20.	5592	243	Остали нематеријални трошкови – стипендије Благајна за исплаћену стипендију	3.000	3.000
				5.855.200	5.855.200

5.5. Евиденција финансијских, непословних и ванредних расхода и ревалоризационих расхода (групе конта 56, 57 и 58)

ЗАДАТAK

Акционарско трговинско предузеће имало је на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 3.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 1.000.000 дин., роба на залихи 600.000 дин., разлика у цени робе 200.000 дин., благајна 20.000 дин., добављачи 150.000 дин., жиро-рачун 200.000 дин., купци 100.000 акцијски капитал – редовне акције 1.100.000 дин., акцијски капитал – приоритетне акције 1.100.000 дин., девизни рачун 1.200.000 дин.(20.000 €; 1 € = 60 дин.), добављачи у иностранству 300.000 дин. (5.000 €), материјал 80.000 дин., краткорочни кредити 500.000 дин. и дугорочни кредити 850.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити пословне књиге (главну књигу и дневник), а затим прокњижити следеће пословне промене везане за финансијске расходе, непословне и ванредне расходе и ревалоризационе расходе.

1. Повезано (зависно) предузеће добило је од матичног предузеће краткорочни кредит у износу од 300.000 дин. За коришћење одобреног кредита обрачуната је камата у износу од 30.000 дин.
2. Предузеће је набавило опрему за продавницу на краткорочни робни кредит у износу од 450.000 дин., на рок од 9 месеци и каматом од 6% месечно. Плаћен је ануитет за први месец од 53.000 дин., од чега се на отплату односи 50.000 дин., а на камату 3.000 дин.
3. Због неблаговременог измирења обавезе добављач је на име затезне камате зарачунао 5.000 дин.
4. Предузеће је са жиро-рачуна исплатило банци камату по краткорочном кредиту у износу од 12.000 дин.
5. Због пливајућег курса домаће валуте према евру настала је негативна курсна разлика у текућем периоду. Вредност 20.000 € износила је 1.200.000 дин. Вредност евра отишла је навише па износ од 20.000 € сада износи 1.250.000 дин. Јавља се негативна курсна разлика од 50.000 дин.
6. Предузеће је увезло робу у износу од 5.000 € односно у динарској противвредности 300.000 дин. У моменту плаћања обавезе вредност евра је порасла и износи 1 € = 65 дин. Настала обавеза сада износи 325.000 дин., Јавља се негативна курсна разлика у износу од 25.000 дин., односно 0,5 дин. по 1 € више у односу на вредност приликом увоза робе.
7. Предузеће је имало учешће у капиталу другог предузеће у износу од 500.000 дин. Предузеће у који је пласиран капиталпало је под стечај. Из стечајне масе наплаћено је 450.000 дин. Разлика од 50.000 дин. се отписује.
8. Предузеће је свом партнери одобрило краткорочни кредит у износу од 300.000 дин., на рок од 6 месеци и са каматом од 6%. Предузеће коме је одобрен кредит у међувремену је отишло под стечај тако да последња рата заједно са каматом није

враћена. Остатак дуга од 53.000 дин. предузеће отписује (отплата 50.000 дин., камата 3.000 дин.).

9. Предузеће је донело одлуку да расходује основно средство чија је набавна вредност 100.000 дин., а отписана 85.000 дин. Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењена је на износ од 10.000 дин.
10. Предузеће је продало основно средство за 12.000 дин. Набавна вредност основног средства је 50.000 дин., а отписана 35.000 дин.
11. Предузеће је исплатом са жиро-рачуна откупило сопствене акције за 100.000 дин., а поново их продала за 95.000 дин.
12. Предузеће је продало материјал који није имао промет више од 3 месеца у вредности од 30.000 дин., Набавна вредност продатог материјала је 40.000 дин., па је настао губитак од 10.000 дин.
13. Предузеће је продало вишак непотребног материјала за 15.000 дин. Набавна вредност продатог материјала је 20.000 дин.
14. Приликом прегледа пословних књига финансијска полиција је установила да предузеће није платило (није правилно обрачунало) па мора да плати порез на промет 28.000 дин. За закаснело плаћање од 90 дана обрачунава се затезна камата од 2 % дневно. Предузеће је уплатило порез и камату са жиро-рачуна и то порез 28.000 дин. и камату 140 дин.
15. Пописом робе у магацину утврђен је мањак на роби од 30.000 дин. Набавна вредност мањка је 27.000 дин. 50% мањка се отписује а 50% пада на терет одговарајућег лица (магационера).
16. Приликом пописа новца у благајни утврђено је да је стварно стање новца у благајни 19.000 дин. Стање по књигама је 20.000 дин., мањак се отписује.
17. Због стечаја купца донета је одлука да се отпише 20.000 дин.
18. Донета је одлука да се изврши отпис некурентних залиха робе у износу од 70.000 дин.
19. Предузеће је платило у готову 5.000 дин., на име казне изречене од стране тржишно инспектора.
20. Предузеће је по полуодишињем обрачуну извршило валоризацију капитала који се води на контима 300- акцијски капитал – обичне акције и 301 –акцијски капитал приоритетне акције. Висина ефеката ревалоризације капитала износи 220.000 дин.
21. Предузеће је ревалоризовало своју обавезу по дугорочном кредиту за основна средства у износу од 120.000 дин. На основу извештаја о ревалоризацији спроводи се књижење.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	3.000.000	1.	Добављачи	150.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-1.000.000	2.	Акцијски капитал –редовне акције	1.100.000
3.	Роба на залихи	600.000	3.	Акцијски капитал –приоритетне акције	1.100.000
4.	Разлика у цени робе	-200.000	4.	Добављачи у иностранству	300.000
5.	Благајна		5.	Краткорочни кредити	500.000
6.	Жиро-рачун		6.	Дугорочни кредити	850.000
7.	Купци	100.000			
8.	Девизни рачун	1.200.000			
9.	Материјал	80.000			
		4.00.000			4.000.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			1301 Роба на залихама			243 Благајна		
(0) 3.000.000	100.000	(9)	(0) 600.000	70.000	(18)	(0) 20.000	1.000	(16)
(2) 450.000	50.000	(10)	(15) 30.000				5.000	(19)
241 Жиро-рачун			201 Купци			244 Девизни рачун		
(0) 200.000	53.000	(2A)	(0) 100.000	20.000	(17)	(0) 1.200.000	50.000	(5)
(1) 300.000	12.000	(4)	(10) 12.000					
(11A) 95.000	100.000	(11)	(12) 30.000					
	28.140	(14)						
100 Материјал			0239 И.В.О.С.			13090 Разлика у цени робе		
(0) 80.000	40.000	(12)	(9) 85.000	1.000.000	(0)		200.000	(0)
	20.000	(13)	(10) 35.000				3.000	(15)
700 Рачун отварања главне књиге			432 Добављачи			300 Акцијски капитал – редовне акције		
(0) 4.000.000	4.000.000	(0)		150.000	(0)		1.100.000	(0)
				5.000	(3)			

301	Акцијски капитал – приоритетне акције	433	Добављачи у иностранству	421	Краткорочни кредити
	1.100.000 (0)		300.000 (0) 25.000 (6)	(2A) 53.000	500.000 (0) 300.000 (1) 30.000 (1A) 450.000 (2)
413	Дугорочни кредити	560	Финансијски расходи	561	Расходи камата
	850.000 (0) 120.000 (21)	(1A) 30.000		(2A) 3.000 (3) 5.000 (4) 12.000 (8) 3.000 (11) 5.040 (14) 140	
562	Негативне курсне разлике	563	Отписи дугорочних финансијских пласмана	031	Учешће у капиталу других лица
(5) 50.000 (6) 25.000		(7) 50.000			50.000 (7)
569	Остали финансијски расходи	239	Остали краткорочни пласмани	027	Отпаци од основних средстава
(8) 50.000			53.000 (0)	(9) 10.000	
570	Губици по основу расходованих основних средстава	571	Губици код продаје основних средстава	036	Откупљене сопствене акције
(9) 5.000		(10) 3.000		(11) 100.000	100.000(11A)
5721	Губици по основу продаје откупљених сопствених акција	573	Губици ко продаје материјала	574	Расходи из ранијих година
(11A) 5.000		(12) 10.000 (13) 5.000		(14) 28.000	
575	Мањкови	2213	Потраживања од запослених за мањкове	576	Отписи обртних средстава
(15) 13.500 (16) 1.000		(15) 13.500		(17) 20.000 (18) 70.000	

ПЕТА ГЛАВА

Остали непословни расходи		Расходи по основу ревалоризације капитала		Ревалоризационе резерве	
579		580		311	
(19)	5.000	(20)	220.000		220.000 (20)
Други ревалоризациони расходи					
581					
(21)	120.000				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	3.000.000	
	1301		Роба на залихи	600.000	
	243		Благајна	20.000	
	241		Жиро-рачун	200.000	
	201		Купци	100.000	
	244		Девизни рачун	1.200.000	
	100		Материјал	80.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.000.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		4.000.000
		700	Рачун отварања главне књиге	4.000.000	
		432	Добављачи		150.000
		300	Акцијски капитал - редовне акције		1.100.000
		301	Акцијски капитал – приоритетне акције		1.100.000
		433	Добављачи у иностранству		300.000
		421	Краткорочни кредити		500.000
		413	Дугорочни кредити за почетну пасиву		850.000
1.	241		Жиро-рачун	300.000	
		420	Краткорочни кредити за примљен краткорочни кредит		300.000
1A.	560		Финансијски расходи	30.000	
		421	Краткорочни кредити за обрачунату камату		30.000
2.	02		Основна средства	450.000	
		421	Краткорочни кредити за набављену робу		450.000
2A.	421		Краткорочни кредити	50.000	
	561		Расходи камата	3.000	
		241	Жиро-рачун за плаћен први ануитет		53.000
3.	561		Расходи камата	5.000	
		432	Добављачи за зарачунату затезну камату		5.000
4.	561		Расходи камата	12.000	
		241	Жиро-рачун за плаћену камату		12.000
5.	562		Негативне курсне разлике	50.000	
		244	Девизни рачун за негативну курсну разлику		50.000
			пренос на страну 2	10.100.000	10.100.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
6.	562	433	пренос са стране 1	10.100.000	10.100.000
			Негативне курсне разлике Добављачи у иностранству за негативну курсну листу	25.000	25.000
7.	563	031	Отписи дугорочних финансијских пласмана Учешће у капиталу других лица за отпис	50.000	50.000
8.	569 561	239	Остали финансијски расходи Расходи камата Остали краткорочни пласмани за отпис пласмана	50.000 3.000	53.000
9.	0239 027 570	02	Исправка вредности основних сред. Отпаци од основних средстава Губици по основу расхода основних средстава Основна средства за расходовање	85.000 10.000 5.000	100.000
10.	201 0239 570	02	Купци Исправка вредности основних средстава Губици код продаје основних средстава Основна средства за продају основних средстава	12.000 35.000 3.000	50.000
11.	036	241	Откупљене сопствене акције Жиро-рачун за откупљене сопствене акције	100.000	100.000
11A.	5721 241	036	Губици по основу продаје откупљених сопствених акција Жиро-рачун Откупљене сопствене акције за продају	5.000 95.000	100.000
12.	201 573	100	Купци Губици код продаје материјала Материјал за продају	30.000 10.000	40.000
13.	201 573	100	Купци Губици код продаје материјала Материјал за продају	15.000 5.000	20.000
14.	574 561	241	Расходи из ранијих година Расходи камата Жиро-рачун за обрачунат порез по записнику	28.000 140	28.140
			пренос на страницу 3	10.666.140	10.666.140

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15.	575 2213 1301	13090	пренос са стране 2 Мањкови Потраживања од запослених за мањкове Роба на залихи Разлика у цени робе за мањак	10.666.140 13.500 13.500 30.000	10.666.140
16.	575	243	Мањкови Благајна за мањак	1.000	1.000
17.	576	201	Отписи обртних средстава Купци за отпис потраживања	20.000	20.000
18.	576	1301	Отписи обртних средстава Роба на залихи за отпис некурентних залиха	70.000	70.000
19.	579	243	Остали непословни расходи Благајна за плаћену казну	5.000	5.000
20.	580	311	Расходи по основу ревалоризације капитала Ревалоризационе резерве за ревалоризацију капитала	220.000	220.000
21.	581	413	Други ревалоризацијни расходи Дугорочни кредити за ревалоризацију кредита	120.000	120.000
				11.099.140	11.099.140

Објашњење:

8. промена

$$И = \frac{\Gamma \times \pi}{100} = \frac{300.000 \times 6}{100} = 18.000 \text{ камата за 6 месеци (за један месец } 18.000 / 6 = 3.000)$$

14. промена

$$И = \frac{\Gamma \times t \times \pi}{360 \times 100} = \frac{5.040.000}{36.000} = 140$$

5.6. Евиденција временског разграничења расхода и прихода

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 30.11. т.г. следећи промет на рачунима главне књиге:

Опис	Дугује	Потражује
Основна средства	4.500.000	1.500.000
Жиро-рачун	2.200.000	800.000
Благајна	83.000	25.000
Роба на залихи	1.500.000	200.000
Материјал	100.000	50.000
Унапред плаћена премија осигурања	120.000	
Ситан инвентар на залихи који се калкулативно отписује	48.000	
Унапред плаћени трошкови закупнице	160.000	
Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања основних средстава	480.000	
Купци	193.000	
Сопствени капитал		3.784.000
Добављачи		225.000
Разлика у цени робе		500.000
Исправка вредности основних средстава		420.000
Дугорочни кредити		500.000
Краткорочни кредити		200.000
Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања		110.000
Разграничено обрачунате камате на дугорочне кредите		580.000
Разграничени обрачунати трошкови закупнице		130.000
Разграничени обрачун трошкова инвестиционог одржавања основних средстава		360.000
	9.384.000	9.384.000

Промет пренети на рачуне главне књиге и дневник , а затим прокњижити следеће пословне промене које се односе на временско разграничење расхода

1. према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин робе чија је фактурна вредност 400.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке робе износи 40.000 дин. Продајна вредност робе је 550.000 дин.
2. Према изводу банке плаћено је на име годишње камате на кредите 620.000 дин. и премија осигурања од 01.12. т.г. до 01.12. наредне године у износу од 150.000 дин.
3. Примљена је фактура за инвестиционо одржавање основних средстава на износ од 160.000 дин. Овај износ се ограничавана 12 месеци.

4. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 1 на износ од 36.000 дин.
5. Према нашој пријемници фактури добављача набављено је материјала чија је фактурна вредност 32.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 4.000 дин.
6. У току месеца настали су следећи трошкови материјала према требовању 25.000 дин. обрачунати трошкови премије осигурања 10.000 дин. обрачунате камате на дугорочне кредите 20.000 дин. обрачунати трошкови кала, растура, лома, и квара робе 30.000 дин. разграничен обрачунати трошкови закупнице 15.000 дин. разграничен обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава 40.000 дин. трошкови електричне енергије по фактури 12.000 дин. ПТТ трошкови плаћени са жиро-рачуна 3.000 дин.
7. Примљена је фактура за стварне трошкове набавке материјала из става 5 на износ од 3.000 дин.
8. Пописом робе утврђен је стварни кало, растур, лом и квар робе у износу од 40.000 дин.
9. Извршити закључак плаћених и обрачунатих и стварних и обрачунатих трошкова.

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства		241	Жиро-рачун		243	Благајна	
(0)	4.500.000	(1.500.000)	(0)	2.200.000	(800.000)	(0)	83.000	(25.000)

1301	Роба на залихи		100	Материјал		2802	Унапред плаћена премија осигурања	
(0)	1.500.000	(200.000)	(0)	100.000	(50.000)	(0)	120.000	(270.000)
(1)	550.000	(40.000)	(8)	(5)	36.000	(25.000)	(2)	(150.000)

0240	Ситан инвентар на залихи који се калкулативно отписује		2801	Унапред плаћени трошкови закупнине		2803	Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања	
(0)	48.000		(0)	160.000	(160.000)	(9a)	(0)	(640.000)

201	Купци		30	Сопствени капитал		432	Добављачи	
(0)	48.000				3.784.000	(0)		

13090	Разлика у цени робе		0239	Исправка вредности основних средстава		413	Дугорочни кредити		
(9б)	10.000	(500.000)			420.000	(0)		500.000	(0)
		110.000	(1)						
		4.000	(9в)						

421	Краткорочни кредити		4802	Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања		4805	Разграничени обрачунати трошкови камате на дугорочне кредите		
		200.000	(0)	(9)	120.000	(110.000)	(9д)	(600.000)	
					10.000	(6а)		580.000	(20.000)
					120.000	120.000		600.000	600.000

Разграничени обрачунати трошкови закупнине			Разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања			Разграничени обрачунати трошкови набавке робе		
4801	4803	4810	(9б)	(9б)	(9в)			
(9а) 145.000	130.000 (0)		(9б) 400.000	360.000 (0)		(9в) 40.000	40.000 (1)	
	15.000 (6г)			40.000 (6д)				
145.000	145.000		400.000	400.000				

Унапред плаћена камата на дугорочне кредите			Стварни зависни трошкови набавке робе			Разграничени обрачунати трошкови набавке материјала		
2805	2810	4813	(2)	(4)	(9в)	(9г)		
620.000	620.000 (6д)			36.000	36.000 (9в)	4.000	4.000 (5)	

Трошкови материјала			Трошкови премије осигурања			Расходи камата		
511	553	561	(6)	(6а)	(6б)			
	25.000			10.000		20.000		

Трошкови кала, раствура, лома и квара			Обрачунати трошкови кала, раствура, лома и квара			Трошкови закупнине		
5115	4815	533	(6в)	(9ј)	(6г)			
30.000	30.000	15.000		30.000	30.000 (6в)			

Трошкови услуга одржавања			Трошкови електричне енергије			Трошкови ПТТ услуга		
532	5132	5121	(6д)	(6ј)	(6е)			
40.000	12.000	3.000						

Стварни трошкови набавке материјала			Настали кало, растур, лом и квар			АВР – унапред плаћена премија осигурања		
2813	2896	2802	(7)	(8)	(9)			
3.000	40.000	150.000	3.000 (9г)	40.000	150.000			

АВР – унапред плаћени трошкови закупнине			АВР – унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања			Непословни и ванредни приходи		
2801	2803	67	(9а)	(9б)				
15.000	240.000					1.000		1.000 (9г)

АВР – унапред плаћена камата на дугорочне кредите		
2805		(9д)
20.000		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.			Промена	9.384.000	9.384.000
1.	1301	432	Роба на залихи	550.000	400.000
		4810	Добављачи		40.000
		13090	Разграничен обрачунати трошкови набавке робе		110.000
			Разлика у цени робе за набавку		
2.	2802	241	Унапред плаћена премија осигурања	150.000	
	2805		Унапред плаћене камате на дугорочне кредите	620.000	
			Жиро-рачун за исплату		770.000
3.	2803	432	Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања О.С.	160.000	
			Добављачи за примљену фактуру		160.000
4.	2810	432	Стварни зависни трошкови набавке робе	36.000	
			Добављачи за примљену фактуру		36.000
5.	100	432	Материјал	36.000	
		4813	Добављачи		32.000
			Разграничен обрачунати ЗТН материјала		4.000
			за набавку		
6.	511	100	Трошкови материјала	25.000	
			Материјал за требовање		25.000
6а.	553	4802	Трошкови премије осигурања	10.000	
			Разграничен обрачунати трошкови премије осигурања за обрачун		10.000
6б.	561	4805	Расходи камата	20.000	
			Разграничен обрачунати трошкови камата за дугорочне кредите за обрачун		20.000
6в.	5115	4815	Трошкови кала растура лома и квара	30.000	
			Обрачунати трошкови кала, растура, лома и квара за обрачунате трошкове		30.000
6г.	533	4801	Трошкови закупнина	15.000	
			Разграничен обрачунати трошкови закупнина за обрачунате трошкове		15.000
			пренос на страну 2	11.036.000	11.036.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
6д.	532	4803	пренос са стране 1 Трошкови услуга одржавања Разграничен обрачунати трошкови инвестиционог одржавања О.С. за обрачунате трошкове	11.036.000 40.000	11.036.000 40.000
6ђ.	5132	432	Трошкови електричне енергије Добављачи за примљену фактуру	12.000	12.000
6е.	5121	241	Трошкови ПТТ услуга Жиро-рачун за плаћене трошкове	3.000	3.000
7.	2813	432	Стварни трошкови набавке материјала Добављачи за примљену фактуру	3.000	3.000
8.	2896	1301	Настали кало, растур лом и квар Роба на залихи за стварни кало растур лом и квар	40.000	40.000
9.	2802	4802	АВР – унапред плаћена премија осигурања Разграничен обрачунати трошкови премије осигурања	150.000 120.000	
		2802	Унапред плаћена премија осигурања за закључак конта		270.000
9а.	2801	4801	АВР – унапред плаћени трошкови закупнице Разграничен обрачунати трошкови закупнице	15.000 145.00	
		2801	Унапред плаћени трошкови закупнице за закључак конта		160.000
9б.	2803	4803	АВР – унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања О.С. Разграничен обрачунати трошкови инвестиционог одржавања О.С. Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања О.С. за закључак конта	240.000 400.000	
		2803			640.000
9в.	4801	2810	Разграничен обрачунати трошкови набавке робе Стварни зависни трошкови набавке робе Разлика у цени робе за закључак конта	40.000	
		13090			36.000 4.000
			пренос на страну 3	12.244.000	12.244.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9г.	4813	2813 67	пренос са стране 2	12.244.000	12.244.000
			Разграничени обрачунати трошкови набавке материјала Стварни трошкови набавке материјала Непословни ванредни приходи за закључак конта	4.000	3.000 1.000
			АВР – унапред плаћене камате за дугорочне кредите Разграничени обрачунати трошкови камате на дугорочне кредите Унапред плаћене камате на дугорочне кредите за закључак конта	20.000	600.000 620.000
9д.	2805	4805	Разлика у цени робе Обрачунати трошкови кала, растура, квара и лома	10.000	30.000
			Настали кало, растур, квар и лом За закључак конта		40.000
9ж.	13090 4815	2896		12.908.000	12.908.000

6. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИХОДА

6.1. Евиденција прихода производног предузећа

– Задатак

6.2. Евиденција прихода трговинског предузећа

– Задатак

ШЕСТА ГЛАВА

6.1. Евиденција прихода производног предузећа

ЗАДАТAK

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава и извора средстава: основна средства 4.000.000, исправка вредности основних средстава 2.000.000, благајна 20.000, жиро рачун 380.000, купци 400.000, готови производи 600.000, материјал 80.000, дугорочни пласмани 400.000, дугорочни кредити 1.000.000, краткорочни кредити 600.000, добављачи 300.000, сопствени капитал 2.580.000, девизни рачун 600.000 (10.000 €).

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижики следеће пословне промене у вези прихода:

1. Према излазним фактурама продата је половина залиха готових производа за 400.000 и то: на кредит (са одложеним роком плаћања) за 300.000 а остатак за готово. Купцима којима су готови производи продати на кредит одобрен је количински рабат од 3%. Цена коштања реализованих готових производа је 300.000 дин.
2. Један купац који дугује 20.000 није у стању да измири своју обавезу па у складу са договором шаље меницу са роком плаћања 90 дана и каматном стопом 3%.
3. Продато је на кредит материјала за 30.000. Набавна вредност продатог материјала је 20.000.
4. Предузеће је продало на кредит трговинском предузећу ради даље продаје готових производа у вредности од 100.000 дин. уз одобрени рабат од 15%.
5. Предузеће је уговорило извоз сопствених готових производа (опреме) у Грчку у вредности од 5.000 €. (1 € = 60 дин.) Страни купац отворио је неопозиви документарни акредитив на 5.000 €. Наплата акредитива ће уследити по предаји робе и документације купцу. Цена коштања продатих готових производа је 250.000 дин.
6. Предузеће је са свог складишта узело за потребе рекламе и пропаганде производа сопствене производње у износу од 10.000 дин.
7. Према изводу банке купци из става 1. и 3. измирили су своје обавезе уплатом на жиро-рачун.
8. Продато је на кредит готових производа у износу од 20.000 дин. Цена коштања готових производа је 15.000.
9. На име прихода по основу дугорочних пласмана наплаћено је преко жиро-рачуна 20.000 дин.
10. Купцу из става 8. одобрена је бонификација (попуст) у износу од 5.000 јер готови производи нису уговореног квалитета.

11. Наплаћено је преко жиро-рачуна 2.000 на име отписаног потраживања из претходне године.
12. Са залиха готових производа преузето је основно средство (опрема) у вредности од 50.000 и инсталисано у предузећу.
13. Инвентарисањем је утврђен вишак готових производа у износу од 10.000 дин.
14. На почетку периода залихе готових производа су биле 600.000 дин. а на крају обрачунског периода 700.000 дин.
15. Продато је основно средство за 10.000 дин. Набавна вредност основног средства је 20.000 дин. а отписана вредност 11.000 дин.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01.01. т.г.

Активи				Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	4.000.000		1.	Дугорочни кредити
2.	ИВОС	-2.000.000	2.000.000	2.	Краткорочни кредити
3.	Благајна		20.000	3.	Добављачи
4.	Жиро-рачун		380.000	4.	Сопствени капитал
5.	Купци		400.000		
6.	Готови производи		600.000		
7.	Материјал		80.000		
8.	Дугорочни пласмани		400.000		
9.	Девизни рачуни		600.000		
			4.480.000		
					4.480.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	243	Благајна	241	Жиро-рачун
(0)	4.000.000	20.000	(15)	(0)	380.000
(12)	50.000			(7)	291.000
				(7a)	30.000
				(9)	20.000
				(11)	2.000
201	Купци	120	Готови производи	100	Материјал
(0)	400.000	9.000	(1a)	(0)	80.000
(1)	300.000	20.000	(2)	(13)	250.000
(3)	30.000	291.000	(7)	(14)	15.000
(4)	85.000	30.000	(7a)		
(8)	20.000	5.000	(10)		
(15)	10.000				
03	Дугорочни пласмани	244	Девизни рачун	0239	Исправка вредности основних средстава
(0)	400.000	(0)	600.000	(15)	11.000
			300.000		2.000.000
700	Рачун отварања главне књиге	413	Дугорочни кредити	421	Краткорочни кредити
(0)	4.480.000		1.000.000		600.000
			(0)		(0)

432	Добављачи	30	Сопствени капитал	610	Приходи од продаје готових производа
	300.000 (0)		2.580.000 (0)	(1a)	9.000 400.000 (1)
				(4)	15.000 100.000 (4)
				(10)	5.000 20.000 (8)
510	Трошкови реализованих готових производа	236	Менице	2369	Исправка вредности меница
(16)	300.000	(2)	20.150		150 (2)
(5a)	250.000				
(8a)	15.000				
6720	Добици код продаје материјала	202	Купци у иностранству	612	Приходи од продаје на иностраном тржишту
	10.000 (3)	(5)	300.000 300.000 (56)		300.000 (5)
535	Трошкови рекламе и пропаганде	621	Приходи од употребе г.п. за сопствене потребе	660	Финансијски приходи
(6)	10.000		10.000 (6)		20.000 (9)
67	Непословни и ванредни приходи	620	Приходи од употребе г.п. за сопствене потребе	630	Промена вредности залиха
	2.000 (11)		50.000 (12)		100.000 (14)
	10.000 (13)				
670	Добици код продаје основних средстава				
	1.000 (15)				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0	02		Основна средства	4.000.000	
	243		Благајна	20.000	
	241		Жиро-рачун	380.000	
	201		Купци	400.000	
	120		Готови производи	600.000	
	100		Материјал	80.000	
	03		Дугорочни пласмани	400.000	
	244		Девизни рачун	600.000	
		0239	Исправа вредности осн. средства		
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу	2,000.000	
1		700	Рачун отварања главне књиге	4.480.000	4.480.000
		413	Дугорочни кредити		1.000.000
		421	Краткорочни кредити		600.000
		432	Добављачи		300.000
		30	Сопствени капитал		2.580.000
			за почетну пасиву		
	201		Купци	300.000	
	243		Благајна	100.000	
		601	Приходи од продаје готових производа за продају		400.000
		201	Приходи од продаје готових произ. Купци за одобрени рабат	9.000	9.000
1a	601				
1б	510		Трошкови реализованих гот. произ. Готови производи за раздужење залиха готов. произв.	300.000	300.000
2	236		Менице	20.150	
		201	Купци		20.000
		2369	Исправка вредности меница за примљену меницу од купца		150
3	201		Купци	30.000	
		100	Материјал		20.000
		6720	Добици код продаје материјала за продају		10.000
4	201		Купци	85.000	
	610		Приходи од продаје готових произв.	15.000	
		610	Приходи од продаје готових произв. за продају уз рабат		100.000
5.	202		Купци у иностранству	300.000	
		612	Приходи од продаје готових производа иностраном тржишту за продају		300.000
			пренос на страну 2.	12.119.150	12.119.150

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
5a	510	120	пренос са стране 1.	12.119.150	12.119.150
			Трошкови реализованих готових производа Готови производи за раздужење залиха готових производа	250.000	250.000
5б	244	202	Девизни рачун Купци у иностранству за наплату	300.000	300.000
6	535	621	Трошкови рекламе и пропаганде Приходи од употребе готових производа за сопствене потребе за узете готове производе	10.000	10.000
7	241	201	Жиро-рачун Купци за уплату купца из става 1	291.000	291.000
7a	241	201	Жиро-рачун Купци за уплату купца из става 3	30.000	30.000
8	201	610	Купци Приходи од продаје готових производа за продају	20.000	20.000
8a	510	120	Трошкови реализованих готових производа Готови производи за раздужење залиха готових производа	15.000	15.000
9	241	660	Жиро-рачун Финансијски приходи за наплату	20.000	20.000
10	610	67	Приходи од продаје готових производа Купци за одобрени попуст	5.000	5.000
11	241	67	Жиро-рачун Непословни и ванредни приходи за наплату	2.000	2.000
12	02	620	Основна средства Приходи од употребе готових производа за сопствене потребе за преузето основно средство	50.000	50.000
13	120	67	Готови производи Непословни и ванредни приходи за вишак	10.000	10.000
			пренос на страницу 3	13.122.150	13.122.150

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
14	120	630	пренос са стране 2	13.122.150	13.122.150
			Готови производи Промена вредности залиха за повећање вредности залиха	100.000	100.000
15	201 0239	02 670	Купци Исправка вред. основних средстава Основна средства Добици код продаје основних средстава за продају	10.000 11.000	20.000 1.000
				13.243.150	13.243.150

6.2. Евиденција прихода трговинског предузећа

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 1.1. т.г. следеће стање средстава и извора средстава : основна средства 2.500.000 дин. исправка вредности основних средстава 500.000 дин. роба у складишту 1.200.000 дин. разлика у цени робе у складишту 300.000 дин. роба у продавници бр. 1 600.000 дин. разлика у цени робе у продавници бр. 1 150.000 дин. порез на промет робе у продавници бр. 1 138.000 дин. купци 100.000 дин. жиро-рачун 500.000 дин. благајна 13.000 дин. амбалажа на залихи која се калкулативно отписује 50.000 дин. добављачи 180.000 дин. краткорочни кредити 320.000 дин. дугорочни кредити 500.000 дин. акцијски капитал – редовне акције 1.700.000 дин. акцијски капитал – приоритетне акције 1.400.000 дин. ажио 250.000 дин. резерве 200.000 дин. девизни рачун 600.000 дин. (10.000 €; 1 € = 60 дин.) материјал 75.000 дин.

На бази датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу и дневник а затим прокњижити следеће пословне промене везане за приходе трговинског предузећа.

1. Предузеће је преко складишта продало на кредит робу у вредности од 300.000 дин. Обрачунати и књижити остварену разлику у цени. Купци су свој дуг уплатили на жиро-рачун.
2. Продавница бр. 1 продала је робе у вредности 150.000 дин. од тога 100.000 дин. за готово и 50.000 дин. на чекове Разлика у цени за ову робу је 37.500 дин. а порез на промет 34.500 дин. Предузеће је са жиро-рачуна уплатило обустављени порез на промет.
3. Предузеће је у своје име и за свој рачун извршило извоз робе у вредности од 5.000 €. За трошкове превоза извезене робе плаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин. Купац из иностранства дозначио је свој дуг на девизни рачун.
4. Предузеће је са складишта узело опрему (расхладне витрине ...) за вршење своје делатности у вредности од 150.000 дин.
5. Предузеће је из свог складишта узело за потребе репрезентације робе у вредности 15.000 дин.
6. Предузеће је остварило премију на извозу у износу од 60.000 дин. Надлежни државни орган је премију уплатио на жиро-рачун предузећа.
7. Предузеће је склопило уговор о издавању дела складишног простора на износ од 100.000 дин. Закупац је уговорени износ уплатио на жиро-рачун.
8. Предузеће је одобрило другом предузећу у оквиру Холдинг компаније финансијски кредит у износу од 200.000 дин. на три месеца са каматном стопом 5% месечно. По истеку рока дужник је вратио кредит и уплатио камату од 10.000 на жиро-рачун.
9. Предузеће је продало робу другом предузећу са одложеним роком плаћања од 90 дана и каматом 0.3% дневно у износу од 250.000 дин. Предузеће дужник је

извршило уплату основног дуга и затезне камате од 3% дневно са закашњењем од 30 дана од уговореног рока.

10. На крају обрачунског периода на дан састављања пословног резултата исказана је позитивна курсна разлика на девизном рачуну у износу од 25.000 дин.
11. Предузеће има учешће у капиталу другог предузећа по основу чега је добило дивиденде у износу од 50.000 дин., које су приписане капиталу издавањем нових акција.
12. предузеће је продало основно средство за 48.000 дин. Набавна вредност основног средства је 100.000 дин. а отписана 60.000 дин.
13. Предузеће је одлучило да прода акције које има код другог предузећа чија је књиговодствена вредност 100.000 дин. Вредност која је постигнута продајом акција на берзи 150.000 дин. Купци су своју обавезу извршили уплатом на жиро-рачун.
14. Предузеће је продало вишак репродукционог материјала за 40.000 дин. Набавна вредност овог материјала износи 30.000 дин.
15. Предузеће је извршило наплату преко жиро-рачуна отписаног потраживања од купца из претходне године у износу од 25.000 дин.
16. Пописом робе у складишту утврђен је вишак чија је продајна вредност 70.000 дин. Набавна вредност ове робе је 56.000 дин.
17. Предузеће је дошло у ситуацију да више није у стању да измирује своје обавезе па је предложило повериоцима да се све обавезе отпишу у висини 20% чиме ће се санирати пословање, а обавезе почети измиравати по истеку 6 месеци од дана извршеног поравнања. Укупан износ отписа износи 100.000 дин.,
18. Предузеће је остварило приход по основу наплаћених пенала у износу од 30.000 дин наплатом преко жиро-рачуна.
19. Предузеће је извршило ревалоризацију нематеријалних улагања и основних средстава. Ефекат ревалоризације износи: код набавне вредности 350.000 дин., код отписане вредности 200.000 дин. и код неотписане (садашње) вредности 150.000 дин.,
20. Предузеће је уложило капитал код другог предузећа у износу од 100.000 дин. Ревалоризацијом капитала улагач је повећао пласман на 110.000 дин.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01.01. т.г.

Активи		Износ		Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ	
1.	Основна средства	2.500.000		1.	Добављачи	180.000
2.	И В О С	-500.000	2.000.000	2.	Краткорочни кредити	320.000
3.	Роба у складишту	1.200.000		3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Разлика у цени робе у складишту	-300.000	900.000	4.	Акцијски капитал – редовне акције	1.700.000
5.	Роба у продавници	600.000		5.	Акцијски капитал – приоритетне акције	1.400.000
6.	Разлика у цени робе у продавници	-150.000		6.	АЖИО	250.000
7.	Порез на пром. робе у продавници	-138.000	312.000	7.	Резерве	200.000
8.	Купци	100.000				
9.	Жиро-рачун	500.000				
10.	Благајна	13.000				
11.	Амбалажа на залихи	50.000				
12.	Девизни рачун	600.000				
13.	Материјал	75.000				
		4.550.000				4.550.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	1301	Роба у складишту	1303/1	Роба у продавници
(0)	2.400.000	100.000	(12)	(0)	600.000
(4)	150.000		(16)	300.000 (1a)	150.000 (2a)
(19)	350.000			300.000 (3a)	
				150.000 (4a)	
				15.000 (5a)	
				250.000 (9a)	

201	Купци	1301	Жиро-рачун	243	Благајна
(0)	100.000	300.000	(1в)	(0)	500.000
(1)	300.000	150.000	(13а)	(1в)	300.000
(12)	48.000		(6)	60.000	200.000
(13)	150.000		(7)	100.000	
(14)	40.000		(8а)	210.000	
			(9б)	340.000	
			(13а)	150.000	
			(15)	25.000	
			(18)	30.000	

0243	Амбалажа	244	Девизни рачун	0239	Материјал
(0)	50.000	(0)	600.000	(0)	75.000
		(3в)	300.000		30.000 (14)
		(10)	25.000		

0239	И.В.О.С.	13090	Разлика у цени робе у складишту	13090/1	Разлика у цени робе у прод. бр. 1
(12)	60.000 500.000 (0)	(16)	75.000 300.000 (0)	(26)	37.500 150.000 (0)
	200.000 (19)		14.000 (16)		
1305/1	Порез на промет у прод. бр. 1	700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи
(26)	34.5000 138.000 (0)	(0)	4.550.000 4.550.000 (0)	(17)	100.000 18.000 (0)
421	Краткорочни кредити	244	Дугорочни кредити	300	Акцијски капитал редовне акције
	320.000 (0)		500.000 (0)		1.700.000 (0)
301	Акцијски капитал приоритетне акције	309	Ажио	31	Резерве
	1.400.000 (0)		250.000 (0)		200.000 (0)
601	Приходи од продаје робе	501	Набавна вредност продате робе	2401	Примљени чекови од грађана на наплату
	300.000 (1)	(1a)	300.000 75.000 (16)	(2)	50.000
	250.000 (9)	(2a)	150.000 72.000 (26)		
		(3a)	300.000		
		(4a)	150.000		
		(5a)	15.000		
		(9a)	250.000		
3012	Приходи од продаје робе преко малопродајних објеката	462	Обавезе за порез на промет и акцизе	202	Купци у иностранству
	115.500 (2)	(2b)	34.500 34.500 (2)	(3)	300.000 300.000 (3b)
602	Приходи од продаје робе на иностраном тргишту	531	Трошкови транспортних услуга	620	Приходи од активирања или употребе робе за сопствене потребе
	300.000 (3)	(36)	50.000		150.000 (4)
552	Трошкови репрезентације	640	Приходи од премија, субвенција, донација...		15.000 (5)
(5)	15.000		60.000 (6)	650	Приходи од закупнина
					100.000 (7)

ШЕСТА ГЛАВА

Пласмани у повезана правна лица	Приходи од камата	Краткорочни кредити дати правним лицима
2300 (8) 200.000 200.000 (8a)	6600 10.000 (8a)	2310 (9) 250.000 250.000 (9b)
Приходи од камата по робним кредитима	Приходи од затезних камата	Позитивне курсне разлике
6611 67.500 (9b)	6614 22.500 (9b)	6622 25.000 (10)
Потраживања за дивиденде	Приходи од дивиденда	Учешће у капиталу других правних лица
2203 (11) 50.000 50.000 (11a)	6691 50.000 (11)	0310 (11a) 50.000 150.000 (2a) (20) 10.000
Добици код продаје О.С.	Дугорочне хартије од вредности	Добици од продаје учешћа и хартија од вредности
670 8.000 (12)	035 100.000 (13)	6710 50.000 (13)
Добици од продаје материјала	Приходи из ранијих године	6746 Вишкови робе
6720 10.000 (14)	673 25.000 (15)	6746 56.000 (16)
Приходи од смањења обавеза	Остали непословни и нанредни приходи	Приходи од ревалори- зације нематеријалних улагања и О.С.
6753 100.000 (17)	6790 30.000 (18)	6800 150.000 (19)
Приходи од ревалоризације учешћа у капиталу других лица		
6812 10.000 (20)		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0	02		Основна средства	2.400.000	
	1301		Роба у складишту	1.200.000	
	1303/1		Роба у продавници бр. 1	600.000	
	201		Купци	100.000	
	241		Жиро-рачун	500.000	
	243		Благајна	13.000	
	0243		Амбалажа на залихи	50.000	
	244		Девизни рачун	600.000	
	100		Материјал	75.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		500.000
	13090		Разлика у цени робе у складишту		300.000
	13090/1		Разлика у цени робе у прод. бр. 1		150.000
	1305/1		Порез на промет у прод. бр. 1		138.000
	700		Рачун отварања главне књиге за почетну активу		4.450.000
	700		Рачун отварања главне књиге	4.550.000	
	432		Добављачи		180.000
	421		Краткорочни кредити		320.000
	413		Дугорочни кредити		500.000
	300		Акцијски капитал-редовне акције		1.700.000
	301		Акцијски капитал – приоритетне акције		1.400.000
	309		Ажио		250.000
	31		Резерве		200.000
			за почетну пасиву		
1.	201		Купци	300.000	
	601		Приходи од продаје робе		300.000
			за продају		
1a.	501		Набавна вредност продате робе	300.000	
	1301		Роба у складишту		300.000
			за раздужење залиха робе		
16.	13090		Разлика у цени робе у складишту	75.000	
	501		Набавна вредност продате робе		75.000
			за остварену разлику у цени		
1в.	241		Жиро-рачун	300.000	
	201		Купци		300.000
			за уплату дуга		
			пренос на страну 2	11.063.000	11.063.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
2.	243 2401	6012 462	пренос са стране 1 Благајна Примљени чекови грађана на наплату Приходи од продаје робе преко малопродајних објеката Обавезе за порез на промет и акцизе за продату робу из продавнице бр. 1	11.063.000 100.000 50.000	11.063.000 115.500 34.500
2a.	501	1303/1	Набавна вредност продате робе Роба у продавници бр. 1 за раздужење робе у продавници бр. 1	150.000	150.000
2б.	13090/1 1305/1	501	Разлика у цени робе у продавници бр. 1 Порез на промет у продавници бр. 1 Набавна вредност продате робе за остварену разлику цени и остварени порез на промет	37.500 34.500	72.000
2в.	462	241	Обавезе за порез на промет и акцизе Жиро-рачун за уплату пореза на промет	34.500	34.500
3.	202	602	Купци у иностранству Приходи од продаје робе на иностраном тржишту за продају	300.000	300.00
3а.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба у складишту за раздужење залиха робе	300.000	300.00
3б.	531	241	Трошкови транспортних услуга Жиро-рачун за плаћене услуге превоза	50.000	50.000
3в.	244	202	Девизни рачун Купци у иностранству за уплату дуга	300.000	300.000
4.	02	620	Основна средства Приходи од активир. или упот. робе за сопствене потребе за употребу робе за сопствене потребе	150.000	150.000
4а.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба у складишту за пренос набавне вредности робе на расходе	150.000	150.000
			пренос на страну 3	12.719.500	12.719.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
5.	552	620	пренос са стране 2 Трошкови репрезентације Приходи од активир. или упот. роб. за сопствене потребе за употребу робе за сопствене потребе	12.719.500 15.000	12.719.500 15.000
5a.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба у складишту за пренос набав. вредности на расходе	15.000	15.000
6.	241	640	Жиро-рачун Приходи од премија, субвенција, донација, регреса за уплаћену премију	60.000	60.000
7.	241	650	Жиро-рачун Приходи од закупнина За уплату закупца	100.000	100.000
8.	2300	241	Пласмани у повезана правна лица Жиро-рачун за одобрен финансијски кредит	200.000	200.000
8a.	241	2300 6600	Жиро-рачун Пласмани у повезана правна лица Приход од камата за уплаћен дуг са каматом на жиро-рачун	210.000	200.000 10.000
9.	2310	601	Краткорочни робни кредити дати правним лицима Приходи од продаје робе за продату робу на одложено плаћање	250.000	250.000
9a.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба у складишту за раздужење залиха робе	250.000	250.000
9б.	241	2310 6611 6614	Жиро-рачун Краткорочно кредити дати правним лицима Приходи од камата по робним кредитима Приходи од затезних камата за извршена уплату основног дуга са редовном и затезном каматом	340.000	250.000 67.500 22.500
10.	244	6622	Девизни рачун Позитивне курсне разлике за остварене позитивне курсне по девизним средствима	25.000	25.000
			пренос на страну 4	14.184.500	14.184.500

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
11.	2203	6691	пренос са стране 3 Потраживања за дивиденде Приходи од дивиденди за остварене приходе по основу учешћа у капиталу других лица	14.184.500 50.000	14.184.500 50.000
11a.	0310	2203	Учешћа у капиталу других лица Потраживања за дивиденде за учешће у капиталу других правних лица	50.000	50.000
12.	201 0239	02 670	Купци Исправка вредности основних средстава Основна средства Добици код продаје основних средстава за извршену продају основ. средстава	48.000 60.000	100.000 8.000
13.	201	035 6710	Купци Дугорочне хартије од вредности Добици од продаје, учешћа и хартија од вредности за продате акције	150.000	100.000 50.000
13a.	241	201	Жиро-рачун Купци за извршену уплату	150.000	150.000
14.	201	100 6720	Купци Материјал Добици од продаје материјала за извршену продају	40.000	30.000 10.000
15	241	673	Жиро-рачун Приходи од продаје робе из ранијих година за наплаћено отписано потраживање	25.000	25.000
16	1301	6746 13090	Роба у складишту Вишкови робе Разлика у цени робе за утврђени вишак робе у складишту по попису	70.000	56.000 14.000
17.	432	6753	Добављачи Приходи од смањења обавеза за смањење обавеза	100.000	100.000
18.	241	6790	Жиро-рачун Остали непословни и ванредни приходи за наплату пенала	30.000	30.000
пренос на страну 5				14.957.500	14.957.500

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
19.	02	0239 6800	пренос са стране 4	14.957.500	14.957.500
			Основна средства Исправка вредности основних средстава	350.000	200.000
			Приходи од ревалоризације нематеријалним улагања и основна средства за ревалоризацију		150.000
20.	031	6812	Учешћа у капиталу Приходи од ревалоризације учешћа	10.000	10.000
			у капиталу других лица за ревалоризацију учешћа		
				15.317.500	15.317.500

СЕДМА ГЛАВА

7. ПРЕДЗАКЉУЧНА КЊИЖЕЊА

- 7.1. Усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем
– Задатак**
- 7.2. Декомпоновање салда активо-пасивних рачуна – Задатак**

СЕДМА ГЛАВА

7.1. Усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем

ЗАДАТAK

Промет на рачунима главне књиге на дан 31.12. т.г. је следећи:

Опис	Дугује	Потражује
Основна средства	3.000.000	1.000.000
Исправка вредности основних средстава		500.000
Роба на залихи	2.400.000	400.000
Купци	450.000	400.000
Материјал	185.000	40.000
Разлика у цени робе		720.000
Добављачи	150.000	550.000
Сопствени капитал		2.000.000
Краткорочни кредити		300.000
Благајна	45.000	5.000
Жиро-рачун	360.000	320.000
Приходи од продаје робе		1.500.000
Набавна вредност продате робе	1.200.000	
Трошкови нето зарада	100.000	
Трошкови пореза на зараде	30.000	
Трошкови доприноса на зараде	25.000	
Трошкови амортизације основних средстава	40.000	
Трошкови услуга одржавања	15.000	
Обавезе за нето зараде		100.000
Обавезе за порезе		30.000
Обавезе за доприносе		25.000
Приходи од премија		70.000
Приходи од камата		25.000
Добици од продаје основних средстава		15.000
Укупно	8.000.000	8.000.000

Промет преузети у главни књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене које се односе на предзакључне ставове (предзакључна књижења) – усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем:

1. Један купац је одбио да плати свој дуг у износу од 100.000 дин. Покренут је спор код привредног суда и за трошкове спора плаћено је у готову 2.000 дин.
2. Предузеће (купац) које дuguје 15.000 дин. пало је под стечај па је наплата дуга доведена у питање.
3. Инвентарисањем је утврђено стварно стање готовине у каси у износу од 37.000 дин.
4. Ненаплаћени ванредни приходи (приходи од пенала) који се односе на текући период износе 3.000 дин.
5. У складишту се налази неисправни материјал у вредности од 30.000 дин. Донета је одлука да се отпише директно 50 % вредности неисправног материјала.
6. Прегледом аналитичке евиденције утврђено је да су купци уплатили аванс од 200.000 дин а да је плаћени аванс добављачима 100.000 дин.
7. На основу мишљена правне службе донета је одлука да се отпише индиректном методом 50 % вредности спорног потраживања.
8. Пописом је утврђен мањак на роби у складишту у износу од 75.000 дин. Набавна вредност мањка је 50.000 дин. Донета је одлука да се 50 % мањка отпише, а да се за 50 % мањка задужи одговорно лице – магационер.
9. Благајник је уплатио 1.000 дин. у готову на име мањка.
10. Према пресуди купац у спору уплатио је на жиро-рачун 45.000 дин. на име коначне ликвидације дуга.
11. Унапред наплаћени приходи од закупнине износе 36.000 дин.
12. Стечајни управник предузећа у стечају из става 2, обавестио нас је да је наше потраживање ненаплативо.
13. На име рекламе и пропаганде за 1. тромесечје наредне године исплаћено је са жиро-рачуна 12.000 дин.
14. Наплаћено је преко жиро-рачуна 15.000 дин. на име отписаног потраживања из претходне године.
15. Неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 20.000 дин.

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	0239	Исправка вредности основных средстава	1301	Роба на залихи
(0)	3.000.000		500.000 (0)	(0)	2.400.000
				(8)	75.000
					400.000 (0)
201	Купци	100	Материјал	1309	Разлика у цени робе
(0)	450.000	185.000	40.000 (0)		720.000 (0)
(6)	200.000		30.000 (5)		25.000 (8)
	15.000				
432	Добављачи	30	Сопствени капитал	421	Краткорочни кредити
(0)	150.000		2.000.000 (0)		300.000 (0)
	550.000 (0)				
	100.000 (6a)				
243	Благадна	241	Жиро-рачун	601	Приходи од продаје робе
(0)	45.000	360.000	320.000 (0)		1.500.000 (0)
(9)	1.000	45.000	12.000 (13)		
	2.000 (1)				
	1.000 (3)	36.000			
		15.000			
501	Набавна вредност продате робе	520	Трошкови нето зарад	521	Трошкови пореза на зараде
(0)	1.200.000	(0)	100.000	(0)	30.000
522	Трошкови доприноса на зараде	540	Трошкови амортизације О.С.	532	Трошкови услуга одржавања
(0)	25.000	(0)	40.000	(0)	15.000
450	Обавеза за нето зараде	460	Обавезе за порезе на зараде	461	Обавезе за доприносе на зараде
	100.000 (0)		30.000 (0)		25.000 (0)
6400	Приходи од премија	650	Приходи од камата	670	Добици од продаје О.С.
	70.000 (0)		25.000 (0)		15.000 (0)

СЕДМА ГЛАВА

						Потраживања од запослених за мајкоже	
2014	Спорна потраживања	2015	Сумњива потраживања	2211			
(1)	102.000	(2)	15.000	(3)	1.000	1.000	(9)
	45.000 (10)		15.000 (12)				
	57.000 (10a)			(8)	25.000		
 ABP - обрачунати а ненаплаќени приходи		Остали непословни и ванредни приходи - пенали		Неисправни материјал			
2813		6792		1007			
(4)	3.000		3.000 (4)	(5)	30.000	15.000	(5a)
 Отписи залиха сировина и материјала		Купци - повериоци		Добављачи – дужници			
5760			200.000 (6)	(6a)	100.000		
(5a)	15.000						
 Отписи спорних потраживања		Исправка вредности спорних потраживања		Мањкови робе			
5761		20149		(8)	25.000		
(7)	51.000	(10a)	51.000	(7)			
(12)	15.000						
 Остали непословни и ванредни расходи		ПВР – унапред наплаќени приходи		ABP – унапред плаќена реклама и пропаганда			
579		4893		2802			
(10a)	6.000		36.000 (11)	(13)	12.000		
(15)	20.000						
 Остали непословни и ванредни приходи		ПВР – обрачунати а неисплаќени расходи					
679		4820					
	15.000 (14)		20.000 (15)				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.			Промет	8.000.000	8.000.000
1.	2014	201 243	Спорна потраживања Купци Благајна за прекинут спор	102.000	100.000 2.000
2.	2015	201	Сумњива потраживања Купци за сумњива потраживања	15.000	15.000
3.	2211	243	Потраживања од запослених за мањкове Благајна за мањак	1.000	1.000
4.	2813	6792	АВР- обрачунати а ненаплаћени приходи Остали непословни и ванредни приходи - од пенала за ненаплаћени приход	3.000	3.000
5.	1007	100	Неисправни материјал Материјал за неисправни материјал	30.000	30.000
5a.	5760	1007	Отписи залиха сировина и материјала Неисправан материјал за отпис неисправног материјала	15.000	15.000
6.	201	2016	Купци Купци – повериоци за примљени аванс од купца	200.000	200.000
6a.	4322	432	Добављачи - дужници Добављачи за плаћени аванс добављачима	100.000	100.000
7.	5761	20149	Отписи спорних потраживања Исправка вредности спорних потраживања за отпис 50% вредности спорних потраживања	51.000	51.000
8.	1301 2211 5756	13090	Роба у складишту Потраживања од запослених за мањкове Мањкови робе Разлика у цени робе за мањак	75.000 25.000 25.000	25.000 [25.000]
			пренос на страну 2	8.492.000	8.492.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9.	243	2211	пренос са стране 2 Благајна Потраживања од запослених за мањкове за уплату благајне	8.492.000 1.000	8.492.000 1.000
10.	241	2014	Жиро-рачун Спорна потраживања за уплату купца у спору	45.000	45.000
10a.	20149	579	Исправка вредности спорних потраживања Остали непословни и ванпословни расходи Спорна потраживања за коначну ликвидацију спорних потраживања	51.000 6.000	57.000
11.	241	4893	Жиро-рачун ПВР - унапред наплаћени приходи за унапред наплаћени приход	36.000	36.000
12.	5761	2015	Отписи спорних потраживања Сумњива потраживања за отпис потраживања	15.000	15.000
13.	2802	241	АВР- унапред плаћене рекламе и пропаганде Жиро-рачун за исплату	12.000	12.000
14.	241	679	Жиро-рачун Остали непословни и ванредни приходи за наплату отписаног потраживања	15.000	15.000
15.	579	4820	Остали непословни и ванредни расходи ПВР- обрачунати а неисплаћени расходи за неисплаћени расход	20.000	20.000
				8.693.000	8.693.000

7.2. Декомпоновање салда активно-пасивних рачуна

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на 1.1. т.г. следеће године следеће стање средстава и извора средстава : основна средства 5.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 2.000.000 дин., жиро-рачун 1.500.000 дин., благајна 50.000 дин., роба на залихи 1.200.000 дин., (роба „A“ 2.000 кг × 400 дин = 800.000 дин., роба „B“ 1.500 кг × 200 дин = 300.000 дин., и роба „B“ 1.000 кг × 100 дин) материјал 50.000 дин., купци 600.000 дин., (купац „A“ 200.000 дин., купац „B“ 170.000 дин., купац „B“ 230.000 дин.), дугорочни кредити за основна средства 3.000.000 дин., добављачи 700.000 дин. (добављач „A“ 400.000 дин., добављач „B“ 200.000 дин., и добављач „B“ 100.000 дин.), сопствени капитал 2.700.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу I и II степена и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача „A“ набављено је робе у вредности од 550.000 дин., и то 500 кг. робе „A“ × 400 дин., 1.000 кг. робе „B“ × 200 дин. и 1.500 кг. робе „B“ × 100 дин.
2. Према излазним фактурама продато је :1.000 кг. робе „A“, 750 кг. робе „B“ и 500 кг. робе „B“. Продајна вредност робе је 800.000 дин., и то купцу „A“ 400.000 дин., купцу „B“ 250.000 дин. и купцу „B“ 150.000 дин.
3. Према нашој пријемници и фактури добављача „B“ примљено је робе у вредности од 800.000 дин. и то: 1.250 кг робе „A“ × 400 дин. и 1.500 кг. робе „B“ × 200 дин.
4. Према излазним фактурама продато је 500 кг. робе „A“, 750 кг. робе „B“ и 1.500 кг. робе „B“. Продајна вредност робе је 600.000 дин. и то купцу „B“ 400.000 дин. и купцу „B“ 200.000 дин.
5. Купци су уплатили на жиро-рачун 1.900.000 дин. и то купац „A“ 700.000 дин., купац „B“ 700.000 дин. и купац „B“ 500.000 дин.
6. Плаћено је са жиро-рачуна добављачима 1.800.000 дин. и то добављачу „A“ 500.000 дин., добављачу „B“ 1.200.000 дин. и добављачу „B“ 100.000 дин.
7. Саставити прометни лист купаца и добављача и у вези с тим извршити одговарајућа књижења.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Редни број	Износ	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	5.000.000		1.	Дугорочни кредити
2.	И.В.О.С.	-2.000.000	3.000.000	2.	Добављачи
3.	Жиро-рачун		1.500.000	3.	Сопствени капитал
4.	Благајна		50.000		
5.	Роба на залихи		1.200.000		
6.	Материјал		50.000		
7.	Купци		600.000		
			6.400.000		
					6.400.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02	Основна средства	241	Жиро-рачун	243	Благајна
(0)	5.000.000	(0)	1.500.000 1.800.000 (6)	(0)	50.000
		(5)	1.900.000		

1301	Роба на залихи	100	Материјал	201	Купци
(0)	1.200.000	(0)	50.000	(0)	600.000 1.900.000 (5)
(1)	550.000			(2)	800.000
(3)	800.000			(4)	600.000
				(7)	100.000

0239	И.В.О.С.	700	Рачун отварања главне књиге	413	Дугорочни кредити
		(0)	6.400.000 6.400.000 (0)		3.000.000 (0)

432	Добављачи	30	Сопствени капитал	601	Приходи од продаје робе
(6)	1.800.000		2.700.000 (0)		800.000 (2)
	700.000 (0)				600.000 (4)
	550.000 (1)				
	800.000 (3)				
	200.000 (7a)				

501	Набавна вредност продате робе	2012	Купци - повериоци	4322	Добављачи - дужници
(2a)	600.000		100.000 (7)	(7a)	200.000
(4a)	500.000				

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	1301/A	Роба „A”	Излаз
(0)	$2.000 \times 400 = 800.000$	$1.000 \times 400 = 400.000$	(2)
(1)	$500 \times 400 = 200.000$	$500 \times 400 = 200.000$	(4)
(3)	$1.250 \times 400 = 500.000$		

Улаз	1301/Б	Роба „Б”	Излаз
(0)	$1.500 \times 200 = 300.000$	$750 \times 200 = 150.000$	(2)
(1)	$1.000 \times 200 = 200.000$	$750 \times 200 = 150.000$	(4)
(3)	$1.500 \times 200 = 300.000$		

Улаз	1301/В	Роба „В”	Излаз
(0)	$1.000 \times 100 = 100.000$	$500 \times 100 = 50.000$	(2)
(1)	$1.500 \times 100 = 150.000$	$1.500 \times 100 = 150.000$	(4)

201/A		Купац „А”		201/Б		Купац „Б”		201/В		Купац „В”	
(0)	200.000	700.000	(5)	(0)	170.000	700.000	(5)	(0)	230.000	500.000	(5)
(2)	400.000			(2)	250.000			(2)	150.000		
				(4)	400.000			(4)	200.000		

432/A		Добављач „А”		432/Б		Добављач „Б”		432/В		Добављач „В”	
(6)	500.000	400.000	(0)	(6)	1.200.000	200.000	(0)	(6)	100.000	100.000	(0)
		550.000	(1)			800.000	(3)				

ДНЕВНИК

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	5.000.000	
	241		Жиро-рачун	1.500.000	
	243		Благајна	50.000	
	1301		Роба на залихи	1.200.000	
	100		Материјал	50.000	
	201		Купци	600.000	
		0239	Исправка вредности осн. средст.		2.000.000
		700	Рачун отварања главне књиге		6.400.000
			за почетну пасиву		
		700	Рачун отварања главне књиге	6.400.000	
		413	Дугорочни кредити		3.000.000
		432	Добављачи		700.000
		30	Сопствени капитал		2.700.000
			за почетну пасиву		
1.	1301		Роба на залихи	550.000	
		432	Добављачи		550.000
			за набавку		
2.	201		Купци	800.000	
		601	Приходи од продаје робе		800.000
			за продају		
2a.	501		Набавна вредност продате робе	600.000	
		1301	Роба на залихи		600.000
			за раздужење залиха робе		
3.	1301		Роба на залихи	800.000	
		432	Добављачи		800.000
			за набавку		
4.	201		Купци	600.000	
		601	Приходи од продаје робе		600.000
			за продају		
4a.	501		Набавна вредност продате робе	500.000	
		1301	Роба на залихи		500.000
			за раздужење залиха робе		
5.	241		Жиро-рачун	1.900.000	
		201	Купци		1.900.000
			за уплату		
6.	432		Добављачи	1.800.000	
		241	Жиро-рачун		1.800.00
			за исплату		
7.	201		Купци	100.000	
		2012	Купци – повериоци		100.000
			за примљен аванс од купца		
7a.	4322		Добављачи – дужници	200.000	
		432	Добављачи		200.000
			за дати аванс добављачима		
				2.265.000	2.265.000

Прометни лист купаца

Редни број	Купац	Дугује	Потражује	Салдо	
				Дугује	Потражује
1.	Купац „А”	600.000	700.000		100.000
2.	Купац „Б”	820.000	700.000	120.000	
3.	Купац „В”	580.000	500.000	80.000	
		2.000.000	1.900.000	200.000	100.000

Прометни лист добављача

Редни број	Купац	Дугује	Потражује	Салдо	
				Дугује	Потражује
1.	Добављач „А”	500.000	950.000		450.000
2.	Добављач „Б”	1.200.000	1.000.000	200.000	
3.	Добављач „В”	100.000	100.000		
		1.800.000	2.050.000	200.000	450.000

ОСМА ГЛАВА

8. ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ И ЗАКЉУЧАК КЊИГА

- 8.1. Утврђивање периодичног резултата у производном предузећу**
– Задатак
- 8.2. Утврђивање периодичног резултата у трговинском предузећу**
– Задатак

ОСМА ГЛАВА

8.1. Утврђивање периодичног резултата у производном предузећу

ЗАДАТAK

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 200.000 дин., жиро-рачун 150.000 дин., благајна 50.000 дин., купци 100.000 дин., материјал 250.000 дин., готови производи 150.000 дин., добављачи 100.000 дин., дугорочни кредити 200.000 дин., сопствени капитал 700.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, (по принципу ликвидности), отворити пословне књиге (главну књигу и дневник) а затим прокњижити следеће пословне промене за утврђивање финансијског резултата производног предузећа:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљен је у магацин материјал у вредности од 100.000 дин.
2. Према требовањима издато је у производњу материјала у вредности од 200.000 дин.
3. Према предрачуна трошкови амортизације за текући период износе 5.000 дин.
4. Обрачунате су бруто зараде за текући период у износу од 45.000 дин.
5. Укупно настали трошкови у текућем периоду односе се на трошкове производње. Завршена је целокупна производња и готови производи су смештени у складиште по цени коштања.
6. Продато је на кредит (са одложеном роком плаћања) 90% залиха готових производа за 500.000 дин.
7. Добављач зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате због неблаговременог измирења обавезе.
8. Пописом је утврђен вишак готових производа у складишту у износу од 20.000 дин.
9. Купцима је одобрен попуст у износу од 5.000 зато што продати готови производи нису одговарајућег квалитета.
10. Наплаћено је преко жиро-рачуна раније отписано потраживање у износу од 15.000 дин.
11. Саставити закључни лист, утврдити финансијски резултат пословања.
12. Обрачунати 20% пореза на добитак а остатак добити расподелити у сразмери 3:1 на акумулацију и потрошњу.
13. Изравнити конта стања и саставити биланс успеха и крајњи биланс стања.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи				Пасива	
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Благајна		1.	Добављачи	100.000
2.	Жиро-рачун	50.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Купци	150.000	3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Готови производи	100.000	4.	Сопствени капитал	700.000
5.	Материјал	150.000			
6.	Основна средства	250.000			
7.	И.В.О.С.	1.000.000			
		-200.000			
		800.000			
		1.500.000			
					1.500.000

ГЛАВНА КЊИГА

243	Благајна	241	Жиро-рачун	201	Купци
(0)	50.000	(0)	150.000	(0)	100.000
			165.000(13a)		5.000 (9)
			(10) 15.000	(6) 500.000	595.000 (13a)
			165.000	600.000	600.000

120	Готови производи	100	Материјал	02	Основна средства
(0)	150.000	(0)	250.000	(0)	1.000.000
(5a)	250.000	(5a)	100.000	(1)	200.000 (2)
(8)	20.000		150.000(13a)		500.000
	420.000		350.000		350.000

0239	И.В.О.С.	700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи
(13a)	205.000	(0)	(0)	(13)	210.000
	5.000	(3)			100.000 (0)
	205.000	205.000			100.000 (1)
					10.000 (7)
					210.000

421	Краткорочни кредити	413	Дугорочни кредити	30	Сопствени капитал
(13)	200.000	(13)	500.000	(13)	796.000
	200.000 (0)		500.000 (0)		700.000 (0)
					96.000 (12a)
					796.000

511	Трошкови материјала	540	Трошкови амортизације основних средстава	520	Трошкови бруто зарада
(2)	200.000	(3)	5.000	(4)	45.000
	200.000 (11)		5.000 (11)		45.000 (11)

520 Обавезе за бруто зараде			591 Трошкови производње			590 Распоред трошкова		
(13) 77.000	45.000 (4)		(5) 250.000	250.000 (5a)		(11) 250.000	250.000 (5)	
	32.000 (12a)							
	77.000		77.000					

Реализација готових производа			Трошкови реализованих готових производа			Ванредни расходи		
610 (11a) 500.000	500.000	(6)	510 (6a) 360.000	36.000(11б)		57 (7) 10.000	15.000(11б)	
						(9) 5.000		15.000

67 Ванредни приходи			720 Рачун добитка или губитка			7200 Добитак		
(11a) 35.000	20.000 (8)		(11б) 375.000	535.000(11a)		(12) 32.000	160.000(11в)	
	15.000 (10)		(11в) 160.000			(12a) 128.000		
35.000	35.000		535.000	535.000		160.000	160.000	

464 Обавезе за порез на добитак			730 Рачун изравнања контра стања		
(13) 32.000	32.000	(12)	(13a) 2.020.000	2.020.000 (13)	

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	150.000	
	201		Купци	100.000	
	120		Готови производи	150.000	
	100		Материјал	250.000	
	02		Основна средства	1.000.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.500.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну пасиву	1.500.000	
		432	Добављачи		100.000
		421	Краткорочни кредити		200.000
		413	Дугорочни кредити		500.000
		30	Сопствени капитал		700.000
			за почетну пасиву		
1.	100		Материјал	100.000	
		432	Добављачи		100.000
			за пријемницу и фактуру добављача		
2.	511		Трошкови материјала	200.000	
		100	Материјал		200.000
			за требовање		
3.	540		Трошкови амортизације О.С.		5.000
		0239	Исправка вредности основних средстава		5.000
			за предрачун		
4.	52		Трошкови бруто зарада	45.000	
		45	Обавезе за бруто зараде		45.000
			за обрачун		
5.	591		Трошкови производње	250.000	
		590	Распоред трошкова		250.000
			за пренос трошкова		
5a.	120		Готови производи	250.000	
		591	Трошкови производње		250.000
			за пријем готових производа у складиште		
6.	201		Купци	500.000	
		610	Реализација готових производа		500.000
			за продају		
6a.	510		Трошкови реализованих готових производа	360.000	
		120	Готови производи		360.000
			за раздужење залиха готових производа		
			пренос на страну 2	4.910.000	4.910.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7.	57	432	пренос са стране 1	4.910.000	4.910.000
			Ванредни расходи Добављачи за зарачунату затезну камату	10.000	10.000
8.	120	67	Готови производи Ванредни приходи за вишак	20.000	20.000
9.	57	201	Ванредни расходи Купци за одобрени попуст	5.000	5.000
10.	241	67	Жиро-рачун Ванредни приходи за наплаћено отписано потраживање	15.000	15.000
11.	590	511 540 520	Распоред трошкова Трошкови материјала Трошкови амортизације Трошкови зарада за пренос трошкова на распоред	250.000	200.000 5.000 45.000
11a.	610 67	720	Реализација готових производа Ванредни приходи Рачун прихода или расхода за закључење конта прихода	500.000 35.000	535.000
11б.	720	510 57	Рачун добитка или губитка Трошкови реализованих г.п. Ванредни расходи за закључење конта расхода	375.000	360.000 15.000
11в.	720	7200	Рачун добитка или губитка Рачун добитка за добитак	160.000	160.000
12.	720	464	Добитак Обавезе за порез на добитак за обрачун 20% пореза	32.000	32.000
12a.	720	30 45	Добитак Сопствени капитал Обавезе за зараде за расподелу остатка добити	128.000	96.000 32.000
13.	432 421 413 30 520 464	730	Добављачи Краткорочни кредити Дугорочни кредити Сопствени капитал Обавезе за бруто зараде Обавезе за порез на добитак Рачун изравнања конта стања за изравнање конта пасиве	210.000 200.000 500.000 796.000 77.000 32.000 1.815.000	
			пренос на страну 3	8.255.000	8.255.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
13а.	730 0239	243 241 201 120 100 02	пренос са стране 2	8.255.000	8.255.000
			Рачун изравнања конта стања	1.815.000	
			Исправка вредности основних средстава	205.000	
			Благајна		50.000
			Жиро-рачун		165.000
			Купци		595.000
			Готови производи		60.000
			Материјал		150.000
			Основна средства за изравнање конта активе		1.000.000
				10.275.000	10.275.000

Биланс успеха

Расходи			Приходи		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извор средства	Износ
1.	Трошкови реализованих г.п.	360.000	1.	Реализација г.п.	500.000
2.	Ванредни расходи	15.000	2.	Ванредни приходи	35.000
3.	Добитак	160.000			
		535.000			535.0000

Крајњи биланс стања

Активи			Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средства	Износ
1.	Благајна	50.000	1.	Добављачи	210.000
2.	Жиро-рачун	165.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Купци	595.000	3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Готови производи	60.000	4.	Сопствени капитал	796.000
5.	Материјал	150.000	5.	Обавезе за бруто зараде	77.00
6.	Основна средства	1.000.000	6.	Обавезе за порез на добитак	32.000
7.	И.В.О.С.	-205.000			
		795.000			
		1.815.000			1.815.000

ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ

Редни број	Назив контра	Бруто биланс		Салдо биланс		Биланс стања		Биланс успеха	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Благојања	50.000	-	50.000	-	50.000	-	-	-
2.	Жиро-рачун	165.000	-	165.000	-	165.000	-	-	-
3.	Купци	600.000	5.000	595.000	-	595.000	-	-	-
4.	Готови производи	420.000	360.000	60.000	-	60.000	-	-	-
5.	Материјал	350.000	200.000	150.000	-	150.000	-	-	-
6.	Основна средства	1.000.000	-	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-
7.	Исправка вредности О.С.	-	205.000	-	205.000	-	205.000	-	-
8.	Рачун отварања главне књиге	1.500.000	1.500.000	-	-	-	-	-	-
9.	Добављачи	-	210.000	-	210.000	-	210.000	-	-
10.	Краткорочни кредити	-	200.000	-	200.000	-	200.000	-	-
11.	Дугорочни кредити	-	500.000	-	500.000	-	500.000	-	-
12.	Сопствени капитал	-	700.000	-	700.000	-	700.000	-	-
13.	Трошкови материјала	200.000	200.000	-	-	-	-	-	-
14.	Трошкови амортизације	5.000	5.000	-	-	-	-	-	-
15.	Трошкови бруто зарада	45.000	45.000	-	-	-	-	-	-
16.	Обавезе за бруто зараде	-	45.000	-	45.000	-	45.000	-	-
17.	Трошкови производње	250.000	250.000	-	-	-	-	-	-
18.	Распоред трошкова	250.000	250.000	-	-	-	-	-	-
19.	Реализација готових производа	-	500.000	-	500.000	-	-	-	500.000
20.	Трошкови реализованих Г.П.	360.000	-	360.000	-	-	-	360.000	-
21.	Ванредни расходи	15.000	-	150.000	-	-	-	15.000	-
22.	Ванредни приходи	-	35.000	-	35.000	-	-	-	35.000
	Финансијски резултат - добитак	5.120.000	5.120.000	2.395.000	2.020.000	1.860.000	375.000	335.000	535.000
		2.020.000	2.020.000			160.000	160.000		

8.2. Утврђивање периодичног резултата у трговинском предузећу

ЗАДАТAK

Трговинско предузеће имало је на дан 31. 12. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 300.000 дин., благајна 10.000 дин., жиро-рачун 300.000 дин., купци 90.000 дин., роба на залихи 1.500.000 дин., добављачи 200.000 дин., дугорочни кредити 500.000 дин., краткорочни кредити 300.000 дин., сопствени капитал 1.600.000 дин.

На бази датих података саставити почетни биланс, отворити пословне књиге (главну књигу и дневник) а затим прокњижити следеће пословне промене везане за утврђивање финансијског резултата производног предузећа:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је робе у износу од 100.000 дин.
2. Купци су уплатили на жиро-рачун 50.000 дин.
3. Према предрачуна трошкови амортизације за текући период износе 5.000 дин.
4. Обрачунате бруто зараде за текући период износе 100.000 дин.
5. Трошкови платног промета према изводу банке износе 20.000 дин.
6. Према излазним фактурама продато је робе за 450.000 дин. Набавна вредност продате робе је 400.000 дин.
7. Пописом робе у магацину утврђен је вишак у износу од 50.000 дин.
8. Купцу зарачунајмо затезну камату од 5.000 дин. због неблаговременог измирења обавезе.
9. Предузеће је платило банци камату по краткорочном кредиту у износу од 4.000 дин.
10. Предузећу је изречена казна за привредни преступ у износу од 10.000 дин. Казна је плаћена са жиро-рачуна.
11. Саставити закључни лист и утврдити финансијски резултат пословања, закључити конта резултата и конта стања и саставити биланс успеха и крајњи биланс стања.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Редни број	Извори средстава		Износ
1	Основна средства	1.000.000		1	Добављачи
2	И.В.О.С.	-300.000	700.000	2	Дугорочни кредити
3	Благајна		10.000	3	Краткорочни кредити
4	Жиро-рачун		300.000	4	Сопствени капитал
5	Купци		90.000		
6	Роба на залихи		1.500.000		
			2.600.000		
					2.600.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	243	Благајна	241	Жиро-рачун
(0)	1.000.000	1.000.000(11г)	(0)	10.000	10.000(11г)
				(0)	300.000
				(2)	50.000
					20.000 (5)
					4.000 (9)
					10.000 (10)
					316.000 (11г)
					350.000
					350.000

201	Купци	1301	Роба на залихи	0239	Исправка вредности основных средстава
(0)	90.000	50.000 (2)	(0)	1.500.000	400.000 (6а)
(6)	450.000	495.000 (11г)	(1)	100.000	1.250.000(11г)
(8)	5.000		(7)	50.000	
	545.000	545.000		1.650.000	1.650.000

700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи	413	Дугорочни кредити
(0)	2.600.000	2.600.000 (0)	(11в)	300.000	200.000 (0)
					100.000 (1)
					300.000
					300.000

421	Краткорочни кредити	30	Сопствени капитал	540.	Трошкови амортизације
(11в)	300.000	300.000 (0)	(11в)	1.600.000	1.600.000 (0)

52	Трошкови бруто зарада	45	Обавезе за бруто зараде	544	Трошкови платног промета
(4)	100.000	100.000 (11а)	(11в)	100.000	100.000 (4)

ОСМА ГЛАВА

Приходи од продаје 601 робе			Набавна вредност продате робе 501			Вишкови робе 6746		
(11)	450.000	450.000 (6)	(6a)	400.000	400.000 (11a)	(11)	50.000	50.000 (7)

Приходи од камата 661			Расходи камата 561			Расходи за казне за привредне преступе 5798		
(11)	5.000	5.000 (8)	(9)	4.000	4.000 (11a)	(10)	10.000	10.000 (11a)

Рачун добитка или губитка 720			Рачун губитка 7201			Рачун изравњања рачуна стапа 730		
(11a)	539.000	505.000 (11) 34.000 (11б)	(11б)	34.000	34.000 (11г)	(11г)	2.800.000	2.800.000(11в)
	539.000	539.000						

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.000.000	
	243		Благајна	10.000	
	241		Жиро-рачун	300.000	
	201		Купци	90.000	
	1301		Роба на залихи	1.500.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		300.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		2.600.000
		700	Рачун отварања главне књиге	2.600.000	
		432	Добављачи		200.000
		413	Дугорочни кредити		500.000
1.	1301		421 Краткорочни кредити		300.000
		30	Сопствени капитал		1.600.000
			за почетну пасиву		
			Роба на залихи	100.000	
		432	Добављачи		100.000
			за набавку		
	2. 241		201 Жиро-рачун	50.000	
			Купци		50.000
			за уплату		
	3. 540		0239 Трошкови амортизације	5.000	
4.			Исправка вредности основних средстава		5.000
		52	за предрачун		
		45	Трошкови бруто зарада	100.000	
			Обавезе за бруто зараде		100.000
			за обрачун зарада		
	5. 554		241 Трошкови платног промета	20.000	
			Жиро-рачун		20.000
			за трошкове платног промета		
	6. 201		601 Купци	500.000	
			Приходи од продаје робе		500.000
6a.	6a. 501		за продају		
			Набавна вредност продате робе	400.000	
			Роба на залихи		400.000
			за раздужење залиха робе		
	7. 1301		1301 Роба на залихи	50.000	
			Вишкови робе		50.000
			за вишак		
			Купци	5.000	
			Приходи од камата		5.000
			за зарачунату камату		
			пренос на страну 2	6.730.000	6.730.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9.	561	241	пренос са стране 1	6.730.000	6.730.000
			Расходи камата Жиро-рачун за плаћену камату	4.000	4.000
10.	5798	241	Расходи за казне за привредне преступе Жиро-рачун за плаћену камату	10.000	10.000
11.	601 6746 661	720	Приходи од продаје робе Вишкови робе Приходи од камата Рачун губитка или добитка за закључење конта прихода	450.000 50.000 5.000	505.000
11a.	720	540	Рачун добитка или губитка Трошкови амортизације основног средства 52 554 501 561 5798 за закључење конта расхода	539.000	5.000
		52 554 501 561 5798 за закључење конта расхода	100.000 20.000 400.000 4.000 10.000		
11б.	7201	720	Рачун губитка Рачун добитка или губитка за губитак	34.000	34.000
11в.	432 413 421 30 45	730	Добављачи Дугорочни кредити Краткорочни кредити Сопствени капитал Обавезе за зараде Рачун изравнања конта стања за изравнање конта пасиве	300.000 500.000 300.000 1.600.000 100.000	2.800.000
11г.	730 0239	02 243 241 201 1301 7201	Рачун изравнања конта стања Исправка вредности основних средстава Основна средства Благаяна Жиро-рачун Купци Роба на залихи Губитак за изравнање конта активе	2.800.000 305.000 1.000.000 10.000 316.000 495.000 1.250.000 34.000	
				13.727.000	13.727.000

Биланс успеха

Расходи		Приходи			
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извор средстава	Износ
1.	Трошкови амортизације О.С.	5.000	1.	Приходи од продаје робе	450.000
2.	Трошкови бруто зарада	100.000	2.	Вишкови робе	50.000
3.	Трошкови платног промета	20.000	3.	Приходи од камата	5.000
4.	Набавна вредност продате робе	400.000	4.	Губитак	34.000
5.	Расходи камата	4.000			
6.	Расходи казне	10.000			
		539.000			539.000

Крајњи биланс стања

Активи		Пасива			
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	1.000.000	1.	Добављачи	300.000
2.	И.В.О.С.	-305.000	2.	Дугорочни кредити	500.000
3.	Благајна	695.000	3.	Краткорочни кредити	300.000
4.	Жиро-рачун	10.000	4.	Сопствени капитал	1.600.000
5.	Купци	316.000	5.	Обавезе за зараде	100.000
6.	Роба на залихи	495.000			
7.	Губитак	1.250.000			
		34.000			
		2.800.000			2.800.000

ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ

Редни број	Назив конта	Бруто биланс		Салдо биланс		Биланс стања		Биланс успеха	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Основна средства	1.000.000	-	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-
2.	Благодарна	10.000	-	10.000	-	10.000	-	-	-
3.	Жиро-рачун	350.000	34.000	316.000	-	316.000	-	-	-
4.	Купци	545.000	50.000	495.000	-	495.000	-	-	-
5.	Роба на залихи	1.650.000	400.000	1.250.000	-	1.250.000	-	-	-
6.	Рачун отварања главне књиге	2.900.000	2.900.000	-	-	-	-	-	-
7.	Исправка вредности О.С.	-	305.000	-	305.000	-	305.000	-	-
8.	Добављачи	-	300.000	-	300.000	-	300.000	-	-
9.	Дугорочни кредити	-	500.000	-	500.000	-	500.000	-	-
10.	Краткорочни кредити	-	300.000	-	300.000	-	300.000	-	-
11.	Сопствени капитал	-	1.600.000	-	1.600.000	-	1.600.000	-	-
12.	Трошкови амортизације О.С.	5.000	-	5.000	-	-	-	5.000	-
13.	Трошкови бруто зарада	100.000	-	100.000	-	-	-	100.000	-
14.	Обавезе за бруто зараде	-	100.000	-	100.000	-	100.000	-	-
15.	Трошкови платног промета	20.000	-	20.000	-	-	-	20.000	-
16.	Приходи од продаје робе	-	450.000	-	450.000	-	-	-	450.000
17.	Набавна вредно. продате робе	400.000	-	400.000	-	-	-	400.000	-
18.	Вишкови робе	-	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000
19.	Приходи од камата	-	5.000	-	5.000	-	-	-	5.000
20.	Расходи од камата	4.000	-	4.000	-	-	-	4.000	-
21.	Расходи за казнене	10.000	-	10.000	-	-	-	10.000	-
		6.994.000	6.994.000	3.610.000	3.610.000	3.071.000	3.105.000	539.000	505.000
						34.000		34.000	
						3.105.000	3.105.000	539.000	539.000

Финансијски резултат - добитак

9. ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБУ

9.1. Пример

9.2. Пример

9.3. Пример

9.4. Пример

9.5. Пример

9.6. Пример

9.7. Пример

9.8. Пример

9.9. Пример

9.10.Пример

9.11.Пример

9.12.Пример

9.13. Пример

9.14. Пример

9.1. Пример

Производно предузеће „Београд” је на дан 01.01. т.г. имало следеће стање средстава извора средстава (у динарима): основна средства 90.000, исправка вредности основних средстава 22.500, дугорочни пласмани 33.750, материјал 63.000, ситан инвентар на залихама 13.500, ситан инвентар у употреби – 100% 3.000, недовршена производња 7.500, готови производи 54.000, менична потраживања 15.000, исправка вредности меничних потраживања 3.000, купци 43.000, добављачи – дужници 6.000, жиро-рачун 51.000, благајна 12.000, разграничење трошкова рекламе 4.500, остала активна временска разграничења 750, акцијски капитал по основу обичних акција 135.000, акцијски капитал по основу преференцијалних акција 75.000, ажио 16.500, резерве 41.250, дугорочни кредити 45.000, добављачи 57.000, разграничење трошкова камате 2.250.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу. Претпоставља се да је номинална вредност обичних акција 75 динара по акцији а преференцијалних 37,50 динара по акцији. Поред овога претпоставља се да се евидентија о материјалу води и аналитички, с тим што се за обрачун трошкова материјала користи лифо метод. Стање на аналитичким рачунима материјала је: материјал X 675 кг $\times$ 45 динара = 30.375 динара и материјал Y 450 кг $\times$ 37,50 динара = 16.875 динара. Коначно, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методи трошкова продатих учинака.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 03.01.** Са жиро-рачуна су извршене следеће исплате: (1) 3.600 динара на име годишње премије осигурања, (2) 9.000 динара добављачима, чиме је измирина обавеза од 9.750 динара, док је разлика коришћена као каса сконто и (3) 450 динара на име текућих трошкова рекламе.
- 05.01.** По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 300 килограма материјала X по фактурној цени од 45 дин./кг и 75 килограма материјала Y по фактурној цени од 30 дин./кг. За трошкове превоза примљена је фактура на 1.125 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења под претпоставком да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте материјала сразмерно набављеним количинама.
- 10.01.** Према требовању издато је у употребу ситног инвентара који се троши у току једног обрачунског периода у вредности од 375 динара и ситног инвентара неизвесног века трајања у вредности од 600 динара.
- 12.01.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода отписа књиговодствене вредности уз примену линеарне стопе ако је процењени век трајања средстава 9 година. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 16.01.** Откупљено је за готово 150 обичних акција по курсу од 63.75 динара по акцији. Наплаћено је преко жиро-рачуна менично потраживање.

- 18.01.** Купљено је на кредит коришћено основно средство за 4.500 динара чија је садашња вредност 3.750 динара, а степен истрошености 40%. Обавеза према добављачу је измирена из дугорочног кредита.
- 22.01.** У току месеца су настали следећи трошкови: обрачуната премија осигурања 300 динара, банкарске услуге исплаћене са жиро-рачуна 75 динара, обрачунати водни допринос 75 динара, отпис ситног инвентара 300 динара, струја по фактури 750 динара, обрачуната реклама 450 динара, обрачунати трошкови одржавања основних средстава 300 динара, обрачунате камате на дугорочне кредите 1.500 динара и обрачунате зараде 7.500 динара.
- 23.01.** По требовањима издато је у производњу 600 кг материјала X и 300 кг материјала Y.
- 25.01.** Извршити распоред трошкова ако се на производњу односи 80%, на управу 15% и на продају 5% укупно насталих трошкова. Целокупна производња је завршена и готови производи су ускладиштени.
- 27.01.** Продато је готових производа за 90.000 динара, и то: на барирање чекове за 45.000 динара, 9.750 динара за готово, а остатак на кредити. Купцима, којима је извршена продаја на кредит, понуђен је каса сконто од 3%. Цена коштања продатих производа је 52.500 динара.
- 29.01.** Купац, који нам дугује 11.125 динара, одбија да плати дуг. Покрећемо спор пред привредним судом и на име трошкова спора плаћамо 750 динара са жиро-рачуна. Потраживање у износу од 4.500 динара је застарело, због чега су у целости отписује.
- 30.01.** Преко жиро-рачуна је наплаћено 750 динара на име финансијских прихода који се односе на претходну годину. Продато је за готово 100 откупљених сопствених акција по курсу од 71,25 динара по акцији.
- 31.01.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.

Биланс стања трговинског предузећа „Београд” на дан 01. 01. т.г.

Активи				Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	90.000		1.	Акцијски капитал по основу обичних акција
2.	Исправка вредности основних средстава	-22.500	67.500	2.	Акцијски капитал по основу преференцијалне акција
3.	Дугорочни пласмани		33.750	3.	Ажио
4.	Материјал		63.000	4	Резерве
5.	Ситан инвентар на залихама		13.500	5.	Дугорочни кредити
6.	Ситан инвентар у употреби 100%		3.000	6.	Добављачи
7.	Недовршена производња		7.500	7.	Разграничење трошкова камате
8.	Готови производи		54.000		
9.	Менична потраживања	15.000			
10.	Исправка вредности меничних потраживања	-3.000	12.000		
11.	Купци		43.500		
12.	Добављачи - дужници		6.000		
13.	Жиро-рачун		51.000		
14.	Благајна		12.000		
15.	Разграничење трошкова рекламе		4.500		
	Остале АВР		750		
			372.000		
					372.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	03	Дугорочни пласмани	100	Материјал
(пс)	90.000	(пс)	33.750	(пс)	63.000
(6)	6.250			(2)	16.875

10040	Ситан инвентар на залихама	10041	Ситан инвентар у употреби – 100%	110	Недовршена производња
(пс)	13.500	(пс)	3.000	(пс)	7.500
(9a)	47.750				7.500 (0)

120	Готови производи	236	Менична потраживања	201	Купци
(пс)	54.000	(пс)	15.000	(пс)	43.500
	57.750 (7a)		15.000 (5a)	(10)	35.250
	52.500 (10a)				11.125 (11)

4322	Добављачи-дужници	241	Жиро-рачун	243	Благајна
(пс)	6.000	(пс)	51.000	(пс)	12.000
	6.000 (0/1)	(5a)	15.000	(10)	9.750
		(10)	45.000	(12a)	7.125
		(12)	750		750 (11)

2802	Разграничење трошкова рекламе	289	Остала АВР	0239	Исправка вредности основних средстава
(пс)	4.500	(пс)	750		22.500 (пс)
	450 (7e)		750 (12)		625 (4)

2369	Исправка вредности меничних потраживања	700	Рачун отварања главне књиге	300	Акцијски капитал – обичне акције
(56)	3.000	(пс)	372.000	372.000	(пс)

301	Акцијски капитал – преференцијалне акције	309	АЖИО	31	Резерве
	75.000 (пс)		16.500 (пс)		41.250 (пс)
					750 (12a)

ДЕВЕТА ГЛАВА

413	Дугорочни кредити	432	Добављачи	4806	Разграничење трошкова камате
	45.000 (пс)	(0/1)	6.000	57.000 (пс)	2.250 (пс)
	4.500 (6а)	(1а)	9.750	16.875 (2)	1.500 (7г)
		(6а)	4.500	4.500 (6)	
				750 (7д)	
591	Трошкови производње	2803	Разграничење трошкова премије осигурања	53	Трошкови производних услуга
(0)	7.500	(1)	3.600	300 (7)	
(9)	40.250				
66	Финансијски приходи	511	Трошкови материјала	10042	Ситан инвентар у употреби 50%
(13)	3.750	(3)	375		
	3.000 (5б)	(3а)	300		
	3.750	(7ц)	300		
		(7д)	750		
		(8)	38.812,5		
540	Трошкови амортизације	036	Откупљене обичне акције	55	Трошкови непроизводних услуга
(4)	625	(5)	9.562,5	6.375 (12а)	
467	Обавезе по основу непроизводних услуга	100419	Исправка вредности ситног инвентара у употреби	489	Разграничење трошкова инвестиционог одржавања
	75 (76)		300 (7ц)		300 (7ф)
56	Финансијски расходи	52	Трошкови зарада	45	Обавезе по основу зарада
(7г)	1.500	(7х)	7.500		7.500 (7х)
592	Трошкови управе	593	Трошкови продаје	590	Распоред трошкова
(9)	7.546,9	(9)	2.515,6	2.515,6 (13а)	50.312,5 (9)

Реализација готових производа			Трошкови реализованих готових производа			2014 Спорна потраживања	
610			510			(11)	
(13)	90.000	90.000 (10)	(10a)	52.500	52.500 (13a)		

Ванредни расход			Рачун добитка - губитка		Добитак	
57			720			7200
(11a)	4.500	4.500(13аб)	(13a)	68.562,5	93.750 (13)	25.187,5 (13)
			(13б)	25.187,5		
				93.750	93.750	

Аналитички рачуни материјала

Улаз	Материјал X		Излаз
(пс)	$675 \times 45 = 30.375$	$300 \times 48 = 14.400$	(8)
(2)	$300 \times 48 = 14.400$	$300 \times 45 = 13.500$	(8)

Улаз	Материјал Y		Излаз
(пс)	$450 \times 37,5 = 16.875$	$75 \times 33 = 2.475$	(8)
(2)	$75 \times 33 = 2.475$	$225 \times 37,5 = 8.437,5$	(8)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	01.01.	02		Основна средства	90.000	
		03		Дугорочни пласмани	33.750	
		100		Материјал	63.000	
		10040		Ситан инвентар на залихама	13.500	
		40041		Ситан инвентар у употреби 100%	3.000	
		110		Недовршена производња	7.500	
		120		Готови производи	54.000	
		236		Менична потраживања	15.000	
		201		Купци	43.500	
		4321		Добављачи-дужници	6.000	
		241		Жиро-рачун	51.000	
		243		Благајна	12.000	
		2802		Разграничење трошкова рекламе	4.500	
		289		Остале АВР	750	
		0239		Исправка вредности основних средстава		22.500
		2369		Исправка вредности меничних потраживања		3.000
		700		Рачун отварања главне књиге по почетном билансу		372.000
пса	01.01.	700		Рачун отварања главне књиге	372.000	
		300		Акцијски капитал – обичне акције		135.000
		301		Акцијски капитал – приоритетне акције		75.000
		309		Ажио		16.500
		31		Резерве		41.250
		413		Дугорочни кредит		45.000
		432		Добављачи		57.000
		4806		Разграничење трошкова камате по почетном билансу		2.250
0.	01.01.	591		Трошкови производње	7.500	
		110		Недовршена производња за затварање рачуна недовршена производња		7.500
0/1	01.01.	432		Добављачи	6.000	
		4322		Добављачи–дужници за затварање рачуна добављачи–дужници		6.000
1.	03.01.	2803		Разграничење трошкова премије осигурања	3.600	
		53		Трошкови производних услуга	450	
		241		Жиро-рачун за исплату		4.050
				пренос на страну 2	787.050	787.050

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	787.050	787.050
1a	03.01.	432		Добављачи Жиро-рачун Финансијски приходи за исплату	9.750	9.000 750
2.	05.01.	100	241	Материјал Добављачи за фактуру добављача и пријемницу	16.875	16.875
3.	10.01.	511	66	Трошкови материјала Ситан инвентар на залихама за требовање	375	375
3a.	10.01.	511	432	Трошак материјала Ситан инвентар у употреби – 50% Ситан инвентар на залихама за издавање у употребу	300 300	600
4.	12.01.	540	10040	Трошкови амортизације И.В.О.С. за обрачунату (планирану) амортизацију	625	625
5.	16.01.	036	10042	Откупљене обичне акције Благајна за откуп	9.562,5	9.562,5
5a.	16.01.	241	243	Жиро-рачун Менична потраживања за наплату	15.000	15.000
5б.	16.01.	0236	236	Исправка вредности меничних потраживања Финансијски приходи за коначна наплаћена менична потраживања	3.000	3.000
6.	18.01.	02	66	Основна средства Исправка вредности основних средстава Добављачи за куповину основних средстава	6.250	1.750 4.500
6a	432	0239	432	Добављачи Дугорочни кредити за исплату обавезе	4.500	4.500
7.	22.01.	55	413	Трошкови непроизводних услуга Разграничење трошкова премије осигурања за обрачунати трошак	300	300
7a.	22.01.	55	2803	Трошкови непроизводних услуга Жиро-рачун према изводу банке	75	75
				пренос на страну 3	853.962,50	853.962,50

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7б.	22.01.	55	467	пренос са стране 2	853.962,5	853.962,5
7ц.	22.01.	511	100419	Трошкови непроизводних услуга Обавезе по основу непроизводних услуга за обрачунати водни допринос	75	75
7д.	22.01.	511	432	Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби за калкулативан отпис ситног инвентара у употреби	300	300
7е.	22.01.	53	2802	Трошкови материјала Добављачи према фактури добављача	750	750
7ф.	22.01.	53	489	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе за обрачунату рекламу	450	450
7г.	22.01.	56	4806	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова инвестиционих одржавања за обрачунате трошкове одржавања основних средстава	300	300
7х.	22.01.	52	45	Финансијски расходи Разграничење трошкова камата за обрачунату камату	1.500	1.500
8.	23.01.	511	100	Трошкови материјала Материјал према требовању	7.500	7.500
9.	25.01.	591 592 593	590	Трошкови производње Трошкови управе Трошкови продаје Распоред трошкова за распоред трошкова	38.802,5	38.812,5
9а.	25.01.	120	591	Готови производи Трошкови производње према предајницама готових производа	40.250 7.546,9 2.515,6	50.312,5
10.	27.01.	241 243 201	610	Жиро-рачин Благајна Купци Реализација готових производа за приходе од продаје	47.750 45.000 9.750 35.250	47.750
				пренос на страну 4	1.091.712,50	1.091.712,50

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
10a.	27.01.	510		пренос са стране 3	1.091.712,50	1.091.712,50
			120	Трошкови реализованих готових производа Готови производи за расходе продаје	52.500	52.500
11.	29.01.	2014	201	Спорна потраживања Купци Жиро-рачун За покретање спора	11.875	11.125
			241	Ванредни расходи Купци За отпис застарелог потраживања	4.500	4.500
12.	30.01.	241	289	Жиро-рачун Остале АВР Према изводу банке	750	750
12a.	30.01.	243	036	Благајна Откупљене сопствене акције	7.125	6.375
			31	Резерве Према благајничком извештају		750
13.	31.01.	610	720	Реализација готових производа Финансијски приходи Рачун добитка – губитка за затварање рачуна прихода	90.000	93.750
		66			3.750	
13a.	31.01.	720	510	Рачун добитка-губитка Трошкови реализованих готових производа	68.562,5	52.500
			592	Трошкови управе		7.546,9
			593	Трошкови продаје		2.515,65
			56	Финансијски расходи		1.500
			57	Ванредни расходи за затварање рачуна расхода		4.500
13б.	21.01.	720	7200	Рачун добитка-губитка Добитак за добитак	25.187,5	25.187,5
					1.355.962,50	1.355.962,50

9.2. Пример

Трговинско предузеће „Младост“ је на дан 31. 10. т.г. имало следећи промет на рачунима главне књиге (у динарима)

	Дугује	Потражује
1. Основна средства	216.000	-
2. Исправка вредности основних средстава	-	115.350
3. Дугорочни пласмани	40.000	-
4. Ситан инвентар на залихама	7.000	-
5. Роба на залихама	77.500	38.750
6. Купци	125.000	60.000
7. Неуплаћени уписани капитал	75.000	25.000
8. Сумњива потраживања	7.500	-
9. Исправка вредности сумњивих потраживања	-	2.000
10. Менична потраживања	6.500	-
11. Исправка вредности меничних потраживања	-	1.500
12. Жиро-рачун	70.000	15.000
13. Благајна	7.500	2.300
14. Акцијски капитал по основу обичних акција	-	115.500
15. Акцијски капитал по основу преференцијалне акције	-	50.000
16. Ажио	-	56.250
17. Дугорочни кредити	-	60.000
18. Добављачи	70.000	200.000
19. Разграничење трошкова рекламе	12.000	6.000
20. Трошкови материјала	7.000	-
21. Трошкови зарада	36.000	-
22. Трошкови производних услуга	4.500	-
23. Трошкови непроизводних услуга	3.000	-
24. Трошкови амортизације	18.150	-
25. Набавна вредност реализоване робе	55.000	-
26. Реализација робе	-	90.000
Промет:	837.650	837.650

Преузети промет у дневник и на рачуне главне књиге. Претпоставља се да је номинална вредност и обичних и преференцијалних акција 75 динара и да се евидентија о роби води и аналитички, с тим што се за обрачун набавне вредности реализоване робе користи лифо метод. Станје на аналитичким рачунима робе је: роба $\times$ 1.500 ком. $\times$ 20 динара = 30.000 динара и роба Y 500 ком. $\times$ 17,50 динара = 8.750 динара. Коначно, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методи укупних трошкова.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 01.11.** По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 250 комада робе X по фактурној цени од 20 динара за комад и 100 комада робе Y по фактурној цени од 15 динара за комад. За трошкове превоза примљене робе издат је безготовински чек на 1.050 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења под претпоставком да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте робе сразмерно набављеним количинама.
- 04.11.** Од добављача су примљене две фактуре, и то: прва на 3.000 динара за трошкове поправки основних средстава који се разграничавају на 15 месеци и друга на 50 динара за текуће трошкове поправки основних средстава.
- 07.11.** Наплаћено је у целости преко жиро-рачуна менично потраживање, као и 25.000 динара на име неуплаћених делова основног капитала.
- 11.11.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 15 година, а текућа година пета година експлоатације. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 16.11.** У току месеца настали су следећи трошкови (у динарима): ситан инвентар који се троши једнократном употребом 400, обрачунати трошкови рекламе 250, обрачунати трошкови поправки основних средстава 200, зараде 3.000, ПТТ услуге плаћене у готову 50, обрачунате камате на дугорочне кредите 150, вода по фактури 250 и чланарина комори плаћене са жиро-рачуна 200.
- 18.11.** Продато је на кредит 500 комада робе X и 400 комада робе Y. Продајна вредност робе је 48.370.
- 21.11.** Продато је на кредит основно средство за 3.000 динара. Набавна вредност овог средства је 6.000 динара а било је отписано са 80%. На име дефинитивне наплате сумњивог потраживања наплаћено је преко жиро-рачуна 5.000 динара.
- 22.11.** Замењено је по номиналној вредности 150 преференцијалних за 150 редовних акција. Замењене преференцијалне акције су поништене.
- 24.11.** Наплаћено је преко жиро-рачуна 500 динара на име камате на дугорочне пласмане.
- 26.11.** Купци из шесте промене су извршили уплату на жиро-рачин по одбитку 2% накнадно одобреног радата и 3% каса сконта.
- 28.11.** Откупљено је за готово 50 преференцијалних акција по курсу од 40 динара по акцији ради поништавања. Откупљене акције су поништене.
- 29.11.** Прегледом аналитичке евиденције утврђено је да међу добављачима има дужника за 2.500 динара, да настали ненаплаћени ванредни приходи износе 250 динара и да је једино потраживање од купаца у износу од 500 динара постало трајно ненаплативо па се отписује.
- 30.11.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.

ГЛАВНА КЊИГА

Исправка вредности основных средств		
02	Основна средства	0239
216.000	6.000 (7)	(7) 4.800
		115.350 1.650 (4)
		40.000

Ситан инвентар на залихама		1301 Роба на залихама		201 Купци	
10040					
7.000	400 (5)	77.550 (1)	38.750 7.550	125.000 (6)	60.000 967,4 (10)
			17.800 (6a)	(7)	3.000 47.402,6 (10a) 500 (12б)

	Неуплаћени уписани капитал		Сумњива потраживања		Исправка вредности сумњивих потраживања	
00	2014	20149	(7a)	2.000	2.000	
	75.000	7.500	7.500 (7a)			
	25.000			2.000		
	(3)					

		Исправка вредности меничных потраживања					
236	Менична потраживања	2369	(3a)	1.500	1.500	241	Жиро-рачун
6.500	6.500	(3)				70.000	15.000
						(3)	31.500
						(7a)	5.000
						(9)	500
						(10a)	45.980,6

		Акцијски капитал по основу обичних акција			Акцијски капитал по основу преференцијалних акција		
243	Благајна	300			301		
7.500	2.300	(8)	11.250	115.500	(8)	11.250	50.000
	50 (5д)				(116)	3.750	
	2.000 (11)						

309	АЖИО	413	Дугорочни кредити	432	Добавъчни
	56.250		60.000	70.000	200.000 6.500 (1) 3.050 (2) 250 (5ф) 2.500 (12)

Разграничење					
2802	трошкова рекламе		511	Трошкови материјала	
	12.000	6.000		7.000	7.650(13a)
		250 (5a)	(5)	400	
			(5ф)	250	
				7.650	7.650

Трошкови производних услуга			Трошкови непроизводних услуга			Трошкови амортизације		
53			55			54		
	4.500	5.050 (13a)		3.000	3.200(13a)		18.150	19.800 (13a)
(2)	50		(5г)	200		(4)	1.650	
(5а)	250			3.200	3.200		19.800	19.800
(5б)	200							
(5д)	50							
	5.050	5.050						

Набавна вредност реализоване робе			Реализација робе			Разграничење трошкова поправки основних средстава		
510			610			4807		
	55.000	72.800 (13a)		(10) 967,4	90.000		(2) 3.000	200 (5б)
(6а)	17.800		(13) 137.402,6	48.370 (6)				
	72.800	72.800		138.370	138.370			

Финансијски приходи			Обавезе по основу зарада			Финансијски расходи		
4807			45			56		
(13)	2.000	1.500 (3а)			3.000 (5ц)			
		500 (9)						
	2.000	2.000						

Разграничење трошкова камата			Ванредни приходи			Ванредни расходи		
4700			67			57		
		150 (5е)	(13)	2.050	1.800 (7)	(7а)	500	1.000 (13а)
					250(12а)	(12а)	500	
				2.050	2.050		1.000	1.000

Откупљене преференцијалне акције			Рачун повлачења акција			Резерве		
036			424			31		
(11)	2.000	2.000 (11а)	(11а)	2.000	2.000(11б)			1.750(11б)

<u>4322</u>	Добављачи дужници	<u>289</u>	Остале А.В.Р.	<u>720</u>	Рачун добитка - губитка
(12)	2.500	(12a)	250	(13a)	150.072 141.452 (13) 8.619,4 (13a)
					150.072 150.072

<u>7201</u>	Губитак
(13б)	8.619,4

Аналитички рачуни робе

Улаз	Материјал X	Излаз
(пс)	$1.500 \times 20 = 30.000$	(6)
(1)	$250 \times 23 = 5.750$	$250 \times 20 = 5.000$ (6)

Улаз	Материјал Y	Излаз
(пс)	$500 \times 17,5 = 8.750$	(6)
(1)	$100 \times 18 = 1.800$	$300 \times 17,5 = 5.250$ (6)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	01.11.	1301		Промет:	837.650	837.650
			432	Роба на залихама	7.550	6.500
			241	Добављачи: Жиро-рачун према фактури и пријемници		1.050
2.	04.11.	2807		Разграничење трошкова поправки основних средстава	3.000	
			53	Трошкови производних услуга Добављачи према фактурима добављача	50	3.050
3.	07.11.	241		Жиро-рачун Менична потраживања Неуплаћени уписани капитал према изводу банке	31.500	6.500 25.000
3а.	07.11.	2369		Исправка вредности меничних потраживања Финансијски приходи за камату по основу меничних потраживања	1.500	1.500
4.	11.11.	540		Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава за месечни трошак амортизације	1.650	1.650
5.	16.11.	511	10040	Трошкови материјала Ситан инвентар на залихама према требовању	400	400
5а.	16.11.	53	2802	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе за обрачунате трошкове рекламе	250	250
5б.	16.11.	53	2807	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова поправки основних средстава за обрачунате трошкове поправке основних средстава	200	200
5ц.	16.11.	52	45	Трошкови зарада Обавезе по основу зарада за обрачун зарада	3.000	3.000
5д.	16.11.	53	243	Трошкови производних услуга Благајна према благајничком запису	50	50
5е.	16.11.	56	48	Финансијски расходи Разграничење трошкова камата за обрачунате камате	150	150
				пренос на страну 2	886.950	886.950

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
5ф.	16.11.	511	432	пренос са стране 1	886.950	886.950
				Трошкови материјала Добављачи према фактури добављача	250	250
5г.	16.11.	55	241	Трошкови непроизводних услуга Жиро-рачун према изводу банке	200	200
6.	18.11.	201	601	Купци Реализација робе за продајну вредност реализоване робе	48.370	48.370
6а.	18.11.	501	1301	Набавна вредност реализоване робе Роба на залихама за расходе у вези реализације робе	17.800	17.800
7.	21.11.	201	2239	Купци Исправка вредности основних средстава Основна средства Ванредни приходи за продају основног средства	3.000 4.800	6.000 1.800
7а.	21.11.	241	20159	Жиро-рачун Исправка вредности сумњивих потраживања Ванредни расходи Сумњива потраживања за дефинитивну наплату сумњивих потраживања	5.000 2.000 500	7.500
8.	22.11.	301	300	Акцијски капитал по основу преференцијалних акција Акцијски капитал по основу обичних акција за замену акција	11.250	11.250
9.	24.11.	241	66	Жиро-рачун Финансијски приходи према изводу банке	500	500
10.	26.11.	601	201	Реализација робе Купци за накнадно одобрен рабат	967,4	967,4
10а.	26.11.	241	201	Жиро-рачун Финансијски расходи Купци према изводу банке	45.980,6 1.422	47.402,6
11.	28.11.	036	243	Откупљене преференцијалне акције Благајна према благајничком извештају	2.000	2.000
				пренос на страну 3	1.030.990	1.030.990

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 2	1.030.990	1.030.990
11a.	28.11.	424	036	Рачун повлачења акција Откупљене преференцијалне акције за повучене акције	2.000	2.000
11б.	28.11.	301	036 31	Акцијски капитал по основу преференцијалних акције Рачун повлачења акција Резерва за поништене акције	3.750	2.000 1.750
12.	29.11.	4322	432	Добављачи-дужници Добављачи за предзакључно књижење	2.500	2.500
12a.	29.11.	28	67	Остале АВР Ванредни приходи за ненаплаћене ванредне расходе	250	250
12б.	29.11.	57	201	Ванредни расходи Купци за отпис ненаплативог потраживања	500	500
13.	30.11.	601 66 67	720	Реализација робе Финансијски приходи Ванредни приходи Рачун добитка-губитка за затварање рачуна прихода	137.402,6 2.000 2.050	141.452,6
13a.	30.11.	720	501 511 52 53 55 54 56 57	Рачун добитка-губитка Набавна вредност реализоване робе Трошкови материјала Трошкови зарада Трошкови производних услуга Трошкови непроизводних услуга Трошкови амортизације Финансијски расходи Ванредни расходи за затварање рачуна расхода	150.072	72.800 7.650 39.000 5.050 3.200 19.800 1.572 1.000
13б.	30.11.	7201	720	Губитак Рачун добитка-губитка затварање рачуна добитка-губитка	8.619,4	8.619,4
					1.340.134	1.340.134

9.3. Пример

Производно предузеће „Комуна” имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава извора средстава (у динарима): основна средства 30.000, исправка вредности основних средстава 7.500, дугорочни пласмани 13.500, материјал 21.000, недовршена производња 2.500, готови производи 18.000, ситан инвентар на залихама 9.000, ситан инвентар у употреби – 50% 1.000, купци 14.500, жиро-рачун 17.000, благајна 4.000, разграничење трошкова рекламе 2.500, остала активна временска разграничења 500, акцијски капитал по основу обичних акција 50.000, акцијски капитал по основу преференцијалних акција 25.000, ажио 5.500, дугорочни кредити 15.000, меничне обавезе 10.000, исправка вредности меничних обавеза 2.000, добављачи 19.000, купци – повериоци 2.000 и разграничење трошкова камата 1.500.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу. Претпоставља се да је номинална вредност обичних акција 25 динара по акцији а преференцијалних 12,50 динара по акцији. Поред овога претпоставља се да се евидентија о материјалу води и аналитички, с тим што се за обрачун трошкова материјала користи лифо метод. Стање на аналитичким рачунима материјала је: материјал X 600 литара $\times$ 25 динара = 15.000 динара и материјал Y 300 литара $\times$ 20 динара = 6.000 динара. Коначно, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 04.01.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода отписа књиговодствене вредности уз примену двоструке линеарне стопе ако је процењени век трајања основних средстава 6 година. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 07.01.** По фактури од предузећа „Храст” и нашој пријемници набављено је 250 литара материјала X по фактурној цени од 25 дин./литру и 100 литара материјала Y по фактурној цени од 15 дин./литру. За трошкове превоза примљена је фактура на 700 динара, а за трошкове осигурања материјала у превозу издат је безготовински чек на 1.550 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења уз претпоставку да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте материјала сразмерно набављеним количинама а трошкови осигурања сразмерно фактурним вредностима.
- 08.01.** Откупљено је за готово 50 обичних акција по курсу од 20 динара по акцији ради поништења. Откупљене акције су поништене.
- 10.01.** Са жиро-рачуна је исплаћена менична обавеза у целини и 1.200 динара на име годишње премије осигурања.
- 13.01.** Купљена је на кредит опрема чија је фактурна вредност 5.000 динара. Трошкови превоза су плаћени барираним чеком и износе 500 динара, док су трошкови монтаже по фактури 400 динара. Опрема је стављена у употребу.
- 15.01.** Издато је у употребу ситног инвентара који се троши у току једног обрачунског периода у вредности од 250 динара и ситног инвентара чији је процењени век трајања 5 месеци у вредности од 1.000 динара.

- 18.01.** У току месеца су настали следећи трошкови: обрачуната премија осигурања 100 динара, отпис ситног инвентара 200 динара, ауторски хонорари су исплаћени са жиро-рачуна 150 динара вода по фактури 500 динара, обрачуната реклама 300 динара, обрачунати трошкови одржавања основних средстава 200 динара. обрачунате камате на дугорочне кредите 1.500 динара, обрачунате зараде 2.500 динара и обрачунати порез за репрезентацију 50 динара.
- 19.01.** По требовањима издато је у производњу 400 литара материјала X и 200 литара материјала Y.
- 21.01.** Са жиро-рачуна је измирења обавеза према добављачу „Храст” по одбитку 2% накнадно одобреног рада и 2% каса сконта.
- 22.01.** Продато је готових производа за 60.000 динара, и то: на барирање чекове за 20.000 динара, 1.500 динара за готово, а остатак на кредит. Купцима, којима је извршена продаја на кредит, понуђен је каса сконто од 3%.
- 25.01.** Донета је одлука о расходовању ситног инвентара у употреби за који се користи метод отписа 50% у вредности од 250 динара.
- 27.01.** Прокњижити корекцију вредности залиха ако је вредност крајњих залиха готових производа 3.000 динара а недовршене производње 4.000 динара.
- 29.01.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.
- 30.01.** Извршити расподелу резултата ако је порез на добит 20% а остатак се дели на резерве и дивиденде у односу 1:2.

Биланс стања предузећа „Комуна” на дан 01. 01. т.г.

Активи			Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Средства	Износ
1.	Основна средства	30.000	1.	Акцијски капитал по основу обичних акција	50.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-7.500	2.	Акцијски капитал по основу преференцијалних акција	25.000
3.	Дугорочни пласмани	13.500	3.	Ажио	5.500
4.	Материјал	21.000	4.	Дугорочни кредити	15.000
5.	Недовршена производња	2.500	5.	Меничне обавезе	10.000
6.	Готови производи	18.000	6.	Исправка вредности меничних обавеза	-2.000
7.	Ситан инвентар на залихама	9.000	7.	Добављачи	8.000
8.	Ситан инвентар у употреби 50%	1.000	8.	Купци – повериоци	19.000
9.	Купци	14.500	9.	Разграничење трошкова камата	2.000
10.	Жиро-рачун	17.000			1.500
11.	Благајна	4.000			
12.	Разграничење трошкова рекламе	2.500			
13.	Остале АВР	500			
		126.000			126.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		03 Дугорочни пласмани		100 Материјал	
(пс)	30.000	(пс)	13.500	(пс)	21.000
(5ц)	5.900			(2)	10.000

110 Недовршена производња		120 Готови производи		10040 Ситан инвентар на залихама	
(пс)	2.500	(пс)	18.000	(пс)	9.000
(12а)	1.500		15.000 (12)		250 (6)
					1.000 (6а)

10041 Ситан инвентар у употреби 50%		201 Купци		241 Жиро рачун	
(пс)	1.000	(пс)	14.500	(пс)	17.000
(10)	250 (11)	(10)	38.500	(10)	20.000
					1.550 (2)
					10.000 (4)
					1.200 (4а)
					500 (5а)
					150 (7б)
					8.115 (9а)

243 Благајна		2802 Разграничење трошкова рекламе		289 Остала АВР	
(пс)	4.000	(пс)	2.500	(пс)	500
(10)	1.500		300 (7д)		(0)

0239 Исправка вредности основних средстава		700 Рачун отварања главне књиге		4359 Исправка вредности меничних обавеза	
		(пса)	126.000	(пса)	2.000
	7.500 (пс)		126.000 (пса)		(4)
	83.35 (1)				

300 Акцијски капитал по основу обичних акција		301 Акцијски капитал по основу преференцијалних акција		309 АЖИО	
(3б)	1.250	(пса)	25.000 (пса)		5.500 (пса)

413 Дугорочни кредити		435 Меничне обавезе		432 Добављачи	
(4)	15.000 (пса)	(4)	10.000	(9)	169
				(9a)	8.281
					19.000 (пса)
					8.450 (2)
					5.000 (5)
					400 (5б)
					500 (7ц)

ДЕВЕТА ГЛАВА

2012	Купци повериоци	4700	Разграничење трошкова камата	56	Финансијски расходи
(0/1)	2.000		1.500(пса) 1.500(7ф)	(0)	500 4.000
				(4)	4.000
				(7ф)	1.500
					4.000
					4.000

540	Трошкови амортизације	036	Откупљене сопствене акције	424	Рачун повлачења акција
(1)	625	(3)	1.000	1.000	(3а)
					(3ц) 250

31	Резерве	2803	Разграничење трошкова премије осигурања	028	Инвестиције у току
		(4а)	1.200	100	(7)
					(5) 5.000
					(5а) 500
					(5б) 400

511	Трошкови материјала	10042	Ситан инвентар у потреби	55	Трошкови непроизводних услуга
(6)	250	(6а)	1.000	(7)	100
(7а)	200			(7б)	150
(7ц)	500			(7х)	50
(8)	15.750				300
(11)	250				300
	16.950				
	16.950				

100429	Исправка вредности ситног инвентара у употреби	200	(7а)	53	Трошкови производних услуга
				(7д)	300
				(7е)	200
					500
					500

4806	Разграничење трошкова инвестиционог одржавања основних средстава	52	Трошкови зарада	45	Обавезе по основу зарада
		(7г)	2.500		2.500 (7г)

Обавезе по основу непроизводних услуга	462	50 (7x)	66	Финансијски приходи	(13) 166	166 (9a)	610	Реализација готових производа	(13) 60.000	60.000 (10)
---	-----	---------	----	---------------------	----------	----------	-----	----------------------------------	-------------	-------------

Корекција вредности залиха - приходи	6814	1.500	581	Корекција вредности залиха - расходи	(12) 15.000	15.000 (13a)	720	Рачун добитка - губитка	(13a) 39.706	61.666 (13)
									(14) 21.960	61.666

Обавезе за порез на добит	464	4.392 (14)	471	Обавезе за дивиденде	11.712 (14)
------------------------------	-----	------------	-----	----------------------	-------------

Аналитички рачуни материјала

Улаз	Материјал X		Излаз
(пс)	$600 \times 25 = 15.000$	$250 \times 32 = 8.000$	(8)
(2)	$250 \times 32 = 8.000$	$150 \times 25 = 3.750$	(8)

Улаз	Материјал Y		Излаз
(пс)	$300 \times 20 = 6.000$	$100 \times 20 = 2.000$	(8)
(2)	$100 \times 20 = 2.000$	$100 \times 20 = 2.000$	(8)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	01.01.	02		Основна средства	30.000	
		03		Дугорочни пласмани	13.500	
		100		Материјал	21.000	
		110		Недовршена производња	2.500	
		120		Готови производи	18.000	
		10040		Ситан инвентар на залихама	9.000	
		10041		Ситан инвентар у употреби 50%	1.000	
		201		Купци	14.500	
		241		Жиро-рачун	17.000	
		243		Благајна	4.000	
		2802		Разграничење трошкова рекламе	2.500	
		289		Остале АВР	500	
пса	01.01.	0239		Исправка вредности основних средстава		7.500
		700		Рачун отварања главне књиге за почетну активу		126.000
		700		Рачун отварања главне књиге	126.000	
		4359		Исправка вредности меничних обавеза	2.000	
		300		Акцијски капитал по основу обичних акција		50.000
		301		Акцијски капитал по основу преференцијалних акција		25.000
		309		АЖИО		5.500
		413		Дугорочни кредит		15.000
		435		Меничне обавезе		10.000
		432		Добављачи		19.000
		2012		Купци-повериоци		2.000
		4700		Разграничење трошкова камате за почетну пасиву		1.500
0.		56		Финансијски расходи	500	
		289		Остале АВР		500
0/1.	04.01.	2012		За финансијске расходе исплаћене претходне године		
		201		Купци-повериоци	2.000	
1.	04.01.	540		Купци		2.000
		0239		за затварање рачуна купци-повериоци		
				Трошкови амортизације	625	
				Исправка вредности основних средстава		625
				за месечни трошак амортизације		
				пренос на страну 2	264.625	264.625

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	264.625	264.625
2.	07.01.	100	432	Материјал	10.000	8.450
			241	Добављачи		1.550
				Жиро-рачун		
				према фактури и пријемници		
3.	08.01.	036	243	Откупљене сопствене обичне акције	1.000	1.000
				Благајна		
				према балгајничком извештају		
3а.	08.01.	424	036	Рачун повлачења акција	1.000	1.000
				Откупљене сопствене обичне		
				акције		
				за повлачење обичних акција		
3б.	08.01.	300	424	Акцијски капитал по основу обичних	1.250	
				акција		
				Рачун повлачења акција		1.250
				за повлачење обичних акција		
3ц.	08.01.	424	31	Рачун повлачења акција	250	250
				Резерве		
				за повлачење обичних акција		
4.	10.01	435	241	Меничне обавезе	10.000	10.000
		56	4359	Финансијски расходи	2.000	2.000
				Жиро-рачун		
				Исправка вредности меничних		
				обавеза		
				за исплату меничних обавеза		
4а.	10.01.	2803	241	Разграничење трошкова премија	1.200	
				осигурања		
5.	13.01	028	432	Жиро-рачун		1.200
				према изводу банке		
				Инвестиције у току	5.000	5.000
				Добављачи		
				према фактури		
5а.	13.01.	028	241	Инвестиције у току	500	500
				Жиро-рачун		
				према изводу банке		
5б.	13.01.	028	432	Инвестиције у току	400	400
				Добављачи		
				према фактури		
5ц.	13.01.	02	028	Основна средства	5.900	5.900
				Инвестиције у току		
				за стављање средстава у употребу		
6.	15.01.	511	10040	Трошкови материјала	250	250
				Ситан инвентар на залихама		
				према требовању		
				пренос на страну 3	303.375	303.375

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
6а.	15.01.	10042		пренос са стране 2	303.375	303.375
			10040	Ситан инвентар у употреби 100% Ситан инвентар на залихама према требовању	1.000	1.000
7.	18.01.	55	2803	Трошкови непроизводних услуга Разграничење трошкова премије осигурања за месечни трошак премија осигурања	100	100
7а.	18.01.	511	100429	Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби за калкулативни отпис ситног инвентара	200	200
7б.	18.01.	55	241	Трошкови непроизводних услуга Жиро-рачун према изводу банке	150	150
7ц.	18.01.	511	432	Трошкови материјала Добављачи према фактури	500	500
7д.	18.01.	53	2802	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе за обрачунату реклами	300	300
7е.	18.01.	53	4806	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова инвестиционо одржавање за обрачунате трошкове инвестиционо одржавање	200	200
7ф.	18.01.	56	4700	Финансијски расходи Разграничење трошкова камата за обрачунате камате	1.500	1.500
7г.	18.01.	52.	45	Трошкови зараде Обавезе по основу зарада за обрачунате зараде	2.500	2.500
7х.	18.01.	55	462	Трошкови непроизводних услуга Обавезе по основу непроизводних услуга за обрачунати порез на репрезентацију	50	50
8.	18.01.	511	100	Трошкови материјала Материјал према требовању	15.750	15.750
9.	21.01.	432	511	Добављачи Трошкови материјала за накнадно одобрен рабат	169	169
				пренос на страну 4	325.794	325.794

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9a.	21.01.	432		пренос са стране 3	325.794	325.794
			66	Добављачи	8.281	166
			241	Финансијски приходи		8.115
				Жиро-рачун		
				према изводу банке		
10.	22.01.	201		Купци	38.500	
		241		Жиро-рачун	20.000	
		243		Благајна	1.500	
			610	Реализација готових производа за продајну вредност реализованих производа		60.000
11.	25.01.	511		Трошкови материјала	250	250
			10041	Ситан инвентар у употреби 50% за расходовање ситног инвентара		
12.	27.01.	581		Корекција вредности залиха - расходи	15.000	15.000
			120	Готови производи за корекцију залиха готових производа		
12a.	27.01.	110		Недовршена производња	1.500	1.500
			6814	Корекција вредносних залиха – приходи		
				залиха недовршених производа		
13.	29.01.	610		Реализација готових производа	60.000	
		66		Финансијски приходи	166	
		6814		Рачун добитка – губитка		61.666
			720	Корекција вредности залиха – приходи	1.500	
				за закључак рачуна прихода		
13a.	29.01.	720		Рачун добитка – губитка	39.706	
			540	Трошкови амортизације		625
			511	Трошкови материјала		16.781
			55	Трошкови непроизводних услуга		300
			53	Трошкови производних услуга		500
			52	Трошкови зарада		2.500
			56	Финансијски расходи		4.000
			581	Корекција вредности залиха – расходи		15.000
14.	30.01.	720		Рачун добитка-губитка	21.960	
			464	Обавезе на име пореза на добит		4.392
			31	Резерве		5.856
			471	Обавезе за дивиденде за расподелу резултата		11.712
					534.157	534.157

9.4. Пример

Трговинско предузеће „Полет” је на дан 30. 11. т.г. имало следећи промет на рачунима главне књиге (у динарима):

	Дугује	Потражује
1. Основна средства	432.000	-
2. Исправка вредности основних средстава	-	224.800
3. Инвестиције у току	60.000	-
4. Амбалажа на залихама	78.000	14.000
5. Амбалажа у употреби 100%	12.000	-
6. Роба на залихама	480.000	120.000
7. Купци	276.000	120.000
8. Неуплаћени уписани удели	200.000	-
9. Менична потраживања	16.000	-
10. Исправка вредности меничних потраживања	-	2.000
11. Жиро-рачун	352.000	52.000
12. Благајна	20.000	4.800
13. Удели у основном капиталу	-	1.050.000
14. Добављачи	68.000	592.000
15. Разграничење трошкова рекламе	6.000	2.400
16. Трошкови материјала	4.000	-
17. Трошкови зарада	40.000	-
18. Трошкови производних услуга	2.000	-
19. Трошкови непроизводних услуга	2.400	-
20. Трошкови амортизације	61.600	-
21. Трошкови трговине	110.000	-
22. Распоред трошкова	-	110.000
23. Набавна вредност реализоване робе	312.000	-
24. Реализација робе	-	240.000
Промет:	2.532.000	2.532.000

Преузети промет у дневник и рачуне главне књиге. Претпоставља се да се евиденција о роби води аналитички, с тим што се за обрачун набавне вредности реализоване робе користи метод средње цене. Стање на аналитичким рачунима робе је: роба X 4.000 ком. $\times$ 60 динара = 240.000 динара и роба Y 1.600 ком. $\times$ 100 динара = 160.000 динара. Поред овога, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методу трошкова продатих учинака.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 1.12.** Од извођача радова је примљена друга привремена ситуација на 100.000 динара. Обавеза по овој ситуацији измирена је из дугорочног кредита за основна средства.

- 03.12.** Преко жиро-рачуна је наплаћено 60.000 динара на име неуплаћених удела у основном капиталу. Поред овога наплаћено је у целости и менично потраживање.

- 07.12.** Предато је у употребу амбалаже неизвесног века трајања у вредности од 4.000 динара и амбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 1.000 динара.
- 10.12.** По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 1.800 комада робе X по фактурној цени од 70 динара за комад и 800 комада робе Y по фактурној цени од 90 динара за комад. За трошкове превоза примљене робе издат је безготовински чек на 5.200 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења под претпоставком да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте робе сразмерно набављеним количинама.
- 13.12.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 9 година, а текућа година трећа година експлоатације. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 16.12.** У току месеца настали су следећи трошкови (у динарима): обрачуната реклама 600 динара, обрачунати ризик залиха робе 600 динара, зараде 20.000 динара, електрична енергија по фактури 2.000 динара, обрачунате камате на дугорочне кредите 200 динара, отпис амбалаже у употреби 400 динара, трошкови сајма плаћени са жиро-рачуна 1.000 динара и обрачунати допринос за очување животне околине 200 динара. Извршити распоред трошкова.
- 19.12.** Примљен је нови члан друштва који је на име удела у основном капиталу уплатио на жиро-рачин 160.000 динара и унео опрему чија је набавна вредност 60.000 динара, а отписана вредност 20.000 динара.
- 20.12.** Продато је робе по продајној вредности од 260.000 динара, и то: 50.000 за барирање чекове, 10.000 за готово и остатак на кредит. Продато је 2.000 комада робе X и 1.000 комада робе Y.
- 22.12.** Купац, који нам дuguје 20.000 динара, налази се у поступку принудне ликвидације. Донета је одлука о отпису овог потраживања за 40%. Купцу који нам дuguје 40.000 динара, зарачуната је камата од 10%.
- 24.12.** На основу одлуке органа управљања расходује се стари магацин чија је набавна вредност 60.000 динара, а отписана вредност 56.000 динара. Трошкови демонтаже по фактури износе 4.000 динара, а процењена вредност остатка 14.000 динара. Ликвидациони остатак је продат на кредит за 13.000 динара.
- 27.12.** Пописом је утврђен стварни ризик залиха робе, и то: један комад робе X и два комада робе Y. Закључити рачун временских разграничења.
- 30.12.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.
- 31.12.** Извршити расподелу резултата ако је порез на добит 50%, а остатак представља учешћа у добити.

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		Исправка вредности основних средстава		028 Инвестиције у току	
432.000	60.000 (10)	(10) 56.000	224.800	60.000	
(7) 160.000			5.600 (5)	(1) 40.000	
			20.000 (7)		
10042 Амбалажа на залихама		Амбалажа у употреби		1301 Роба на залихама	
78.000	14.000	12.000		480.000	120.000
	5.000 (3)			(4) 203.000	224.770 (8a)
					258.38 (11)
201 Купци		Неуписани уписани удељи		236 Менична потраживања	
276.00	120.000	200.000	60.000 (2)	16.000	16.000 (2a)
(8) 200.000	20.000 (9)				
(10a) 13.000	4.000 (96)				
Исправка вредности меничних потраживања					
2369	2.000	2.000	352.000	52.000	20.000
(26)			(2) 60.000	5.200 (4)	10.000
			(2a) 16.000	1.000 (6ф)	
			(7) 160.000		
			(8) 50.000		
302 Удељи у основном капиталу		Добављачи		2802 Разграничења трошкова рекламе	
	1.050.000	68.000	592.000	6.000	2.400
	200.000 (7)	(1a) 40.000	40.000 (1)		600 (6)
			198.000 (4)		
			2.000 (6ц)		
			4.000 (10)		
511 Трошкови материјала					
4.000		40.000		2.000	
(3) 3.000		(6б) 20.000		(6) 600	
(6а) 600				(6ф) 1.000	
(6ц) 2.000					
(6е) 400					
52 Трошкови зарада		53 Трошкови производних услуга			

55	Трошкови непроизводних услуга	54	Трошкови амортизације	594	Трошкови трговине
	2.400		312.600		110.000
(6г)	200	(5)	5.600	(6x)	33.400
					143.000
					143.000

590	Распоред трошка	501	Набавна вредност реализоване робе	601	Реализација робе
	110.00		347.770 (12a)	(12)	240.000
	33.400 (6x)	(8a)	224.770		260.000 (8)
			347.770		500.000

413	Дугорочни кредити	66	Финансијски приходи		Амбалажа у употреби
	40.000 (1a)	(12)	6.000	10043	50%
			2.000 (2б)	(3)	
			4.000 (9б)		
			6.000		

2895	Разграничење ризика залиха робе	45	Обавезе по основу зарада	56	Финансијски расходи
(11)	258,38		20.000 (6б)	(6д)	200
(11a)	341,62				200

4700	Разграничење трошка камате	100439	Исправка вредности амбалаже у употреби	467	Обавезе по основу непроизводних услуга
	200 (6д)		400 (6е)		200 (6г)

2014	Сумњива потраживања	57	Ванредни расходи		Исправка вредности сумњивих потраживања
(9)	20.000	(9a)	8.000		8.000 (9a)
			8.000		

027	Отпаци	67	Ванредни приходи	720	Рачун добитка - губитка
(10)	14.000	(10a)	1.000	(12)	499.370
		(12)	5.341,62	(13)	11.971,62
			6.341,62		511.341,62

	Обавезе по основу пореза на добит		Обавезе по основу учешћа у добити
464	5.985,81 (13)	472	5.985,81 (13)

Аналитички рачуни робе

Улаз	Роба „X”		Излаз
	$4.000 \times 60 = 240.000$	$2.000 \times 63,72 = 127.440$	(8a)
(4)	$1.800 \times 72 = 73.600$	$1 \times 63,72 = 63,72$	(11)

Улаз	Роба „Y”		Излаз
	$1.600 \times 100 = 160.000$	$1.000 \times 97,33 = 97.330$	(8a)
(4)	$800 \times 92 = 73.600$	$2 \times 97,33 = 194,66$	(11)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	30.11.			Промет	2.532.000	2.532.000
1.	01.12.	028		Инвестиције у току Добављачи по другој привременој ситуацији	40.000	40.000
1a.	01.12.	432		Добављачи Дугорочни кредити за измирење обавеза	40.000	40.000
2.	03.12.	241		Жиро-рачун Потраживања по основу неуплаћеног удела у основном капиталу према изводу банке	60.000	60.000
2a.	03.12.	241		Жиро-рачун Менична потраживања према изводу банке	16.000	16.000
2б.	03.12.	2369		Исправка вредности меничних потраживања Финансијски приходи за коначну наплату меничних потраживања	2.000	2.000
3.	07.12.	10043		Амбалажа у употреби 50%	2.000	
		511		Трошкови материјала Амбалажа на залихама за издату амбалажу у употребу	3.000	5.000
4.	10.12.	1301		Роба на залихама Добављачи Жиро-рачун за набавку робе	203.200	198.000 5.200
5.	13.12.	540		Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава за месечни трошак амортизације	5.600	5.600
6.	16.12.	53		Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе за обрачунату рекламу	600	600
6а.	16.12.	511		Трошкови материјала Разграничење ризика залиха робе за обрачунати ризик залиха робе	600	600
6б.	16.12.	52		Трошкови зарада Обавезе по основу зарада за обрачунате зараде	20.000	20.000
6ц.	16.12.	511		Трошкови материјала Добављачи према фактури добављача	2.000	2.000
				пренос на страну 2	2.927.000	2.927.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	2.927.000	2.927.000
6д.	16.12.	56	48	Финансијски расходи Разграничења трошкова камата за обрачунату камату	200	200
6е.	16.12.	511	100439	Трошкови материјала Исправка вредности амбалаже у употреби за отпис амбалаже у употреби	400	400
6ф.	16.12.	53	241	Трошкови производних услуга Жиро-рачун према изводу банке	1.000	1.000
6г.	16.12.	55	467	Трошкови непроизводних услуга Обавезе по основу непрои. усл. за обрачун. доп. за очу. живо. око.	200	200
6х.	16.12.	594	590	Трошкови трговине Распоред трошкова за извршени распоред трошкова	33.400	33.400
7.	19.12.	241	02	Жиро-рачун Основна средства Исправка вредности основ. средс. Удели у основном капиталу за пријем новог члана	160.000 60.000	20.000 200.000
8.	20.12.	241	601	Жиро-рачун Благајна Купци Реализација робе за приходе од продаје робе	50.000 10.000 200.000	260.000
8а.	20.12.	243	1301	Набавна вредност реализоване робе Роба на залихама	224.770	224.770
9.	22.12.	201	201	за расходе у вези продаје робе Сумњива потраживања Купци за сумњива потраживања	20.000	20.000
9а.	22.12.	2014	20149	Ванредни расходи Исправка вред. сумњивих потра. за отпис сумњивих потраживања	8.000	8.000
9б.	22.12.	57	66	Купци Финансијски приходи за затезну камату	4.000	4.000
10.	24.12.	0239	02	Исправка вредности основних средс. Отпаци Основна средства	56.000	60.000
		027	432	Добављачи	14.000	4.000
			67	Ванредни приходи за расходовање основних средст.		6.000
				пренос на страну 3	3.768.970	3.768.970

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Конто		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
10a.	24.12.	201 67	027	пренос са стране 2 Купци Ванредни приходи Отпаци за продају ликвидних остатка на кредит	3.768.970 13.000 1.000	3.768.970 14.000
11.	27.12.	2895	1301	Разграничење ризика залиха робе Роба на залихама за стварни ризик залиха робе	258,38	258,38
11a.	27.12.	2895	67	Разграничење ризика залиха Ванредни приходи за затварање рачуна временског разграничења	341,62	341,62
12.	30.12.	601 66 67	720	Реализација робе Финансијски приходи Ванредни приходи Рачун добитка-губитка за затварање рачуна прихода	500.000 6.000 5.341,62	511.341,62
12a.	30.12.	720	594 501 56 57	Рачун добитка-губитка Трошкови трgovине Набавна вредност реализоване робе Финансијски расходи Ванредни расходи за затварање рачуна расхода	499.370 143.400 347.770 200 8.000	
13.	31.12.	720	464 472	Рачун добитка-губитка Обавезе по основу пореза на доб. Обавезе по основу учешћа у доби. за расподелу резултата	11.971,62 5.985,81 5.985,81	
					4.806.253,2	4.806.253,2

9.5. Пример

Производно предузеће је на дан 01. 01. т.г. имало следеће стање средстава и извора:: основна средства 400.000 динара, исправка вредности основних средстава 100.000 динара, жиро-рачун 50.000 динара, благајна 1.000 динара, материјал 40.000 динара (1.000 кг материјала „А” $\times$ 30 динара и 1.000 кг материјала „Б” $\times$ 10 динара), готови производи 30.000 динара, исправка вредности готових производа – позитивно одступање 3.000 динара, ситан инвентар на залихама 6.000 динара, сопствени капитал 240.000 динара, дугорочни кредити 100.000 динара, краткорочни кредити 80.000 динара, добављачи 15.000 динара, купци – повериоци 5.000 динара, сумњива и спорна потраживања 3.000 динара, исправка вредности сумњивих и спорних потраживања 1.000 динара, добављачи – дужници 4.000 динара и купци 10.000 динара.

Саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу I и II степена (аналитичка конта), а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду да се обрачун финансијског резултата врши по методу трошкова продатих учинака.

1. Према нашој пријемници примљено је 500 кг материјала „А” и 300 кг материјала „Б”. Фактурна цена по кг материјала „А” износи 31 динар, а по кг материјала „Б” 12 динара. Фактура није примљена. Обрачунати ЗТН материјала износи 3 динара/кг набављеног материјала. Саставити калкулацију комбиноване набавне цене и вредности и прокњижити.
2. Примљена је без накнаде једна машина чија набавна вредност износи 3.000 динара, а отписана 1.000 динара.
3. Издано је у производњу 400 кг материјала „А” и 400 кг материјала „Б”. За обрачун трошкова материјала користити ЛИФО метод.
4. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 500 кг материјала „Б” по фактурној цени од 13 динара/кг. Зависни трошкови набавке материјала према фактури добављача износе 1.500 динара.
5. Примљена је фактура за ЗТН материјала из става 1 на износ од 2.500 динара. Закључити и одговарајућа конта.
6. Издан је у производњу ситан инвентар неизвесног рока трајања у вредности од 2.000 динара.
7. Према требовањима издано је и производњу 600 кг материјала „А” и 900 кг материјала „Б”.
8. Према пресуди, купац у спору уплатио је на жиро-рачун 1.900 динара на име коначне ликвидације дуга.
9. Обрачунати годишњу амортизацију применом функционалног отписивања ако је очекивани обим услуга 8.000.000 комада готових производа и ако је планирана производња за ову годину 1.200.000 комада. Прокњижити месечни трошак амортизације.

10. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови: обрачунате бруто зараде 7.000 динара, обрачунати трошкови инвестиционог одржавања 1.000 динара, ПТТ трошкови према фактури 500 динара и трошкови електричне енергије према фактури 1.500 динара.
11. Извршити распоред трошкова ако се од укупно насталих трошкова 75% односи на производњу, 15% на управу и 10% на продају. Целокупна производња је завршена и готови производи су смештени у складиште.
12. Реализовано је на кредит 50% залиха готових производа чија продајна вредност износи 50.000 динара.
13. Продата је једна машина по цени од 5.000 динара. Набавна вредност је износила 8.000 динара, а отписана вредност 2.000 динара.
14. Добављач из прве пословне промене накнадно нам је одобрио попуст од 500 динара. Ради измирења дуга од 30.000 динара један купац нам је послао меницу са роком доспећа 90 дана и уз каматну стопу 24% годишње.
15. Обрачунати финансијски резултат пословања по методу трошкова продатих учинака.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Актива		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Редни број	Извори средстава		Износ
1	Основна средства	400.000	1.	Сопствени капитал	240.000
2.	ИВОС	-100.000	2.	Дугорочни кредити	100.000
3.	Жиро-рачун		3.	Краткорочни кредити	80.000
4.	Благајна		4.	Добављачи	15.000
5.	Материјал		5.	Купци повериоци	5.000
6.	Готови производи	30.000			
	Исправка вредности готових производа – позитивна одступања	-3.000			
7.	Ситан инвентар на залихама				
9.	Сумњива и спорна потраживања	3.000			
10.	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	-1.000			
11.	Добављачи – дужници				
12.	Купци				
		440.000			440.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства		241	Жиро-рачун		243	Благајна	
(0)	400.000	8.000 (13)	(0)	50.000		(0)	1.000	
(2)	3.000		(8)	1.900				

100	Материјал			120	Готови производи			10040	Ситан инвентар на залихама		
(0)	40.000	19.100	(3)	(0)	30.000	15.000	(12a)	(0)	6.000	2.000	(6)
(1)	21.500	30.400	(7)	(11a)	50.250						
(4)	8.000										

201	Сумњива и спорна потраживања			4323	Добављачи дужници			201	Купци		
(0)	3.000	1.900	(8)	(0)	4.000	4.000	(0/1)	(0)	10.000	5.000	(0/2)
		1.100	(8a)					(12)	50.000	30.000	(14a)

0239	Исправка вредности основных средстава			1209	Исправка вредности готовых производа			2019	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања		
(13)	2.000	100.000	(0)			3.000	(0)	(8a)	1.000	1.000	(0)
		1.000	(2)								
		5.000	(9)								

700	Рачун отварања главне књиге			30	Сопствени капитал			413	Дугорочни кредити		
(0)	440.000	440.000	(0)			240.000	(0)			100.000	(0)

421	Краткорочни кредити			432	Добављачи			2015	Купци повериоци		
		80.000	(0)	(0/1)	4.000	15.000	(0)	(0/2)	5.000	5.000	(0)
				(14)	500	8.000	(4)				
						2.500	(5)				
						500	(10б)				
						1.500	(10в)				

4321	Добављачи за нефактурисани материјал			4811	Обрачунати ЗТН материјала			511	Трошкови материјала		
		19.100	(1)	(5a)	2.400	2.400	(1)	(3)	19.100		
								(6)	1.000		
								(7)	30.400		
								(10в)	1.500		

ДЕВЕТА ГЛАВА

2811	Стварни ЗТН материјала	570	Непословни и ванпословни расходи	10041	Ситан инвентар у употреби 50%
(5)	2.500	(5a)	100 100 200	(6)	1.000
540	Трошкови амортизације	52	Трошкови бруто зарада	45	Обавезе за бруто зараде
(9)	5.000	(10)	7.000		7.000 (10)
532	Трошкови услуга одржавања	48	Обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава	530	Трошкови ПТТ услуга
(10a)	1.000		1.000 (10a)	(10b)	500
591	Трошкови производње	592	Трошкови управе	593	Трошкови продаје
(11)	50.250	(11a)	10.050	(11)	6.700
590	Распоред трошкова	610	Приходи од продаје готових производа	510	Трошкови реализованих готових производа
	67.000 (11)	(15)	50.000	(12a)	40.125
571	Губици код продаје основних средстава	67	Непословни и ванредни приходи	236	Менице
(13)	1.000	(15a)	500	(14a)	31.800
2369	Исправка вредности меница	720	Рачун добитка - губитка	7201	Рачун губитка
	1.800 (14a)	(15a)	58.075 7.575(15b)	(15b)	7.575
			58.075		

Аналитички рачуни материјала
ЛИФО метод

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0) $1.000 \times 30 = 30.000$	$400 \times 34 = 13.600$	(3)
(1) $500 \times 34 = 17.000$	$100 \times 34 = 3.400$	(7)

Улаз	Материјал „Б”	Излаз
(0) $1.000 \times 10 = 10.000$	$300 \times 15 = 4.500$	(3)
(1) $300 \times 15 = 4.500$	$100 \times 10 = 1.000$	(3)
(4) $500 \times 16 = 8.000$	$500 \times 16 = 8.000$	(7)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	400.000	
	241		Жиро-рачун	50.000	
	243		Благајна	1.000	
	100		Материјал	40.000	
	120		Готови производи	30.000	
	0243		Ситан инвентар на залихама	6.000	
	2002		Сумњива и спорна потраживања	3.000	
	4323		Добављачи – дужници	4.000	
	201		Купци	10.000	
		0239	Исправка вредности основних сред.		100.000
		1209	Исправка вредности готових производа		3.000
		20159	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања		1.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		440.000
		700	Рачун отварања главне књиге	440.000	
		30	Сопствени капитал		240.000
		413	Дугорочни кредити		100.000
		421	Краткорочни кредити		80.000
		432	Добављачи		15.000
		2015	Купци - повериоци		5.000
			за почетну пасиву		
0/1	432		Добављачи	4.000	
		4322	Добављачи – дужници		4.000
			за закључак рачуна добављачи – дужници		
0/2	2012		Купци – повериоци	5.000	
		201	Купци		5.000
			за закључак рачуна купци повериоци		
1.	100		Материјал	21.500	
		4321	Добављачи за нефактурисану робу		19.100
		4811	Обрачунати зависни трошкови набавке материјала		2.400
			за пријем материјала без фактуре		
2.	02		Основна средства	3.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.000
		30	Сопствени капитал		2.000
			за поклон без накнаде		
			пренос на страну 2	1.017.500	1.017.500

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
3.	51	100	пренос са стране 1	1.017.500	1.017.500
			Трошкови материјала Материјал за издавање материјала у производњу	19.100	19.100
4.	100	432	Материјал Добављачи за пријем материјала „Б” по фактури	8.000	8.000
5.	2811	432	Стварни ЗТН материјала Добављачи за пријем фактуре за ЗТН	2.500	2.500
5a.	4811	2811	Обрачунати ЗТН материјала Непословни и ванредни расходи	2.400	
	57		Стварни ЗТН материјала за закључење рачуна	100	2.500
6.	51	10041	Трошкови материјала Ситан инвентар у употреби – 50%	1.000	
		10040	Ситан инвентар на залихама за ситан инвентар неизвесног века трајања	1.000	2.000
7.	51	100	Трошкови материјала Материјал за требовање	30.400	30.400
8.	241	2015	Жиро-рачун Сумњива и спорна потраживања за уплату на жиро-рачун	1.900	1.900
8a.	20159	2015	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања Непословни и ванредни расходи	1.000	
	57		Сумњива и спорна потраживања за коначну ликвидацију дуга	100	1.100
9.	540	0239	Трошкови амортизације ИВОС	5.000	5.000
			за месечни износ амортизације		
10.	52	45	Трошкови бруто зарада Обавезе за бруто зараде	7.000	7.000
			за обрачунате бруто зараде		
10a.	532	48	Трошкови услуга одржавања Обрачунати трошкови	1.000	1.000
			инвестиционог одржавања		
			за обрачунате трошкове		
			инвестиционог одржавања		
10б.	530	432	Трошкови ПТТ услуга Добављачи	500	500
			за ПТТ трошкове		
			Пренос на страну 3	1.098.500	1.098.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
10в.	511	432	пренос са стране 2	1.098.500	1.098.500
			Трошкови материјала Добављачи за трошкове електричне енергије	1.500	1.500
11.	591	590	Трошкови производње	50.250	
	592		Трошкови управе	10.050	
	593		Трошкови продаје	6.700	
			Распоред трошкова За распоред трошкова		67.000
11а.	120	591	Готови производи	50.250	
			Трошкови производње за складиштење готових производа		50.250
12.	201	610	Купци	50.000	
			Реализација готових производа за приходе од продаје		50.000
12а	510	120	Трошкови реализације готових производа	40.125	
			Готови производи за реализацију 50% залиха готових производа		40.125
13.	201	02	Купци	5.000	
	0239		ИВОС	2.000	
	571		Губици код продаје	1.000	
			Основна средства за продају машине		8.000
14.	432	67	Добављачи	500	
			Ванредни приходи		500
			за попуст		
14а.	236	201	Менична потраживања	31.800	
		2369	Купци		30.000
			Исправка вредности меничних потраживања		1.800
15.	610	720	Приходи од продаје робе	50.000	
	67		Непословни и ванредни приходи	500	
			Рачун добитка или губитка за закључење рачуна прихода		50.500
15а.	720	510	Рачун добитка или губитка	58.075	
			Трошкови реализованих готових производа		40.125
		570	Непословни и ванредни расходи		200
		571	Губици код продаје основних средстава		1.000
		592	Трошкови управе		10.050
		593	Трошкови продаје		6.700
			за закључење рачуна расхода		
			пренос на страну 4	1.456.250	1.456.250

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15б.	7201	720	пренос са стране 3	1.456.250	1.456.250
			Рачун губитка Рачун добитка или губитка за губитак	7.575	7.575
				1.463.825	1.463.825

9.6. Пример

Ортачко трговинско предузеће „Тренд” из Београда имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	600.000
Исправка вредности основних средстава	120.000
Благајна	103.000
Добављачи	220.000
Капитал ортака „А”	500.000
Капитал ортака „Б”	500.000
Амбалажа на залихи	60.000
Ситан инвентар на залихи	40.000
Спорна потраживања	15.000
Исправка вредности спорних потраживања	3.000
Дугорочни кредити	300.000
Добављачи за нефактурисану робу	120.000
Жиро-рачун	380.000
Разграничење трошкова рекламе	12.000
Меничне обавезе	12.000
Исправка вредности меничних обавеза	4.000
Роба на залихама	600.000
Разлика у цени робе	200.000
Купци	150.000
Купци – повериоци	50.000
Остале ПВР (унапред наплаћени финансијски приходи)	39.000
Дугорочни пласмани	100.000

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити дневник и главну књигу, а затим прокњижити следеће пословне промене уз претпоставку да се обрачун финансијског резултата врши по методу трошкова продатих учинака.

- Са жиро – рачуна извршене су следеће исплате:
  - 100.000 дин. ортаку „А” на име делимичног повлачења улога
  - 36.000 дин. на име годишњих трошкова премије осигурања
  - меничне обавезе у целини
- Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин робе чија је фактурна вредност 80.000 дин. Обрачунати (планирани) зависни трошкови набавке робе износе 20.000 дин. Продајна вредност робе је 150.000 дин.
- Издато је у употребу амбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 5.000 дин. Такође је издато у употребу ситног инвентара који се калкулативно отписује у року од 6 месеци у износу од 12.000 дин.
- Обрачунати годишњу амортизацију применом метода отписа двоструке линеарне стопе ако је процењени век трајања основних средстава 8 година.

5. Од добављача су примљене следеће фактуре :
  - на 12.000 дин. на име полугодишње претплате на стручни часопис
  - на 6.000 дин. за трошкове текућих поправки основних средстава
  - на 120.000 дин. за примљену робу по почетном стању
6. Исплаћено је из благајне :
  - 5.000 дин. ортаку „А” на име личних расхода
  - 3.000 дин. раднику Н.Н. на име аконтације за служени пут
7. Примљен је нови ортак у друштво који је уплатио на жиро-рачун 100.000 дин. Ортак „Б” уплатио је 50.000 дин. на име докапитализације.
8. Радник Н. Н. вратио се са службеног пута и поднео обрачун путног налога из кога се види да дневница износе 1.800 дин. а путни трошкови 1.000 дин. остатак је враћен у благајну.
9. Купац у спору уплатио је на жиро-рачун 10.000 дин. на име коначне ликвидације дуга .
10. Исплаћено је ортаку „А” са жиро-рачуна 60.000 дин. на име делимичног повлачења улога и 5.000 дин. из благајне на име личних расхода.
11. Примљено је без накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 220.000 дин. а отписана вредност 170.000 дин. Уговором је преузета отплата дугорочног кредита од 70.000 дин.
12. У току месеца настали су следећи трошкови: обрачунати трошкови рекламе 1.000 дин. обрачуната премија осигурања 3.000 дин. обрачунате претплате на стручне часописе 2.000 дин. за услуге дораде на роби примљен је рачун на 5.000 дин. купљено је и плаћено гориво за путнички аутомобил 2.000 дин. на име адвокатских услуга исплаћено је са жиро-рачуна 4.000 дин.
13. Према излазним фактурама продато је у току месеца робе за 300.000 дин. Књижити приходе и расходе у вези продаје.
14. Закључити лични рачуне ортака „А”.
15. Обрачунати и књижити финансијски резултат.

Биланс стања ортачког трговинског предузећа „Тренд” Београд, на дан 01.01. т.г.

Актива			Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извор средства	Износ
1.	Основна средства	600.000	1.	Добављачи	220.000
2.	И.В.О.С.	-120.000	2.	Капитал ортака „А”	500.000
3.	Благада	103.000	3.	Капитал ортака „Б”	500.000
4.	Амбалажа на залихи	60.000	4.	Дугорочни кредити	300.000
5.	Ситан инвентар на залихи	40.000	5.	Добављачи за нефактурисану робу	120.000
6.	Спорна потраживања	15.000	6.	Меничне обавезе	12.000
7.	Исправка вредности спорних потраживања	-3.000	7.	Исправка вредности меничних обавеза	-4.000
8.	Жиро-рачун	380.000	8.	Купци и повериоци	50.000
9.	Разграничење трошкова рекламе	12.000	9.	Остале ПВР унап. плаћ. при.	39.000
10.	Роба на залихама	600.000			
11.	Разлика у цени робе	-200.000			
12.	Купци	400.000			
13.	Дугорочни пласмани	150.000			
		100.000			
		1.737.000			1.737.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	243	Благајна	10042	Амбалажа на залихи
(0) 600.000		(0) 103.000	5.000 (6)	(0) 60.000	5.000 (3)
(11) 220.000		(8) 200	3.000 (6a) 5.000 (10a) 2.000 (12г)		

Ситан инвентар на 10040 залихи			2014 Спорна потраживања	Жиро-рачун	
(0) 40.000		12.000 (3a)	(0) 15.000	15.000 (9)	(0) 380.000 (7) 100.000 (7a) 50.000 (9) 10.000

2802	Разграничење трошкова рекламе и пропаганде	1301	Роба на залихама	201	Купци
(0) 12.000		(0) 600.000 (2) 150.000	300.000 (13a)	(0) 150.000 (13) 300.000	50.000 (0/1)

03	Дугорочни пласман	0239	И.В.О.С.	20149	Исправка вредности спорних потраживања
(0) 100.000			120.000 (0) 10.000 (4) 150.000 (11)	(9) 3.000	3.000 (0)

13090	Разлике у цени робе	700	Рачун отварања главне књиге	4359	Исправка вредности меничних обавеза
(13a) 100.000	200.000 (0) 50.000 (2)	(0) 1.737.000	1.737.000 (0)	(0) 4.000	4.000 (1a)

4320	Добављачи	30/а	Капитал ортака „А”	30/б	Капитал ортака „Б”
	220.000 (0)	(1) 100.000	500.000 (0)		500.000 (0)
	80.000 (2)	(10) 60.000			50.000 (7a)
	138.000 (5)	(14) 10.000			
	5.000 (12в)				

ДЕВЕТА ГЛАВА

413	Дугорочни кредити		Добављачи за нефактурисану робу		Меничне обавезе
		300.000 (0)	(5) 120.000	120.000 (0)	(1a) 12.000
		70.000 (11)			12.000 (0)
2012	Купци – повериоци		Остале пасивне временска разгран.		Финансијски приходи
(0/1)	50.000	50.000 (0)	(0/2) 39.000	39.000 (0)	(15) 39.000 39.000 (0/2)
2803	Унапред плаћена премија осигурања		560	Финансијски расходи	Разграничење зависних трошкова набавке робе
(1)	36.000	3.000 (12a)	(1a)	4.000	20.000 (2)
				4.000	
51	Трошкови материјала		10041	Ситан инвентар у употреби 100%	Трошкови амортизације
(3)	5.000		(3a)	12.000	(4) 10.000
2800	Унапред плаћени трошкови за стручне публикације		532	Трошкови текућих поправки основних средстава	Лични расходи ортака „A”
(5)	12.000	2.000 (12б)	(5)	6.000	(6) 5.000 10.000 (14)
					(10a) 5.000
2210	Потраживање по основу аконтације на службеном путу		5500	Трошкови дневница на службеном путу	Капитал ортака „B”
(6a)	3.000	3.000 (8)	(8)	1.800	(30/ц) 100.000 (7)
5501	Трошкови превоза на службеном путу		57	Ванредни расходи	Трошкови рекламе и пропаганде
(8)	1.000		(9)	2.000	(12) 1.000
				2.000	
4802	Разграничени обрачунати трошкови рекламе	1.000 (12)	553	Трошкова премије осигурања	Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања
			(12a)	3.000	3.000 (12a)

5123	Трошкови стручне литературе	4800	Разграничени обрачунски трошкови за стручне публикације	5300	Трошкови услуга дораде на роби
(12б)	2.000		2.000(12б)	(12б)	5.000

513	Трошкови горива и енергије	5516	Трошкови адвокатских услуга	601	Приходи од продаже робе
(12г)	2.000	(12д)	4.000	(15)	300.000 300.000 (13)

501	Набавна вредност продате робе	591	Трошкови трговине	590	Распоред трошкова
(13а)	200.000 200.000(15а)	(12б)	40.800 40.800(15а)		40.800(12б)

720	Рачун добитка или губитка	7200	Добитак
(15а)	246.800 339.000 (15)		92.200(15б)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	600.000	
	243		Благајна	103.000	
	10042		Амбалажа на залихама	60.000	
	1004		Ситан инвентара на залихама	40.000	
	0				
	2014		Спорна потраживања	15.000	
	241		Жиро-рачун	380.000	
	2802		Разграничење трошкова рекламе	12.000	
	1301		Роба на залихама	600.000	
	201		Купци	150.000	
	03		Дугорочни пласмани	100.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		120.000
		20149	Исправка вредности спорних потраживања		3.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.737.000
	700		Рачун отварања главне књиге	1.737.000	
	4359		Исправка вредности меничних обавеза	4.000	
		432	Добављачи		220.000
		20/a	Капитал ортака „А”		500.000
		30/b	Капитал ортака „Б”		500.000
		413	Дугорочни кредити		300.000
		4321	Добављачи за нефактурисану робу		120.000
		435	Меничне обавезе		12.000
		2012	Купци – повериоци		50.000
		48	Остале ПВР		39.000
			за почетну пасиву		
0/1	2012		Купци – повериоци	50.000	
		201	Купци		50.000
			за закључак рачуна купци повериоци		
0/2	48		Остале ПВР	39.000	
		66	Финансијски приходи		39.000
			за финансијске приходе неплаћене претходне године		
1.	30/A		Капитал ортака „А”	100.000	
	2803		Унапред плаћена премија осигурања	36.000	
		241	Жиро-рачун		136.000
			према изводу банке		
			пренос на страну 2	4.026.000	4.026.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1a.	4350 56	4359 241	пренос са стране 1 Обавезе по издатим меницама Финансијски расходи ИВ меничних обавеза Жиро-рачун за исплату меничне обавезе	4.026.000 12.000 4.000	4.026.000 4.000 12.000
2.	1301	432 4810 13090	Роба на залихама Добављачи Разграничење ЗТН робе Разлика у цени робе за пријем робе у магацин	150.000	80.000 20.000 50.000
3.	511	10042	Трошкови материјала Амбалажа на залихама према требовању	5.000	5.000
3a.	10041	10040	Ситан инвентар у употреби 100% Ситан инвентар на залихама према требовању	12.000	12.000
4.	540	0239	Трошкови амортизације ИВОС за месечни трошак амортизације	10.000	10.000
5.	2800 532 4321	432	Плаћене претплате за стручне публикације Трошкови текућих поправки Добављачи за нефактурисану робу Добављачи за примљене фактуре	12.000 6.000 120.000	138.000
6.	722/a	243	Лични расходи ортака „А“ Благајна за личне расходе ортака „А“	5.000	5.000
6a.	2210	243	Потражив. по основу аконтација за службени пут Благајна за исплату аконтација за службени пут	3.000	3.000
7.	241	30/В	Жиро-рачун Капитал ортака „В“ за пријем новог члана у друштво	100.000	100.000
7a.	241	20/б	Жиро-рачун Капитал ортака „Б“ за докапитализацију	50.000	50.000
			пренос на страну 3	4.515.000	4.515.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
8.	5500		пренос са стране 2	4.515.000	4.515.000
	5501		Трошкови дневница на службеном путу	1.800	
	243	2210	Трошкови превоза на службеном путу	1.000	
			Благајна	200	3.000
			Потраживања по основу аконтација за обрачун путног налога		
9.	241		Жиро-рачун	10.000	
	20149	2002	ИВ спорних потраживања	3.000	
	570		Ванредни расходи	2.000	
			Спорна потраживања за исплату купца у спору		15.000
10.	30/a	241	Капитал ортака „A”	60.000	
			Жиро-рачун		60.000
			за делимично повлачење улога		
10a.	722/a	241	Лични расходи ортака „A”	5.000	
			Жиро-рачун		5.000
			за личне расходе ортака „A”		
11.	02	0239	Основна средства	220.000	
		413	ИВОС		150.000
			Дугорочни кредити		70.000
			за поклон са кредитом		
12.	535	4802	Трошкови рекламе и пропаганде	1.000	
			Разграничен обрачунати трошкови рекламе и пропаганде		1.000
			за обрачунате трошкове рекламе		
12a.	553	4803	Трошкови премије осигурања	3.000	
			Разграничен обрачун. трошкови премије осигурања		3.000
			за обрачунате трошкове премије осигурања		
12б.	5123	4800	Трошкови стручне литературе	2.000	
			Разграничен обрачунати трошкови за стручне публикације		2.000
			за обрачунате претплате на стручне часописе		
12в.	5300	432	Трошкови услуга дораде на роби	5.000	
			Добављачи		5.000
			за услуге дораде на роби		
12г.	513	243	Трошкови горива и енергије	2.000	
			Благајна		2.000
			за куповину горива		
			пренос на страну 4	4.831.000	4.831.000

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
12д.	5516	241	пренос са стране 3	4.831.000	4.831.000
			Трошкови адвокатских услуга Жиро-рачун за трошкове адвокатских услуга	4.000	4.000
13.	201	601	Купци Приходи од продаје робе за продају робе	300.000	300.000
13а.	501 13090		Набавна вредност продате робе Разлика у цени робе Роба на залихама за расходе у вези са продајом робе	200.000 100.000	300.000
14.	30/a	722/a	Капитал ортака „А“ Лични расходи ортака „А“ за закључење личног рачуна ортака „А“	10.000	10.000
15.	660 601		Финансијски приходи Приходи од продаје робе Рачун добитка – губитка за затварање рачуна прихода	39.000 300.000	339.000
15а.	720	594 501 56 57	Рачун добитка – губитка Трошкови трговине Набавна вредност продате робе Финансијски расходи Ванредни расходи за закључење рачуна расхода	246.800	40.800 200.000 4.000 2.000
15б.	720		Рачун добитка – губитка Добитак за обрачун финансијског резултата	92.200	92.200
				6.123.000	6.123.000

9.7. Пример

Производно предузеће „Минел” АД имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава (у динарима): неуплаћени уписани капитал – обичне акције 220.000, основна средства 900.000, исправка вредности основних средстава 250.000, дугорочни пласмани 300.000, материјал 36.000, ситан инвентар на залихи 24.000, готови производи 200.000, добављачи дужници 7.000, купци 370.000, жиро-рачун 280.000, благајна 62.000, акцијски капитал – обичне акције 700.000, акцијски капитал – преференцијалне акције 700.000, ажио 150.000, дугорочни кредити 460.000, краткорочни кредити 58.000, меничне обавезе 24.000, исправка вредности меничних обавеза 3.000 и добављачи 60.000.

На основу предњих података саставити почетни биланс, отворити дневник и рачуне главне књиге, а хронолошки и систематски прокњижити наведене промене,

- A) Обрачун периодичног резултата врши методом трошкова продатих учинака
  - B) Обрачун утрошака материјала врши применом просечне цене, а стање на аналитичким рачунима материјала је следеће:
    - Материјал „А” 800 кг. по цени од 20 дин/кг
    - Материјал „Б” 600 кг. по цени од 30 дин/кг
  - C) Обрачун трошкова отписа основних средстава врши се применом аритметичко – дегресивне методе.
1. Према изводу са жиро рачуна:
    - наплаћено је 20.000 дин. на име уписаних, а неуплаћених акција,
    - исплаћена је менична обавеза у целини .
  2. Од добављача су примљене следеће фактуре: фактура на 3.000 за текуће трошкове поправки основних средстава, фактура на 7.500 дин на име тромесечне закупнине и фактура на 18.400 дин. за материјал утоварен у вагон, место испоруке је франко железничка станица добављача.
  3. Према благајничком извештају благајна је исплатила 15.000 дин. на име куповине сопствених преференцијалних акција .
  4. Обрачунати и прокњижити месечне трошкове отписа основних средстава ако је просечни век трајања основних средстава 9 година, а у току је 4 година експлоатације.
  5. Расходовано је основно средство набавне вредности 23.000 дин. отписано за 20.000 дин., а процењена вредност отпадака 4.000 дин.
  6. Према нашој пријемници примљен је материјал са пута из става 2 и то: 400 кг. материјала „А” по фактурној цени од 20 дин/кг и 400 кг материјала „Б” по фактурној цени од 26 дин/кг. Обрачунати зависни трошкови набавке износе 2 дин. по килограму набављеног материјала.
  7. У току месеца настали су следећи трошкови пословања: обрачуната закупнина 2.500 дин., електрична енергија по фактури 2.300 дин., трошкови рекламе плаћени чеком 1.800 дин., утрошено је 600 кг материјала „А” и у 300 кг материјала „Б” и ситног

инвентара који се троши једнократном употребом 1.900 дин., трошкови платног промета по изводу банке износе 300 дин.

8. Од укупно насталих трошкова на производњу се односи 70% на управу 20% и продају 10%. Књижити распоред трошкова. Завршена је целокупна производња и готови производи су смештени у складиште по цени коштања.
9. Према отпремницама купцима је продато готових производа за 45.000 дин. и то: за готово 5.000 дин. и остатак на кредит. Купцима којима су производи продати на кредит одобрен је рабат од 1%. Цена коштања продатих готових производа је 25.000 дин.
10. Продате су за готово откупљене преференцијалне акције за 15.500 дин.
11. Преко жиро рачуна је наплаћено 1.000 дин. на име камате на дугорочне пласмане, истовремено исплаћена је обавеза добављачима из става 2 по одбиту 1% каса сконта.
12. Купљена је машина чија вредност по фактури добављача износи 180.000 дин. На име трошкова допреме предат је барирани чек на 20.000 дин. Машина је стављена у употребу .
13. Прегледом аналитичке евиденције утврђено је да плаћени аванс добављачима износи 10.000 дин., а да су купци уплатили аванс од 20.000 дин.
14. Обрачунати и прокњижити финансијски резултат.
15. Расподелити добит ако је порез на добит 40%, а остатак се у односу 1:1 расподељује на резерве и дивиденде.

Биланс стања производног предузећа „Минел” АД Београд, на дан 01.01. т.г.

Актива			Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средства	Износ
1.	Неуплаћени уписани капитал – обичне акције		1.	Акцијски капитал – редовне акције	700.000
2.	Основна средства	900.000	2.	Акцијски капитал – преференцијалне акције	700.000
3.	И.В.О.С.	-250.000	3.	АЖИО	150.000
4.	Дугорочни пласмани	300.000	4.	Дугорочни кредити	460.000
5.	Материјал	36.000	5.	Краткорочни кредити	58.000
6.	Ситан инвентар на залихи	24.000	6.	Меничне обавезе	24.000
7.	Готови производи	200.000	7.	Исправка вредности меничних обавеза	-3.000
8.	Добављачи дужници	7.000	8.	Добављачи	21.000
9.	Купци	370.000			60.000
10.	Жиро-рачун	280.000			
11.	Благајна	62.000			
		2.149.000			2.149.000

ГЛАВНА КЊИГА

00	Неуплаћени уписани капитал – обичне акције			02	Основна средства			03	Дугорочни пласман		
(0)	220.000	20.000	(1)	(0)	900.000	23.000	(5)	(0)	300.000		
				(12a)	200.000						
100	Материјал			10040	Ситан инвентар на залихама			120	Готови производи		
(0)	36.000	21.160	(7в)	(0)	24.000	1.900	(7г)	(0)	200.000	25.000	(9б)
(6)	20.000							(8а)	30.072		
4322	Добављачи – дужници			201	Купци			241	Жиро-рачун		
(0/1)	7.000	7.000	(0)	(0)	370.000	400	(9а)	(0)	280.000	24.000	(1а)
(13)	10.000			(9)	40.000			(1)	20.000	1.800	(7б)
				(13а)	20.000			(11)	1.000	300	(7д)
										18.216	(11а)
										20.000	(12)
243	Благајна			0239	Исправка вредности основних средстава			700	Рачун отварања		
(0)	64.000	15.000	(3)	(5)	20.000	250.000	(0)	(0)	2.149.000	2.149.000	(0)
(9)	5.000					10.000	(4)				
(10)	15.500										
4359	Исправка вредности меничних обавеза			300	Акцијски капитал – редовне акције			301	Акцијски капитал – преференцијалне акције		
(0)	3.000	3.000	(1д)			700.000	(0)			700.000	(0)
310	АЖИО			413	Дугорочни кредити			421	Краткорочни кредити		
		150.000	(0)			460.000	(0)			58.000	(0)
435	Меничне обавезе			432	Добављачи			56	Финансијски расходи		
(1а)	24.000	24.000	(0)	(0/1)	7.000	60.000	(0)	(1а)	3.000	3.000	(14а)
				(11а)	18.400	28.900	(2)				
						2.300	(7а)				
						180.000	(12)				
						10.000	(13)				

ДЕВЕТА ГЛАВА

532	Трошкови услуга одржавања	2801	Разграничење трошкова закупнине	102	Материјал на путу
(2)	3.000	(2)	7.500 2.500 (7)	(2)	18.400 18.400 (6)
0361	Откупљене сопствене преференцијалне акције	540	Трошкови амортизације	027	Отпаци
(3)	15.000 15.000 (10)	(4)	10.000	(5)	4.000
67	Ванредни приходи	4813	Разграничење зависних трошкова набавке материјала	533	Трошкови закупнина
(14)	1.000 1.000 (5)		1.600 (6)	(7)	2.500
5132	Трошкови електричне енергије	535	Трошкови рекламе и пропаганде	5110	Трошкови материјала
(7a)	2.300	(7б)	1.800	(7в)	21.160
5115	Трошкови отписа алата	554	Трошкови платног промета	591	Трошкови производње
(7г)	1.900	(7д)	300	(8)	30.072 30.072 (8а)
592	Трошкови управе	593	Трошкови продаје	590	Распоред трошкова
(8)	8.592 4.296 (14а)	(8)	4.296 2.296 (14а)		42.960 (8)
610	Реализација готових производа	51038	Трошкови реализације готових производа	310	Резерве
(9а)	400 45.000 (9)	(9б)	25.000 25.000 (14а)		500 (10)
(14)	44.600				
	45.000				
66	Финансијски приход	028	Инвестиције у току	2012	Купци – повериоци
(14)	1.184 1.000 (11) 184 (11а)	(12)	200.000 200.000 (12а)		20.000 (13а)
	1.184				

Рачун добитка или губитка			Добитак		Обавезе за порез за добит	
	7200		(15)	5.896	5.896 (14б)	464
(14а)	40.888	46.784 (14)				
(14б)	5.896					
	46.784	46.784				

471	Обавезе за дивиденде	31	Резерве
			1.769 (15)

АНАЛИТИЧКА ЕВИДЕНЦИЈА МАТЕРИЈАЛА

Улаз	Материјал А	Излаз
пс/	800 x 20 = 16.000	600 x 20,67 = 12.400 (7в)
6/	400 x 22 = 8.800	

Улаз	Материјал Б	Излаз
пс/	600 x 30 = 18.000	300 x 29,20 = 8.760 (7в)
6/	400 x 28 = 11.200	

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	00		Неуплаћени уплаћени капитал – обичне акције	220.000	
	02		Основна средства	900.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	100		Материјал	36.000	
10040			Ситан инвентар на залихама	24.000	
120			Готови производи	200.000	
4322			Добављачи – дужници	7.000	
201			Купци	370.000	
241			Жиро-рачун	280.000	
243			Благајна	62.000	
	0239		ИВОС		250.000
	700		Рачун отварања		2.149.000
			По почетном билансу		
	700		Рачун отварања	2.149.000	
4359			Исправка вредности меничних обавеза	3.000	
	300		Акцијски капитал – редовне акције		700.000
	301		Акцијски капитал – преференцијалне акције		700.000
	310		АЖИО		150.000
	413		Дугорочни кредити		460.000
	421		Краткорочни кредити		58.000
	435		Меничне обавезе		24.000
	432		Добављачи		60.000
			По почетном билансу		
0/1	4320		Добављачи	7.000	
	4322		Добављачи – дужници		7.000
			За закључак рачуна добављачи – дужници		
1.	241	00	Жиро-рачун	20.000	
			Неуплаћени уписани капитал – обичне акције		20.000
			По изводу банке		
1a.	435		Меничне обавезе	24.000	
	56		Финансијски расходи	3.000	
	241		Жиро-рачун		24.000
	4359		Исправка вредности меничних обавеза		3.000
			За исплату меничне обавезе		
2.	532		Трошкови услуга одржавања	3.000	
	2801		Разграничење трошкова закупнине	7.500	
	102		Материјал на путу	18.400	
			Добављачи		28.900
	432		За примљене фактуре		
			пренос на страну 2	4.633.900	4.633.900

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
3.	036	243	пренос са стране 1	4.633.900	4.633.900
			Откупљене сопствене преференцијалне акције Благајна По благајничком извештају	15.000	15.000
4.	540	0239	Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава За месечни трошак амортизације	10.000	10.000
5.	0239	027	Исправка вредности основних средстава Отпаци Основна средства Ванредни приходи За расходована основна средства	20.000	
		02		4.000	23.000
6.	100	67			1.000
		102	Материјал Материјал на путу	20.000	
		4813	Разграничење зависних трошкова Набавке материјала		18.400
			За материјал примљен са пута		1.600
7.	533	2801	Трошкови закупнина Разграничење трошкова закупнине За обрачунату закупнину	2.500	2.500
7а.	5132	432	Трошкови електричне енергије Добављачи По фактури	2.300	2.300
7б.	535	241	Трошкови рекламе и пропаганде Жиро-рачун По изводу банке	1.800	1.800
7в.	5110	100	Трошкови материјала Материјал По требовању	21.160	21.160
7г.	5115	10040	Трошкови отписа алата и инвентара Ситан инвентар на залихама По требовању	1.900	1.900
7д.	554	241	Трошкови платног промета Обавезе по основу непроизводних услуга По изводу банке	300	300
8.	591		Трошкови производње	30.072	
	592		Трошкови управе	8.592	
	593	590	Трошкови продаје Распоред трошкова За извршени распоред трошкова	4.296	42.960
			пренос на страну 3	4.775.820	4.775.820

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
8a.	120	591	пренос са стране 2	4.775.820	4.775.820
			Готови производи Трошкови производње За завршетак производње	30.072	30.072
9.	243	610	Благајна	5.000	
	201	201	Купци Реализација готових производа За приходе од продаје	40.000	45.000
9a.	610	201	Реализација готових производа Купци За одобрени радат	400	400
9б.	510	120	Трошкови реализованих ГП Готови производи За расходе у вези продаје	25.000	25.000
10.	243	036	Благајна Откупљене сопствене преференцијалне акције	15.500	15.000
		310	Резерве За продате акције		500
11.	241	66	Жиро-рачун Финансијски приходи	1.000	1.000
		241	По изводу банке		
11а.	432	66	Добављачи	18.400	
		241	Финансијски приходи Жиро-рачун По изводу банке		184 18.216
12.	028	432	Инвестиције у току	200.000	
		241	Добављачи за основна средства Жиро-рачун По фактури		180.000 20.000
12а.	02	028	Основна средства	200.000	
			Инвестиције у току		200.000
			За стављање машине у употребу		
13.	4322	432	Добављачи – дужници	10.000	
			Добављачи		10.000
13а.	201	2012	Купци	20.000	
			Купци – повериоци		20.000
14.	610		Реализација готових производа	44.600	
	66		Финансијски приходи	1.184	
	67	720	Ванредни приходи Рачун добитка – губитка	1.000	
			За закључак рачуна прихода		46.784
			пренос на страну 4	5.387.976	5.387.976

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
14а.	720		пренос са стране 3	5.387.976	5.387.976
		510	Рачун добитка – губитка	40.888	25.000
		591	Трошкови реализованих ГП		8.592
		592	Трошкови управе		4.296
		56	Трошкови продаје		3.000
			Финансијски расходи		
			За закључак рачуна расхода		
14б.	720	7200	Рачун добитка – губитка	5.896	5.896
			Добитак		
			За остварени финансијски резултат		
15.	7200	464	Добитак	5.896	2.358
		31	Обавезе за порез на добит		1.769
		471	Резерве		1.769
			Обавезе за дивиденде		
			За расподељену добит		
				5.440.656	5.440.656

9.8. Пример

Трговинско предузеће „Тренд“ из Београда, имало је на дан 01. 01. т.г следеће билансне позиције (у динарима): основна средства 190.000, исправка вредности основних средстава 30.000, дугорочни и финансијски пласмани 140.000 аванси за основна средства 92.000, материјал 5.000, роба на путу 7.000, роба у складишту 860.000, разлика у цени робе 360.000, купци 24.000, девизни рачун 600.000 (10.000 €), жиро рачун 42.000, благајна 30.000, акцијски капитал – редовне акције 1.356.000, резерве 100.000, краткорочни кредити 76.000 и добављачи 68.000.

На основу предњих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу и прокњижити следеће економске промене у јануару имајући у виду да се обрачун периодичног резултата врши по методу укупних трошкова.

1. Приспела је роба са пута. Зависни трошкови набавке плаћни чеком износе 500 дин. Продајна вредност робе износи 12.000 дин.
2. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 5 год. а текућа година 5 година експлоатације. Прокњижити месечни трошак амортизације.
3. Исплаћено је из благајне раднику аконтација за службени пут у износу од 1.500 дин.
4. На име измирења обавезе од 42.000 добављачу је предата меница са роком доспећа 60 дана и уз каматну стопу 20% годишње.
5. Наплаћено је од купаца 16.000 дин. чиме је измирено потраживање од 17.500 дин., разлика је одобрени каса с конто.
6. Примљена је фактура за трошкове рекламе које разграничавамо на 6 месеци на 6.000 дин., за трошкове репрезентације на 900 дин., и трошкове огласа 450. дин.
7. Према излазним фактуркама продато је на кредит робе за 400.000 дин. Књижити приходе и расходе у вези продаје и остварену разлику у цени.
8. У току месеца настали су следећи трошкови: обрачунате зараде 300.000 дин., обрачунати порези на зараде 100.000 дин., обрачунати доприноси на зараде 75.000 дин., струја по фактури 1.800 дин., кирија плаћена чеком 300 дин., поштарина по фактури 100 дин., обрачунати трошкови рекламе 1.500 дин., обрачунати трошкови осигурања 500 дин., обрачуната камата 1.200 дин.
9. Радник се вратио са пута и поднео обрачун путних трошкова на 1.200 дин., разлика од 300 дин. примљене аконтације враћена је благајни.
10. Обавеза према добављачима од 20.000 дин је измирена исплатом са жиро рачуна по одбитку 5% каса с конта.
11. Откупили смо 100 комада сопствених редовних акција по цени од 80 дин. исплата са жиро рачуна (номинална вредност једне редовне акције је 100 дин.).

12. Примљено је без накнаде основно средство чије је набавна вредност 22.000 дин, а отписана вредност 17.000 дин. Уговором о преузимању преузета је отплата дугорочног кредита од 7.000 дин.
13. Наплаћено је преко жиро рачуна 10.000 дин. на име камате на дугорочне пласмане, а са жиро рачуна је исплаћено 1.000 дин. на име казне.
14. Закључити рачуне временских разграничења.
15. Утврдити и књижити финансијски резултат пословања по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

**Биланс стања ортачког трговинског предузећа „Тренд” Београд,
на дан 01. 01. т.г.**

Активи				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	190.000		1.	Акцијски капитал	1.356.000
2.	ИВОС	-30.000	160.000	2.	Резерве	100.000
3.	Дугорочни финансијски пласмани		140.000	3.	Краткорочни кредити	76.000
4.	Аванси за основна средства		92.000	4.	Добављачи	68.000
5.	Материјал		5.000			
6.	Роба на путу		7.000			
7.	Роба у складишту	860.000				
8.	Разлика у цени робе	-360.000	500.000			
9.	Купци		24.000			
10.	Девизни рачун		600.000			
11.	Жиро-рачун		42.000			
12.	Благајна		30.000			
			1.600.000			
						1.600.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		03 Дугорочни финансиски пласмани		029 Аванси за основна средства	
(пс)	190.000	(пс)	14.000	(пс)	92.000
(12)	22.000				
100 Материјал		1302 Роба на путу		1301 Роба у складишту	
(пс)	5.000	(пс)	7.000	(пс)	860.000
				(1)	400.000
				(1)	12.000
201 Купци		244 Девизни рачун		241 Жиро-рачун	
(пс)	24.000	(пс)	600.000	(пс)	42.000
(7)	400.00			(5)	16.000
				(13)	10.000
243 Благајна		0239 Исправка вредности основних средстава		13090 Разлика у цени робе	
(пс)	30.000		30.000 (пс)	(7а)	167.202
(9)	300		1.056 (2)		360.000 (пс)
			15.000 (12)		4.500 (1)
700 Рачун отварања главне књиге		300 Акцијски капитал – редовне акције		31 Резерве	
(пса)	1.375.000		1.356.000(пса)		100.000 (пса)
421 Краткорочни кредити		432 Добављачи		540 Трошкови амортизације	
	76.000 (пса)	(4) 42.000	68.000 (пса)	(2) 1.056	1.056 (15а)
		(10) 20.000	7.350 (6)		
			1.800 (8а)		
			100 (8в)		
2210 Потраживања од запослених по службеном послу		4359 Исправка вредности меничних обавеза		435 Меничне обавезе	
(3)	1.5000	(4) 1.400			43.400 (4)

ДЕВЕТА ГЛАВА

56	Финансијски расходи	2802	Разграничен трошкови рекламе	55	Трошкови непроизводних услуга
(5)	1.500	(6)	6.000	(6)	900
(8ћ)	1.200		1.500 (8г)	(8д)	500
			4.500 (14)		1.700 (15а)
53	Трошкови производних услуга	601	Реализација робе	601	Набавна вредност реализоване робе
(6)	450	(15)	400.000	400.000	(7)
(8б)	300				
(8в)	100				
(8г)	1.500				
(9)	1.200				
520	Трошкови нето зарада	522	Трошкови пореза на зараде	523	Трошкови доприноса на зараде
(8)	300.000	(8)	100.000	100.000	(15а)
45	Обавезе по основу брuto зарада	511	Трошкови материјала	4803	Разграничен обрачунати трошкова премије осигурања
	475.000	(8а)	1.800	1.800	(8д)
48	Разграничење трошкова камате	66	Финансијски приходи	036	Откупљене сопствене акције
	1.200 (8ћ)	(15)	11.000	1.000 (10)	
				10.000 (13)	
413	Дугорочни кредити	57	Ванредни расходи	2800	АВР – унапред плаћени трошкови рекламе и пропаганде
	7.000 (12)	(13а)	1.000	1.000 (15а)	
720	Рачун добитка - губитка	7201	Губитак		
(15а)	719.304	(15б)	308.304 (15б)		
	719.304		719.304		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пц	02		Основна средства	190.000	
	03		Дугорочни финансијски пласмани	140.000	
	029		Аванси за основна средства	92.000	
	100		Материјал	5.000	
	102		Роба на путу	7.000	
	1301		Роба у складишту	860.000	
	201		Купци	24.000	
	244		Девизни рачун	600.000	
	241		Жиро-рачун	42.000	
	243		Благајна	30.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		30.000
	13090		Разлика у цени робе		360.000
	700		Рачун отварања главне књиге		1.600.000
			По почетном билансу		
пса	700		Рачун отварања главне књиге	1.600.000	
	300		Акцијски капитал – редовне акције		1.356.000
	31		Резерве		100.000
	421		Краткорочни кредити		76.000
	432		Добављачи		68.000
			По почетном билансу		
	1. 1301		Роба	12.000	
		1302	Роба на путу		7.000
		241	Жиро-рачун		500
		13090	Разлика у цени робе		4.500
2.	2. 540		За приспелу робу		
		0239	Трошкови амортизације	1.056	1.056
			Исправка вредности основних средстава		
			За месечне трошкове амортизације		
3.	3. 2210		Потраживања запослених по службеном послу	1.500	
		243	Благајна		1.500
			Према благајничком извештају		
4.	4. 432		Добављачи	42.000	
		4359	Исправка вредности меничних обавеза	1.400	
		435	Меничне обавезе		43.400
			За предату меници добављачу		
5.	5. 241		Жиро-рачун	16.000	
		56	Финансијски расход	1.500	
			Купци		17.500
			Према изводу банке		
			пренос на страну 2	3.665.456	3.665.456

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
6.	2802 55 53	432	пренос са стране 1 Разграничење трошкова рекламе Трошкови непроизводних услуга Трошкови производних услуга Добављачи Према фактурама	3.665.456 6.000 900 450	3.665.456 7.350
7.	201	601	Купци Реализација робе За приходе у вези продаје	400.000	400.000
7а.	501 130090	1301	Набавна вредност реализоване робе Разлика у цени робе Роба у складишту За расходе у вези продаје робе	232.798 167.202	400.000
8.	520 522 523	45	Трошкови нето зарада Трошкови пореза на зараде Трошкови доприноса на зараде Обавезе по основу зарада За обрачунате зараде	300.000 100.000 75.000	475.000
8а.	511	432	Трошкови материјала Добављачи Према фактури	1.800	1.800
8б.	53	241	Трошкови производних услуга Жиро-рачун Према изводу банке	300	300
8в.	53	432	Трошкови производних услуга Добављачи Према фактури	100	100
8г.	53	2802	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе За обрачунате трошкове рекламе	1.500	1.500
8д.	55	4803	Трошкови непроизводних услуга Разграничен обрачунати трошкови премије осигурања За обрачунате трошкове осигурања	500	500
8ђ.	56	48	Финансијски расходи Разграничење трошкова камате За обрачунату камату	1.200	1.200
9.	53	243	Трошкови производних услуга Благајна Остале потраживања	1.200 300	1.500
10.	432	241 66	Добављачи Жиро-рачун Финансијски приходи Према изводу банке	20.000	19.000 1.000
			пренос на страницу 3	4.974.706	4.974.706

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
11.	036	241	пренос са стране 2	4.974.706	4.974.706
			Откупљене сопствене акције Жиро-рачун За откупљене сопствене акције	8.000	8.000
12.	02	0239	Основна средства ИВОС Дугорочни кредити За примљено основно средство	22.000	15.000 7.000
13.	241	413	Жиро-рачун Финансијски приход Према изводу	10.000	10.000
13a.	57	66	Ванредни расход Жиро-рачун Према изводу банке	1.000	1.000
14.	2802	241	АВР – унапред плаћени трошкови рекламе и пропаганде Разграничење трошкова рекламе и пропаганде За закључење рачуна	4.500	4.500
15.	601	720	Реализација робе Финансијски приходи Рачун добитка – губитка За закључење рачуна прихода	400.000 11.000	411.000
15a.	66	501	Рачун добитка – губитка Набавна вредност реализоване робе	719.304	232.798
		540	Трошкови амортизације		1.056
		55	Трошкови непроизводних услуга		1.400
		53	Трошкови производних услуга		3.550
		520	Трошкови на зараде		300.000
		522	Трошкови пореза на зараде		100.000
		523	Трошкови доприноса на зараде		75.000
		511	Трошкови материјала		1.800
		56	Финансијски расход		2.700
		55	Ванредни расход		1.000
			За закључење конта расхода		
15б.	7201	720	Рачун губитка Рачун добитка или губитка За губитак	308.304	308.304
				6.458.814	6.458.814

9.9. Пример

Инокосно трговинско предузеће „Ц маркет” из Београда има на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	900.000
Исправка вредности основних средстава	300.000
Добављачи	180.000
Дугорочни кредити	500.000
Жиро-рачун	400.000
Благајна	56.000
Роба на залихи	100.000
Инокосни капитал	1.110.000
Амбалажа на залихи	10.000
Ситан инвентар на залихи	50.000
Купци	250.000
Разграничење трошкова рекламе	24.000
Краткорочни кредити	100.000
Аванси за основна средства	50.000
Дугорочни пласмани	150.000
Основна средства у припреми	200.000

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити пословне књиге а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду:

- Евиденција робе врши се и аналитички, за обрачун набавне вредности реализоване робе користи се ЛИФО метод.
- Обрачун финансијског резултата врши се по методу трошкова продатих учинака. Стање на аналитичким рачунима је следеће:

Д	Роба „А”	П	Д	Роба „Б”	П
(0) $1.000 \times 60 = 60.000$			(0) $1.000 \times 40 = 40.000$		

1. Према нашој пријемници примљено је у магацин 500 кг. робе „А” по фактурној цени од 70 дин. за 1 кг. и 500 кг. робе „Б” по фактурној цени од 50 дин. за 1 кг. Фактура није примљена. Зависни трошкови набавке робе износе 5 дин. по кг. набављене робе и плаћени су чеком.
2. Од извођача радова на грађевинском објекту примљена је друга приврамена ситуација на износ од 300.000 дин. Ситуација је исплаћена из дугорочног кредита по одбитку аванса.
3. Исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин власнику капитала на име делимичног повлачења улога. Истовремено је власнику капитала исплаћено 5.000 дин. из благајне на име личних расхода.

4. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа, ако је процењени век трајања основних средстава 9 година, а текућа година четврта година отписа. Прокњижити месечни трошак амортизације.
5. Издано је у употребу амбалаже неизвесног века трајања у вредности од 5.000 дин и амбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 4.000 дин.
6. Ради измирења дуга од 50.000 дин. један купац нам је послао меницу са роком доспећа од 90 дана и уз каматну стопу од 12 % годишње .
7. Примљена је фактура за инвестиционо одржавање основних средстава на износ од 40.000 дин., а овај износ се разграничава на 2 године .
8. У циљу докапитализације власник капитала унео је опреме у предузеће у износу од 80.000 дин и уплатио на жиро-рачуун 70.000 дин.
9. Према излазним фактурама продато је 1.100 кг. робе „А” и 600 кг. робе „Б”. Купцу је одобрено 1% количинског рабата и 2% каса сконта са роком плаћања од 7 дана. Продата вредност робе је 150.000 дин.
10. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови: обрачунати нето лични дохоци 15.000 дин., обрачунати порези из личних доходака 3.000 дин., обрачунати доприноси из личних доходака 5.000 дин., обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава 20.000 дин., обрачунати трошкови рекламе 2.000 дин., трошкови електричне енергије према фактури 5.000 дин. и трошкови платног промета плаћени са жиро-рачуна 3.000 дин.
11. Примљена је коначна ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на износ од 500.000 дин. Ситуација је исплаћена из одобреног дугорочног кредита. Објекат је стављен у употребу.
12. Купац из става 9 уплатио је свој дуг по одбитку 2% каса сконта. Примљена је од добављача фактура за испоручену робу из става 1. Такође је наплаћено менично потраживање у целини.
13. Преко жиро-рачуна наплаћено је отписано потраживање из прошле године у износу од 20.000 дин. Истовремено је из благајне исплаћено 5.000 дин на име казне изречене од стране тржишног инспектора.
14. Закључити рачуне временских разграничења и лични рачун власника капитала.
15. Обрачунати и прокњижити периодични резултат по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

Биланс стања трговинског предузећа „Ц маркет” АД Београд на дан 01.01. т.г.

Активи					Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1..	Основна средства	900.000		1.	Добављачи	180.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-300.000	600.000	2.	Краткорочни кредити	100.000
3.	Жиро-рачун		400.000	3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Благајна		56.000	4.	Инокосни капитал	1.110.000
5.	Роба на залихи		100.000			
6.	Амбалажа на залихи		10.000			
7.	Ситан инвентар на залихи		50.000			
8.	Купци		250.000			
9.	Разграничење трошкова рекламе		24.000			
10.	Аванси за основна средства		50.000			
11.	Дугорочни пласмани		150.000			
12.	Основна средства у припреми		200.000			
			1.890.000			1.890.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	241	Жиро-рачун	243	Благајна
(0)	900.000	(0)	400.000	5.000	(1) 5.000 (3a)
((8))	80.000	(8)	70.000	50.000	(3)
(116)	500.000	(12)	145.530	3.000(10б)	
		((13))	200.000		
		(12б)	51.500		

130	Роба на залихама	10042	Амбалажа на залихама	10040	Ситан инвентар на залихама
(0)	100.000	(0)	10.000	5.000	(5)
((1))	65.000			4.000	(5a)

201	Купци	029	Аванси за основна средства	03	Дугорочни пласмани
(0)	250.000	(0)	50.000	50.000	(2a)
(9)	150.000				
	148.500	(12)			

028	Основна средства у припреми	2803	Разграничење трошкова рекламе	0239	Исправка вредности основных средстава
(0)	200.000	(0)	24.000	24.000	(14)
(2)	100.000				
(11)	200.000				

700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи	413	Дугорочни кредити
(0)	1.890.000	(2a)	100.000	180.000	(0) 500.000 (0)
		(11a)	200.000	100.000	50.000 (2a)
				40.000	200.000 (11a)
				5.000(10д)	
				200.000	(11)
				60.000	(12a)

30	Инокосни капитал	421	Краткорочни кредити	4321	Добављачи за нефактурисану робу
(3)	50.000	(0)	100.000	(0)	
(14б)	5.000	150.000	(8)	(12a)	60.000 (1)

ДЕВЕТА ГЛАВА

722	Лична примања власника капитала	540	Трошкови амортизације	511	Трошкови материјала
(3a)	5.000	(4)	10.000	(5)	2.500
				(5a)	4.000
					6.500
					6.500
10043	Амбалажа у употреби 50%	236	Менична потраживања	2369	Исправка вредности меничних потраживања
(5)	2.500	(6)	51.500		1.500 (6)
2806	Разграниченчи трошкови инвестиционог одржавања	601	Приходи од продаје робе	501	Набавна вредност продате робе
(7)	40.000	(9a)	1.500	(96)	105.000
		(15)	148.500		105.000 (15a)
			150.000		150.000
520	Трошкови нето зарада	450	Обавезе за нето зараде	522	Трошкови пореза на зараде
(10)	15.000		15.000 (10)	(10a)	3.000
					3.000 (15a)
460	Обавезе по основу пореза на зараде	523	Трошкови доприноса на зараде	461	Обавезе за доприносе на зараде
		(106)	5.000		5.000 (106)
532	Трошкови инвестиционог одржавања основних средстава	4806	Разграниченчи обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава	535	Трошкови рекламе и пропаганде
(10б)	20.000	(14a)	20.000	(10г)	2.000
					2.000 (15a)
4803	Разграниченчи трошкови рекламе	513	Трошкови електричне енергије	544	Трошкови платног промета
(14)	2.000	(10д)	5.000	(10ђ)	3.000
					3.000(15a)
57	Ванредни расходи	67	Ванредни приходи	56	Финансијски расходи
(13а)	5.000	(15)	20.000	(12)	2.970
	5.000(15a)		20.000 (13)		2.970(15a)

			АВР – унапред плаћени трошкови инвести- ционог одржавања	
66	Финансијски приходи	2803	АВР – унапред плаћени трошкови рекламе	2806
(15)	1.500	1.500 (126)	(14) 22.000	(14a) 20.000

	Рачун добитка или губитка		7201	Рачун губитка
720	182.470	170.000 (15)	(15a)	12.470 (15b)

ГЛАВНА КЊИГА II

Д	Роба „А”		П
(0)	1.000 × 60 = 60.000	500 × 75 = 37.500	(9)
(1)	500 × 75 = 37.500	600 × 60 = 36.000	(9)

Д	Роба „Б”		П
(0)	1.000 × 40 = 40.000	500 × 55 = 27.500	(9)
(1)	500 × 55 = 27.500	100 × 40 = 4.000	(9)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	02		Основна средства	900.000	
	241		Жиро-рачун	400.000	
	243		Благајна	56.000	
	130		Роба на залихи	100.000	
	10042		Амбалажа на залихи	10.000	
	10040		Ситан инвентар на залихи	50.000	
	201		Купци	250.000	
	029		Аванси за основна средства	50.000	
	03		Дугорочни пласмани	150.000	
	028		Основна средства у припреми	200.000	
	2803	0239	Разграничење трошкова рекламе Исправка вредности основних средстава	24.000	300.000
		700	Рачун отварања главне књиге За отварање почетне активе		1.890.000
		700	Рачун отварања главне књиге Добављачи Дугорочни кредити Инокосни капитал Краткорочни кредити За отварање почетне пасиве	1.890.000	180.000 500.000 1.110.000 100.000
1.	130	241	Роба на залихама Жиро-рачун Добављачи за нефактурисану робу За пријем материјала	65.000	5.000 60.000
2.	028	432	Основна средства у припреми Добављачи За примљену 2. привремену ситуацију	100.000	100.000
2a.	432	029	Добављачи Аванси за основна средства	100.000	50.000
		413	Дугорочни кредити За исплату 2. привремене ситуације		50.000
3.	30	241	Инокосни капитал Жиро-рачун За делимично повлачење улога власника капитала	50.000	50.000
3a.	722	243	Лична примања власника капитала Благајна За личне потребе власника капитала	5.000	5.000
			пренос на страну 2	4.400.000	4.400.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
4.	540	0239	пренос са стране 1 Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава За месечни трошак амортизације	4.400.000 10.000	4.400.000 10.000
5.	511 10043	10042	Трошкови материјала Амбалажа у употреби Амбалажа на залихама За употребу амбалаже неизвесног века трајања	2.500 2.500	5.000
5a.	511	10042	Трошкови материјала Амбалажа на залихама За трошкове амбалаже једнократне употребе	4.000	4.000
6.	236	201 2369	Менична потраживања Купци Исправка вредности меничних потраживања За измирење дуга путем менице	51.500	50.000 1.500
7.	2806	432	Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања Добављачи За примљену фактуру за инвестиционог одржавања	40.000	40.000
8.	02 241	30	Основна средства Жиро-рачун Инокосни капитал За унос власника капитала у циљу докапитализације	80.000 70.000	150.000
9.	201	601	Купци Приходи од продаје робе Према излазним фактурама	150.000	150.000
9a.	601	201	Приходи од продаје робе Купци За одобрен количински работ	1.500	1.500
9б.	501	130	Набавна вредност продате робе Роба на залихама За интерну реализацију продате робе	105.000	105.000
10.	520	450	Трошкови нето зарада Обавезе за нето зараде За обрачунате нето зараде (личне доходке)	15.000	15.000
			пренос на страну 3	4.932.000	4.932.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
10а.	522	460	пренос са стране 2 Трошкови пореза на зараде Обавезе за порезе на зараде За обрачунате порезе на зараде	4.932.000 3.000	4.932.000 3.000
10б.	523	461	Трошкови доприноса на зараде Обавезе за доприносе на зараде За обрачунате доприносе на зараде	5.000	5.000
10в.	532	4806	Трошкови инвестиционог одржавања основних средстава Разграничен обрачунати трошкови инвестиционог одржавања ОС За обрачунате трошкове инвестиционог одржавања	20.000	20.000
10г.	535	4803	Трошкови рекламе Разграничен трошкови рекламе За обрачунате трошкове рекламе	20.000	20.000
10д.	513	432	Трошкови електричне енергије Добављачи За трошкове електричне енергије по фактури	5.000	5.000
10ћ.	554	241	Трошкови платног промета Жиро-рачун За плаћене трошкове платног промета	3.000	3.000
11.	028	432	Основна средства у припреми Добављачи За примљену коначну ситуацију	200.000	200.000
11а.	432	413	Добављачи Дугорочни кредити За исплаћену коначну ситуацију	200.000	200.000
11б.	02	028	Основна средства Основна средства у припреми За стављање објекта у употребу	500.000	500.000
12.	241 56	201	Жиро-рачун Финансијски расходи Купци За уплату купца са искоришћеним каса сконтом	145.530 2.970	148.500
12а.	4321	432	Добављачи за нефактурисану робу Добављачи За примљену фактуру за испоручену робу	60.000	60.000
			пренос на страницу 4	6.096.500	6.096.500

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
12б.	241 2369	236 66	пренос са стране 3 Жиро-рачун ИВ меничних потраживања Менична потраживања Финансијски приход За наплату меничног потраж. у целини	6.096.500 51.500 1.500	6.096.500 51.500 1.500
13.	241	67	Жиро-рачун Ванредни приходи За неплаћено отписано потраживање	20.000	20.000
13а.	57	243	Ванредни расходи Благајна За плаћену казну	5.000	5.000
14.	4803 2803	2803	Разграничен обрачунати трошкови рекламе АВР-унапред плаћени трошкови рекламе АВР-унапред плаћени трошкови рекламе За закључење рачуна	2.000 22.000	24.000
14а.	4806 2806	2806	АВР-унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања ОС ПВР-обрачунати трошкови инвестиционог одржавања ОС Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања За закључење рачуна	20.000 20.000	40.000
14б.	30	722	Инокосни капитал Лична примања власника капитала За закључење рачуна	5.000	5.000
15.	601 66 67	720	Приходи од продаје робе Финансијски приходи Ванредни приходи Рачун добитка или губитка За закључење конта прихода	148.500 1.500 20.000	170.000
			пренос на страну 5	6.413.500	6.413.500

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15a.	720		пренос са стране 4	6.413.500	6.413.500
		540	Рачун добитка или губитка	182.470	
		511	Трошкови амортизације		10.000
		501	Трошкови материјала		6.500
		520	Набавна вредност продате робе		105.000
		522	Трошкови нето зарада		15.000
		523	Трошкови пореза на зараде		3.000
		535	Трошкови доприноса на зараде		5.000
		5132	Трошкови рекламе		2.000
		555	Трошкови електричне енергије		5.000
		532	Трошкови платног промета		3.000
		56	Трошкови инвестиционог одржавања основних средстава		20.000
		57	Финансијски расходи		2.970
			Ванредни расходи		5.000
			За закључење конта расхода		
15б.	7201	720	Рачун губитка	12.470	
			Рачун добитка или губитка		12.470
			За губитак		
				6.608.440	6.608.440

9.10. Пример

Производно предузеће је на дан 01.01. т.г. имало следеће стање средстава и извора средстава (у динарима): основна средства 120.000, исправка вредности основних средстава 35.000, материјал 13.000, одступања од планске цене материјала 1.000 (негативно одступање), ситан инвентар на залихи 4.000, ситан инвентар у употреби – 50% 1.000, готови производи 17.000, менична потраживања 13.000, исправка вредности меничних потраживања 3.000, купци 7.000, спорна потраживања 1.500, исправка вредности спорних потраживања 500, добављачи – дужници 5.000, жиро-рачун 20.000, благајна 500, разграничење трошкова рекламе 24.000, сопствени капитал 134.000, краткорочни кредити 40.000, добављачи 10.500 и купци – повериоци 4.000.

Саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду да се обрачун периодичног резултата врши по методу укупних трошкова.

1. Према нашој пријемници примљено је материјала у вредности од 7.000 дин. Фактура није примљена. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 500 дин. Планска набавна вредност материјала износи 8.000 дин.
2. Купљено је половно основно средство за 1.000 дин. Набавна вредност овог средства износила је 2.000 дин. а отписана вредност 1.200 дин.
3. Према требовањима издато је у производњу материјала у вредности од 12.000 дин. Такође је према требовањима издат у производњу ситан инвентар неизвесног рока трајања у вредности од 3.000 дин.
4. Према пресуди купац у спору уплатио је на наш жиро-рачун 1.100 дин. на име коначне ликвидације дуга.
5. Реализовано је на кредит 40% готових производа чија продајна вредност износи 9.000 дин. Књижити приходе и расходе у вези продаје.
6. На основу пробног листа купаца констатовано је да потражни салдо износи 600 дин., док је на основу пробног листа добављача констатовано а дуговни салдо износи 500 дин. Извршити одговарајућа књижења.
7. Расходовано је 40% ситног инвентара у употреби неизвесног рока трајања. Вредност отпадака процењена је на 100 дин.
8. Примљена је фактура за зависне трошкове набавке материјала из става 1. на износ од 400 дин. Прокњижити дату промену и закључити одговарајуће рачуне.
9. Обрачунати и књижити део исправке вредности материјала који се односи на утрошени материјал
10. Примљена је без накнаде једна машина чија је набавна вредност износила 4.400 дин., а отписана вредност 3.400 дин. Преузели смо обавезу отпрате кредита од 1.400 дин.

11. Неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 300 дин. док ненаплаћени ванредни приходи који се односе такође на текућу годину износе 100 дин.
12. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 15 год., а текућа година пета година отписа. Прокњижити месечни трошак амортизације.
13. Наплаћено је менично потраживање у целини.
14. У току месеца настали су следећи трошкови :ситан инвентар који се троши једнократном употребом 1.000 дин. обрачунати трошкови рекламе 2.000 дин., ПТТ услуге плаћене у готову 500 дин., обрачунате нето зараде 10.000 дин., обрачунати порези на зараде 6.000 дин., обрачунати доприноси на зараде 3.000 дин., трошкови текућег одржавања основних средстава по фактури 3.000 дин., трошкови репрезентације плаћени са жиро-рачуна 1.500 дин.
15. Обрачунати и прокњижити периодични резултат.

Биланс стања предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активи				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	120.000		1.	Сопствени капитал	134.000
2.	ИВОС	-35.000		2.	Краткорочни кредити	40.000
3.	Материјал	13.000		3.	Добављачи	10.500
4.	Одступање од планиране цене материјала	+1.000		4.	Купци - повериоци	4.000
5.	Ситан инвентар на залихи					
6.	Ситан инвентар у употреби неизвесног рока трајања					
7.	Готови производи					
8.	Менична потраживања					
9.	Исправка вредности меничних потраживања					
10.	Купци					
11.	Спорна потраживања					
12.	Исправка вредности спорних потраживања					
13.	Добављачи – дужници					
14.	Жиро-рачун					
15.	Благајна					
16.	Разграничење трошкова рекламе					
			188.500			188.500

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			100 Материјал			10040 Ситан инвентар на залихи		
(пс) 120.000			(пс) 13.000	12.000	(3)	(пс) 4.000	3.000	(3а)
(2) 2.000			(1) 8.000				1.000	(14)
(10) 4.400								

Ситан инвентар у употреби неизвесног века трајања – 50%			120 Готови производи			236 Менична потраживања		
10041 (пс) 1.000		1.000 (7)	(пс) 17.000	6.800	(5а)	(пс) 13.000	13.000	(13)
(3а) 1.500								

201 Купци			2014 Спорна потраживања			4322 Добављачи - дужници		
(пс) 7.000		4.000 (0/1)	(пс) 1.500	1.100	(4)	(пс) 5.000	5.000	(0)
(5) 9.000				400	(4а)	(6а) 500		
(6) 600								

241 Жиро-рачун			243 Благајна			2802 Разграничење трошкова рекламе		
(пс) 20.000		1.500 (14e)	(пс) 500	500(14б)		(пс) 24.000	2.000 (14a)	
(4) 1.100								
(13) 13.000								

0239 Исправка вредности основних средстава			1009 Одступање од планске набавне цене материјала			0269 Исправка вредности меничних потраживања		
	35.000 ((пс)		(пс) 1.000	500	(1)	(13а) 3.000	3.000	(пс)
	1.000 (2)			100	(8а)			
	3.000 (10)			229	(9)			
	917 (12)							

20149 Исправка вредности спорних потраживања			700 Рачун отварања главне књиге			30 Сопствени капитал		
(4а) 500		500 (пс)	(пса) 188.500	188.500	(пс)		134.000 (пса)	

421	Краткорочни кредити	432	Добављачи	2012	Купци - повериоци
	40.000 (пса)	(0)	5.000	10.500 (пса)	4.000 (пса)
				1.000 (2)	600 (6)
				500 (6a)	
				400 (8)	
				3.000(14б)	
4321	Добављачи за нефактурисани материјал	4813	Разграничење зависних трошкова набавке	511	Трошкови материјала
	7.000 (1)	(8)	400	500 (1)	12.000
		(8a)	100		1.500
				(9) 229	
				(14) 1.000	
67	Ванредни приходи	610	Реализација готових производа	510	Трошкови реализованих готових производа
(15)	200	(15)	9.000	9.000 (5)	6.800
	100 (4a)				6.800 (15a)
	100 (11a)				
027	Отпаци	413	Дугорочни кредити	57	Ванредни расходи
(7)	100			(11)	300
			1.400 (10)		300 (15a)
48	Остала П.В.Р.	28	Остала А.В.Р.	540	Трошкови амортизације
	300 (11)	(11a)	100	(12)	917
					917 (15a)
66	Финансијски приход	535	Трошкови рекламе и пропаганде	5121	Трошкови ПТТ услуга
(15)	3.000	(14а)	2.000	(14б)	500
	3.000 (13a)		2.000 (15a)		500 (15a)
520	Трошкови зарада	450	Обавезе за нето зараде	522	Трошкови пореза на зараде
(14в)	10.000		10.000 (14в)	(14г)	6.000
	10.000 (15a)				
460	Обавезе за порезе на зараде	523	Трошкови доприноса на зараде	461	Обавезе по основу доприноса на зараде
	6.000 (14в)	(14д)	3.000		3.000 (14д)
			3.000 (15a)		

ДЕВЕТА ГЛАВА

<u>532</u>	<u>Трошкови услуга</u>		<u>522</u>	<u>Трошкови</u>		<u>720</u>	<u>Рачун добитка - губитка</u>	
	<u>одржавања</u>			<u>репрезентације</u>				
(14б)	3.000		(14e)	1.500		1.500 (15a)		
<u>7201</u>	<u>Рачун губитка</u>							
(15б)	37.446							

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	02		Основна средства	120.000	
	100		Материјал	13.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	4.000	
	10041		Ситан инвентар у употреби трајања (50%)	1.000	
	120		Готови производи	17.000	
	236		Менична потраживања	13.000	
	201		Купци	7.000	
	2014		Спорна потраживања	1.500	
	4322		Добављачи – дужници	5.000	
	241		Жиро-рачун	20.000	
	243		Благајна	500	
	4802		Разграничење трошкова рекламе	24.000	
	1009		Одступање од планске цене материјала	1.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		35.000
	2369		Исправка вредности меничних потраживања		3.000
	20149		Исправка вредности спорних потраживања		500
	700		Рачун отварања главне књиге		188.500
			За почетну активу		
пса	700		Рачун отварања главне књиге	188.500	
	30		Сопствени капитал		134.000
	421		Краткорочни кредити		40.000
	432		Добављачи		10.500
	2012		Купци – повериоци		4.000
			За почетну пасиву		
0.	432		Добављачи	5.000	
	4322		Добављачи – дужници		5.000
			За закључак рачуна добављачи – дужници		
0/1	2012		Купци – повериоци	4.000	
	201		Купци		4.000
			За закључак рачуна купци – повериоци		
1.	100		Материјал	8.000	
	4321		Добављачи за нефактурисан материјал		7.000
	4813		Разграничење зависних трошкова набавке материјала		500
	1009		Одступање од ПНЦ материјала		500
			За примљени материјал		
			пренос на страну 2	432.500	432.500

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
2.	02	432 0239	пренос са стране 1 Основна средства Добављачи за основна средства Исправ. вред. основних средстава За набавку половиног основног средства	432.500 2.000	432.500 1.000 1.000
3.	511	100	Трошкови материјала Материјал За требовање	12.000	12.000
3a.	511 10041	10040	Трошкови материјала Ситан инвентар у употреби 50% Ситан инвентар на залихама За требовање	1.500 1.500	3.000
4.	241	2014	Жиро-рачун Сумњива и спорна потраживања За уплату купца у спору	1.100	1.100
4a.	20149	2014 67	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања Сумњива и спорна потраживања Ванредни приходи За коначну ликвида.сумњива и спорна потраживања	500	400 100
5.	201	610	Купци Реализација готових производа За приходе од продаје	9.000	9.000
5a.	510	120	Трошкови реализованих готових производа Готови производи За расходе у вези продаје	6.800	6.800
6.	201	2012	Купци Купци - повериоци За предзакључна књижења	600	600
6a.	4322	432	Добављачи – дужници Добављачи За предзакључна књижења	500	500
7.	511 027	10041	Трошкови материјала Отпаци Ситан инвентар у употреби неизвесног века трајања За расход ситног инвентара у употреби 40%	900 100	1.000
8.	2813	432	Разгран. зависних трошкова набавке материјала Добављачи По фактури	400	400
			пренос на страну 3	469.400	469.400

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
8a.	2813		пренос са стране 2	469.400	469.400
		1009	Разграничење зависних трошкова набавке материјала Одступање од планске цене материјала За закључак рачуна разграничења ЗТН материјала	100	100
9.	511	109	Трошкови материјала Одступања од ПНЦ материјала За књижење дела одступања од ПНЦ материјала	229	229
10.	02	0239	Основна средства ИВОС	4.400	3.000
		413	Дугорочни кредити За примање машине		1.400
11.	57	48	Ванредни расходи Остале обавезе За неисплаћене ванредне расходе	300	300
11a.	28	67	Остале потраживања Ванредни приходи За ненаплаћене ванредне приходе	100	100
12.	540	0239	Трошкови амортизације ИВОС	917	917
13.	241	236	За месечни трошак амортизације Жиро-рачун Менична потраживања По изводу	13.000	13.000
13a.	2369	66	ИВ меничних потраживања Финансијски приходи За дефинитивну наплату меничних потраживања	3.000	3.000
14.	511	10040	Трошкови материјала Ситан инвентар на залихама По требовању	1.000	1.000
14a.	53	2802	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе За обрачунату рекламу	2.000	2.000
14б.	53	243	Трошкови производних услуга Благајна За обрачунате ПТТ услуге	500	500
14в.	520	450	Трошкови зарада Обавезе по основу зарада За обрачунате нето зараде	10.000	10.000
			пренос на страну 4	504.946	504.946

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
14г.	522	460	пренос са стране 3 Трошкови пореза на зараде Обавезе по основу пореза на зараде За порезе на зараде	504.946 6.000	504.946 6.000
14д.	523	461	Трошкови доприноса на зараде Обавезе по основу доприноса на зараде За доприносе на зараде	3.000	3.000
14ћ.	532	432	Трошкови услуга одржавања Добављачи По фактури	3.000	3.000
14е.	552	241	Трошкови репрезентације Жиро-рачун По изводу	1.500	1.500
15.	610 66 67	720	Реализација готових производа Финансијски приходи Ванредни приходи Рачун добитка – губитка За закључење рачуна прихода	9.000 3.000 200	12.200
15а.	720	511 510 57 540 535 5121 520 522 523 532 552	Рачун добитка – губитка Трошкови материјала Трошкови реализација готових производа Ванредни расходи Трошкови амортизације Трошкови рекламе и пропаганде Трошкови ПТТ услуга Трошкови зарада Трошкови пореза на зараде Трошкови доприноса на зараде Трошкови услуга одржавања Трошкови репрезентације За закључење рачуна расхода	49.646	15.629 6.800 300 917 2.000 500 10.000 6.000 3.000 3.000 1.500
15б.	7201	720	Рачун губитка Рачун добитка – губитка За губитак	37.446	37.446
				617.738	617.738

9.11. Пример

Ортачко производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	1.200.000
Исправка вредности основних средстава	600.000
Купци – повериоци	20.000
Добављачи	150.000
Дугорочни кредити	400.000
Краткорочни кредити	100.000
Капитал ортака „А”	1.000.000
Капитал ортака „Б”	1.000.000
Жиро-рачун	400.000
Готови производи	720.000
Материјал	200.000
Ситан инвентар на залихама	50.000
Добављачи – дужници	10.000
Сумњива и спорна потраживања	12.000
Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	2.000
Благајна	50.000
Дугорочни пласмани	300.000
Недовршена производња	450.000
Купци	180.000
Резерве	300.000

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу I степена, а затим прокњижити следеће пословне промене, имајући у виду следеће претпоставке:

- Обрачун финансијског резултата врши се по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу
- Евиденција материјала води се аналитички, за обрачун трошкова материјала користи се ЛИФО метод. Стање на аналитичким рачунима је следеће:

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0)	$1.000 \times 150 = 150.000$	

Улаз	Материјал „Б”	Излаз
(0)	$1.000 \times 50 = 50.000$	

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 500 кг материјала „А” и 400 кг материјала „Б”. Фактурна цена материјала „А” износи 160 динара/кг, а материјала „Б” 50 динара/кг. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 20 динара/кг набављеног материјала. Добављач одобрава 2% каса сконта са роком плаћања 7 дана.
2. Примљено је баз накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 220.000 динара, а отписана вредност 170.000 динара. Уговором је преузета обавеза отплате дугорочног кредита у износу од 70.000 динара.

3. Обрачунати годишњу амортизацију уз примену двоструке линеарне стопе, ако је процењени век трајања основних средстава 10 година. Прокњижити месечни трошак амортизације.
4. Према требовању издато је у производњу 700 кг материјала „А” и 500 кг материјала „Б”. Такође је издат у производњу ситан инвентар који се калкулативно отписује у року од 6 месеци у износу од 12.000 динара.
5. Према изводу са жиро-рачуна:
  - Исплаћено је 24.000 динара на име годишње премије осигурања
  - Наплаћено је 8.000 динара на име дефинитивне наплате спорног потраживања
  - Исплаћено је 30.000 динара на име личних расхода ортака „А” и
  - Исплаћено је 100.000 динара на име делимичног повлачења улога ортака „Б”.
6. Ради измирења дуга од 50.000 динара један купац нам је послао меницу са роком доспећа од 90 дана уз каматну стопу 12% годишње.
7. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1000 кг материјала „А” по фактурној цени од 170 динара. Зависни трошкови набавке материјала у износу од 20.000 динара плаћени су чеком.
8. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 1 по одбитку 2% каса сконта.
9. Према требовањима издато је у производњу 1.100 кг материјала „А”.
10. У току месеца настали су следећи трошкови: за електричну енергију по фактури 1.000 динара, обрачунати трошкови премије осигурања 2.000 динара, обрачунате камате на дугорочне кредите 5.000 динара, обрачунати трошкови ситног инвентара у употреби који се калкулативно отписује 2.000 динара, обрачунате бруто зараде 60.000 динара (нето зараде 40.000 динара, порези на зараде 12.000 динара и доприноси на зараде 5.000).
11. Од укупно насталих трошкова на производњу се односи 80%, а на управу и продају по 10%. Књижити распоред трошкова. Завршено је 90% производње и готови производи су предати у складиште по цени коштања.
12. Продато је готових производа за 560.000 динара и то за готово 60.000 динара, а остатак на кредит. Купцима којима је извршена продаја на кредит понуђен је каса сконто 2%, цена коштања продатих готових производа је 400.000 динара.
13. Одлучено је да се расходује ситан инвентар у употреби који се калкулативно описује.
14. Обрачунати и прокњижити корекцију вредности залиха.
15. Обрачунати и књижити периодични резултат.
16. Обрачунати 20% пореза на добит. Остатак расподелити 50% на зараде, а 50% на акумулацију.

Биланс стања на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива	
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	1.200.000	1.	Купци повериоци	20.000
2.	ИВОС	-600.000	2.	Добављачи	150.000
3.	Жиро-рачун	600.000	3.	Дугорочни кредити	400.000
4.	Готови производи	400.000	4.	Краткорочни кредити	100.000
5.	Материјал	720.000	5.	Капитал ортака „А”	1.000.000
6.	Ситан инвентар на залихама	200.000	6.	Капитал ортака „Б”	1.000.000
7.	Добављачи – дужници	50.000	7.	Резерве	300.000
8.	Спорна потраживања	10.000			
9.	Исправка вредности спорних потраживања	12.000			
10.	Благајна	-2.000			
11.	Дугорочни пласмани	50.000			
12.	Недовршена производња	300.000			
13.	Купци	450.000			
		180.000			
		2.970.000			2.970.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02	Основна средства	241	Жиро-рачун	120	Готови производи
(0)	1.200.000	(0)	400.000	24.000	(5)
(2)	220.000	(5a)	8.000	30.000	(5б)
				100.000	(5в)
				20.000	(7)
				98.000	(8)

100	Материјал	10040	Ситан инвентар на залихи	4323	Добављачи – дужници
(0)	200.000	153.000	(4)	(0)	50.000
(1)	118.000	205.000	(9)		12.000
(7)	190.000				(4а)

2014	Спорна потраживања	243	Благајна	03	Дугорочни пласмани
(0)	12.000	12.000	(5а)	(0)	300.000

110	Недовршена производња	201	Купци	Исправка вредности основних средстава	
(0)	450.000	369.800	(14)	(0)	600.000 (0)

2014	Исправка вредности спорних потраживања	701	Рачун отварања главне књиге	2015	Купци – повериоци
(5а)	2.000	2.000	(0)	(0)	2.970.000 2.970.000 (0)

432	Добављачи	413	Дугорочни кредити	421	Краткорочни кредити
(0/0)	10.000	150.000	(0)		40.000 (0)
(8)	100.000	100.000	(1)		70.000 (2)
		170.000	(7)		
		1.000	(10)		

30/а	Капитал ортака „А”	30/Б	Капитал ортака „Б”	31	Резерве
(5в)	10.000	1.000.000	(0)	(5в)	100.000 1.000.000 (0)
		11.400	(16)		11.400 (16)

Обрачунати зависни трошкови набавке		
4813	материјала	540 Трошкови амортизације
	18.000 (1)	(3) 10.000 20.000 (15a)
10041	Ситан инвентар у употреби – 100%	2802 Разграничење трошкова осигурања
(4a)	12.000 12.000 (13)	(5) 24.000
722/a	Лична примања ортака „A”	236 Менична потраживања
(56)	30.000	(6) 51.500
660	Финансијски приходи	5130 Трошкови електричне енергије
(15)	2.000 2.000 (8)	(10) 1.000 2.000 (15a)
4802	Обрачунати трошкови премије осигурања	553 Трошкови премије осигурања
	2.000 (10a)	(10a) 2.000 2.000 (15a)
100419	Исправка вредности ситног инвентара у употреби	560 Финансијски расходи
(13)	2.000 2.000 (10в)	(10б) 5.000 5.000 (15a)
522	Трошкови пореза на зараде	470 Обавезе по основу камата
(10д)	12.000 12.000 (15a)	
		5.000 (10б)
461	Обавезе за доприносе на зараде	450 Обавезе за нето зараде
	5.000 (10д)	
		40.000 (10г) 22.800 (16)
6814	Корекција вредности залиха – смањење	523 Трошкови доприноса на зараде
(14)	369.800 369.800 (15a)	(10д) 5.000 5.000 (15a)
462	Обавезе за порез на добитак	6814 Корекција вредности залиха – повећање
	11.400 (16)	(15) 321.800 321.800 (14a)
720	Рачун добитка или губитка	7200 Рачун добитка
(15a)	816.800 873.800 (15)	(16) 57.000 57.000 (15б)
(15б)	57.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0) $1.000 \times 150 = 150.000$	$500 \times 180 = 90.000$	(4)
(1) $500 \times 180 = 90.000$	$200 \times 150 = 30.000$	(4)
(7) $1.000 \times 190 = 190.000$	$1.000 \times 190 = 190.000$	(9)
	$100 \times 150 = 15.000$	(9)

Улаз	Материјал „Б”	Излаз
(0) $1.000 \times 50 = 50.000$	$400 \times 70 = 28.000$	(4)
(1) $400 \times 70 = 28.000$	$100 \times 50 = 5.000$	(4)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.200.000	
	241		Жиро-рачун	400.000	
	120		Готови производи	720.000	
	100		Материјал	200.000	
10040			Ситан инвентар на залихама	50.000	
4323			Добављачи – дужници	10.000	
2014			Спорна потраживања	12.000	
243			Благајна	50.000	
03			Дугорочни пласмани	300.000	
110			Недовршена производња	450.000	
201			Купци	180.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		600.000
	2014		Исправка вредности спорних потраживања		2.000
	700		Рачун отварања главне књиге		2.970.000
			За почетну активу		
	700		Рачун отварања главне књиге	2.970.000	
	2015		Купци – повериоци		20.000
	432		Добављачи		150.000
	413		Дугорочни кредити		400.000
	421		Краткорочни кредити		100.000
	30/а		Капитал ортака „А“		1.000.000
	30/б		Капитал ортака „Б“		1.000.000
	31		Резерве		300.000
			За почетну пасиву		
0/0	432		Добављачи	10.000	
	4323		Добављачи – дужници		10.000
			За закључење рачуна добављачи – дужници		
0/1	2015		Купци – повериоци	20.000	
	201		Купци		20.000
			За закључење рачуна купци – повериоци		
1.	100		Материјал	118.000	
	432		Добављачи		100.000
	4813		Обрачунати ЗТН материјал		18.000
			Према пријемници фактура добављача		
2.	02		Основна средства	220.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		150.000
	413		Дугорочни кредити		70.000
			За пријем основног средства		
			пренос на страну 2	7.073.000	7.073.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
3.	540	0239	пренос са стране 1	7.073.000	7.073.000
			Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава За обрачун амортизације	10.000	10.000
4.	511	100	Трошкови материјала Материјал Према требовању	153.000	153.000
4a.	10041		Ситан инвентар у употреби 100% Ситан инвентар на залихи Према требовању	12.000	12.000
5.	2802	241	Разграничење трошкова осигурања Жиро-рачун За исплату годишње премије осигурања	24.000	24.000
5a.	241		Жиро-рачун	8.000	
	20149		Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	2.000	
	570	2014	Ванредни расходи Сумњива и спорна потраживања За дефинитивну наплату сумњивих и спорних потраживања	2.000	12.000
5б.	722/a	241	Лична примања ортака „A“ Жиро-рачун Према изводу банке	30.000	30.000
5в.	30/a	241	Капитал ортака „A“ Жиро-рачун За делимична повлачења улога	100.000	100.000
6.	236	201	Менична потраживања	51.500	
		2369	Купци Исправка вредности меничних потраживања		50.000
			За измирење дуга купца		1.500
7.	100	432	Материјал Добављачи	190.000	
		241	Жиро-рачун За набавку материјала		170.000
8.	432	241	Добављачи Жиро-рачун	100.000	
		660	Финансијски приходи За искоришћени каса сконто		98.000
9.	511	100	Трошкови материјала Материјал Према требовању	205.000	205.000
			пренос на страну 3	7.797.500	7.797.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
10.	5130	432	пренос са стране 2 Трошкови електричне енергије Добављачи Према фактури за електричну енергију	7.797.500 1.000	7.797.500 1.000
10а.	553	2802	Трошкови премије осигурања Обрачунати трошкови премије осигурања За обрачунате трошкове осигурања	2.000	2.000
10б.	560	470	Финансијски расходи Обавезе по основу камата За обрачунату камату	5.000	5.000
10в.	511	100419	Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби 100% За отпис ситног инвентара	2.000	2.000
10г.	520	450	Трошкови зараде Обавезе за зараде За обрачунате нето зараде	40.000	40.000
10д.	522 523	460 461	Трошкови пореза на зараде Трошкови доприноса на зараде Обавезе за порезе на зараде Обавезе на доприносе на зараде За обрачунате бруто зараде	12.000 5.000	12.000 5.000
12.	243 201	610	Благајна Купци Приходи од продаје за продају	60.000 500.000	560.000
12а.	501	120	Трошкови реализованих г.п. Готови производи за раздужење залиха г.п.	400.000	400.000
13.	511 100419	0241	Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби 100% Ситан инвентар у употреби За расход ситног инвентара	10.000 2.000	12.000
14.	5814	110	Корекција вредности залиха – смањење Недовршена производња За смањење вредности залиха недовршене производње	369.800	369.800
14а.	120	6814	Готови производи Корекција вредности залиха – повећање За повећање вредности залиха готових производа	321.800	321.800
			пренос на страну 4	9.528.100	9.528.100

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15.	660 610 6814		пренос са стране 3 Финансијски приходи Приходи од продаје робе Корекција вредности залиха – повећање Рачун добитка или губитка За закључчење конта прихода	9.128.100 2.000 560.000 321.800 883.800	9.128.100
15a.	720	720	Рачун добитка или губитка Трошкови амортизације основних средстава 511 570 5130 553 560 520 522 523 5814 За закључчење конта расхода	816.800 10.000 370.000 2.000 1.000 2.000 5.000 40.000 12.000 5.000 369.800	
15б.	720	7200	Рачун добитка или губитка Рачун добитка За добитак	57.000	57.000
16.	7200	432 520 30/а 30/б	Рачун добитка Обавезе за порез на добит Обавезе на зараде Капитал ортака „А“ Капитал ортака „Б“ За расподелу добити	57.000 11.400 22.800 11.400 11.400	
				11.342.700	11.342.700

ГЛАВНА КЊИГА II СТЕПЕНА

591	Трошкови производње	120	Готови производи	590	Распоред трошкова
(0)	450.000	(0)	720.000	86.000	(0)
(11)	352.000	(11a)	721.800	440.000	(11)

592	Трошкови управе	593	Трошкови продаје	510	Трошкови готових реализованих производа
(11)	44.000	(11)	44.000	(12)	400.000

ДНЕВНИК ГЛАВНЕ КЊИГЕ II СТЕПЕНА

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	591 120	590	Трошкови производње Готови производи Распоред трошкова За почетне залихе	450.000 720.000	1.170.000
11.	591 592 593	590	Трошкови производње Трошкови управе Трошкови продаје Распоред трошкова За распоред трошкова	352.000 44.000 44.000	440.000
11a.	120	591	Готови производи Трошкови производње За завршене готове производе	721.800	721.800
12a.	510	120	Трошкови реализованих готових производа Готови производи За раздужење залиха готових производа	400.000	400.000
				2.731.800	2.731.800

9.12. Пример

Производно предузеће је дан 01.01. т.г. имало следеће стање средстава и извора: основна средства 600.000 динара, исправка вредности основних средстава 200.000 динара, благајна 10.000 динара, жиро-рачун 50.000 динара, добављачи 20.000 динара, добављачи – дужници 2.000 динара, дугорочни кредит 100.000 динара, краткорочни кредит 60.000 динара, купци – повериоци 3.000 динара, материјал 60.000 динара, одступање од планске набавне цене материјала – негативно 5.000 динара, купци 27.000 динара, активна временска разграничења 3.000 динара, готови производи 40.000 динара, ситан инвентар на залихама 10.000 динара, спорна потраживања 5.000 динара, исправка вредности спорних потраживања 2.000 динара и сопствени капитал 427.000 динара.

Саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу I степена, а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду да се обрачун периодичног резултата врши по методу продатих учинака.

1. Према нашој пријемници примљено је материјала у вредности од 20.000 динара. Фактура за испоручени материјал није примљена. Обрачунати ЗТН на приспели материјал износи 3.000 динара. Планска набавна вредност приспелог материјала износи 24.000 динара.
2. Расходована је једна мажина која је у потпуности отписана. Набавна вредност машине је износила 15.000 динара. Вредност отпадака процењена је на 2.000 динара.
3. Према пресуди, купац у спору је уплатио на наш жиро-рачун 2.300 динара на име коначне ликвидације дуга. Наша правна служба је проценила да од једног купца нећемо моћи да наплатимо износ од 2.000 динара. Донета је одлука да се отпише 50% вредности овог сумњивог потраживања.
4. Према требовањима издато је у производњу материјала у вредности од 25.200 динара. Такође је издат у производњу и ситан инвентар који се отписује 5 месеци у вредности од 5.000 динара.
5. Наплаћено је отписано потраживање из претходног периода преко жиро-рачуна 1.000 динара. Примљена је фактура за ЗТН из става 1 на износ од 3.300 динара.
6. Обрачунати годишњу амортизацију применом аритметичко – дегресивног метода ако је век трајања основних средстава 15 година, а текућа година је 4. година отписа. Прокњижити месечни трошак амортизације.
7. Према фактури добављача купљена је половна машина у вредности од 8.000 динара. Набавна вредност машине је износила 15.000 динара, а отписана вредност 9.000 динара.
8. Реализовано је на кредит 70% готових производа чија је продајна вредност 40.000 динара.
9. Купци су уплатили на наш жиро-рачун 50.000 динара. Неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 1.500 динара.

10. Отписано је у целини сумњиво потраживање. Обрачунати и књижити део одступања од планске набавне цене материјала која се односи на утрошени материјал.
11. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови: ПТГ трошкови према фактури 1.000 динара, трошкови електричне енергије према фактури 3.000 динара, обрачунати трошкови ситног инвентара у употреби 1.000 динара, обрачунати ризик залиха материјала 1.000 динара, обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава 2.000 динара, обрачунате нето зараде 25.000 динара, обрачунати порези на зараде 8.000 динара и обрачунати доприноси на зараде 7.000 динара.
12. Од укупно насталих трошкова у текућем периоду на трошкове производње се односи 85%, а на трошкове продаје 15%. Завршено је 60% производње и готови производи су смештени у складиште по стварној цени коштања.
13. Подигнуте су у благајни и исплаћене нето зараде. Истовремено су са жиро-рачуна исплаћени порези и доприноси.
14. Ненаплаћени ванредни приходи који се односе на текућу годину износе 10.000 динара, а неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 1.000 динара.
15. Обрачунати и књижити финансијски резултат.

Биланс стања на дан 01. 01. т.г.

Активи				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1	Основна средства	600.000		1.	Добављачи	20.000
2.	И.В.О.С.	-200.000	400.000	2.	Дугорочни кредити	100.000
3.	Благајна		10.00	3.	Краткорочни кредити	60.000
4.	Жиро-рачун		50.000	4.	Купци – повериоци	3.000
5.	Добављачи – дужници		2.000	5.	Сопствени капитал	427.000
6.	Материјал	60.000				
7.	Одступање од П.Н.Ц.	+5.000	65.000			
8.	Купци		27.000			
9.	Активна временска разграничења		3.000			
10.	Готови производи		40.000			
11.	Ситан инвентар на залихама		10.000			
12.	Спорна потраживања	5.000				
13.	Исправка вредности спорних потраживања	-2.000	3.000			
			610.000			610.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02		Основна средства		0239		Исправка вредности основних средстава		243		Благајна	
(0)	600.000	15.000	(2)	(2)	15.000	200.000	(0)	(0)	10.000	25.000	(13a)
(7)	15.000					5.000	(6)	(13)	25.000		
						7.000	(7)				
241		Жиро рачун		4323		Добављачи – дужници		100		Материјал	
(0)	50.000	25.000	(13)	(0)	2.000			(0)	60.000	25.200	(4)
(3)	2.300	15.000	(13б)					(1)	24.000		
(5)	1.000										
(9)	50.000										
1009		Одступање од планске цене материјала		201		Купци		28		Активна временска разграничења	
(0)	5.000	1.000	(1)	(0)	27.000	3.000	(01)	(0)	3.000		
		1.200	(10a)	(8)	40.000	2.000	(3a)	(14)	10.000		
						50.000	(9)				
120		Готови производи		0241		Ситан инвентар на залихама		2014		Спорна потраживања	
(0)	40.000	28.000	(8a)	(0)	10.000	5.000	(4a)	(0)	5.000	5.000	(3)
(126)	40.494										
20149		Исправка вредности спорних потраживања		700		Рачун отварања главне књиге		432		Добављачи	
(3)	2.000	2.000	(0)	(0)	610.000	610.000	(0)			20.000	(0)
										3.300	(5a)
										8.000	(7)
										1.000	(11)
										3.000	(11a)
413		Дугорочни кредити		421		Краткорочни кредити		2015		Купци повериоци	
		100.000	(0)			60.000	(0)	(01)	3.000	2.000	(10)
30		Сопствени капитал		4321		Добављачи за нефактурисани материјал		4811		Обрачунати ЗНТ	
		427.000	(0)			20.000	(1)			3.000	(1)

Отпаци од основних средстава			Ванредни приходи			Ванредни расходи		
027			670			570		
(2a)	2.000		(15)	13.000	2.000 (2a) 1.000 (5) 10.000 (14)	(3) (3б) (9а) (10) (14а)	700 1.000 1.500 1.000 1.000	5.200 (15а)
Исправка вредности сумњивих потраживања			Сумњива потраживања			Трошкови материјала		
2015	Сумњива потраживања		20159	потраживања		511	Трошкови материјала	
(3a)	2.000	2.000 (1)	(10)	1.000	1.000 (3б)	(4) (10а) (11б) (11в)	25.200 1.200 1.000 1.000	28.400 (12)
Ситан инвентар у употреби 100%			Стварни ЗТН			Трошкови амортизације		
10041	Ситан инвентар у употреби 100%		2811	Стварни ЗТН		540	Трошкови амортизације	
(4a)	5.000		(5a)	3.300		(6)	5.000	5.000 (12)
Реализација готових производа			Трошкови реализације готових производа			Пасивна временска разграничења		
610	Реализација готових производа		510	трошкови реализације готових производа		48	Пасивна временска разграничења	
(15)	40.000	40.000 (8)	(8a)	28.000	28.000 (15а)		1.500 (9а) 1.000 (14а)	
Трошкови ПТТ услуга			Трошкови електричне енергије			Исправка вредности ситног инвентара у употреби		
5121	Трошкови ПТТ услуга		5132	Трошкови електричне енергије		100419	Исправка вредности ситног инвентара у употреби	
(11)	1.000		(11a)	3.000			1.000 (11б)	
Разграничење трошкова ризика залиха материјала			Трошкови услуга одржавања			Разграничење трошкова инвестиционог одржавања ОС		
4814	Разграничење трошкова ризика залиха материјала		532	Трошкови услуга одржавања		4806	Разграничење трошкова инвестиционог одржавања ОС	
		1.000 (11в)	(11г)	2.000			2.000 (11г)	
Трошкови нето зарада			Трошкови пореза на зараде			Трошкови доприноса на зараде		
520	Трошкови нето зарада		522	Трошкови пореза на зараде		523	Трошкови доприноса на зараде	
(11в)	25.000	25.000 (12)	(11ђ)	8.000	8.000 (12)	(11е)	7.000	7.000 (12)

ДЕВЕТА ГЛАВА

450 Обавезе за нето зараде			Обавезе за порезе на зараде			Обавезе за доприносе на зараде		
(13a)	25.000	25.000(11д)	(13б)	8.000	8.000(11б)	(13б)	7.000	7.000(11е)

591 Трошкови производње			592 Трошкови продаје			590 Распоред трошкова		
(12а)	67.490	40.494(12б)	(12а)	11.910	11.910(15а)	(12)	79.400	79.400 (12)

720 Рачун добитка или губитка			7200 Рачун губитка		
(15а)	45.110	53.000 (15)			7.890(15б)
(15б)	7.890				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	600.000	
	100		Материјал	60.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	10.000	
	120		Готови производи	40.000	
	2014		Спорна потраживања	5.000	
	4323		Добављачи – дужници	2.000	
	201		Купци	27.000	
	241		Жиро-рачун	50.000	
	243		Благајна	10.000	
	28		Остала активна временска разграничења	3.000	
	1009		Одступање од планске цене материјала	5.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		200.000
	2009		Исправка вредности спорних потраживања		2.000
	700		Рачун отварања главне књиге		610.000
			За почетну активу		
	700		Рачун отварања главне књиге	610.000	
	30		Сопствени капитал		427.000
	413		Дугорочни кредити		100.000
	421		Краткорочни кредити		60.000
	2015		Купци – повериоци		3.000
	432		Добављачи		20.000
			За почетну пасиву		
01	2015		Купци – повериоци	3.000	
	201		Купци		3.000
			За затварање рачуна купци – повериоци		
02	432		Добављачи	2.000	
	4323		Добављачи – дужници		2.000
			За затварање рачуна добављачи – дужници		
1.	100		Материјал	24.000	
	4321		Добављачи за нефактурисани материјал		20.000
	4811		Обрачунати ЗТН		3.000
	1009		Одступање од планске цене материјала		1.000
			По пријемници		
2	0239		Исправка вредности основних средстава	15.000	
	02		Основна средства		15.000
			За расходовање основних средстава		
			Пренос на страну 2	1.466.000	1.466.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
2a.	027	67	пренос са стране 1	1.466.000	1.466.000
			Отпаци основних средстава Ванредни приходи За процену отпадака	2.000	2.000
3.	241 20149	57	Жиро-рачун Исправка вредности спорног потраживања Ванредни расходи Спорна потраживања За коначну ликвидацију дуга	2.300 2.000 700	5.000
3a.	2016	201	Сумњива потраживања Купци За сумњиво потраживање	2.000	2.000
3б.	57	20169	Ванредни расход Исправка вредности сумњивих потраживања За отпис 50% сумњивог потраживања	1.000	1.000
4.	511	100	Трошкови материјала Материјал За требовање	25.200	25.200
4a.	10041	10041	Ситан инвентар у употреби 100% Ситан инвентар на залихама За требовање	5.000	5.000
5.	241	67	Жиро-рачун Ванредни приход За наплату отписаног потраживања	1.000	1.000
5a.	2811	432	Стварни ЗТН материјал Добављачи За фактуру	3.300	3.300
6.	540	0239	Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава За обрачунату амортизацију ОС	5.000	5.000
7.	02	432 0239	Основна средства Добављачи Исправка вредности основних средстава За куповину основних средстава	15.000	8.000 7.000
8.	201	610	Купци Реализација готових производа За реализацију готових производа	40.000	40.000
8a.	510	120	Трошкови реализације готових производа Готови производи За раздужење залиха готових производа	28.000	28.000
			пренос на страницу 3	1.598.500	1.598.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9.	241	201	пренос са стране 2	1.598.500	1.598.500
			Жиро-рачун Купци За наплату потраживања	50.000	50.000
9а.	57	48	Ванредни расход Остала пасивна временска разграничења За неисплаћене ванредне расходе	1.500	1.500
10.	570	2009	Ванредни расход Исправка вредности сумњивих потраживања Сунђива потраживања За отпис сумњивих потраживања	1.000 1.000	2.000
10а.	511	1009	Трошак материјала Одступање од планске цене материјала за део одступања од ПЦН	1.200	1.200
11.	5121	432	Трошкови ПТТ услуга Добављачи За фактуру	1.000	1.000
11а.	511	432	Трошкови материјала Добављачи За фактуру	3.000	3.000
11б.	511	100149	Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби За обрачунате трошкове	1.000	1.000
11в.	511	4814	Трошкови материјала Разграничење ризика залиха материјала За обрачунате трошкове	1.000	1.000
11г.	532	4806	Трошкови услуга одржавања Разграничење трошкова инвестиционог одржавања За обрачунате трошкове инвестиционог одржавања	2.000	2.000
11д.	520	450	Трошкови нето зарада Обавезе за нето зараде За обрачунате нето зараде	25.000	25.000
11ђ.	522	460	Трошкови пореза на зараде Обавезе за порезе на зараде за обрачунате порезе на зараде	8.000	8.000
11е.	523	461	Трошкови доприноса на зараде Обавезе за доприносе на зараде За обрачунате доприносе на зараде	7.000	7.000
			пренос на страницу 4	1.701.200	1.701.200

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
12.	590		пренос са стране 3	1.701.200	1.701.200
		511	Распоред трошкова	79.400	28.400
		540	Трошкови материјала		5.000
		5121	Трошкови амортизације		1.000
		5132	Трошкови ПТТ услуга		3.000
		532	Трошкови електричне енергије		2.000
		520	Трошкови услуга одржавања		25.000
		522	Трошкови нето зарада		8.000
		523	Трошкови пореза на зараде		7.000
			За распоред трошкова		
12a.	591		Трошкови производње	67.490	
	592		Трошкови продаје	11.910	
		590	Распоред трошкова		79.400
			За закључење рачуна распореда трошкова		
12б.	120		Готови производи		40.494
		591	Трошкови производње		40.494
			За смештај готових производа у складиште		
13.	243		Благајна		25.000
		241	Жиро-рачун		25.000
			За подигнуте нето зараде		
13a.	450		Обавезе за нето зараде		25.000
		243	Благајна		25.000
			За исплаћене нето зараде		
13б.	460		Обавезе за порезе на зараде		8.000
	461		Обавезе на доприносе на зараде		7.000
		241	Жиро-рачун		15.000
			За исплаћене порезе и доприносе на зараде		
14.	281		Остале АВП		10.000
		670	Ванредни приход		10.000
			За ненаплаћен ванредни приход		
14а.	570		Ванредни расход		1.000
		481	Остале ПВР		1.000
			За неисплаћен ванредни расход		
15.	610		Реализација готових производа		40.000
	670		Ванредни приходи		13.000
		720	Рачун добитка или губитка		53.000
			За закључење конта прихода		
			пренос на страну 5	2.029.494	2.029.494

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15а.	720	510 570 492	пренос са стране 4	2.029.494	2.029.494
			Рачун добитка или губитка Трошкови реализације готових производа	45.110	28.000
			Непословни и ванредни расходи		5.200
			Трошкови продаје За закључење конта расхода		11.910
15б.	720	7200	Рачун добитка или губитка Рачун добитка	7.890	7.890
			За добитак		
				2.082.494	2.082.494

9.13. Пример

Акционарско трговинско предузеће „Ц маркет” Београд имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и изворе средстава:

Основна средства	2.000.000
Исправка вредности основних средстава	1.000.000
Акцијски капитал - редовне акције	1.000.000
Акцијски капитал - преференцијалне акције	1.000.000
Дугорочни пласмани	300.000
Роба на залихама	1.000.000
Амбалажа на залихи	60.000
Добављачи	300.000
Дугорочни кредити	540.000
Жиро-рачун	350.000
Благајна	50.000
Спорна потраживања	33.000
Исправка вредности спорних потраживања	3.000
Купци	250.000
Неуплаћени уписани капитал - редовне акције	800.000
Резерве	600.000
АЖИО	400.000

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити пословне књиге а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду следеће претпоставке:

- обрачун периодичног резултата врши се по методу укупних трошкова
- номинална вредност обе врсте акције 1.000 дин.
- евиденција робе води се и аналитички. За обрачун набавне вредности продате робе користи се ЛИФО метод.

Стање на аналитичким рачунима робе је следеће:

Д	Роба „А”	П	Д	Роба „Б”	П
(0) $1.000 \times 700 = 700.000$			(0) $1.000 \times 300 = 300.000$		

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 500 кг. робе „А” по фактурној цени 800 дин. за 1 кг. и 500 кг. робе „Б” по фактурној цени од 400 дин. за 1 кг. Обрачунати З.Т.Н. робе износе 40 дин. по кг. набављене робе.
2. Према нашој пријемници и фактури добављача за основна средства купљена је једна машина чија је фактурна вредност 100.000 дин. Трошкови допреме и монтаже машине по фактури добављача износе 5.000 дин. Машина је стављена у употребу.
3. Према излазним фактурама продато је 1.200 кг. робе „А” и 600 кг. робе „Б”. Продајна вредност робе је 2.000.000 дин.

4. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 500 кг. робе „Б” по фактурној цени од 500 дин. за 1 кг. Зависни трошкови набавке робе у износу од 50.000 дин. плаћени су чеком.
5. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 1 на износ од 60.000 дин. Закључити рачуне обрачунати и стварни зависни трошкови набавке робе.
6. Акционарско друштво откупило је 10 сопствених редовних акција по курсу 90%. Номинална вредност акције је 1.000 дин. Акције су поништене.
7. Обрачунате су зараде запослених за текући период и то: нето зараде 25.000 дин., порези на зараде 8.000 дин., и доприноси на зараде 7.000 дин.
8. Према излазним фактурама продато је 200 кг. робе „А” и 1.000 кг. робе „Б”. Продајна вредност робе је 600.000 дин.
9. У току месеца настали су следећи трошкови : амортизација према предрачууну 10.000 дин., обрачунати су трошкови кала, растура, лома и квара 1.000 дин., за оправку рачунске машине примљен је рачун на 2.000 дин., плаћена је преко жирорачуна закупнина за текући месец 3.000 дин., купљене су и плаћене чеком претплатне карте за превоз на посао и са посла у износу од 5.000 дин., исплаћена је у готову стипендија студенту Н. Н. у износу од 1.000 дин.
10. Према изводу банке купац је уплатио на жирорачун 705.600 дин. и тиме измирио своју обавезу од 720.000 дин. Разлика је искоришћена као каса сконто (2 %)
11. Због неблаговременог измирења обавезе добављач је на дуг од 600.000 дин. зарачунао затезну камату од 8 %.
12. Предузеће је продало основно средство за 10.000 дин. Набавна вредност основног средства је 100.000 дин., а отписана 80.000 дин.
13. Акционарско друштво продало је за готово укупну емисију редовних акција од 1.500 комада чија је номинална вредност 1.000 дин. по курсу 115%.
14. Приликом прегледа аналитичке евиденције купаца и добављача утврђено је да су купци уплатили аванс у износу од 10.000 дин. а даје плаћени аванс добављачима 20.000 дин.
15. Закључити рачуне успеха овог предузећа и утврдити финансијски резултат

Биланс стања предузећа „Ц – маркет” Београд на дан 01. 01. т.г.

Активи		Износ		Пасива	
Редни број	Средства	Редни број	Извори средстава		Износ
1.	Основна средства	2.000.000		1.	Акцијски капитал – редовне акције
2.	ИВОС	-1.000.000	1.000.000	2.	Акцијски капитал – приоритетне акције
3.	Дугорочни пласмани		300.000	3.	Добављачи
4.	Роба на залихама		1.000.000	4.	Дугорочни кредити
5.	Амбалажа на залихи		60.000	5.	Резерве
6.	Жиро-рачун		350.000	6	АЖИО
7.	Благајна		50.000		
8.	Спорна потраживања	33.000			
9.	Исправка вредности спорних потраживања	-3.000	30.000		
10.	Купци		250.000		
11.	Неуплаћени уписани капитал – редовне акције		800.000		
			3.840.000		3.840.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02	Основна средства	03	Дугорочни пласмани	1301	Роба на залихама
(0)	2.000.000	(0)	300.000	(0)	1.000.000
(26)	105.000			(1)	640.000

103	Амбалажа на залихи	241	Жиро-рачун	243	Благајна
(0)	60.000	(0)	350.000	(0)	50.000
		(10)	705.600	(13)	1.725.000

2015	Спорна потраживања	201	Купци	000	Уплаћени уписани капитал – редовне акције
(0)	33.000	(0)	250.000	(0)	800.000
		(3)	2.000.000		
		(8)	600.000		
		(12)	10.000		
		(14)	10.000		

0239	Исправка вредности основных средстава	20159	Исправка вредности спорних потраживања	700	Рачун отварања главне књиге
(12)	80.000		3.000	(0)	(0) 3.840.000
	1.000.000 (0)				3.840.00 (0)
	10.000 (9)				

300	Акцијски капитал – редовне акције	301	Акцијски капитал – преференцијалне акције	432	Добављачи
(66)	10.000		1.000.00 (0)		300.000 (0)
	1.500.000 (13)				600.000 (1)
					100.000 (2)
					5.000 (2a)
					250.000 (4)
					60.000 (5)
					2.000 (9б)
					4.800 (11)
					20.000 (14a)

413	Дугорочни кредити	31	Резерве	309	АЖИО
	540.000 (0)		600.000 (0)		400.000 (0)
			1.000 (6б)		225.000 (13)

4814	Обрачунати ЗТН		028	Основна средства у припреми		601	Приходи од продаје робе	
(5a)	40.000	40.000 (1)	(2)	100.000	105.000 (2б)	(15)	2.600.000	2.000.000 (3)
			(2а)	5.000				600.000(8)
							2.600.000	2.600.000
501	Набавна вредност продате робе		2814	Стварни зависни трошкови набавке		57	Непословни и ванредни приходи	
(3a)	1.160.000	1.750.000(15a)	(5)	60.000	60.000 (5a)	(5a)	20.000	20.000 (15a)
(8a)	590.000							
	1.750.000	1.750.000						
036	Откупљене сопствене акције		424	Рачун повлачења акција		520	Трошкови нето зараде	
(6)	9.000	9.000 (6a)	(6a)	9.000	9.000 (6б)	(7)	25.000	25.000 (15a)
450	Обавезе за нето зараде		522	Трошкови пореза на зараде		460	Обавезе за порез на зараде	
		25.000 (7)	(7a)	8.000	8.000 (15a)			8.000 (7a)
523	Трошкови доприноса на зараде		461	Обавезе на доприносе на зараде		540	Трошкови амортизације основних средстава	
(7б)	7.000	7.000 (15a)			7.000 (7б)	(9)	10.000	10.000 (15a)
5112	Трошкови кала, растура, квара и лома		4803	Обрачунати трошкови кала, растура, квара и лома		532	Трошкови услуга одржавања	
(9a)	1.000	1.000 (15a)			1.000 (9a)	(9б)	2.000	2.000 (15a)
533	Трошкови закупнине		5502	Накнаде превоза радника на рад и са рада		5597	Трошкови стипендија	
(9в)	3.000	3.000 (15a)	(9г)	5.000	5.000 (15a)	(9д)	1.000	1.000 (15a)
5690	Финансијски расходи – каса сконто		5615	Финансијски расходи – затезне камета		571	Губици ко продаје основних средстава	
(10)	14.400	14.400 (15a)	(11)	48.000	48.000 (15a)	(12)	10.000	10.000 (15a)

2015 Купци - повериоци		4323 Добављачи - дужници	Рачун добитка или губитка	
	10.000 (14)	(14a) 20.000	(15a) 1.904.400	2.600.00 (15)
			(15б) 695.600	
				2.600.000 2.600.000
7200 Рачун добитка				
		695.600 (15б)		

ГЛАВНА КЊИГА II
Аналитички рачуни

Улаз	Роба „А”	Излаз
(0) $1.000 \times 700 = 700.000$	$500 \times 840 = 420.000$	(3)
(1) $500 \times 840 = 420.000$	$700 \times 700 = 490.000$	(3)
	$200 \times 700 = 140.000$	(8)

Улаз	Роба „Б”	Излаз
(0) $1.000 \times 300 = 300.000$	$500 \times 440 = 220.000$	(3)
(1) $500 \times 440 = 220.000$	$100 \times 300 = 30.000$	(3)
(4) $500 \times 600 = 300.000$	$500 \times 600 = 300.000$	(8)
	$500 \times 300 = 150.000$	(8)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	1301		Роба на залихама	1.000.000	
	103		Амбалажа на залихи	60.000	
	241		Жиро-рачун	350.000	
	243		Благајна	50.000	
	2015		Сумњива потраживања	33.000	
	201		Купци	250.000	
	000		Неуплаћени уписани капитал – редовне акције	800.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.000.000
		20159	Исправка вредности сумњивих потраживања		3.000
		700	Рачун отварања главне књиге		3.840.000
			За почету активу		
		700	Рачун отварања главне књиге	3.840.000	
		300	Акцијски капитал – редовне акције		1.000.000
		301	Акцијски капитал – преференцијалне акције		1.000.000
		432	Добављачи		300.000
		413	Дугорочни кредити		540.000
		31	Резерве		600.000
		309	АЖИО		400.000
			За почетну пасиву		
1.	1301		Роба на залихи	640.000	
		432	Добављачи		600.000
		4814	Обрачунати (планирани) ЗТН		40.000
			За примљену робу у магацин		
2.	028		Основна средства у припреми (инвестиције у току)	100.000	
		432	Добављачи		100.000
			За куповину основних средстава према фактури		
2a.	028		Основна средства у припреми	5.000	
		432	Добављачи		5.000
			За монтажу		
2б.	02		Основна средства	105.000	
		028	Основна средства у припреми		105.000
			За стављање у употребу		
3.	201		Купци	2.000.000	
		601	Приход од продаје робе		2.000.000
			За приход од продаје		
			пренос на страну 2	11.533.000	11.533.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	11.533.000	11.533.000
3a.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба на залихама За раздужење залиха робе	1.160.000	1.160.000
4.	1301	432	Роба на залихама Добављачи	300.000	250.000
		241	Жиро-рачун За пријем робе према фактури		50.000
5.	2814	432	Стварни зависни трошкови набавке Добављачи За примљену фактуру за стварне ЗТН	60.000	60.000
5a.	4814	2814	Обрачунати ЗТН Непословни и ванредни ресходи Стварни ЗТН За закључење рачуна ЗТН	40.000	20.000
6.	036	243	Откупљене сопствене акције Благајна За откуп акција	9.000	9.000
6a.	424	036	Рачун повлачења акција Откупљене сопствене акције За повлачење сопствених акција	9.000	9.000
6б.	300	424	Сопствени капитал – редовне акције Рачун повлачења акција Резерве За поништавање сопствених акција	10.000	9.000
7.	520	450	Трошкови нето зарада обавезе за нето зараде За трошкове зарада	25.000	25.000
7a.	522	460	Трошкови пореза на зараде Обавезе пореза на зараде За порезе на зараде	8.000	8.000
7б.	523	461	Трошкови доприноса на зараде Обавезе за доприносе на зараде За доприносе на зараде	7.000	7.000
8.	201	601	Купци Приход од продате робе За приход од продате робе	600.000	600.000
8a.	501	1301	Набавна вредност реализације робе Роба на залихама За трошкове набавке робе	590.000	590.000
9.	540	0239	Трошкови амортизације ИВОС За предрачун амортизације	10.000	10.000
			пренос на страну 3	14.381.000	14.381.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	14.381.000	14.381.000
9а.	5112	4803	Трошкови кала, растура, квара и лома Обрачунати трошкови кала, растура, квара и лома За обрачун трошкова кала, растура, квара и лома	1.000	1.000
9б.	532	432	Трошкови услуга одржавања Добављачи За оправку рачунске машине	2.000	2.000
9в.	533	241	Трошкови закупнине Жиро-рачун За трошкове закупнине	3.000	3.000
9г.	5502	241	Накнаде превоза радника на рад и са рада Жиро-рачун За трошкове транспортних услуга	5.000	5.000
9д.	5597	243	Трошкови стипендија Благајна За трошкове стипендија	1.000	1.000
10.	241 5690	201	Жиро-рачун Финансијски расходи – каса сконто Купци За уплату купца	705.600 14.400	720.000
11.	5615	432	Финансијски расходи – затезне камате Добављачи За затезну камату	48.000	48.000
12.	201 0239 571	02	Купци ИВОС Губици код продаје основних средстава Основна средства За продају основних средстава	10.000 80.000 10.000	100.000
13.	243	300 309	Благајна Сопствени капитал – редовне акције АЖИО За продају редовних акција	1.725.000	1.500.000 225.000
14.	201	2015	Купци Купци – повериоци За примљени аванс од купаца	10.000	10.000
14а.	4323	432	Добављачи – дужници Добављачи За дати аванс добављачима	20.000	20.000
			пренос на страницу 4	17.016.000	17.016.000

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 3	17.016.000	17.016.000
15.	601	720	Реализација робе Рачун добитка или губитка За закључење конта прихода	2.600.000	2.600.000
15.a	720	501	Рачун добитка или губитка	1.904.400	
		57	Набавна вредност продате робе		1.750.000
		520	Непословни и ванредни расходи		20.000
		522	Трошкови нето зарада		25.000
		523	Трошкови пореза на зараде		8.000
		540	Трошкови доприноса на зараде		7.000
		5112	Трошкови амортизације основних средстава		10.000
		532	Трошкови кала, растура, квара и лома		1.000
		533	Трошкови услуга одржавања		2.000
		5502	Трошкови закупнине		3.000
		5597	Накнаде превоза радника на рад и са рада		5.000
		5690	Трошкови стипендија		1.000
		5615	Финансијски расходи – каса сконто		14.400
		5615	Финансијски расходи – затезне камате		48.000
		571	Губици код продаје основних средстава		10.000
			За закључење конта расхода		
15б.	720	7200	Рачун добитка или губитка Добитак За добитак	695.600	695.600
				22.216.000	22.216.000

9.14. Пример

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	1.400.000
Исправка вредности основних средстава	400.000
Купци	300.000
Ситан инвентар на залихама	50.000
Материјал	600.000
Одступање од планских цена мате. – позитивно одступање	200.000
Жиро-рачун	370.000
Благајна	50.000
Готови производи	800.000
Недовршена производња	200.000
Дугорочни кредити	800.000
Дугорочни финансијски пласмани	300.000
Добављачи	280.000
Удели у основном капиталу	2.000.000
Добављачи – дужници	50.000
Купци - повериоци	30.000
Меничне обавезе	18.000
Исправка вредности меничних обавеза	8.000
Аванси за основна средства	100.000
Краткорочни кредити	500.000

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити пословне књиге, а затим прокњижити следеће пословне промене, имајући у виду да се периодични резултат обрачуна по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

1. Према нашој пријемници примљено је у магацин материјала чија је фактурна вредност 80.000 динара. Фактура није примљена. Зависни трошкови набавке материјала по фактури добављача износе 20.000 динара. Планска набавна вредност материјала износи 150.000 динара.
2. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода аритметичке дегресије ако је процењени век трајања основних средстава 7 година, а текућа година 5. година отписа. Књижити месечни трошак амортизације.
3. Од извођача радова на грађевинском објекту примљена је прва привремена ситуација на износу од 200.000 динара. Ситуација је исплаћена са жиро-рачуна по одбитку аванса.
4. Од добављача су примљене следеће фактуре:
  - На 12.000 динара за тромесечне трошкове рекламе
  - На 80.000 динара за испоручени материјал из става 1 и
  - На 90.000 динара за материјал упућен на наш терет и ризик.

5. Према требовањима издато је у производњу материјала чија је планска вредност 100.000 динара. Такође је у производњу издат и ситан инвентар који се троши једнократном употребом у износу од 10.000 динара.
6. Од извођача радова примљена ке коначна ситуација на износ од 300.000 динара. Објекат је стављен у употребу. Ситуација је исплаћена из дугорочног кредита.
7. Унапред је наплаћено 18.000 динара на име закупнице за прво полуодиште. Добављачу је зарачунато 2.000 динара на име казне због закашњења у испоруци материјала.
8. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови:
  - Обрачунати трошкови рекламе 4.000 динара
  - Обрачунати трошкови камата које доспевају за плаћање у текућем месецу 3.000 динара
  - Купљен је и плаћен у готову приручник за примену контног оквира 1.000 динара
  - Обрачунати трошкови бруто зарада 20.000 динара
  - За извршен превоз робе плаћено је у готову 500 динара и
  - Предузеће је физичком лицу исплатило у готову 3.000 динара за чишћење пословног простора.
9. Предузеће је из благајне исплатило 9.600 динара раднику Н. Н. на име аконтације за службени пут.
10. Приспео је материјал са пута из става 4. Обрачунати зависни трошкови материјала износе 10.000 динара. Планска цена материјала износи 120.000 динара.
11. Продата је 1/2 залиха готових производа на одложено плаћање за 150.000 динара. Купцу је одобрено 1% количинског радата и 2% каса сконта са роком плаћања 7 дана.
12. Према изводу са жиро-рачуна наплаћено је 6.000 динара на име камате на дугорочне финансијске пласмане. Купац из става 11 уплатио је своју обавезу по одбитку 2% каса сконта.
13. Прегледом аналитичке евиденције купца и добављача утврђено је да плаћени аванс добављачима износи 30.000 динара, а да су купци уплатили аванс од 60.000 динара.
14. Радник Н. Н. се вратио са службеног пута и поднео обрачун путног налога из кога се види да дневнице износе 6.000 динара, а путни трошкови 4.000 динара. Разлика је исплаћена из благајне.
15. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове из става 10 на износ од 12.000 динара. Закључити рачуне временских разграничења.
16. Према извештају погонског књиговодства вредност крајњих залиха недовршене производње је 170.000 динара, а готових производа 840.000 динара. Прокњижити корекцију вредности залиха.
17. Обрачунати и прокњижити остварени периодични резултат.

Биланс стања производног предузећа
на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива			
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Средства	Износ	
1.	Основна средства	1.400.00		1.	Дугорочни кредити	800.000	
2.	ИВОС	-400.000	1.000.000	2.	Добављачи	280.000	
3.	Купци		300.000	3.	Удели у основном капиталу	2.000.000	
4.	Ситан инвентар за залихи		50.000	4.	Купци повериоци	30.000	
5.	Материјал	600.000		5.	Меничне обавезе	18.000	
6.	Одступање од планске набавне цене материјала	-200.000	400.000	6.	исправка вредности меничних обавеза	-8.000	10.000
7.	Жиро-рачун		370.000	7.	Краткорочни кредити		500.000
8.	Благајна		50.000				
9.	Готови производи		800.000				
10.	Недовршена производња		200.000				
11.	Дугорочни пласмани		300.000				
12.	Добављачи дужници		50.000				
13.	Аванси за основна средства		100.000				
			3.620.000				3.620.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02		Основна средства		201		Купци		10040		Ситан инвентар на залихама	
(0)	1.400.000			(0)	300.000	30.000	(0/2)	(0)	50.000	10.000	(5a)
(6a)	300.000			(11)	150.000	148.500	(12a)				
				(11a)	1.500						
				(13a)	60.000						
100		Материјал		241		Жиро-рачун		243		Благајна	
(0)	600.000	150.000	(5)	(0)	370.000	100.000	(3a)	(0)	50.000	1.000	(8б)
(1)	150.000			(7)	18.000					500	(8г)
(10)	120.000			(12)	6.000					3.000	(8д)
				(12a)	145.530					9.600	(9)
										400	(14)
120		Готови производи		110		Недовршена производња		03		Дугорочни пласмани	
(0)	800.000			(0)	200.000	30.000	(16)	((0)	300.000		
(16)	40.000										
4322		Добављачи - дужници		029		Аванси за основна средства		0239		Исправка вредности основних средстава	
(0)	50.000	50.000	(0/1)	(0)	100.000	100.000	(3a)			400.000	(0)
(13)	30.000									12.500	(2)
700		Рачун отварања главне књиге		1009		Одступање од планске набавне цене материјала		4359		Исправка вредности меничних потраживања	
(0)	3.620.000	3.620.000	(0)	(5)	50.000	200.000	(0)	((0)	8.000		
				(15a)	2.000	50.000	(1)				
						20.000	(10)				
413		Дугорочни кредити		432		Добављачи		302		Удели у основном капиталу	
		800.000	(0)	(0/1)	50.000	280.000	(0)			2.000.000	(0)
		100.000	(6б)	(3a)	200.000	20.000	(1)				
				(6б)	100.000	200.000	(3)				
				(7a)	2.000	12.000	(4)				
						80.000	(4a)				
						90.000	(4б)				
						100.00	(6)				
						30.000	(13)				
						12.000	(15)				

2015	Купци - повериоци	435	Меничне обавезе	421	Краткорочни кредити
(0/2)	30.000		18.000 (0)		500.000 (0)
	60.000 (13a)				

4321	Добављачи за нефактурисани материја	540	Трошкови амортизације	102	Материјал на путу
(4a)	80.000	(2)	12.500 12.500 (17a)	(46)	90.000 90.000 (10)

028	Основна средства у припреми	2805	АВР – разграничење трошкова рекламе	511	Трошкови материјала
(3)	200.000	(4)	12.000	(5)	100.000 110.000 (17a)
(6)	100.000			(5a)	10.000

4804	ПВР – унапред наплаћен приход од закупнице	6750	Ванредни приходи – проходи од смањења обавеза	4816	Обрачунати трошкови реклами и пропаганде
		(17)	2.000 2.000 (7a)		4.000 (8)

535	Трошкови реклами и пропаганде	561	Финансијски расходи од камата	4700	Обавезе по основу редовних камата
(8)	4.000	(8a)	3.000 3.000 (17a)		3.000 (8a)

5123	Трошкови стручне литературе	52	Трошкови бруто зарада	451	Обавезе за бруто зараде
(86)	1.000	(8b)	20.000 20.000 (17a)		20.000 (8b)

531	Трошкови транспортних услуга	5590	Трошкови накнада зарада - уговор о делу	2210	Потраживања од запослених по службеном послу
(8г)	500	(8d)	3.000 3.000 (17a)	(9)	9.600 9.600 (14)

4814	Обрачунати зависни трошкови набавке материјала	610	Приходи од продаје готових производа	5690	Финансијски расходи каса сконто
(15a)	10.000	(11a)	1.500 150.000 (11)	(12a)	2.970 2.970 (17a)
		(17)	148.500		
			150.000	150.000	

5500	Трошкови дневница за службено путовања	5501	Трошкови превоза на службеном пату	2814	Стварни ЗТН материјала
(14)	6.000	(14)	4.000	(15)	12.000 12.000 (15a)

6814	Корекција вредности залиха	6610	Финансијски приходи – приходи од камата	720	Рачун добитка или губитка
(17)	10.000	(17)	6.000	(17a)	166.970 166.500 (17) 470 (176)
					166.970 166.970

7201	Рачун губитка
(176)	970

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.400.000	
	201		Купци	300.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	50.000	
	100		Материјал	600.000	
	241		Жиро-рачун	370.000	
	243		Благајна	50.000	
	120		Готови производи	800.000	
	110		Недовршена производња	200.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	4322		Добављачи – дужници	50.000	
	029		Аванси за основна средства	100.000	
	0239		Исправка вредности основних средстава		400.000
	1009		Одступање од планске цене материјала		200.000
	700		Рачун отварања главне књиге		3.620.000
			За почетну активу		
	700		Рачун отварања главне књиге	3.620.000	
	4359		Исправка вредности меничних обавеза	8.000	
	413		Дугорочни кредити		800.000
	432		Добављачи		280.000
	302		Удели у основном капиталу		2.000.000
	201		Купци – повериоци		30.000
	435		Меничне обавезе		18.000
	421		Краткорочни кредити		500.000
			За почетну пасиву		
0/1	432		Добављачи	50.000	
	4322		Добављачи дужници		50.000
			За закључак рачуна добављачи дужници		
0/2	2012		Купци повериоци	30.000	
	201		Купци		30.000
			За закључак рачуна купци повериоци		
1.	100		Материјал	150.000	
	4321		Добављачи за нефактурисани материјал		80.000
	432		Добављачи		20.000
	10098		Одступање од ПНЦ материјала		50.000
			За пријем материјала без фактуре		
			пренос на страну 2	8.078.000	8.078.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
2.	540	0239	пренос са стране 1 Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава За месечне трошкове амортизације	8.078.000 12.500	8.078.000 12.500
3.	028	432	Основна средства у припреми Добављачи За пријем фактуре за основна средства	200.000	200.000
3a.	432	029 241	Добављачи Аванси за основна средства Жиро-рачун За исплату 1. привремене ситуације	200.000	100.000 100.000
4.	2805	432	АВР – разграничење трошкова рекламе Добављачи За унапред плаћене трошкове рекламе	12.000	12.000
4a.	4321	432	Добављачи за нефактурисани материјал Добављачи За пријем фактуре из става 1	80.000	80.000
4б.	102	432	Материјал на путу Добављачи За пријем фактуре за упућени материјал	90.000	90.000
5.	511 1009	100	Трошкови материјала Одступање од ПНЦ материјала Материјал За требовање	100.000 50.000	150.000
5a.	511	101	Трошкови материјала Ситан инвентар на залихама За издат ситан инвентар	10.000	10.000
6.	028	432	Основна средства у припреми Добављачи За пријем коначне ситуације	100.000	100.000
6a.	02	028	Основна средства Основна средства у припреми За стављање основних средстава у употребу	300.000	300.000
6б.	432	413	Добављачи Дугорочни кредити За исплату коначне ситуације Пренос на страну 3	100.000 9.332.500	100.000 9.332.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
7.	241	4804	пренос са стране 2	9.332.500	9.332.500
			Жиро-рачун Унапред наплаћен приход - закупнина За унапред наплаћену закупину	18.000	18.000
7а.	432	6750	Добављачи Ванредни приходи За ненаплаћен приход од казне	2.000	2.000
8.	535	4816	Трошкови рекламе и пропаганде Обрачунати трошкови рекламе За трошкове рекламе и пропаганде	4.000	4.000
8а.	5614	4700	Финансијски расходи – камате Обавезе по основу камата За трошкове камата	3.000	3.000
8б.	5123	243	Трошкови стручне литературе Благајна За стручну литературу	1.000	1.000
8в.	52	45	Трошкови бруто зарада Обавезе за бруто зараде За трошкове бруто зарада	20.000	20.000
8г.	531	243	Трошкови транспортних услуга Благајна За превоз робе	500	500
8д.	5590	243	Трошкови накнада – уговор о делу Благајна За исплату зараде	3.000	3.000
9.	2210	243	Потраживања од запослених по службеном послу Благајна Исплата аконтације за службени пут	9.600	9.600
10.	100	102	Материјал Материјал на путу	120.000	90.000
		4814	Обрачунати ЗТН материјала		10.000
		1009	Одступање од ПНЦ материјала		20.000
			За примљен материјал		
11.	201	610	Купци Приходи од продаје готових производа За продају готових производа	150.000	150.000
11а.	610	201	Приходи од продаје готових производа Купци За одобрен рабат купцима	1.500	1.500
			Пренос на страну 4	9.665.100	9.665.100

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
12.	241	661	пренос са стране 3 Жиро-рачун Финансијски приходи од камата За плаћене камате	9.665.100 6.000	9.665.100 6.000
12a.	241 5690	201	Жиро-рачун Финансијски расходи – каса сконто Купци За измирење обавеза купца – 2% каса сконто	145.530 2.970	148.500
13.	4322	432	Добављачи – дужници Добављачи За дати аванс добављачима	30.000	30.000
13a.	201	2015	Купци Купци – повериоци За примљен аванс од купца	60.000	60.000
14	5500 5501	221 243	Дневнице за службена путовања Трошкови превоза на службеном путу Остале потраживања Благајна За исплату трошкова радника на службеном путу	6.000 4.000	9.600 400
15.	2814	432	Стварни ЗТН материјала Добављачи За пријем фактуре ЗТН	12.000	12.000
15a.	4814 1009	2814	Обрачунати ЗТН материјала Одступање од ПНЦ материјала Стварни ЗТН материјала За закључење рачуна обрачунатог ЗТН материјала	10.000 2.000	12.000
16.	120	110 6814	Готови производи Недовршена производња Корекција вредности залиха За корекцију вредности залиха	40.000	30.000 10.000
17.	675		Ванредни приходи – смањење обавезе	2.000	
	661		Финансијски приходи – камате	6.000	
	610		Приходи од продаје готових производа	148.500	
	6814	720	Корекција вредности залиха Рачун добитка или губитка За закључење конта прихода	10.000	166.500
			пренос на страну 5	10.150.100	10.150.100

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
17а.	720	540	пренос са стране 4	10.150.100	10.150.100
			Рачун добитка или губитка	166.970	12.500
			Трошкови амортизације основних средстава		110.000
			Трошкови материјала		4.000
			Трошкови рекламе и пропаганде		3.000
			Финансијски расходи - камате		1.000
			Трошкови стручне литературе		20.000
			Трошкови бруто зарада		500
			Трошкови транспортних услуга		3.000
			Трошкови накнада зарада – уговор о делу		4.000
			Трошкови превоза на службеном путу		2.970
			Финансијски расходи – каса сконто		6.000
17б.	7201	5500	Трошкови дневница за службена путовања	970	970
			За закључење конта расхода		
			Рачун губитка		
			Рачун добитка или губитка		
		7200	За губитак		
				10.318.040	10.318.040

10. ПРИЛОГ

КОНТНИ ОКВИР ЗА ПРЕДУЗЕЋА

- 0 – НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ И СТАЛНА ИМОВИНА**
- 00 – НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ
- 000 – Неуплаћени уписани капитал – обичне акције
  - 001 – Неуплаћени уписани капитал – приоритетне акције
  - 002 – Неуплаћени уписани удели
- 01 – НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА
- 010 – Основачка улагања
  - 011 – Улагања у истраживања и развој
  - 012 – Улагања у пробну производњу
  - 013 – Концесије, патенти, лиценце и слична права
  - 014 – Улагања изнад књиговодствене вредности – goodwill
  - 015 – Нематеријална улагања у припреми
  - 016 – Аванси за нематеријална улагања
  - 019 – Остала нематеријална улагања
- 02 – ОСНОВНА СРЕДСТВА
- 020 – Земљишта
  - 021 – Шуме
  - 022 – Грађевински објекти
  - 023 – Опрема
  - 024 – Алат и инвентар
  - 025 – Вишегодишњи засади
  - 026 – Основно стадо
  - 027 – Остала основна средства
  - 028 – Основна средства у припреми
  - 029 – Аванси за основна средства
- 03 – ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ
- 030 – Учешћа у капиталу повезаних правних лица
  - 031 – Учешћа у капиталу других правних лица
  - 032 – Дугорочни кредити повезаним правним лицима
  - 033 – Дугорочни кредити у земљи
  - 034 – Дугорочни кредити у иностранству
  - 035 – Дугорочне хартије од вредности
  - 036 – Откупљене сопствене акције
  - 039 – Остали дугорочни пласмани
- 1 – ЗАЛИХЕ**
- 10 – МАТЕРИЈАЛ
- 100 – Материјал
- 11 – НЕДОВРШЕНА ПРОИЗВОДЊА
- 110 – Недовршена производња
- 12 – ГТОВИ ПРОИЗВОДИ
- 120 – Готови производи
- 13 – РОБА
- 130 – Роба
- 14 – ДАТИ АВАНСИ
- 140 – Дати аванси за залихе
- 2 – КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГТОВИНА**
- 20 – ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ
- 200 – Купци – повезана правна лица
  - 201 – Купци у земљи
  - 202 – Купци у иностранству
- 21 – ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА
- 210 – Потраживања од извозника
  - 211 – Потраживања по основу увоза за туђ рачун
  - 212 – Потраживања од комисионе и консигнационе продаје
  - 219 – Остала потраживања из специфичних послова
- 22 – ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА
- 220 – Потраживања за камату и дивиденде
  - 221 – Потраживања од запослених
  - 222 – Потраживања од државних органа и организација
  - 223 – Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса
  - 229 – Остала потраживања
- 23 – КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ
- 230 – Краткорочни пласмани у повезана правна лица
  - 231 – Краткорочни кредити у земљи
  - 232 – Краткорочни кредити у иностранству
  - 233 – Део дугорочног кредита који доспева до једне године
  - 234 – Хартије од вредности намењене продаји
  - 235 – Депо–рачун хартија од вредности код банке
  - 236 – Менице
  - 239 – Остали краткорочни пласмани

24 – ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	401 – Резервисања за трошкове инвестиционог одржавања основних средстава
240 – Хартије од вредности	402 – Резервисања за трошкове обнављања природних богатства
241 – Жиро и текући рачуни	403 – Резервисања за паушално одмерено покриће дубиозних потраживања
242 – Издавојена новчана средства и акредитиви	404 – Резервисања за задржане кауције и депозите
243 – Благајна	405 – Резервисања за пензије
244 – Девизни рачун	406 – Одложени ревалоризациони приходи
245 – Девизни акредитиви	407 – Одложени негативни goodwill
246 – Девизна благајна	409 – Остала дугорочна резервисања
249 – Остала новчана средства	
28 – АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	41 – ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ
280 – Разграничен плаћени трошкови до једне године	410 – Обавезе које се могу конвертовати у капитал
281 – Разграничен потраживања за нефактурисани приход	411 – Обавезе према повезаним правним лицима
282 – Аконтирани порез на додату вредност	412 – Обавезе по дугорочним хартијама од вредности
289 – Остала активна временска разграничења	413 – Дугорочни кредити у земљи
29 – ГУБИТАК	414 – Дугорочни кредити у иностранству
290 – Губитак ранијих година	419 – Остале дугорочне обавезе
291 – Губитак текуће године	
3 – КАПИТАЛ	42 – КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ
30 – ОСНОВНИ КАПИТАЛ	420 – Краткорочни кредити од повезаних правних лица
300 – Акцијски капитал – обичне акције	421 – Краткорочни кредити у земљи
301 – Акцијски капитал – приоритетне акције	422 – Краткорочни кредити у иностранству
302 – Удели друштва са ограниченом одговорношћу	423 – Део дугорочних обавеза који доспева до једне године
303 – Улози	424 – Краткорочне обавезе по емитованим хартијама од вредности
304 – Државни капитал	429 – Остале краткорочне финансијске обавезе
305 – Друштвени капитал	
306 – Задружни удели	43 – ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА
309 – Остали капитал	430 – Примљени аванси, депозити и кауције
31 – РЕЗЕРВЕ	431 – Добављачи – повезана правна лица
310 – Емисиона премија	432 – Добављачи у земљи
311 – Ревалоризационе резерве	433 – Добављачи у иностранству
312 – Законске резерве	434 – Обавезе за издате чекове
313 – Статутарне и друге резерве	435 – Обавезе по издатим меницама
32 – НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	436 – Обавезе по другим хартијама од вредности из пословања
320 – Нераспоређени добитак ранијих година	439 – Остале обавезе из пословања
321 – Нераспоређени добитак текуће године	
4 – ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	44 – ОБАВЕЗЕ ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА
40 – ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	440 – Обавезе према увознику
400 – Резервисања за трошкове у гарантном року	

- 441 – Обавезе по основу извоза за туђ рачун
- 442 – Обавезе по основу комисионе и консигнационе продаје
- 449 – Остале обавезе из специфичних послова
- 45 – ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ ЗАРАДА**
- 450 – Обавезе за нето зараде
- 451 – Обавезе за нето накнаде зарада
- 46 – **ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ**
- 460 – Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада
- 461 – Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада
- 462 – Обавезе за порез на промет и акцизе
- 463 – Обавезе за порез на додату вредност
- 464 – Обавезе за порезе из резултата
- 465 – Обавезе за доприносе из резултата
- 466 – Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова
- 467 – Обавезе за доприносе који терете трошкове
- 469 – Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине
- 47 – ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ**
- 470 – Обавезе по основу камата и трошкова финансирања
- 471 – Обавезе за дивиденде
- 472 – Обавезе за учешће у добитку
- 473 – Обавезе према запосленима
- 474 – Обавезе према члановима управног и надзорног одбора
- 479 – Остале обавезе
- 48 – ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**
- 480 – Разграничени обрачунати трошкови
- 481 – Разграничени зависни трошкови набавке
- 482 – Разграничени приходи
- 483 – Наплаћени порез на додату вредност
- 489 – Остале пасивна временска разграничења
- 5 – РАСХОДИ**
- 50 – НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ**
- 500 – Набавка робе
- 501 – Набавна вредност продате робе
- 51 – ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА**
- 510 – Набавка материјала
- 511 – Трошкови материјала за израду
- 512 – Трошкови осталог материјала (режијског)
- 513 – Трошкови горива и енергије
- 52 – ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ**
- 520 – Трошкови нето зарада
- 521 – Трошкови нето накнада за рада
- 522 – Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада
- 523 – Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада
- 529 – Остали лични расходи
- 53 – ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА**
- 530 – Трошкови услуга иа изради учинака
- 531 – Трошкови транспортних услуга
- 532 – Трошкови услуга одржавања
- 533 – Трошкови закупнина
- 534 – Трошкови сајмова
- 535 – Трошкови рекламе и пропаганде
- 539 – Трошкови осталих услуга
- 54 – ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА**
- 540 – Трошкови амортизације
- 541 – Трошкови резервисања за материјалне трошкове
- 55 – НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ**
- 550 – Трошкови накнада
- 551 – Трошкови непроизвадрих услуга
- 552 – Трошкови репрезентације
- 553 – Трошкови премија осигурувања
- 554 – Трошкови платног промета
- 555 – Трошкови чланарина
- 556 – Трошкови пореза
- 557 – Трошкови доприноса
- 559 – Остали нематеријални трошкови
- 56 – ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ**
- 560 – Финансијски расходи из односа са повезаним правним лицима
- 561 – Расходи камата
- 562 – Негативне курсне разлике
- 563 – Отписи дугорочних финансијских пласмана
- 569 – Остали финансијски расходи
- 57 – НЕПОСЛОВНИ И ВАНРЕДНИ РАСХОДИ**
- 570 – Губици по основу расходовања и отписа основних средстава и нематеријалних улагања

571 – Губици по основу продаје основних средстава и нематеријалних улагања	63 – ПРОМЕНА ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНКА
572 – Губици по основу продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности	630 – Повећање вредности залиха недовршених и готових производа
573 – Губици од продаје материјала	631 – Смањење вредности залиха недовршених и готових производа
574 – Расходи из ранијих година	
575 – Мањкови	
576 – Отписи обртних средстава, осим учинака	64 – ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА И СЛ.
577 – Расходи дугорочних резервисања за ризике	640 – Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина
579 – Остали непословни и ванредни расходи	
58 – РЕВАЛОРИЗАЦИОНИ РАСХОДИ	65 – ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ
580 – Расходи по основу ревалоризације капитала	650 – Приходи од закупнина
581 – Други ревалоризациони расходи	651 – Приходи од чланарина
582 – Одлагање ревалоризационих прихода	652 – Приходи од укидања дугорочних резервисања која су вршена на терет пословних расхода (трошкова)
59 – ПРЕНОС РАСХОДА	659 – Остали пословни приходи
590 – Пренос расхода	
591 – Трошкови производње	66 – ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ
592 – Трошкови продаје	660 – Финансијски приходи од повезаних правних лица
593 – Трошкови управе	661 – Приходи од камата
594 – Трошкови трговине	662 – Позитивне курсне разлике
6 – ПРИХОДИ	669 – Остали финансијски приходи
60 – ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ	67 – НЕПОСЛОВНИ И ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ
600 – Приходи од продаје робе повезаним правним лицима	670 – Добици од продаје основних средстава и нематеријалних улагања
601 – Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	671 – Добици од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности
602 – Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	672 – Добици од продаје материјала
61 – ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	673 – Приходи из ранијих година
610 – Приходи од продаје производа и услуга повезаним правним лицима	674 – Вишкови
611 – Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	675 – Приходи од смањења обавеза
612 – Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	676 – Приходи од укидања неискоришћених дугорочних резервисања за ризике
62 – ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНКА И РОБЕ	679 – Остали непословни и ванредни приходи
620 – Приходи од активирања или потрошње робе за сопствене потребе	68 – РЕВАЛОРИЗАЦИОНИ ПРИХОДИ
621 – Приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе	680 – Приходи од ревалоризације нематеријалних улагања и основних средстава
	681 – Други ревалоризациони приходи текуће године
	682 – Приходи од укидања одложених ревалоризационих резерви

	69 – ПРЕНОС ПРИХОДА	91 – МАТЕРИЈАЛ И РОБА
	690 – Пренос прихода	910 – Материјал
7 –	ОТВАРАЊЕ И ЗАКЉУЧАК РАЧУНА СТАЊА И УСПЕХА	911 – Роба
	70 – ОТВАРАЊЕ ГЛАВНЕ КЊИГЕ	912 – Производи и роба у продавницама производиљача
	700 – Отварање главне књиге	
	71 – ЗАКЉУЧАК РАЧУНА УСПЕХА	92 – РАЧУНИ МЕСТА ТРОШКОВА НАБАВКЕ, ТЕХНИЧКЕ УПРАВЕ И ПОМОЋНИХ ДЕЛАТНОСТИ
	710 – Рачун пословних расхода и прихода	
	711 – Рачун финансијских расхода и прихода	93 – РАЧУНИ ГЛАВНИХ ПРОИЗВОДНИХ МЕСТА ТРОШКОВА
	712 – Рачун непословних и ванредних расхода и прихода	
	713 – Рачун ревалоризационих расхода и прихода	94 – РАЧУНИ МЕСТА ТРОШКОВА УПРАВЕ, ПРОДАЈЕ И СЛИЧНИХ АКТИВНОСТИ
	714 – Пренос укупног резултата	
	72 – РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА	95 – НОСИОЦИ ТРОШКОВА
	720 – Рачун добитка или губитка	950 до 957 – Носиоци трошкова
	721 – Порези и доприноси из добитка	958 – Полупроизводи сопствене производње
	722 – Лична примања послодавца	959 – Одступања у трошковима носилаца трошкова
	723 – Пренос добитка или губитка	
	73 – ЗАКЉУЧАК РАЧУНА СТАЊА	96 – ГТОВИ ПРОИЗВОДИ
	730 – Рачун изравнања конта стања	960 до 968 – Готови производи
	74 – СЛОБОДНА ГРУПА	969 – Одступања у трошковима готових производа
8 –	ВАНПОСЛОВНА СРЕДСТВА И ИЗВОРИ И ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА	97 – СЛОБОДНА ГРУПА
	80 – ВАНПОСЛОВНА СРЕДСТВА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЛИНИ	98 – ПОСЛОВНИ РАСХОДИ И ПРИХОДИ
	800 – Ванпословно земљиште	980 – Трошкови продатих производа и услуга
	801 – Ванпословне зграде	981 – Набавна вредност продате робе
	802 – Остале ванпословна средства	982 – Трошкови периода
	82 – ИЗВОРИ ВАНПОСЛОВНИХ СРЕДСТВА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЛИНИ	983 – Отписи, мањкови и вишкови залиха учинака
	810 – Сопствени ванпословни извори	984 – Слободан рачун
	811 – Остали ванпословни извори	985 – Слободан рачун
	88 – ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	986 – Приходи по основу производа и услуга
	89 – ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	987 – Приходи по основу робе (укупљују се приходи с група рачуна 60, 61, 62, 64)
9 –	ОБРАЧУН ТРОШКОВА И УЧИНАКА	988 – Слободан рачун
	90 – РАЧУН ОДНОСА С ФИНАНСИЈСКИМ КЊИГОВОДСТВОМ	989 – Други сопствени приходи
	900 – Рачун за преузимање залиха	99 – РАЧУНИ ДОБИТКА, ГУБИТКА И ЗАКЉУЧКА
	901 – Рачун за преузимање набавке материјала и робе	990 – Пословни добитак и губитак
	902 – Рачун за преузимање трошкова	991 – Губитак и добитак по основу продаје материјала
	903 – Рачун за преузимање прихода	992 – Мањкови материјала и робе
		993 – Отписи материјала и робе
		994 – Вишкови материјала и робе
		999 – Закључак обрачуна трошкова и учинака

